

NEMZETI SPORT

V. évfolyam. Budapest, 1907. november 3. 44. szám.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

VIVÁSSAL ÉS MINDEN EGYÉB

SPORTTAL FOGLALKOZÓ HETILAP

ALAPITOTTA: **FODOR KÁROLY**, MŰGYETEMI VIVŐMESTER

A MAC. évszáró versenyéről. Simon megnyeri a 100 y. hendicep középfutamát.

Tartalom

- **ATLETIKA.** - Marathoni futás az olimpiádon.
- **USZÁS.** - Áttekintés. Versenyek - **FOOTBALL.** - A fedezetjátékról. Irta: D. Mülldich. A hétről. A IX. magyar-osztrák mérkőzés. - **VIVÁS.** - Ítélet a délmagyarországi bajnokság ügyében. - **VEGYES.** - **HIVATALOS** -

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. ker., Eszterházy-utca 6. szám.

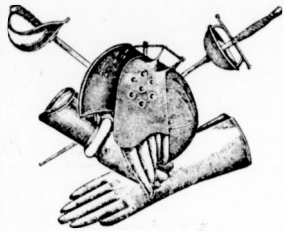
Telefon-szám 52-59.

Előfizetés: egész évre 12 korona
fél „ 6 „
negyed „ 3 „
Sportegyleteknek tömeges megrendelés-nél kedvezmény.

EGYES SZÁM ÁRA 24 FILLÉR.

Valódi Perez-féle veronai

Vivó-eszközök

Barbasetti, Perez, Radaelli, Parise mintájú v.vókardok és vitőrök. Kard- és törpengék. Perez patent T pengék. Vivó-keztük-, arc- és fejdők. Párbaj-kardok és pisztolyok. Céllovó pisztolyok és puskák.

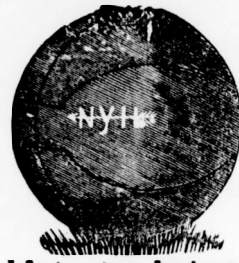
Athletikai sportcikkék.
Diszkosz, gerely, suly.

A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és hitelesített sportcikkék egyedüli raktára. Téli sportcikkék. Ski, szán, korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sportcikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR sportáru-üzlete

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF-TÉR * ALÁPITTATOTT 1861-BEN.

OLBRICH L.

magyar football- és sportkülönleges-
ségek árjegyzéke

kivánatra ingyen és bérmentve.

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 6. szám.

TELEFON 80-44:

SZENT-LUKÁCSFÜRDŐ gyógyfürdő BUDA.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleghénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, hó- és kád-fürdők, gyógyvíz uszodák, ülő és gondos p-nsió.

Ceuz, köszvény, ideg- és bőrbajok, lakás ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Sz.-Lukácsfürdő igazgatósága Budán.

HA FÁJ A FEJE,

használjon azonnal

24
pasztillát
tartalmazó
doboz
1 kor.
20 fill.

Beretvás-féle **MIGRAIN**-pasztillát

* Minden
gyógy-
tárban
kapható.
*

mely 5 percz alatt mindenféle természetű ideges fejfájást, még ha krónikus is megszüntet. Felülmul minden eddig ismert szert. Hatása bámulatos, még a leghevesebb fejfájásnál is.

Förkötár:

Beretvás Tamás gyógyszerésznél

==== KISPEST, Rákóczi-út 10. szám. ====

Ingyen postai szállítást három doboz rendelésnél.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja!

1904. St. LOUIS GRAND PRIX.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői
KRISTALY-ÁSVANYVIZET!

A KRISTALY-forrás

szénsavval telített ásványvize hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél. A legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Hathatós szomjcsillapító. — Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás — Kérjen árjegyzést. — Szénsavtelítés nélküli töltés is rendelhető, mely hasonló nyh esége folytán pótolja a francia Trias és St. Galmier vizeket.

Szt. Lukácsfürdő Kiváltalati Budán.

Oh jaj

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köztudomásu,

hogy köhögés rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak a v.lághírű

EGGER-féle

Mellpasztillák,

melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek.

Kaphatók minden gyógyszer-tárban és drogériában. Doboza 1 K. és 2 K. (Próbadozoz 50 fill.)

Nádor-gyógyszertár.

Budapest VI., Váci-körút 17 sz.

Éljen!

EGGER mellpasztilla csakhamar megszógyított!

PEJTSIK KÁROLY

József Főherceg Ő cs. és kir. Fensége kamarai szállítója

fényképezési cikkek szaküzlete

BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. sz.

(vagy Kosuth Lajos-utca 4.)

Árjegyzékkel és felvilágosítással a legnagyobb készséggel szolgál.

NEMZETI SPORT

Minden sporttal foglalkozó hetilap.

Alapította: **Fodor Károly** műegyetemi vívómester.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. Esterházy-u. 6. * Telefon 52—59.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
FRIEDRICH NÁNDOR

Kiadja:
NEMZETI SPORT kiadóvállalat.

Lapunk következő száma

új formában, tetemesen bővített terjedelemben jelenik meg.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk elhatározta, hogy kibővített munkaprogramját már most, ebben az évben, a magyar társadalom elé terjeszti. Lapunk új korszakát tehát a jövő héten már új, a mainál célszerűbb és csinosabb külső alakkkal kezdjük meg. A belső tartalom pedig kiindulási pontja lesz a magyar testi kultúra reform-korszakának. Az új szám főbb tartalma a következő lesz:

Törekvéseink.
Sportéletünk jelene.
Ötvás.
Atlétika.
Úszás.
Torna.

Football.
Svezés.
Jégsport.
Céllövészet.
Lawn-Tennisz,
Lósport.

Új rovatok lesznek:

Iskolai testnevelés.
Automobil.
Vadászat és halászat.

Turisztika.
Amatőr-fényképezés
Réghajózás.

Új lapunk igen nagy terjedelemben, de a rendes időben jelenik meg, úgy hogy előfizetőink már szombaton kézhez kapják.

Áttekintés. A hét legfontosabb eseménye a WSC. Austria uszóversenye volt, melynek érdekességét és nemzetközi jellegét uszóink részvétele adta meg. A verseny újabb diadalmat hozott a magyar uszósportra, melynek hírvén Zachár veresége — ha ugyan annak nevezhetjük — éppenséggel nem ejtett esorbát. A versenynyel sportszempontról lapunk más helyén foglalkozunk; ehelyütt

csak az egészből levont tanulságot akarjuk feltárni, mely megerősíteni látszik abbéli felfogásunk helyességét, melynek lapunk két hét előtti számában adtunk kifejezést, mikor a tuatszámra való versenyrendezést kárhoztattuk. Hogy mennyire igazunk volt, mi sem bizonyítja jobban, mint a Zachár esete. Az 500 m-es bajnokság három résztvevője közül mindenesetre ő volt az, ki legkorábban kezdte a tréninget és ugyszólván folytonos versenyzés között uszta végig a szigoruan vett uszódénynt, melyet fáradságos angliai utjával és egy küzdelem után nyert hazai bajnoksággal fejezett be, mely utóbbiban már nagyon látszott rajta a kimerültség. Hajós csak július közepén kezdte a komoly tréninget és állandóan emelkedő formákat mutatott. És Scheff? Ő a Zachártól, a Porzolt emlékversenynben szenvedett másodszori veresége után — összenyervén egy pár külföldi bajnokságot — mint a bécsi lapok írtak — visszavonult nyaralni. Mostan pedig, több mint két hónapos nyaralás után, csak bécsi ítélettel tudta megverni azt a Zachárt, ki öt nyáron két ízben is a legközségesebb kenterben hagyta maga mögött. Nem a klasszis, csak a pihent erő győzött. Zachárnak a magyar 1/2 angol mfdes bajnokságban 500 m-re elért ideje jobb volt a vasárnapi 500 m-es rekordnál, mely 12—13 mp-el marad el Zachár legjobb eredményétől. Ily nagy formaváltozásnak más oka nem igen lehet, — legalább Zachárnál nem, — mint a kimerültség.

A bécsi téli versenyek különben még sportszerűség szempontjából is kifogás alá esnek. Csak Bécsben — és sehol máshol a világon — rendezik télen a bajnokságokat. Végre is egy bajnokság az a verseny, mely mindenkor a legjobbakat van hivatva összegyűjteni és azokat is erejük és tudásuk teljes birtokában. Ez azonban, mint láttuk, a mi részünkről ugyszólván lehetetlen. Nálunk május—szeptember, Bécsben pedig október—januári időközben dől el a bajnokságok nagy része.

Angliában ilyenkor már csupa hendikep — melyek szakakat gyűjtenek a starthoz — tölti ki a versenyeket, eltekintve jelentéktelen clubbajnokságoktól. Nem vonjuk kétségbe a téli uszóélet hasznos voltát, de annak — szerintünk, csak egy célja lehet: hogy az uszókat összetartsa, hogy új uszókat neveljen és egyszerü fúrdözéssel pihentesse ki a versenyzőkkel a nyári tréning fáradalmait; nem pedig, hogy öt hónapi versenyzés után fokozottabb mértékben tegye próbára uszóink erejét és kitartását, mely végre is letöréshez vezet.

WSC. Ausztria versenye.

Óriási — nagyrészt magyarokból álló — közönség előtt folyt le az „Austria” mult vasárnapi versenye, mely rendkívül érdekfeszítő küzdelmeket eredményezett. A verseny főérdekessége Scheff és Zachár találkozása volt az 500 m-es bajnokságban, mely — tekintve a versenyt megelőző híreket — teljesen nyíltak és küzdelmesnek ígérkezett. A bécsi lapok már hetekkel előbb esodákat meséltek Scheff formájáról; állítólag nap-nap után saját rekordján belül uszott, sőt az 500 yardos világrekord megjavítását is kilátásba helyezték. Mi ugyan ezt kizártunk tartottuk, mindazáltal Scheff győzelmét vártuk, mert előzőleg ugy Zachár, mint Hajós jo-

val formáikon belül usztak. Maga a verseny, starttól célig rendkívül küzdelmes volt, mintegy megismétlődése a tavalyi 500 m-es bajnokságnak, mikor Scheff ugyancsak emétekekkel verte meg Halászt.

Adott jelle mindhárom versenyző egyszerre indul, az első forduló egyszerre veszik, majd Hajós felnyomul és kb. 2—3 m. előnyre tesz szert, mely előnyét megtartja 10 hosszon keresztül. A 12-ik hosszban spurtha fog, de csakhamar farradtan visszaesik, míg Scheff felnyomul 1 m.-rel, hátrább követve Zachártól. A két uszó közt erős küzdelem fejlődik; az utolsó három hosszát fej-fej mellett uszák s bár Scheff jobban fordul, Zachár mindenkor behozza. Az utolsó fordulónál Scheff 1 m.-t nyer, de Zachár azt végső erőfeszítéssel behozza s egyszerre haladnak át a célvonalon, mely egy az uszoda szélében 2 m.-rel a víz fölért kifeszített kötél volt. Hajós kb. 4 m.-rel harmadik. A közönség sokáig azt hitte, hogy holtverseny volt. Valóban szemtanuk szerint az elsősg nehezen volt megállapítható. Sokan Zachárt, mások Scheffet látták elsőnek. Végre a zsüri Scheffet ítéli *fejhosszal* győztesnek. Az elért idő 7 p. 13-4 mp., 7-4 mp.-el rosszabb a tavalyi rekordnál s éppenséggé nem igazolja a Scheffről terjesztett mesés híreket. Az 500 yardos világrekorddal pedig nem is lehet egy napon említeni.

Nagyon értékes győzelmet aratott a fiatal *Baronyi* András a 68 m.-es melluszásban, melyben kb. $\frac{3}{4}$ testhosszal verte a legjobb bécsi melluszókat. Hogy *Baronyi* ideje milyen jó, azt bizonyítja az is, hogy *Váezi*-nak ugyanott föllájitott rekordja 55-2 mp. volt. Érdekes, hogy az előfutamban 52 mp.-es rekordot csinált *Scheidl*, valamint a híres Werner *Scheff* *Baronyi* mellett egyszerűen számba is alig jöhettek. *Váezi* itt gyenge negyedik. A Diana-díjat a FTC. nyerte meg immár másodsor. Míg a staféta-verseny a MTK. csapata könnyű zsákmánya volt. Rendkívül kínos feltűnést keltett, hogy *Donáth* (FTC.) óvása folytán a versenybírószág diszkvalifikálta a Diana-díjban a MTK. oldaluszóját, *Hornungot*, s ezáltal a MTK.-t elűtötte a díjtól. Föltűnő, hogy az azonnali uszó *Hornungot* a stafétában nem diszkvalifikálták. A rendezés pompás volt.

A bennünket érdekelt fontosabb versenyek eredménye a következő: *Diana-díj*. A) 100 m. oldaluszás. 1. Bécsi (IWASC.) és *Domonkos* (FTC.) holtversenyben, idő 1 p. 25 mp. *Hornungot* (MTK.), ki a versenyt nyerte, *Donáth* (FTC.) óvása folytán a jury diszkvalifikálta. B) 68 m. magyar uszás. 1. Olasz (FTC.) 46-6 mp. 2. *Donáth* (FTC.) 3. *Hajós H.* (MTK.) Rendkívül erős küzdelem, a három uszó csaknem egyszerre halad át a célon. C) 68 m. melluszás. 1. *Baronyi* András (MTK.) 52-2 mp. 2. *Scheidl* (IWASC.) 3. *W. Scheff* (WAC.) *Baronyi* 1 testhosszal nyer, ugyanannyival harmadik; *Váezi* rossz negyedik.

500 m-es bajnokság. 1. O. Scheff (WAC.) 7 p. 13-4 mp. 2. *Zachár* (MTK.) 3. *Hajós H.* (MTK.) A verseny lefolyásával a bevezető részben foglalkozunk.

Staféta-verseny. 4-szer 34 m. 1. a MTK. csapata (*Baronyi*, *Hendl*, *Hornung*, *Halmay*). 2. IWASC. 3. WAC. Érdekes verseny. Az első három staféta egyszerre vált, de *Halmay* játszva veri ellenfeleit.

Fél angolmfdes uszás. 1. *Domonkos* Pál (FTC.) 13 p. 49-2 mp. 2. *Mani* (Austria). 3. *Buni* (WAC.) Kb. 2 uszodahosszal nyerve.

A versenyt befejező vízpoló mérkőzést erős küzdelem után a WAC. csapata nyerte 7:3 arányban az „Austria” ellen.

D. Billington részt vett Glasgowban egy uszóversenyen, hol a $\frac{1}{4}$ ang mért 5'44"5 alatt uszta meg, 0'25"5 mp.-el javítva meg a régi skót rekordot. Ugyane versenyen Miss Ette Maekay 200 yardot 2 p. 54-2 mp. alatt uszott, 2-2 mp.-el jobban az eddigi legjobb rekordnál.

A nov. 3-iki uszóversenyen dől el a MUE. rendezésében a plüving bajnokság, melyben idén, Römer távollétében, csak másodklasszis ugrók vesznek részt. Az 5-ször 40 m-es staféta-verseny különösen érdekesnek ígérkezik, bár a MTK. győzelme nagyon valószínű. A 60 m.-es melluszás *Baronyi* és *Toldi* között dől el, mert *Fabinyi* indulása kétes. *Baronyi* fényes szereplése Bécsben az ő esélyeit növeli. A versenyt hendikepek és junior-versenyek töltik ki, nem sok érdekességet nyújta az uszóversenyektől már szinte megcsömörlött közönségünknek.

Yorkshire 1 ang. mfdes bajnoksága a Royal Life Saving Society versenyén Sheffieldben került eldöntésre. A versenyt S. Blatherwick (Sheffield) nyerte meg 26 p. 22-4 mp. alatt, G. H. Wood előtt.

A FTC. november tizediki versenye bizonytalan időre elhalasztott.

Marathon futás az olimpiádon.

A jövő évi olimpiai verseny tervezet első összeállításakor a Marathon futás nem volt felvéve a programmba, mert előtte lehetetlennek tartották, hogy a Stadionig vezető élénk forgalmu utakon a rendőrség a Marathon futást megengedje. A világ minden részéből jövő nyomások következtében az olimpiai bizottság végre is megpróbálkozott s pedig sikerrel. E versenyre új szabályzatot dolgozott ki az AAA, melyet ujszerűségénél fogva alább közlünk.

1. A Marathon verseny távja 40 km. s nyilvános utakon rendezi az AAA. Az utolsó kört a Stadionba kell megtenni.
2. Minden versenyzőnek a nevezésével együtt *orvosi bizonyítványt* kell beküldenie, mely igazolja, hogy az illető egészségének veszélyeztetése nélkül részt vehet a versenyen. Ugyancsak a start előtt még egyszer orvosi vizsgálatnak vetetik alá.

3. Bármely versenyzőnek azonnal fel kell adnia a versenyt, ha a kísérő orvos úgy rendeli.

4. A verseny tartama alatt senkisé nem vehet magához erősitő szereket, mert ez diszkvalifikálást von maga után.

5. Ha a versenyzők túlságos nagy számban jelentkeznek, akkor két utirány fog kijelöltetni.

7. Minden versenyző két kísérőt vihet magával, kik karjaizon ugyanazon számot viselik, mint az illető versenyző.

8. A kísérők nem szerepelhetnek mint pace maker-ek. Ha tehát a versenyzőt kísérője vezeti, a versenyzőt diszkvalifikálják.

A verseny startja valószínűleg az angol király windsor-i kastélyánál lesz s az utvonal Eton és Harrow e két világhírű iskola mellett fog elvonulni.

Áttekintés. A MAC. múlt vasárnapi hendikep versenyével az atlétikai versenyszezon befejezést nyert. Kétségtől ilyen gazdag versenyszezonja még nem volt a magyar atlétikai sportnak. A versenyeken kivétel nélkül még abban az esetben is, midőn egy napra két verseny esett, nagyszámu atléta vett részt, ami az atlétika nagyfokú térhódításáról tesz bizonyosságot. Ez év folyamán számtalan ifju erő bukkant fel, egy részük már most nagy és jelentős eredményt ért el. Az előjelek után ítélve tehát a jövő év rekordok javításában alighanem gazdag lesz.

A hendikep versenyek, amelyek érdekében annyit irunk és agítunk, a kívánt eredménnyel jártak. Majdnem minden egyes hendikep számban a résztvevők száma meghaladta a 10-et és átlagnak tizenötös mezőnyöket vehetünk, ami kétségtől igen jó átlag. A szövetségi hendikeperek munkája azonban sok kívánni valót hagyott hátra. Nem késünk kijelenteni, hogy ezt nem a handikepereknek rójuk fel, hanem a hendikepelés rendszerének kiforratlanságának tulajdonítjuk. Múlt számainkban hosszabb tanulmány tárgyává tettük a hendikepelés módszerét s okulva ez év tapasztalatain, legközelebb ismét felvesszük a tárgyalás fonatát, hogy azokból, amennyiben lehetséges, a jövőben hasznost hajtunk.

Az általános érdeklődés a közel jövőben már az olimpiai

Santelli Italo vivóterme

a MAC. és a Wesselényi VC. vivómestere
IV. ker. Semmelweiss-utca 6. sz.

kérdések felé fog fordulni. A MASz.—MOTESz. megegyezése a békés együttműködést lehetővé tette. Reméljük most már, hogy majd a végzett munka méltó lesz ehhez a körülményhez. Az angolok már most erős előkészületeket tesznek arra, hogy sikeresen vehessék fel a küzdelmet az amerikaiak támadása ellen az atlétika minden terén. E célból minden sportnemre, jobban mondva versenyszámra külön jelölnek ki embereket, akik speciális tréningen mennek majd keresztül kora tavasztól kezdve. Valami ilyenfélélt kellene nekünk is tennünk.

A MAC. évzáró hendikep versenye.

A MAC. szokásos évi hendikep-versenyét, mely a hivatalos atlétikai szezon befejezését jelenti, mult vasárnap rendezte a margitszigeti sport-telepen. A versenyszámok az egy 300 yardon kívül mind hendikepek voltak s így különösen az ifjabb generáció keresett nagy számban érvényesülést. A nap legszebb eredménye Lovass Antal, új, 10 p. 34.6 mp.-es országos rekordja. A hendikepek, a 100 yard és a rudugrástól eltekintve, nem voltak kielégítőek. Igen jónak mondható Radóczy Károly 33.8 mp.-es ideje, melyet a 300 yardon ért el 0.6 mp.-re megközelítvén Wetzel dr. és Helmich által közösen tartott rekordot. A 100 yardos hendikep egyike volt a legszebb küzdelmeknek s Simon mellszélességgel vesztvén el 10.3 mp. alatt igen jó formáról tett bizonyosságot. A győztes Somló egy év leforgása alatt óriásit haladt, mert 3 m.-ről 10.3 mp. alatt győzött, 10.6—10.7 mp.-es időt tételez fel az egész távra.

A versenyszám közül a legtöbbet, szám szerint négyet, ismét a műegyetem még friss kondícióban lévő atlétái vitték el. A hendikeper úgy látszik épp ezt a körülményt hagyta figyelmen kívül, hogy az egyetemiek legnagyobb része szep-temberben kezdett csak dolgozni s így most fejlődnek csak igazán rohamosan.

A verseny mintaszerepen benyolítottatott le, mi főképpen Lauber Dezső titkár érdeme.

I. 100 yardos síkfutás, I. előfutám. 1. Simon Pál (MAC.) 0 m. e. 10.4 mp. 2. Rácz Vilmos (BEAC.) 5.5 m. e. 5 induló. II. előfutám. 1. Vadon Géza (DTE.) 6.5 m. e. 10.6 mp. 2. Radóczy Károly (MTK.) 1.5 m. e. III. előfutám. 1. Wiesner Frigyes (BEAC.) 5.5 m. e. 10.4 mp. 2. Péchy Ernő (MAC.) 2.5 m. e. IV. előfutám. 1. Gergely Ernő (MAFC.) 5.5 m. e. 11.2 mp. 2. Rácz Jenő (BEAC.) 6.5 m. e. V. előfutám. 1. Mammusich István (BEAC.) 5.5 m. e. 11 mp. 2. Somló Antal (MAFC.) 3 m. e. VI. előfutám. 1. Baranyai Egon (MAC.) 11 mp. 3.5 m. e. 2. Révész Sándor (BEAC.) 4.5 m.

I. középfutám. 1. Simon Pál (MAC.) 10.6 mp. 2. Vadon Géza (DTE.) II. középfutám. 1. Wiesner Frigyes (BEAC.) 10.8 mp. 2. Péchy Ernő (MAC.) III. középfutám. 1. Somló Antal (MAFC.) 10.6 mp. 2. Baranyai Egon (MAC.)

Döntőben: 1. Somló Antal (MAFC.) 3 m. e. 10.3 mp. 2. Simon Pál (MAC.) scratch. 3. Wiesner Frigyes (BEAC.) 5.5 m. e. 4. Baranyai Egon (MAC.) 3.5 m. e. Indult még: Vadon Géza (DTE.) 7 m. e. Péchy a döntőben nem indult. Mellszélességgel első, fél m-rel harmadik.

II. Súlydobás. 1. Gr. Csáky István (MAFC.) 12.14 m. 2. m. e. 2. Fáy István (MAFC.) 11.41 m. 30 cm. e. 3. Smogrovics Árpád (BEAC.) 11.31 m. 2.50 m. e. 4. Reicher László (MAC.) 11.06 m. 1.95 cm. e. Indult még: Cserni Lajos (Balassagyarmat) 820 cm. Dörflinger Gyula (UTE.) 817 cm. Wiesner Frigyes (BEAC.) 10 m. Horváth Aladár (DTE.) 990 cm. Domokos Gy. (MAFC.) 1043 cm. Fülöp S. (MTK.) 931 cm. Koosa T. (MAC.) 1080 cm. Egészen elhanyagolt hendikep.

III. Magasugrás. 1. Batizi Gusztáv (MAFC.) 183 cm. 25 cm. e. 2. Joannovits József (MAFC.) 175 cm. 22 cm. e. 3. Karkas Rezső (MAFC.) 173 cm. 20 cm. e. 4. Poór Iván (BEAC.) 172 cm. 19 cm. e. Indult még: Haviár D. (MAFC.) 145 cm. Faragó R. (BAK.) 153 cm. Szerémszegy E. (MAC.) 145 cm. Dénes I. (UTE.) 153 cm. gr. Csáky I. (MAFC.) 153 cm. br. Wardener I. (MTK.) 162 cm. Szende A. (MAFC.), Abarbanell R. (MTK.) 162 cm. Reicher László (MAC.) 158 cm.

IV. ¼ ang. mfdes síkfutás. 1. Zólyomi Akos (BEAC.) 53 mp. 32 m. e. 2. Mammusich István (BEAC.) 23 m. e. 3. Rácz Vilmos (BEAC.) 30 m. e. 4. Horváth Aladár (DTE.) 26 m. e. 15 induló.

V. Távolugrás. 1. Péchy Ernő (MAC.) 660 cm. 40 cm. e. 2. Batizi Gusztáv (MAFC.) 649 cm. 75 cm. e. 3. Szende Andor (MAFC.) 628 cm. 52 cm. e. 4. Beckmann (MAC.) 623 cm. 65 cm. e. Indult még Jaskovics I. (Balassagyarmat) 465 cm. Sós L. (MAFC.) 532 cm. Abarbanell (MTK.) 550 cm. Kelemen A. (MAC.) 539. gr. Csáky I. 554. Rök E. 598 cm.

VI. 300 yardos síkfutás (Scratch verseny.) 1. Radóczy Károly (MTK.) 33.8 mp. 2. Simon Pál (MAC.) 3. Somló Antal (MAFC.) Indult még: Fekete István (MAFC.) A 33.2 mp.-es országos rekordot nem javítván meg, a győztes a dr. Wetzel György által rekordjavításra felajánlott tiszteletdíjat nem nyerte el. 2 m-rel nyerve.

VII. 120 yardos gátfutás. (Junior.) Két előfutám után a döntőben: 1. Somló Antal (MAFC.) 19 mp. 2. Rökk Ede (MTK.) 3. Szende Andor (MAFC.) Fél méterrel nyerve.

VIII. Rudugrás. 1. Horváth Aladár (DTE.) 334 cm. 55 cm. e. 2. Batizi Gusztáv (MAFC.) 333 cm. 70 cm. e. 3. Joannovits József (MAFC.) 310 cm. 70 cm. e.

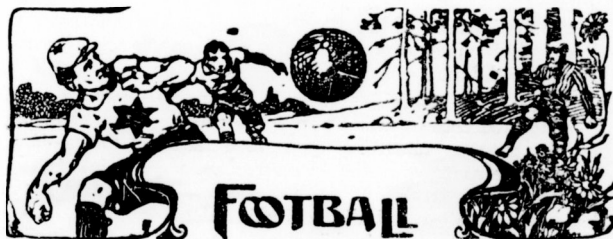
IX. 2 ang. mfdes síkfutás. 1. Lovass Antal (BAK.) skr. 10 p. 34.6 mp. Országos rekord! 2. Tolnay Jenő (MAFC.) 3. Merényi Lajos (MAC.) 5 induló.

A KAC. versenyt mult vasárnap tartotta meg Kolozsváron. Feltűnő, hogy a versenyen egyetlen futó száma sem volt. A versenyt nagy közönség nézte végig.

A részletes eredmény a következő: I. Távolugrás helyből. 1. Somodi András (KEAC.) 289 cm. 2. Retser Béla (KAC.) 278 cm. 3. Gangl A. (KAC.) 273 cm. II. Súlydobás. 1. Dávid Mihály (BBTE.) 11.95 m. 2. Veress Lajos (KEAC.) 11.30 m. 3. Vétzy Viktor (KAC.) 11 m. III. Magasugrás. 1. Szegedy Géza (KEAC.) 168 cm. 2. Kováts Nándor (BBTE.) 158 cm. 3. Tomits Miklós (BBTE.) 153 cm. IV. Diszkoszvetés. 1. Veress Lajos (KEAC.) 35.01 m. 2. Dávid Mihály (BBTE.) 34.45 m. 3. Strauch J. (KAC.) 32.74 m. V. Fűleslabda dobás. 1. Oderszky Ferenc (HKTVE.) 24 m. 2. Csálóczy Károly (BBTE.) 22.90 m. 3. Lansek Aladár (BBTE.) 21.33 m. VI. Távolugrás. 1. Kováts Nándor (BBTE.) 627 cm. 2. Szegedy Géza (KEAC.) 596 cm. 3. Oderszky Ferenc (HKTVE.) 593 cm. VII. Fűleslabdahajítás. 1. Csálóczy Károly (BBTE.) 47.70 m. 2. Erődi Béla (Postás) 47.36 m. 3. Oderszky Ferenc (HKTVE.) 47 m. VIII. Gerelyvetés. 1. Paulin János (HKTVE.) 39.27 m. 2. Vétzy Viktor (KAC.) 36.63 m. 3. Dávid Mihály (BBTE.) 34.36 m.

Uj rekord. Szende Andor (MAFC) a MAC. mult vasárnapi atlétikai versenyen után a helyből való távolugrásban 304 m-rel rekordot állított fel. Eddig e versenymre nem volt a MASz. által hitelesített rekord.

Amerika 10 mfd.-es bajnokságát John Daly (IRAAC.) nyerte meg 55 p. 16.8 mp. alatt.

A fedezet játéka.

Irta: B. Middleditch.

Fordította: Lázár József.

Ami az emberi testben a gerinc, az a football csapatban a fedezet. A legnehezebb feladat az övé, a legtöbbet ő dolgozik, az elismerésből azonban legkisebb rész jut neki. Lehet pompás esatárokból összeállítva a esatársor, lehet két kiváló hátvéd mögöttük, ha a fedezet gyöngö, a esatársor gölképtelen, a két hátvéd tehetetlen. Ha a fedezet játéka boncolgatni akaró, egy könny terjedelmére volna szükségünk, azért itt csak fővonásokban ismertetjük azt.

Jó helyezkedés! A fedezetjáték eredményessége elsősorban a jó, a korrekt helyezkedéstől függ, mert ezzel kényszeríti az ellenfél játékosát, hogy oda passzolja a labdát, ahova máskülönben nem akarná s megakadályozza azt, hogy a legjobb helyzetben lévő ellenfél játékoshoz juttassa. Ha

az ember egy kiváló fedezetet figyel meg, gyakran láthatja, hogy mennyit szalad látszólag össze-vissza anélkül, hogy labdát érintene s a laikus néző hamar megállapítja, hogy az illető rossz játékos. A háttvédek azonban más véleményen vannak s sok támadás lesz a háttvéd zsákmánya, mert a fedezetek jól helyezkedtek s az ellenesatár kényszerítve lett a labdát olyan helyre paszolni, hol azután a háttvéd könnyen elbirtokolhatta. Jól helyezkedni! Ez magában véve igen egyszerűen hangzik, de a tényleges keresztülvitel tulajdonképpen a fél csatát jelenti. A helyezkedő képesség különbözteti meg az első osztályú fedezetet a másodosztályútól. Az előbbi mindig jó helyen van. Szinte előre látja az eseményeket s a játék kifejtéséből már meg tudja ítélni azt, ami következni fog, hogy a labda hova fog kerülni s ő már akkor ott készen várja. Ezt a tulajdonságot a tapasztalat fejleszt magas tökélyre, tehát az a játék, ahol a fedezet figyel s a különböző fázisokat gondolkodva kíséri. A helyezkedő képességet annyira lehet fejleszteni, hogy az ilyenmel bíró játékos úgy fest, mintha a jövőbe látó képességgel volna felruházva.

Elengedhetetlen kellék a védelem játékánál, hogy a fedezet és háttvéd tökéletesen értsék egymást és ismerjék egymás játékát. Példának okáért a szélső halfok kétféle metódus szerint járhatnak el az ellenesatárok fedezésénél: vagy csak a szélső csatára vigyáznak, a középsőket a centerhalfra és háttvédekre hagyván, vagy pedig az összekötő és szélső csatárokat fedezik. Véleményem szerint az első jobb, különösen ha a szélső csatár nagyon gyors és igen ügyes. A fedezet mindig biztosíthat magának néhány méter előnyt, ha arról van szó, hogy a labdára fusson s a szélső csatár elől elszedje azt. Ha az összekötő azt látja, hogy a szélsőnek kiadott labdát mindig a fedezet fogja el, vagy pedig a paszt elrontja, akkor kényszerítve van változtatni játékán, ami különösen akkor hat az ellenfél támadására rombolólag, ha az összekötő nagyon megszokta a szélsőre való játékot. Ez lehetetlenül válván, nem ritka eset, hogy az egész megszokott támadási metóduson változtatni kell, minék következménye a támadás tervszerűtlensége, néha teljes esődje.

Labdaszedés. Itt egy pillanatig sem szabad habozni. A fedezet határozza el magát gyorsan s akkor menjen a labdát keményen és erőteljesen. Ez a labdaszedés titka. Ha a labdát nem lehet az ellenféltől elvenni, akkor fel kell őt tartóztatni, mert akkor legalább az van elérve, hogy nem lehet neki visszapaszolni a labdát. A szem mindig rajta legyen a labdán.

Csatárok táplálása. Ennél igazán alig van fontosabb feladata fedezetnek. Sok olyan fedezetjátékos van, ki biztosan állítja meg a támadást, pompásan szedi el a labdát, de mindent elront azzal, hogy rosszul adja le a labdát, vagy túlerősen rugván bele, vagy magasan adja előre. A labdát, ha csak lehetséges, mindig a földön, alacsonyán kell tartani. Az ilyen paszt a csatár könnyen és biztosan fogja s rögtön indulhat vele. A csatárhoz paszolni nem mindig azt jelenti, hogy a labdát pontosan a lába elé kell juttatni. Néha a valamely üresen hagyott térre előreadott labda, ha akár 15—20 m-nyire is van a csatártól, ha csak természetesen a helyzet olyan, hogy azt ő érheti el legelőször, kiváló támadásra ad alkalmat. Fontos dolog a fedezet paszolásánál, hogy ne árulja el időnek előtte, hogy hova készül adni a labdát. Mielőtt a fedezet leadja a labdát, mindig használjon fel egyet az ellenfél védelmi játékosából; t. i. magára vonván őt, így felszabadít egyet saját csatárai közül, akihez aztán haladék nélkül adja le a labdát. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a fedezet jobbra-balra dribblizzen, hanem tisztán azt, hogy saját csatárait felszabadítani törekedjék. Ha a labda a jobb fedezethez kerül, legtöbb esetben a balszárny teljesen szabad s ilyenkor egy pillanatig se késlekedjék, hanem adja ki oldalt és jó előre a felszabadult csatárszárnynak, miáltal sok jó alkalmat csinál a támadásra. Ismételnem kell, hogy a fedezet csak akkor tartsa magánál és vigye előre

a labdát, ha csatárai mind le vannak fedezve. *Ha azonban valamelyik csatára jó és szabad helyzetben van, akkor egy pillanatig se késlekedjék, hanem rögtön adja le oda a labdát.* Mégis gyakran lehet látni olyan halfot, aki körül-dribbliz az egyik, majd a másik ellenjátékos. Ez a fedezet legnagyobb büne és a legkockázatosabb, mert ha elveszik tőle a labdát, pedig a hosszadalmas dribblingnek rendszeren ez a vége, ez esetben az egyik ellenesatár teljesen fedezés nélkül maradván, gyakran megsemmisítő eredményt von maga után.

A fedezetjáték egyik legnagyobb és megoldás szempontjából a legnehezebb problémája az, hogy hogyan viselkedjék a fedezet akkor, ha a labda az ellenfedezést birtokában van s a pályán lefelé fut, magára igyekezővén szivni a védelmet. Ráfusson-e ilyenkor a fedezet s iparkodjék-e elszedni a labdát, vagy pedig huzódjék hátra, lefedezvén az ellenesatárokat? Szabályt erre felállítani nem lehet. Ilyenkor az adott körülmények szerint kell eljárni. Ha a fedezet közel van saját kapujához, akkor legtöbb esetben rögtön meg kell támadni az ellenfedezetet, mert különben lövésre kerül. Ha a fenti eset távol a kaputól, a mezőnyben adódik elő, akkor minden attól függ, vajon a saját csatárai hátrafutnak-e neki segíteni, ami tulajdonképpen köteleességük. Ha igen, akkor biztosabb és célszerűbb hátrahúzódni és a csatárokra ügyelni. Mindenesetre a tapasztalat ilyen esetekben jó tanácsot adhat. A jó ítéletképességgel bíró fedezet különben könnyen feltalálja magát s ritkán fog hibásan eljárni.

A fedezetnek mindig készen kell lenni arra, hogy a szorongatott csatártól hátraadott labdát elfogja és továbbítsa. Sok csatár szenved abban a hibában, hogy soha semmi szín alatt nem adja hátra a labdát, aminek gyakori következménye, hogy azt elveszik tőle, pedig könnyen hátraadhatta volna a fedezetnek. Ez nagy hiba, mert amint a sarokba szorított fedezet gyakran adja hátra a háttvédek a labdát, úgy kell a csatárnak is cselekedni, ha más csatártársának nem tudja azt továbbítani. A hátrapaszolást tulhajtani azonban nem szabad, mely bármily szép is szemre két csatár és a fedezet háromszögjátéka, nem szolgál eléggé annak a végcélnek, amire az egész játék állapítva van, t. i. az előrehaladás és a góllövésre.

Fejlesztés. A gól-kick elfogásánál nélkülözhetetlen a fejlettség. A jó fejlettség sokaknál természeti adomány, de egyszersmind kevés gyakorlattal igen könnyen elsajátítható. Legcélszerűbb, ha két játékos azt próbálgatja, hogy meddig kepes a labdát a levegőben tartani egymásnak fejfel adogatva. Ez elég mulatságos is s emellett a fej-kick tudományt erősen fejleszti.

Lövés. Legtöbbször a középfedezet, de elég gyakran a két szélső is lövésre jut, tehát a lövőképesség elsajátítására és fejlesztésére a fedezetek nagy gondot fordítsanak. Azt kell megtanulni, hogy a labdát bármely lábbal úgy fogja, ahogy jön. Legtöbb esetben a lövésre nyílt alkalom alig tart egy másodpercig s ha ilyen alkalom kínálkozik, azt meg kell ragadni; késedelem itt az esély megszűnését jelenti. Pontosan és lendülettel löni csak a lábrüszttel lehet. Ha az egész rüsztet ráborítod a labdára, akkor bizonyos drive-ot lehet beleadni, ami a labda sebességét erősen növeli.

Kornerrugás. Célszerűbbnek tartom, ha a szélső csatár rugja a kornert, mert az eredménytelen kornerrugás után gyakran veszedelmes lerohanások következnek, aminek a befejezése is veszedelmes lehet, ha a fedezet nincs helyén. Ha azonban a szélső rossz kornerrugó és a fedezetnek kell azt rugni, akkor nagyon ügyeljen arra, hogy a labda lehetőleg közel a gól szája előtt essék le s ez időtartamra a szélső csatár foglalja el a fedezet helyét. A kornerrugásnál nem szabad erőszakosan arra törekedni, hogy a labda mindenáron alig néhány em-nyire essék le a gól elé, mert ennek rendszeren az a vége, hogy a gól mögé jut, pedig nincs leverőbb valami a csapatra, mint ha kornert kornert után mulik el minden haszon nélkül.

LÄCKENBÄCHER F.
Budapest, IV. ker., Szép-utca 3.

ODDSLISZTÁKAT
kivánatra ingyen küld.

TELEFON 650.

Tréning. Láttam egyszer egy képes sportlapban egy diagramot, melyből kitűnt, hogy egy erősebb fajta mérkőzésen a hátvéd 4, a csatár 6, a fedezet pedig kb. 8 angol mérföldnyi (12.872 km.) utat futott be. Ez a szám már maga mutatja azt, hogy a fedezet csak úgy lehet jó, ha kifogástalan tréninget végzett. A legnagyobb munka a középfedezet vállait terheli. Ő az emeltyű alátámasztási pontja. Nincs boszantóbb egy csapatban, mint ha ezt a helyet gyenge játékos tölti be, míg viszont nagyképességű játékosal a középen a csapat minden egyes porcikáját egyenletesen lehet kihasználni. A fedezetnek alig-alig van ideje, hogy kifújlassa magát, mert a támadásnál a csatársort kell követnie, míg a következő pillanatban már ismét végig kell száguldoznia a mezőn, a védelmet erősítse. Nincs pedig boszantóbb, mint mikor a már megnyert mérkőzést az utolsó negyedórán veszti el a csapat, mert a fedezet sor összeppant. Azért a fedezeteknek a tréningre különös gondot kell fordítani, már saját egészségük szempontjából is.

A hétről. A IX-ik magyar-osztrák mérkőzés köti le a hét vasárnapján a magyar sportkörök figyelmét. Csapataink szerencsétlen őszi szereplései után minden várakozás e mérkőzés felé fordul. Bizonyos, hogy ennek a győzelemnek nyomán — ha lesz győzelem — olyan általános öröm fakad, aminőt már rég nem láttunk sportkörökben. A kijelölt csapatot általában kedvezően fogadták, úgy hogy az ilyenkor már megszokott támadások a válogató bizottság ellen teljesen elmaradtak. A magyar válogatott csapat a következő:

Domonkos,
Rumbold, Csüdör,
Ficzere, Szücs, Gorszky,

Niessner, Károly, Schlosser, Vangel, Borbás.

Az osztrák csapat igen komoly ellenfél lesz. Az összeállítás észszerű és jó:

Kaltenbrunner (Rapid)
Vladar (Rapid) Gross (WSP.)
Khon (Rapid), Lenczewsky, (TVFC.), Dlabar (WAC.)
Schmieger, Adi Sturmer, Sudnicka, Fischera, Andress,
(WSC.) (WAC.) (WAC.) (WAC.) (WAC.)

Érdekes, hogy ebben az összeállításban a Cricketerok és a pompás formában lévő Germania egy tagja sincs, úgy hogy minden valószínűség szerint ez a csapat még változni fog.

Egyébként a két ország válogatott csapatainak eddigi találkozása a következő eredményekkel járt:

1902. okt. 22-én Bécsben *vesztett* 5:0 arányban
1903. jun. 11-én Budapesten *győzött* 3:2 arányban
1903. okt. 11-én Bécsben *vesztett* 4:2 arányban
1904. jun. 2-án Budapesten *győzött* 3:0 arányban
1904. okt. 9-én Bécsben *vesztett* 5:4 arányban
1905. április 9-én Budapesten *eldöntetlen* 0:0 arányban
1906. nov. 4-én Budapesten *győzött* 3:1 arányban
1907. máj. 5-én Bécsben *vesztett* 3:1 arányban.

A magyar csapat tehát *győzött* 3-szor, *vesztett* 4-szer az osztrák ellen, egyszer pedig *eldöntetlenül* játszott vele. Gólarány 20:16 Ausztria javára. Érdekes, hogy a magyar csapat Bécsben s az osztrák csapat Budapesten még nem tudott győzni. A magyar válogatott csapat összesen 15-ször játszott; 7-szer *vesztett*, 5-ször *győzött*, 3-szor *eldöntetlenül* végzett.

Óriási botrányval végződött a 32FC. és a Kereskedelmi AOESpCs. bajnoki mérkőzése. A magukról teljesen elfelejtkezett játékosok valóságos csatár rögtönöztek ott. Ekkora brutalitást még nem láttunk hazánkban. Úgy látszik a szövetség kegyelmező kedvének van meg az elmaradhatatlan hatása. Reméljük, hogy a MLSz. gyorsan megtisztítja labdarugó sportunkat az ilyen elemektől.

A nemzetközi viszonylatokban legfontosabb hír az, hogy a Cesky SF. visszavonta azt a határozatát, mely szerint csapatai csak *csah* bíró vezetése mellett mérkőzhetnek. Ez a határozati eredményezte azt, hogy a Deutscher FB. eltiltotta a német csapatokat a cseh csapatokkal való játéktól. Megszűnt

vén a bojkott oka, valószínűleg megszünteti a játéktilalmat a német szövetség is. Végre, valahára!

Izgalmas hete volt a vidéknek is. Eperjesen az ETVE. 3:2 arányban győzte le a kerületi bajnokságban a bajnokság legkomolyabb jelöltjét, a Kassai ASE-t. A KASE. levertetését realitásnak nem ismeri el, mert azt állítja, hogy egy gól a hálón keresztül ment be. Hát a szövetség által kiküldött bíró miért nem figyelmeztette a pálya hiányos felszerelésére a csapatokat? Vidéken, hol minden esekélyesség viszályt szít az egyetlek között, nagyon kell vigyázni ilyesmire is. Reméljük, a két város football barátsága ezért változni nem fog.

Vége a nagy BTC.—Pozsonyi TE. barátságának is. A kedves tornásztestvérek a játszani merő budapesti csapato, bizony pogány fogadtatásban részesítették. És a páratlanul figyelmeztett pozsonyi közönség? . . . Óh, erről már sokszor zengett ének e hasábokon is, másutt is! Következetes volt önmagához. Figyelmeztet — egy-két hangadó dirigálása szerint — egyszerűen lehetetlenné tette a játék békés lefolyását, figyelmeztetett működő ordító és botrányt esínáló társaságával. A BTC. — mint hírlík — már a bojkottról tárgyal. Ideje lenne, ha a szövetség véget vetne ezeknek az állapotoknak.

Angliában vége a „kickoff”-nak: nálunk kezdi meghódítani a világot. Hanem ha a jubileumi match lenne mérték: bizony labdarugó sportunk 10 éves fejlődéséről állig beszélhetnénk.

J. osztályu bajnokság.

MAC.—Föv.TC. Ez az eredmény, a MAC. előző vasárnapi szenzációs győzelme után,

2:2

amelyet a FTC. csapata felett aratott, igazán váratlanul jött. E váratlan eredmény magyarázata több okban rejlik. A pálya igen kis mérete a játékosokat nagyon egymásra hajtotta, s az ilyen esetben ellensúlyozó rövid passzolásra alapuló összjáték a pálya tulságos hepe-hupás felülete miatt lehetetlennek bizonyult s az erőlyes fővárosi védelem könnyen szét szórta az egymásra torlódt MAC. csatárokat. A 90 percből a MAC. alig játszott 20—25 percet 11 játékosal. Az első féldőben *Vangel* késett 20 percet s alig, hogy beállott, *Borbás* erős labdát kapott a szemébe, úgy hogy alig néhány percel a féldő befejezése előtt állott be. A második féldő 15-ik percében oly súlyos rugást kapott a szíve alá, hogy végleg ki kellett állania. A MAC. tulajdonképpeni gyengesége azonban a tartalék balhátvéd szereplésében leli magyarázatát, ki oly gyengén töltötte be helyét, mintha csak ez alkalommal játszott volna először footballt életében. A fővárosiak meglepő szépen játszottak s ez különösen a védelemre mondható, mely megüti az első klasszist. Feltűnő jó volt a center half is, sőt a védelem határozottan összedolgozik, ami a csatársorra nem mondható. A pálya rövidsége eredményessé tette a csatárok egyéni kirohanásait, ami jellegzetes vonása a fővárosiak támadásának.

A két csapat a következőképen állott fel:

MAC. Sipos—Makó, Oláh—Bayer, Hildebrand, Medgyessy—Borbás, Vangel, Deschán, Krempels, Niessner.

Föv.TC. Beiml—Rauch, Nohelj—Vértes, Jergenz, Weisz—Klingenberg, Schönfeld, Roóz L, Roóz H., Rusz.

Az első féldő elején a 10 emberrel játszó szigeti csapatot erősen szorongatja s a 4-ik percben Roóz révén, miután Sipos az előző lövést csak gyengén dobta ki, gölt ér el. Vangel beállván, a MAC. támadása erősebb lesz s Krempels révén kiegyenlít. A második féldő elején *Medgyessy*, ki mint half pompásan játszott, gyönyörű lövéssel megszerzi csapatainak a vezetését. *Borbás* kiállításával ismét a Föv.TC. kerül fölénybe s több jó alkalmat szalaszt el. A MAC. tulajdonképen 3 csatárral játszik már itt, mert Niessner a touchvonalon fel s alá sétálva oly rosszul helyezkedik, hogy lehetetlen volt a játékba belevonni. Kb. 20 percel a játék vége előtt a Fővárosiak kiegyenlitenek, meglehetősen szerencsével. A MAC. erősen igyekszik, de eredményt nem tud elérni. Bíró: *Langfelder* Ferenc (UTE.) volt.

POPPER EDE bookmaker

Budapest, VII., Erzsébet-körút 1. sz.

☞☞☞☞☞ Telefon 84—97. ☞☞☞☞☞

Elfogad fix- és startoddsfogadásokat a budapesti, bécsi és alagi versenyekre délután 3 óráig.

MTK.—UTE. A népszízetí pályán folyt le e mérkőzés, mely erős küzdelem után a MTK. győzelmével végződött. A MTK. csak a második féldőben tudta magának a győzelmet biztosítani. Az UTE. csapata nagy változáson ment keresztül. A védelem a régi, a csatársorban azonban több új erő van. Az UTE. legjobb embere Herschkovits centerhalf volt. Surnik észszerűtlen játéka egy biztos göltől mentette meg a MTK. kapuját, ki kézzel fogta meg a labdát, bár könnyedén beléheték volna. A két csapat, MTK.: Domonkos—Nagy, Csüdör—Virág, Szüts, Schaar—Holub, Károly, Graham, Frontz, Weisz, UTE.: Kazár—Rozman, Vranák—Fürst, Herschkovits, Ludwig—Deutsch, Szinay, Fandl, Surnik, Szabó. Mindvégig változatos és szép játék folyt. Bíró: Vámos Soma (FővTC.) volt.

BAK.—Typogr. Két legváltozóbó formájú csapatunk, a BAK. és a Typographia az amerikai-uti pályán ezzel a meglepő eredményrel mérkőzött. A BAK. győzelmé jól megérdemelt volt, bár a gólarány nem fejezi ki híven a két csapat erőviszonyát. A BAK. javult ugyan mult mérkőzése óta, de könnyű győzelmét mégis csak a Typographia váratlanul gyenge játéka tette lehetővé. Az első féldőben változatos a játék és a BAK. 2:1 arányban vezet. A második féldőben izgatottabb lesz a hangulat és a játék durvább. A bírónak sok dolga akad, úgy hogy a mérkőzés sokat veszít értékéből. A BAK. csatársora pompásan játszott, különösen *Oldal* középesatár. Bíró: *Horráth* Ferenc (FTC.) volt.

II. osztályu bajnokság.

33FC.—Kereskedelmi AlkOE. 4:2 Botrányos jelenetek szakadatlan sorozata. A KAOE. I. csapata ellen a II-od osztályu bajnoksáért a 33-asok második csapatukat kénytelenek kiállítani, mivel első csapatuk Prágában játszott s a KAOE. az elhalasztásba nem ment bele. A mérkőzésből a bíró nem kevesebb, mint hét játékost állított ki pofozkodás és durvaságokért. A két csapat a következő összeállításban játszott. 33FC.: Konecsk—Eichinger, Szafka—Józsa, Nagy, Csavojae II.—Wirth, Jerniczky, Csavojae I., Weisz M., Emödi. — KAOE.: Singer—Mihalica, Patz—Stern, Reichman, Fenyvesi—Schön, Novák, Biehm, Salzberger, Strausz. Már az első féldőben hat játékos állított ki, és pedig Emödi, Fenyvesi és Fried, valamint Stern, Szafka és Eichinger, kik egymás között valóságos ütközetet rögtönöztek. A második féldőben csak egy fegyelmezetlen játékos akadt, Singer, kit a bíró szintén kiállított. Huszonkét játékos helyett tehát a mérkőzés végével tizenöt játékos vonult le a pályáról, ami ezideig még tán ifjusági csapatoknál sem fordult elő. Mindkét csapat, de különösen a 33-asok, igen durván játszottak. A mérkőzés alatt mindvégig a KAOE. volt fölényben. Weisz M. a 33-asok csapatában legnagyobb igyekezete dacára sem tudott rendet teremteni. A KAOE. csapatának játékosai között igen nagy elégedetlenség uralkodik, folyton veszekednek és szidják egymást. A MLSz. példás büntetését várjuk. Bíró: *Löwenrosen* Károly (Törekvés) volt.

Nemzeti SpC.—Tisztségviselők LE. 3:1. A kőbányai Törekvés pályáján folyt le a fenti mérkőzés, melyet erős, de szép küzdelem után a NSC. nyert meg. A NSC. csapata kezdő visszanyerni a Törekvés ellen mutatott jó formáját. Hlavay, ki régebben súlyos beteg, az ősi fordulóban már nem szerepelhet. Az első féldőben a két csapat egyenlő erőnek mutatkozott. A második féldő 20-ik perében Tóth I. szép lövése a NSC. első gólját eredményezi, melyet Rauch egyenlít ki. Ezideig változatosan folyt a játék, de a Nemzeti ezután fölénybe került s két góllal biztosítja magának a győzelmet. Bíró *Schubert* M. Ferenc (MUE.) volt.

III kTVE.—KTE. 1:1. Kőbányán folyt le e durva és erőszakos játék, melyben a IIIkTVE bizonyult jobbnak, mert végig 10 emberrel játszva esikarta ki az eldöntetlen eredményt. A mérkőzést egyébként a korán beállott sötétség miatt negyedórával korábban befejezte *Bakó* Gyula (MAC.) bíró.

Kerületi bajnokságok.

A mult hét nagy jelentőségű volt a *felsőmagyarországi kerületi bajnokságára* néve. A két rivális, a *Kassai ASE.* és az *Eperjesi T. és VE.* találkozott *Eperjesen*, az *ETVE.* pályáján. A mérkőzés iránt óriási érdeklődés nyilvánult és — sajnos — a helyi sovínizmus által tüzelt, jobbadán tanulókból álló közönség nagyon zavarta a vendégesapat reális munkáját. A játék heves tempóban indult meg és mindvégig heves maradt. A kassaiak szép összjátéka érvényesül és állandóan veszélyeztetik az eperjesi kaput. A 19-ik perében *Stepankó* szép lerohanása gölt eredményez. Az eperjesiek nemokára kiegyenlítetik s az első féldőben változatos játék után több gól nem is esik. Az izzó hangulat a második féldőben sem csillapodik. Kassának *Stepankó* egy újabb lerohanással megszervezi a vezető gölt, amely után — tudósítók szerint — öt percel a kapuháló silánysága miatt egy kapu felé irányzott lövést a bíró Eperjes javára gólnak ítél, a kassaiak tiltakozása közben, kik azt állítják, hogy a labda a *hálón keresztül* ment be. Ezután az eperjesiek tovább is erőszakosan dolgoznak, de úgy látszik, hogy eredménytelenül, mikor az utolsóelőtti perében gölt lönek a közönség ujjongása közben. Így a mérkőzési 3:2 arányban az *ETVE.* nyerte meg. Bíró: *Grólig* Ernő (BAK.) volt. A kassai csapat erőssége, *Majdor* Kálmán, tegnap játszott a száradik mérkőzését, amely alkalmából társai lelkesen ünnepltek. A *KASE*, mint értesülünk, a mérkőzés ellen óvással él a *MLSz.*-nel.

Szövetségi díj.

Az *I. osztályban*: MAC. II—FővTC. II. 6:1. A MAC. végig fölényben játszott. MTK. II—UTE. II. 7:0. Melegpó nagy gólarány. A *II. osztályban*: Kereskedők II—33FC. III. 4:1. A 33FC. első csapata Prágában lévén, a második csapat a bajnoksáért, a III. pedig a szövetségi díjért játszott. KTE. II—NSC. II. 6:1. Nagy meglepetés a NSC. súlyos veresége.

Nemzetközi mérkőzések.

BTC.—IVFC. 2:2 Az előzetes reklámok által meglehetősen fölesigázott érdeklődéssel ment ki az a szépszámú közönség a mult vasárnap a millennáris pályára, hogy e két csapat jubiláris jellegű mérkőzésben gyönyörködjék. A mérkőzés meg volt — a gyönyörködés elmaradt. A játék, mit e két csapat ünneplésen nyújtott, alig híhető gyenge volt. Rendszertelen rugdalózáások, minden technikai tudás nélkül való egyéni brillirozásokra való törekvések és borzasztóan gyenge átlagos forma mindkét részen: ezek az ünnepi mérkőzés jellemző vonásai. Az eldöntetlen eredmény egyébként meglehetősen reális. Az ezuttal mutatott formák alapján a *IVFC.* valamivel jobb stílusban játszott és tartalmasabban; jobb volt a védelem. A *BTC.*-nél: ellenben a magyar csapat összehasonlíthatatlanul lelkesebben játszott és nagyobb állóképességet tanúsított. A bécsi csapatban a védelem általában s különösen *Pekarna* kapus tűnt ki, valamint a középfedezet *Lintschefszy* szép játéka. A magyar csapatban talán *Molnár* I. kivéve mindenki rendes formáján alul játszott. Különösen föl-tűnt a két hátvéd gyenge munkája. A mérkőzés általában unalmas, de fair jellegű volt.

A mérkőzést ünnepléses jelenet előzte meg. Midőn a csapatok fölálltak, megjelent a pályán a *MLSz.* egész tisztikara s a *BTC.* vezetősége. *Kárpáthy* Béla, a *MLSz.* elnöke magas szárnyalású, szép beszédben méltatta a *BTC.* érdemeit, melyet labdarugó sportunk fölvirágoztatása körül szerzett. A szövetség elismerését *Izser* Károly másodelnök köszönte meg a *BTC.* nevében. Ezután *Kárpáthy* Béla csinálta meg az első nyilvános magyar hivatalos kezdő-rugást (kick off), mire a következő két csapat kezdte meg a játékot.

A két csapat így állt föl:

IVFC.: *Pekarna*—Eipel, Albert—Ruckebauer, Lintsch, Preis—Frite, Rolf, Wipster, Retschuri, Singer. *BTC.*: *Bihari*—Sárközy, Fehéry—Fiezere, Izsó, Kovács—Molnár I., Leviczky, Korda, Molnár II., Oláh.

A *BTC.*-é az első támadás s a 6-ik perében az első korner is. Nyomban azután azonban fölnyomul, még pedig elég ügyes

FÁBRI, Ferenciek-tere 2.

Király-bazár.

Egyleti jelvények, érmek, tiszteletdíjak

izléses és olcsó kivitelben.

A „Magyar Athletikai Club”,

A „Bpesti Egyetemi Athl. Club”

és több előkelő egyesület szállítója.

adogatással a bécsi csapat is és szép gölt lő, mit azonban a bíró csak némi habozás után ad meg a 8-ik percben. *Oláh* lesből fut le, de magas centerre az elenyevélemen zsákmánya, valamint *Molnár* H. 30 m-es szép lövése is. Jó ideig középre terelődik a játék, mely teljesen értéktelen rugdalozásokból áll. Majd BTC. kerül ellenfele kapujához s egymásután négy kornert lő. Óriási küzdelem folyt ekkor a kiegyenlítő gólért, de részben a magyar támadás tehetetlensége, részben pedig a pompásan dolgozó bécsi védelem megakadályozza a gölt. A BTC. egyre fokozott iramát az IVFC. esatársora nem veszi át s csak ritkábban jut a magyar kapu elé, melysz *Bihari* néhányszor ügyesen véd, viszont *Pekarnának* komoly munkát alig adnak a messziről jövő magyar lövések. Félidő 1:0 az IVFC. javára. A II. félidőben a magyar csapat fokozza az iramot; támad is, azonban a esatársor bszontán gölképtelen. *Molnár* H. az egyetlen ember, ki egy-egy lövést lead, azonban azokat is olyan messziről rugdalja, hogy *Pekarna* játszva védheti. A 13. percben eredménytelen kornert lő az IVFC., mit a 20. percben visszaad a BTC. A jól irányított rugást *Pekarna* kivágja, de a BTC. mégis benyomja a kiegyenlítő gölt. A vezetőt újból Bécs szerzi meg. *Singer* fut le és egy nagy erővel magasan lölt gölt esínál. A balsiker új munkára serkenti a BTC.-ot, mely lankadatlan energiával küzd a kiegyenlítésért, mit számos kornert után a 37-ik percben egy gyönyörű, kapásból lött göllal *Molnár* H. ér el. Ezentul az érdektelen játék végleg elsőkélyesedik és félhalmában további eredmény nélkül végződik. Bíró *Gáborvitz Emil* (FTC.) volt.

Slavia—33FC.

5:0

A másodosztályba került 33FC. — úgy látszik — ott éli másodikvirágzású korát. A múlt vasárnap — bízva jó formájában — Prágában mérkőzött a Slaviával. A BTC. sikeres mérkőzése után ugyan általában a Slavia formahanyatlásáról lehetett beszélni, mindazonáltal sokan a 33FC. vállalkozását erősen elítélték, mert tucatszámú gölt vártak. A vereség nem maradt el, de a gólarány aránylag elég kedvező s jó fényt vet a 33FC. védelmére, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy a félidő 0:0-al végződött. A végig nagy fölénnyben játszó eszek azonban a második félidőben könnyen szerzik meg győzelmüket. Érdekes, hogy a két csapat legutóbbi találkozása harmadéve a Margitszigeten a 33FC. 3:1 arányú győzelmével végződött. *Vándorfer* bíróval a magyar csapat meg volt elégedve.

Egyéb mérkőzések.

Trening mérkőzések. Typographia II.—BAK. H. 2:0. 2×30 perces félidők. Bíró: Benedek Aladár (MAFC) volt. Főv. TC. III—MAC. III. 3:2. Bíró: *Vadász* M. (Sportkedvelők) volt. MAFC. III—BTC. III. 4:1. MTK. Old Boys—UTE. „Letört nagyszágok” 4:1. URAK. I—MAFC. I—III. komb. 8:1. Az URAK. első csapata ellen a MAFC. első csapatából 3, a másodikból 4, a harmadikból 4, köztük már d. e. is játszott 3 ember volt. Bíró: *Müllender* Sándor (NSC.) volt.

A Pozsonyi Vándordíjért a múlt vasárnap a BTC. II. csapata Pozsonyban játszotta le a Pozsonyi TE. ellen az ez évi döntő mérkőzést. A díjat ezuttal a PTE. nyerte meg erős és elkeseredett küzdelem után. Múltán. Félidő 2:1 a PTE. javára. Bíró: *Hajós* József (FTC.) volt.

Oszták eredmények. *Cricketer*—WAC. 4:0. Rég volt Bécsnek ennél nagyobb football szenációja. A veretlen WAC.-ot, mely valóban fölénnyesen győzte le az összes eddigi ellenfeleit, most fölénnyesen verte meg az eddigi még győzelmet nem aratott VC. and FC. És a Cricketerok e szenációs győzelmét nem szabad véletlennek tulajdonítani. A csapat tényleg jobb volt most ellenfelénél s győzelmét jól kiérdemelte. Első sorban a esatársor gyors és észszerű játéknak köszönheti sikerét a csapat, melyet a fedezetsor is derekasan támogatott. Az első félidőben erősen változatos a játék s bár a Cricketerok két gölt rgnak, azért általában mégis a WAC. győzelmét lehetett várni. A második félidőben azonban a WAC. visszsaesik s védelemre szorul. *Rapid*—*Wiener* SC. 3:2. Egyenrangú két csapat. *Rapid* a gyorsabb s energikusabb, WSC. a jobban összejátszó csapat. A mérkőzést a heállott sűtőség miatt 10 percel korábban befejezték. Viktoria—*Rudolfshügel* 2:2. Félidő 2:0 Viktoria javára.

Prágában a DFC. 8:4 arányban verte meg az előző vasárnap a Cricketerok ellen győzött *Smichow*-ot. A DFC. volt a jobb csapat. Félidő 4:2 DFC. javára. Aztán *Smichow* 4:4-re kiegyenlít, végül visszaesik. Slavia—33FC. 5:0. Külön szölkünk e matchról. Sparta—*Novometsky* 1:0.

Német eredmények. *Berlinben* Viktoria—*Union* 4:1. Rendkívül érdekes és magas színvonalu sportot nyújtott a két csapat találkozása, mely igen fontos volt a bajnokságra is. Fél-

idő 1:0 az *Union* javára. A Viktoria győzelme egyebekben reális volt. *Germania*—*Britannia* 2:1. A Viktoria verő Britannia veresége meglepetés számba megy, ámbár az egy gölkülönbséget tényleges erőkülönbséget alig jelenthet. *Hertha*—*Preussen* 5:4. Félidő 3:2 *Preussen* javára. *Breslauban*: *Breslau*—*Corso* 9:1. *Brémában*: *Sportclub*—*Spiel* und *Sport* 8:0. *Elite*—*Britannia* 3:3. *Lübeckben*: *FC. Holstein* (Kiel)—*Ballspiel* C. (Lübeck) 4:1. *Hamburgban*: Viktoria—*Hamburger* FC. 13:0. *Altonaer* FC—*Britannia* 3:0. *Leipzigben*: *Bewegungsspieler*—*Olympia* 3:1. *Wacker*—*Sportfreunde* 1:1 (!) *Halleben*: *Hallescher* FC—*Leipziger* BC. 0:0 (!). *Aachenben*: *Allemania*—*Bonner* FC. 3:0. *Frankfurtban* (Mn.): *Hermannia*—*Wiesbaden* 2:1. Viktoria—*Germania* 4:1. *Karlsruheban*: *Fussballverein*—*Pforzheim* 2:0. *Münchenben*: *Münner* TV—*Wacker* 1:1. *Bayern*—*Bavaria* 3:0. *Nürnbergben*: *Nürnberg* FC—*Franken* 6:0.

Ifjusági Labdarugás.

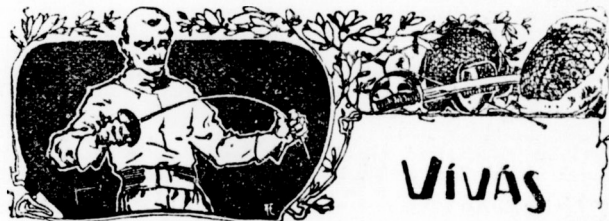
Hivatalos. Orbán Pál (RSzTM.), Kováts István (MSC.), és Schwartz Samu (MSC) a szövetség helyiségét nem látogathatják. *Steiner* Márton (BLI.) viselkedéséért megdorgálták. *Weszel* Ferenc (BK.) és *Tallér* István (BSI.) játékosok két nyilatkozata érkezett a szövetséghez, egyelőre nem adatnak ki. *Rónai* Zoltán (BK.) igazolható.

Az igazgató-tanács határozata folytán az H.Sz. 1908. június 30-ig játékosokat egyáltalában ki nem ad. Az ig. tanács az 1907—1908. az intéző-bizottságot a következők alakította meg. Elnökség egyik tagja, főtítkár hivatalból és öt tag: *Agits*, *Horváth*, *Hovanetz*, *Varga* és *Zsigmond*.

Az H.Sz.-nél ismét egy új egyesület, a „*Vigan* Előre Társaság” jelentkezett.

Menner Ödön s. k., főtítkár.

Bajnoki mérkőzések. *Ferencvárosi* SpC.—*Budai* Testgyakorlók Köre 4:0. A lágymánosi pályán mérkőzött e két erősebb ifjusági egyesület. Félidő 1:0. *Angyal* (FSC.) kapus igen jó tehetséget árult el. Bíró *Menner* Ödön (H.Sz.) volt.

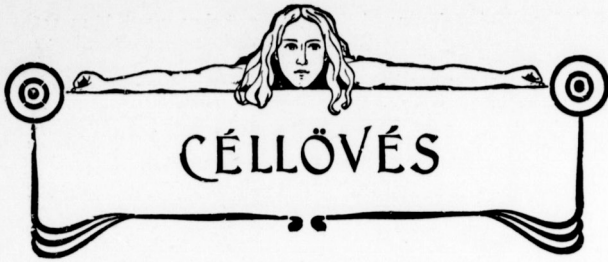
A délmagyarországi kerület 1907. évi kardvívóbajnokága dolgában tudvalevőleg vizsgálatot indított annak idején a MASz. mert arra nem jogosított emberek is versenyeztek érte. A vizsgálat eredménye a következő határozat:

A versenyt kerületi bajnoki jellegétől megfosztja és ennek folytán *Gräber* Gézát a bajnoki cím használatától eltiltja és öt, valamint *Lehner* Arthur és *Székessán* Jánost, mint a verseny I. II. és III. helyezetteit kötelezi arra, hogy a versenyen nyert érmeiket a TAC.-nak 15 nap alatt szolgáltatassák vissza. A versenyt mint kerületi versenyt egyébként elismeri, azonban *Gräber* Gézának és *Lehner* Arthurnak a versenyen elért helyezését megsemmisíti: a verseny győztesének *Székessán* Jánost, II. helyezettjének *Demeter* Lajost, III. helyezettjének pedig *Várkony* Józsefet nyilvánítja és a TAC.-t felhatalmazza, hogy *Gräber* Géza és *Lehner* Arthur ellen a tiszteletdíjakat illetőleg a MASz. általános versenyszabályainak 29. §-a értelmében járjon el. A TAC.-t pedig szigorúan figyelmezteti, hogy a jövőben hasonló verseny rendezése alkalmával szorosan a MASz. kerületi bajnokságainak szabályzata szerint kell eljárnia.

A rmentano Ede, kiváló szegedi mesterünk a nyáron át három hónapig *Olaszországban* trenírozott s most visszatérve Szegedre, megkezdte a tanítást. A mester termében igen nagy számú s tehetséges gárda készül az idei versenyekre.

Róser tanintézet
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.

I. Háromosztályú felsőkereskedelmi iskola.
II. Négyosztályú polgári iskola. III. Nevelő internátus.
IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

Magyarország főiskolai céllövőbajnoksága. A múlt vasárnap rendezte meg a *Budapesti Egyetemi AC.* a *Főiskolai SSz.* megbízásából az első magyar főiskolai bajnoki céllövő versenyt, melyet teljes siker kísér. A versenyeket — volt junior verseny is — népes mezőnyök s általában jó eredmények jellemzik. Helyezések a következők:

Magyarország 1907. évi főiskolai bajnoka: ifjabb *Prokopp Sándor* (BEAC.) lett, 18 tal. 44 körrel nyerte József kir. herceg tiszteletdíját és bajnoki szalagon a BEAC. ezüstérmét. 2. *Nemesküri Kiss Géza* (BEAC.) 17 tal. 40 körrel, nyerte a közös hadügyminiszter tiszteletdíját. 3. *Szinte László* (BEAC.) 17 tal. 39 körrel, kapta a honv. miniszter tiszteletdíját. 4. *Ifj. Tetty E.* (BEAC.) 17 tal. 35 körrel, kapta a *Szemere Miklós* tiszteletdíját. 5. *Klekner S.* (BEAC.) 16 tal. 39 körrel, kapta a honvédelmi miniszter tiszteletdíját. Az első öt helyezett a BEAC. ezüstérmét nyerte. 6. *Zólyomi Ákos* (BEAC.) 16 tal. 36 körrel, a BEAC. tiszteletdíját nyerte. 7. *Nagy G. (Zsigárd)* 16 tal. 35 körrel, a BEAC. tiszteletdíját kapta. 8. *Sebők L. (MAFC.)* 15 tal. 39 körrel, tiszteletdíját és bronzérmét kapott. 9. *Tervey D.* (BEAC.) tiszteletdíját és bronzérmét kapott. 10. *Denghy J.* (BEAC.) 15 tal. 30 körrel, bronzérmét kapott.

A juniorversenyt és Szemere Miklós tiszteletdíját megnyerte *Denghy János* (BEAC.) 17 tal. 40 körrel, 2. *Molnár Tibor dr.* (BEAC.) 17 tal. 38 körrel, ki a honv. miniszterium tiszteletdíját nyerte. 3. *Ifj. Bárány Károly (Selmec)* 16 tal. 42 körrel, kapta *Széchenyi Viktor* gróf díját. 4. *Bodolay László* (BEAC.) 15 tal. 36 körrel, kapta *Szemere Miklós* tiszteletdíját. 5. *Karafiáth Jenő dr.* (BEAC.) 14 tal. 39 körrel, kapta a honv. miniszterium tiszteletdíját. Az első 5 helyezett azonkívül a BEAC. ezüstérmét nyerte. 6. *Zólyomi A.* (BEAC.) 14 tal. 38 körrel, kapta a BEAC. tiszteletdíját. 7. *Binder Béla (Székesfehérvár)* 14 tal. 38 körrel, kapta a BEAC. tiszteletdíját. 8. *Zachariás J.* (Budapest) 14 tal. 33 körrel, kapta *Louis Francois* díját. 9. *Tervey D.* (BEAC.) 14 tal. 30 körrel, nyerte *Törley* díját. 10. *Alth K.* (Eperjes) 14 tal. 28 körrel. A 6—10-ig bezárolag helyeztek azonkívül a BEAC. bronzérmét is nyerték.

Házi céllövő versenyt rendezett a Kassai AC. október 20-án (vasárnap) a honvédelmi lőtérén amelyen csak a KAC. tagjai vehettek részt.

Az első csoportban mintegy husz tényleges szolgálatban álló s néhány tartalékos tiszt versenyzett. Az első tiszteletdíját *Oszlányi János*, a másodikat *Korompay Ottó*, a harmadikat *Stekker Dezső*, a negyediket *Wolfart Nándor* nyerte.

A második csoportban az első díjat dr. *Halmi Károly*, a másodikat *Bachman Béla*, a harmadikat *Ivántó István*, a negyediket *Bartay Oszkár*, az ötödiket *Skalicz Zoltán*, a hatodikat *Juhász Arthur*, dr. *Holló Zoltán* pedig egy ezüst érmet nyert.

A harmadik csoport volt a növendékeké. Az első díjat, 50 koronát, *Hérics Géza* vitte el. Itt tíz díjat osztottak ki, a résztvevők nagy számára való tekintetből. A következő sorrendben nyertek még: *Dirner Gyula*, *Ignáth Géza*, *Ujfalussy János*, *Fenyvesi Rezső*, *Tomesó Rezső*, *Frankovszky Antal*, *Gazsó László*, *Stefán Ferenc*, *Eperjessy Dezső*.

A verseny után sikerült lakoma volt.

„NEMZETI SPORT”

egyes számai minden

nagyobb tőzsdében kaphatók.

EDELSTEIN KÁROLY bookmaker * TELEFON 83—02. *

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 19, Mátyás-udvar, Szentkirályi-utca 300. * Wien, I., Adlergasse 6.

VEGYES

A Kassai Akadémiák Sport Egyesülete e hó 20-án tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen *Urbán Pál* ifj. elnök részletes évi jelentést terjesztett elő az egyesület munkásságáról, melyre legközelebb mi is visszatérünk még. Az évi jelentés végén *Urbán Pál* szép szavakban köszönte meg azt a bizalmat, amellyel három évi elnöksége alatt megtisztelték. A közgyűlés *Urbán Pál* érdemeit jegyzőkönyvében megörökíteni rendelte és őt az egyesület tb. ifj. elnökévé választotta. Ezután megválasztották az új tisztségviselőket. Mint tanárelnökök ezután is dr. *Baintner Hugó* jogtanár és dr. *Ejry Lajos* gazd. ak. tanár vezetik az egyesületet. Tb. ifj. elnök *Kaiser Sándor* és *Urbán Pál* lettek, akiknek nevéhez fűződik az egyesület alapítása. Művezetővé *Kmettykó Lajos* főreálisk. tornatanárt választották meg. Ifj. elnök *Stepankó István*, kari alelnökök *Mecner Tibor* és *Molnár János*, főtítkár *Szepessy Miksa*, karri titkárok pedig *Éder Ernő* és *Kaszala Antal* lettek. A tisztikaron kívül 7 jogász és 7 gazdaszavásra volt, amelyen lelkes ünnepségekben részesítették *Urbán Pált* és átnyújtották neki az egyesületi tagok szép emléktárgyát.

A Budapesti „Sokol” Tornaegylet továbbképző osztálya vasárnap, 1907. november hó 3-án, a Sokol tornaegyletek V. általános tornaversenyét 100 mozgófényképben bemutatja. A képekhez szükséges magyarázatokat *Smreka Fivér* (Olmütz) fogja szolgálni. A „Sokol” egyletek szabadgyakorlatainak kifejlesztését az összes eddig megtartott általános tornaversenyekről főlvet képekben fogják bemutatni és magyarázni. Az érdekes felolvasásra, melynek kezdete d. u. 5 órakor van, családjegy 1.20 K (három személynek), személyjegy 60 f. A esimes meghívó magyar nyelvű nygvan, de Prágában készült.

Tornaverseny kiírás. Az *Óbudai TE.* november hó 23-án este 7 órakor az egyesület tornatermében (III. Kőrház utca 9.) országos tornaversenyt rendez. Szerek: 1. Korlát. 2. Nyújtó. 3. Ló. 4. Ifjúsági verseny: nyújtón. Az 1., 2., 3. számú versenyben részt vehet a MOTESZ. kebelébe tartozó egyesületek minden amatőr rendes tagja. A 4. számú versenyben részt vehet a MOTESZ. kebelébe tartozó egyletek ifjúsági (növendék) tagja. A versenyek a MOTESZ. szabályai szerint bíráltnak el. A nevezések november hó 20-ig *Bábel Rezső* egyesületi művezető címére (Budapest, III. ker., Zsigmond-utca 54. sz.) küldendők. Minden versenyben egy lengési, egy lengési nélküli előírt gyakorlat és egy szabadon választható gyakorlat végzendő.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Athletikai Szövetség.

III. Margitszigeti sporttelep

Előadója: *Lindner Ernő* (Ullői-út 4. II. 25.) *Uszó-szakosztály* elnöke: *Virava J. dr.* előadója: *Kugler Sándor* (III., Zsigmond-utca 70.) — *Vívó-szakosztály* elnöke: *Nagy Béla dr.* (VIII., Bezerédi-u. 13. II. em.), előadója: ifj. *Földváry György dr.* —

A *MASz. vívószakosztálya* f. évi október hó 23-án *Nagy Béla dr.* elnöklete alatt tartott ülésén a következők határozatokat hozta:

1. A szakosztály az elnöknek az 1908. évi londoni olimpiai versenyekről, a MOB. megalakulásának előkészületeiről, továbbá arról tett jelentését, hogy sikerült elérni azt, hogy az olimpiai vívóversenyek legnagyobb részben a MASz. vívóverseny szabályai szerint fognak megrendeztetni, örömmel tudomásul veszi és az elnöknek ez irányban kifejtett munkásságáért köszönetét nyilvánítja.

2. A szakosztály a *Toronládi Athletikai Club* által 1907. évi június hó 16-án Nagybeeskereken rendezett „1907. évi délmagyarországi kerületi bajnoki kardvívó-verseny” ügyében az előadónak a vizsgálatról tett jelentése után a következő határozatot hozta:

(Az ítéletet vívó rovatunkban találják meg olvasóink.)

3. A tanács felhívására a szakosztály megvitatta a középiskolai tanulóknak az országos bajnoki versenyeken való részvételét megállapító szabályokat és kimondotta, hogy a jelenleg fennálló korlátozásnak való fenntartását a jövőre nézve is kívánatosnak tartja.

Dr. Földváry György s. k.

Magyar Labdarúgók Szövetsége.

7-8-ig az Fdison-kávéház külön termében *Titkár*: Cseke Gyula (II. Csalogány-u. 6.) *Pénztáros*: Glatber József (IV., Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.) *Ellenőr*: Olgyay István dr. *Intéző-bizottság*: Oprée Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik-Ülések: VI., Teréz-körút 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartatnak.

Magyar Országos Lawn-tennisz Szövetség.

Földhitel-intézet), *Ellenőr*: Szandbuer Béa.

Magyar Athletikai Club.

Téli helyiség: VIII., Esterházy-utca 36., I. *Nemzeti Lovarda*. *Nyári helyiség*: III., Margitszigeti Sporttelep.

Elnök: Kárpáti Béla (IX., Ferenc-körút 41.) *Alnökök*: Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9.) (Ullői Téglá- és Mészégető RT. Füzesséry Zoltán dr. (Andrássy-ut 48.) *Főtltkár*: Malecki Román (VI. Andrássy-ut 48. II. 10.) Hivatalos órák minden szerdán este

Elnök: báró Vécsey Miklos. *Alnökök*: Lisznyai D. Tihamér, Marsovszky Miklós, dr Szent Györgyi Imre. *Ügyvezető alnöök*: Schmid Odón (VI. Eötvös-utca 26ja) *Titkár*: Kertész János (IV. ker. Koronaherceg-utca 11.) *Pénztáros*: Takács József (V. ker. Bálvány-utca

Elnök: gróf Andrássy Géza, *alnökök*: gr. Nákó Sándor Libits Adolf, Dr. Gerenday György, *titkár*: Lauber Dezső, *háznagy*: Muzsa Gyula *sporttelep-igazgató*: Olgyay István dr. (VI. Andrássy-ut 56.) *ellenőr*: Becker Géza, *ügyész*: Dr. Póronyi Dezső, *orvosok*: Dr. Boros Ernő, Dr. Mező Béla, *menedzser*: K. Császár Ferenc, *jegyzők*: Sallay László, Csurgay István, Graul Ernő, Bakó Gyula. Pénztári és gondnoki hivatal vezetője: Dr. Weisz Gyula III., Margitszigeti sporttelep.

A Nemzeti Sport

előfizetési ára:

Egy évre	12	Korona
Fél évre	6	"
Negyed évre	3	"
Egyes szám ára 24 fillér.		

Kapható minden dohánytözsdeben. Az előfizetők e lap kiadóhivatalába (VIII. Eszterházy-utca 6.) küldendők.

A
„Nemzeti Sport“
egyed számai minden
nagyobb tözsdeben kaphatók.

Egyletek, körök
és amatőrök

szíves figyeimébe ajánljuk
a legjobb veronai és solingeni
vivőkardjainkat

és kitűnő készítményű
vivőfelszereléseinket

olesó árak mellett. U. m.:

Olasz és magyar vivőkardok darabja kor. 5.30, 5.60, 6.20, 6.30, 7.50 és 8.—; pengék kor. 2.20 és 2.50.

Francia és olasz vitörök darabja kor. 5.— és 7.50, pengék kor. 1.50 és 1.60.

Vivőkard-fejvédek drb K. 8.—, 10.—, 10.50, 11.—, 12.—, 12.50 és 15.—.

Vitör arc- és fejvédek drbja kor. 4.50 és 7.50.

Vivőkard-keztük drbja korona 4.75 és 5.25.

Párbajkardok, kardmellvédek, vivőkabátok stb. stb.

Továbbá választékos nagy raktárt tartunk:

Fegyverek-, töltények-, vadászati és halászati felszerelésekben, tornaszerek-, football-, lawn-tennis-, korszolyák- és mindennemű sport-árúkbán

Nagyobb vételnél árkedvezmény!

Kereskedőknek előnyárak!

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Zubek Bertalan és Társa

sportcikkek arúháza

Budapest, IV. Múzeum-körút 29. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (Huszonegyedik sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzás 1907. november 21. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől) — Sorsjegyek a Magy Kir Szab. Osztály-sorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest. 1907. évi október hó 27-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lukács.

Hazay.

FODOR-féle vivóterem Koronaherceg-u. 3.

**Magyar királyi államvasutak.
Érvényes 1907. évi október hó 1-től.
Közvetlen vonatösszeköttetés**

Páris—Basel—Zürich—Innsbruck—Wien—Budapest, Berlin—Budapest, Budapest—Belgrád (Saloniki)—Sófia és Konstantinápoly (illetve Orsova—Bukarest—Bruck—Királyhídán, illetve Ratkán át).
Páris—Ostende—Wien—Budapest—Belgrád—Sófia és Konstantinápoly (illetve Orsova—Bukarest—Constanza és Konstantinápoly) között.
Marcheggem át.

10 16	ind. Páris	11 35	ind. Páris	7 20	ind. Páris	11 35	ind. Páris	7 33	ind. Páris
8 50	Basel	4 12	Ostende	4 46	Ostende	8 00	Wien Wb.	8 00	Wien Wb.
11 16	Zürich	2 10	Innsbruck	6 30	Innsbruck	8 05	Wien Wb.	8 00	Wien Wb.
6 40	Innsbruck	7 10	Wien Wb.	6 10	Wien Wb.	9 05	Wien Stb.	7 10	Wien Stb.
8 05	Wien Wb.	7 35	Wien Stb.	6 49	Wien Stb.	10 00	Marchegg	6 00	Marchegg
8 50	Wien Stb.	6 45	Marchegg	7 37	Marchegg	1 40	Budapest ny. p. u. ind.	3 00	Budapest ny. p. u. ind.
1 45	Budapest k. p. u.	2 10	Budapest ny. p. u. ind.	11 00	Budapest ny. p. u. ind.	2 26	Budapest ny. p. u. érk.	1 15	Budapest ny. p. u. érk.
4 39	ind. Berlin	11 23	ind. Berlin	11 20	ind. Berlin	12 56	Orsova	2 58	Orsova
10 05	Breslau	5 55	Breslau	5 40	Breslau	11 50	Bukarest (Kell. europ. H.) ind.	5 55	Bukarest (Kell. europ. H.) ind.
1 14	Oderberg	2 57	Oderberg	8 48	Oderberg	9 55	Constanza	6 55	Constanza
5 59	Rutka	10 30	Rutka	10 17	Rutka	11 30	Konstantinápoly	10 00	Konstantinápoly
12 40	érv. Budapest k. p. u.	3 30	érv. Budapest k. p. u.	11 30	érv. Budapest k. p. u.	11 30	Konstantinápoly (ghajp) ind.	12 50	Konstantinápoly (ghajp) ind.
8 30	ind. Budapest k. p. u.	1 00	ind. Budapest k. p. u.	8 55	ind. Budapest k. p. u.	8 55	Orsova	3 15	Orsova
10 28	érv. Belgrád	5 41	érv. Belgrád	6 40	érv. Belgrád	9 55	Bukarest (Kell. europ. H.) ind.	8 15	Bukarest (Kell. europ. H.) ind.
9 50	Saloniki	6 12	Saloniki	5 40	Saloniki	9 55	Constanza	8 25	Constanza
11 58	Sófia	5 48	Sófia	9 55	Sófia	11 30	Konstantinápoly	10 00	Konstantinápoly
7 47	Konstantinápoly	7 53	Konstantinápoly	11 30	Konstantinápoly	11 30	Konstantinápoly (ghajp) ind.	12 50	Konstantinápoly (ghajp) ind.

**Közvetlen gyorsvonati összeköttetés
Budapest és Wien.**

valamint a magyar királyi államvasutak és az azon túl fekvő osztrák vasutak által megnevezett főállomással között.

9 30	ind. Budapest k. p. u.	7 10	ind. Budapest k. p. u.	1 00	ind. Budapest k. p. u.
2 09	Bruck—Királyhídán át)	1 45	Bruck—Királyhídán át)	7 56	Bruck—Királyhídán át)
7 30	ind. Budapest k. p. u.	2 10	ind. Budapest k. p. u.	9 05	ind. Budapest k. p. u.
8 56	érv. Graz Sb.	5 41	érv. Graz Sb.	1 12	érv. Graz Sb.
7 15	ind. Budapest k. p. u.	12 40	ind. Budapest k. p. u.	9 10	ind. Budapest k. p. u.
1 47	érv. Rutka	5 39	érv. Rutka	2 45	érv. Rutka
5 55	Breslau	10 05	Breslau	6 10	Breslau
11 22	Berlin (Friedrichstr.)	4 30	Berlin (Friedrichstr.)	11 31	Berlin (Friedrichstr.)
7 40	ind. Budapest k. p. u.	1 50	ind. Budapest k. p. u.	10 20	ind. Budapest k. p. u.
11 44	érv. Kassa	8 50	érv. Kassa	5 10	érv. Kassa
8 20	ind. Budapest k. p. u.	2 27	ind. Budapest k. p. u.	2 27	ind. Budapest k. p. u.
2 53	érv. Munkács	4 01	érv. Munkács	9 55	érv. Munkács
10 50	érv. Lemberg	6 22	érv. Lemberg	7 30	érv. Lemberg
7 25	ind. Budapest k. p. u.	9 35	ind. Budapest k. p. u.	9 35	ind. Budapest k. p. u.
12 04	érv. Debrecen	8 57	érv. Debrecen	4 22	érv. Debrecen
2 16	Szatmar-Neméti	6 30	Szatmar-Neméti	2 21	Szatmar-Neméti
4 37	Nyírárosz	11 58	Nyírárosz	11 58	Nyírárosz
7 25	ind. Budapest k. p. u.	1 10	ind. Budapest k. p. u.	9 35	ind. Budapest k. p. u.
12 12	érv. Arad	8 18	érv. Arad	4 16	érv. Arad
4 27	Gyulafehérvár	15 30	Gyulafehérvár	11 36	Gyulafehérvár
7 25	ind. Budapest k. p. u.	7 50	ind. Budapest k. p. u.	9 35	ind. Budapest k. p. u.
5 15	érv. Kolozsvár	11 00	érv. Kolozsvár	5 25	érv. Kolozsvár
9 20	Bukarest	8 05	Bukarest	12 59	Bukarest

NEMZETI SPORT.

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP

FŐSZERKESZTŐ: Dr. POLÓNYI DEZSŐ laptulajdonos.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Esterházy-utca 6. Telefon 52—59.	FELELŐS SZERKESZTŐ: FRIEDRICH NÁNDOR
--	--	---

ALAPÍTATOTT 1903-ban
Fodor Károly műgy. vivőmester által

A MAGYAR TÁRSADALOMHOZ!

Nem közönséges idöket élünk. A félszázadon át megbénított magyar nemzeti eszme kezd öntudatra kapni s az ellene büntetlenül intézett nyílt és orvtámadások visszahatásaképpen az eddig közömbös igazi magyar középosztályban végre annyi szégyenletes megaláztatás után föllobbant a szervezkedés és a védekezés szükségességének érzete. Még tájékozatlanok a lelkek, még kiforratlanok az eszmék: de a magyar polgári társadalom már *érzi* azt, hogy a közelmúlt eseményeivel eljutott a vétkes közöny és az önmagával tehetetlen

— megértette az idök szavát. Megértette azt, hogy elérkezett ismét a cselekvés pillanata, amikor harcba kell szállania fajunk és nemzeti létünk föntartásáért. Mert gyengék vagyunk. Az elmúlt félszázad a negyvennyolcas idök félisteneinek utódaivá törpe epigonokat nevelt s a mai társadalom még árnyékába is alig léphet annak a társadalomnak, mely egy ezredeven keresztül megtartotta, saját vérével táplálta és erősítette a Duna-Tisza völgyének uralkodó fajtát, a magyart. Mert az a magyar társadalom erős volt és egészséges. Szívében

Az ÖVV. és a MLSz. válogatott csapatai 1907. nov. 3-án

gyengeség lejtőjének ama legsalsóbb fokára, melyen túl már csak a szégyenletes elbukás következhetik. A nemzeti eszme halálos ellenségei 1907. október 10-én vörös korbácsot vágtak a magyar polgári társadalom arcába. És a nemzet millióit képviselő polgári társadalom nyözeve tűrte a százezrek nemzetietlen és mérhetetlenül fenhéjázó zsarnokságát s gyáva módra remegve leste a véres száju demagóg ajkáról a gögös ígét: „Vae victis!” . . .

A fenyegetés elhangzott. A magyar nemzeti társadalom meghallotta azt. És — mint ezer év óta mindig

arany, izmaiban acél. Egy ezer év vérzivatarjai tomboltak rajta végig; és megfogyott bár, de meg nem tört. Mert volt gerince, mert volt öntudata és büszke, de nemzeti érzése. Akkor a félvilággal szembeszállt az erőteljű duzzadó magyar kar; ma remegve húzódik meg egy a saját testén élősködő vakmerő kis tömeg előtt. Egykor büszke önérzettel kiáltotta ellenei felé: „Ne bántsd a magyart” — ma gőnyedven hajtja meg gerinctelen derekát egy nemzetietlen népdemagógia önkénye előtt.

Gyengék vagyunk! Erősíteni kell magunkat, mert

Egyes szám ára 24 fillér.

ha így folytatjuk, elsatnyulunk s önmagunk sirját ásuk meg. Erős, egészséges, bátor és mindenekfölött gerinces ifjúságot kell nevelnünk e hazának, mely képes lesz végrehajtani a rá várakozó nagy feladatokat.

Erősítsük hát önmagunkat, gyermekeinket! És mi szilárd meggyőződéssel hisszük és hirdetjük azt, hogy a magyar faj történeti hivatásának, a nagy európai népfajok között való egyensúly föntartásának csak úgy felelhet meg, ha népe erős, bátor és gerinces. Ezért hangoztatjuk mindig, hogy a testi kultúra ránk, magyarokra nézve sokkal többet jelent, mint egyéb nemzetekre. A Kárpátok-övezte Duna-Tisza völgye egy áll a gyűlölködő nagy népfajok között, mint egy sziklasziget a tajtékzó tengerben. Magyarország sajátos földrajzi és néprajzi helyzete miatt áthághatatlan akadályt képez immár évszázadok óta a szláv, germán és román fajok között. Csak a magyar faj holttestét át zúdulhat egymásra ez a hatalmas három nyelvtenger, melyek között a mi egyedül álló, rokontalan népünk tartja az egyensúlyt. Csoda-e, ha ádáz gyűlölettel és mérhetetlen kapzsisággal tör reánk mind a három, szövetkezve a saját vérünkön nevelt rokonságukkal. És a körülöttünk lévő tenger nem fog: egyre szilajabb erővel törnek ellenünk a vészthozó hullámok. Ma még megtörnek a Kárpátok sziklabércein: de vajjon a támadók erejének szaporultával lépést tart-e a védők izmainak acélossága? ... Ki tudja! ... Sulyos aggodalommal kell néznünk a jövő elé, ha még az internacionálé aránylag gyöngye szavára is meghunyászkodik társadalmunk.

Nem! Ezen az uton tovább haladnunk nem lehet. Erősíteni kell népünket, első sorban a fajmagyar, nemzetfontartó osztályt. A jövőnd Magyarországnak erősebbnek, egészségesebbnek és gerincesebbnek kell lennie a mainál, hogy bátran szeme közé nézhessen azoknak a rémeknek, melyek most megremegtetik a gerinctelen nemzedéket.

Ezek az alap gondolatok adják kezünkbe azt a zászlót, melyre a magyar nemzeti testi kultúra eszméinek szolgálata van írva. Ezzel a zászlóval kezünkben nyitjuk meg a Nemzeti Sport új korszakát. Nem akarunk a — sajnos — pártokra szakadt magyar sportéletben új pártot vagy pártlapot teremteni: de közös célunk szolgálatában egyesíteni akarjuk a most széthúzó erőket. Egyetlenegy fogadalmunk van. És ez: fölrázni az illetékes köröket, a nagy társadalmat és mindenekfölött a magyar nemzeti fiataliságot a mai öngyilkos közönyösségből s mindenkit bevezetni a magyar nemzeti testi kultúra épületébe. Egy-egy szerény tégladarabot akarunk vinni ehhez az épülethez még akkor is, ha ez anyagi áldozatunkba kerülne. Nem főrekszünk anyagi előnyökre: de szívünk minden lelkesedésével szorgáljuk nemzeti eszméinket. Ha látjuk azt, hogy elhintet eszméink termékeny talajba hullanak, ha izzó hazafias lelkesedésünk egy-egy szikrája lobbot vet az ifjuság és a magyar társadalom lelkében, ha utcáinkon a mostani vézna és sápadt ifjúságot egy erőteljesebb, daliásabb és tölgygerincű ifjúság váltja fel: ez lesz a mi legnagyobb jutalmunk.

Mert itt van a legfőbb baj: az *ifjuság testi nevelésében*. Tények, de főleg az előttünk fekvő eredmények igazolják, hogy egész iskola-oktatási rendszerünk téves alapon fejlődött. Sok a reformálni való az elméleti oktatásban is: az ifjuság gyakorlati testnevelését azonban

teljesen új alapokra kell fektetnünk. Ezért lapunk új korszakában az *iskolai testnevelés* kérdéseit a legnagyobb figyelemben fogjuk részesíteni. Helyet és alkalmat nyújtunk e körbe vágó minden komoly eszmének a megnyilatkozásra. Közoktatásügyünk vezéralakjait sorra megszólaltatjuk e rovatunkban, miként a magyar sportéletben eddig leszűrt s e körbe vágó tapasztalatoknak is kifejezést fogunk adni. Különösen nagy súlyt helyezünk itt a *pedagógiai tornára*, mely mint az iskolai testi nevelés egyik legfontosabb és nélkülözhetetlen eszköze, az eddiginél rendszeresebb és egységesebb vezetést igényel. És ezek a kérdések soká már nem várhatnak. Az iskolai testi nevelés reformja egyik legsürgősebb kulturpolitikai feladata az államnak s lapunknak a közeljövőben egyik legfontosabb teendője a reformmozgalmak megindítása és ébrentartása leendő. De nem szabad megfeledkeznünk a testi nevelés reformkérdésénél a *főiskolai ifjuság testi neveléséről* sem, mely téren eddig teljes rendszertelenség uralkodott. A közös munkára meghívunk mindenkit, kit érdekelnek a magyar nemzeti kultúra e hatalmas kérdései. Az a munka, amit így végzünk, bizonyára nem lesz eredménytelen s ha csak néhány követ viszünk is csak a magyar nemzeti kultúra épületének anyaoszlopához, az iskolai testi nevelés ügyéhez: elértük célunkat.

A magyar *uszó-sport* hatalmas föllendülése e sportágot csakhamar a legfontosabb testnevelő eszközök egyikévé tette. Ezentul még fokozottabb figyelmet és teret szánunk e sportágnak. Küzdeni fogunk az uszás sportszerű és komoly vezetéseért s lankadatlanul harcolunk továbbra is a *kötelező uszás-tanítás* meghonosításáért. E sportág higiénikus hasznai miatt hivatva van arra is, hogy a nagy tömegek általános gyakorlata legyen.

Küzdeni fogunk a *szabadlévi gyakorlatoknak, az atlétikai sportoknak* térhódításáért. A magyar faj jellegének és vérmérsékletének e sportok felelnek meg leginkább. Az Isten szabad ege alatt, az éltető napfényen való munka növeli az egyéni képességeket, fogékonytá teszi a lelkeket a szabadság, a függetlenség eszméi iránt, melyek a magyar nép örök ideáljai. De munkálkodni fogunk megalkuvás nélkül a *tornának, mint a tömegképzés és fegyelmzés* eszközeinek reformján is. A tornára, mint ilyenre, a hazai testi nevelésnek szükség van. Nem a tornában, mint rendszerben, hanem a szervezésében, a terjesztésére hivatott intézmények életképtelenségében keresendő oka annak, hogy e legrégebb testgyakorlat hazánkban elterjedni nem tudott. Főtörökvésünk az leendő, hogy e testnevelő eszközt visszaadjuk eredeti hivatásának és ne engedjük hatalmi érdekek pusztá játékszerévé süllyedni.

Miként eddig, úgy ezentul is, működésünk nagy részét a *vívás* foglalja le, mely ma már jellegzetes nemzeti sportja lett a magyarnak. Lapunk irányzata a vívásban annyira a köztudatba ment már át, hogy arról külön programot adni teljesen fölösleges.

A *labdarúgás terén* továbbra is éber figyelemmel fogjuk kísérni e népszerű sport egész fejlődését úgy a játék elméleti, mint technikai részében. Törhetetlen hívei maradunk a szövetségi eszmének: de minden befolyástól menten rámutatunk minden hibára. S amint nemzetközi viszonylataink rendezése terén a multban sikeresen működünk, a jövőben is éber figyelemmel kísér-

Előfizetési ár egész évre

fél

negyed

12 kor.

6

3

Egyes szám ára

24 fillér.

Postakarékpénztári cheque számla
20438 szám.

Előfizetés befizetési lappal eszközölhető.

Egyesületeknek tömeges megrendelésnél kedvezmény.

jük e nemzetközi sportág minden mozzanatát. Különös figyelemben részesítjük ezentúl is az ifjúsági labdarugást és a munkások sportolását.

Alig van szebb, egészségesebb sport, mint a *lurisztika*. E sportág népszerűsítésére lapunk ezentúl semmi propagandától nem riad vissza, s arra törekszik, hogy igazán a *tömegek sportjává* tegye és a városi lakosságot a kávéházak fülledt levegőjéből kicsalja a szabad természetbe. Alig van könnyebben hozzáférhető, gyermek és agg által egyformán üzhető sport a turisztikánál: itt az ideje, hogy végre elfoglalja azt a helyet, mely méltán megilleti.

Aligha van még egy ország, hol a *radászatra* és a *halászatra* olyan pompás alkalmak kínálkoznak, mint Magyarországon. Míg a nemzeti testi kultúra kiépítésén fáradozunk, lehetetlen nem gondolnunk az egészséges és jó nevelő hatással bíró sportokra. Miként a honvédelmi szempontból oly fontos *céllövészetre* is rendszeres súlyt kívánunk helyezni. E sportágaknak tulajdonképpen sportirodalma még nem volt hazánkban. Ebben a szellemben uttörő munkát végzünk s fő-törekvésünk leendő, hogy a most csak kedvtelésből üzött gyakorlatok *rendszeres testedző sportokká váljanak*.

A modern kor három legmodernebb sportja, az *automobil*, *jéngépkészet* és *légkajózás* is helyet találnak új lapunkban, hogy e sportágakkal erősen kapcsolatos testnevelő előnyöket is közkinccsé tehesük. Mindháromban a sport, nem pedig mint általában a tudományos vagy üzleti oldalt domborítjuk ki.

Nagy súlyt kívánunk helyezni a *jégsportokra* s a *téli testgyakorlatokra*. Hazánk bővelkedik a szebbnél-szebb, téli sporttelepekre alkalmas vidékekben. A testnevelő hatásán kívül nemzetgazdasági szempontból is fontos ez a kérdés, mert az idegenforgalom emelésére szolgál. A jégsport terén uralkodó rendetlenség és szervezetlenség első sorban e sportokkal foglalkozó felügyeleti fórum megerősítését teszi sürögőssé feladattá.

Népszerű testgyakorlati águnk, a *lawn-tenisz* a következő időkben fokozott gondoskodásunk tárgya lesz s azon leszünk, hogy minden igényt kielégíthessünk. Az összes többi testgyakorlati ágak, (polo, kerékpár, ló-sport stb.) mind megfelelő helvet kapnak lapunkban, melynek hirszolgálatára mindig elsőrangú volt.

A napi sportpolitika kérdéseiben ezentúl minden testülettől független kritikusi leszünk az eseményeknek s véleményünk kimondásában semminemű külső érdek nem gátolhat bennünket.

Ezzel az elvi és sport programmal adjuk lapunkat új alakjában a magyar társadalom és a sportkörök kezébe. Kereteink, munkakörünk kibővültek. Átléptük a szorosabb értelemben vett sportlap határait, s egy egyetemes testnevelési szaklapot adunk minden magyar család asztalára és a serdülő ifjúság kezébe. Mert azt akarjuk, hogy azok a nemes eszmék, melyeket igaz hazaszeretetből és fajunk iránt való mérhetetlen rajongásból irtunk zászlónkra, közkinccsé váljanak s megteremtsek mindnyájunk közös ideálját: Az erős, nagy és hatalmas jövő Magyarországot!

A Nemzeti Sport szerkesztőse.

Lapunk szerkesztősege ezentúl következő összeállításban fog működni:

Főszerkesztő: Dr. Polónyi Dezső, laptulajdonos.
Felelős szerkesztő: Friedrich Nándor.

Belső munkatársak:

Athletika: Lázár József.
Automobil: Lindner Ernő.
Am. jéngépkészet: Pejtsik Károly.
Football, téli sportok: Moór Jenő, h. szerkesztő.
Lawn tennis: Schmid Ödön.
Légkajózás: Král Sándor, főhadnagy.
Lovas poló: Magyar Elek.
Ló-sport: Zuber Ferenc.
Motorsport: Holub József.
Nemzeti falanx: Réthy Pál.
Turisztika: Dr. Jankovich Marcell.
Torna: Dr. Gerentsér László.
Uzsás: Kiss Géza.
Vadászat: remetei Kövály János.
Vívás: Dr. Nagy Béla.

Főmunkatársak: Dr. Dobák Emil, Dr. Gerenday György, Lauber Dezső, Malaky Mihály, Muzsa Gyula, Stankovits Szilárd, Dr. Tatich Péter, Zulawsky Béla százados.

Munkatársak: Ábrai Zoltán, Bartay Oszkár (Kassa), Balogh Hugó, Bartunek József főhadnagy (Davos), Boross Mihály, Császár Géza, Eidlitz Cornél, Földessy János, Horváth Ferenc, Kertész János, Kiss Menyhért (Kolozsvár), Lovas Antal, Müllender Sándor, Szepessy M. (Kassa).

Az ifjúság testi nevelésének jövője.

A sport az emberiség vadvirágja. Gyönyörködik benne, de a nemesítésével keveset törődik. Talán mondhatnánk: kenyérfaja. Kész táplálékot ad s a kerti műveléséről még sincs gondoskodás. A fölszínes emberek divatnak hiszik, — a szobatudósok — a csupa fej emberei pedig alig tudnak létezéséről.

Valótlannak látszik, amit mondok, pedig igaz. A sport történetét nem ismerjük. Nemesak hogy a prehistorikus népekről nem tudunk sportbelileg semmit, de a történelem korában szerepet vitt nagy népek testedzéséről is csak halovány vázlatokat kapunk.

Tovább mehetünk. A modern kor sportja sincs kellőképpen tanulmányozva. Pedig vizsgálni kellene még a műveletlen fajok sportszokásait is, — mert sport ott is van — el a legvadabb emberevőkig; csak külön kell választani a vallás, a babona és a kényszerűség eszelekvéseitől. Ezek az ösztönöztet testgyakorlatok jeles adatok lennének a sport egyetemes történetéhez, mert az emberiség fejletlen korának sportképét kapnók bennük.

Még tovább mehetünk. A sport filozófiáját nem tette tanulmány tárgyává soha senki. Minden eszmének, mely az emberiséget mozgásba hozza, fűrkészik a mélyebb okait. Irodalmuk van. És nincs a világnak egy műve, mely a sport mélyebb tartalmát kutatná. Nincs világossá téve, hogy mit

Santelli Italo vivóterme

a MAC. és a Wesselényi VC. vivómestere
IV. ker. Semmelweis-utca 6. sz.

használt az emberiségnek. Nincs fejtegetve, hogy az égővek, fajok és társadalmi osztályok szerint mi a hivatása a sportnak, mi a túltengése, mi a helyes recipéje.

Az emberi műveltségnek ezt a szegénységét magyarázni nem tudom. Talán onnan van, hogy a sport nagyon is természetes eszköze az emberiségnek. Mint ahogy nem bölcseletünk a kenyér fölött, Mint ahogy nem írunk könyveket az alvás multjáról és filozófiájáról.

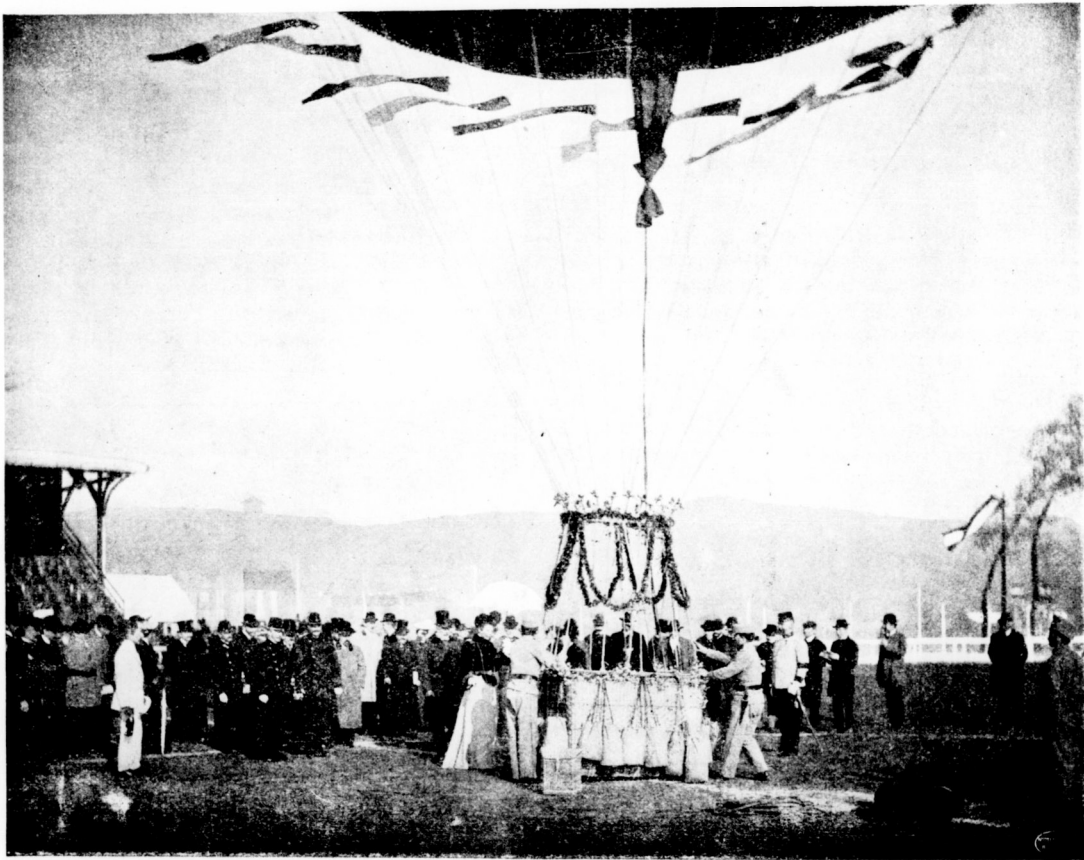
Azonban akármennyire hiányos is a sport irodalma, bizonyos, hogy az értelem első sugára teremtette meg a sportot, az tehát olyan régi, mint az első kőbalt. Az is bizonyos, hogy minden nagy nemzet hatalmas nevéő hatást tulajdonított neki. Sőt kontaktusban volt egymással a faji nagyság és a testedzés, a az egyik hanyatlott, hanyatlott a másik is. Amiből következik, hogy azok a nagy nemzetek búvárlás nélkül is „miként” helyes utját.

Magyarországon a testedzés e-zsméje elég új és nagyon elhanyagolt. Nem hogy sporttörténetről, sportfilozófiáról esnek

A kiegyezés nagy államférfiai a testnevelés kérdésében azonban tájékozatlanok és könnyelműek voltak. Összes alkotásaik között az egyoldalú tornarendszer behozatala legkevésbé védelmezhető. Úgy látszik, a kérdés nem tűnt föl előttük elég fontosnak. Amyira lekötötte eszelekvésüket a politika, hogy itt kritika nélkül elfogadták a szomszéd nép testedző rendszerét. Ennek a kritikátlan recepciónak következménye lón a magyar középosztály e'puhulása.

A kizárólagos tornarendszert a magyar faj szeretettel sohase fogadta. Ha lehet a tornának virágkora, az a 70-es és 80-as évekre esik. De ebben a virágkorban is esekély volt a száma azoknak, akik éltek vele. A nagy többség mindig távol állott tőle. És mert hiányzott az életéből olyan foglalkozás, mely a virtuskodást benne föntartotta volna, lassankint elfogyott az egyének testi rugalmassága s az uri osztály esenevézedett.

A mi középosztályunk is, mint minden más, a népből vált ki. Ur és paraszt között — inkább, mint bármely más fajnál — nagy az érzelmi közösség ma is. Térjünk tehát a

Augusztá 6 es. és kir. fensége a Turul felavató ünnepélyén.

szó, de hijján vagyunk a sportszerű fölfogásnak. Nem hogy irodalma volna annak a kérdésnek, hogy miként kell élnünk a sporttal, de az ifjusági testnevelés hatalmas témája is fejletlen. E nemű alkotásainkból hiányzik a tudatosság. Minden, ami e tárgyban eddig történt, a véletlen szüleménye volt.

Öntudatosabb sportéletet különben is csak a kiegyezés óta élünk. Azelőtt a parasztosztály szellemiekben is neveletlenül maradt, testiekben még inkább. Az uri osztály pedig ott-hon ült az ősi földjén és a sportok szükségét nem érezte. Művelt valamelyes sportot, de nem azért, mert az sport. Vadászott, agarászott, lovagolt. Nagy erővel megáldott uri emberek a hasonló híreikkel erőpróbálkozásokat rendeztek, de az nem volt sport, csak vetélkedés. Öntudatos testgyakorlásról csak azóta van szó, amióta a középosztály jórészt szellemi foglalkozást űz. Ekkor kezdtük érezni, hogy az új foglalkozás új szükségletet teremtett. Ekkor éreztük legelőbb, hogy a testet munkával kell foglalkoztatni. Ez az idő a kiegyezéssel kezdődött.

kiindulás alapjához vissza. Lássuk, van-e a közös vonások föntartójának: a népnek a tornához valamelyes hajlandósága.

Rendszeres tornát a nép nem űz. Érdekes azonban a katonaságnál figyelni a legénység tornáját. Ki-ki bizonyosságot tehet róla, hogy válogatott káromkodások között halad előre a dolog, s közben az altsízt is könnyít a lelken egy-egy jó mondással, a torna rovására. Volt módomban tornaverseny alkalmával a versenytérter körülállingáló néppel beszélgetni. Véleményük a tornára nem volt kedvező. Ami végül a népiskolákat illeti, köztudomásu, hogy a tornatanítás eredménye nulla. Legtöbb helyen különben is csak papíron szerepel.

A népnek a szabad sportokhoz való vonzódását azonban nem lehet tagadni.

Az elmondandóknál nemzetiségi disztinkciót alig teszek. A magyar népleleknek azonos nyilvánulását látjuk a többi fajoknál. Kiveszem egyedül azt a germán elemet, amelyet a magyar fölfogás még át nem hatott; értem az erdélyi szász

s a magyarországi svábok egy részét. Ezek között a szabad sportnak komoly nyomait nem látjuk. De a többi fajta nép virtuskodása egyforma s ebben a virtuskodásban megtaláljuk a szabad sportok elemeit.

Ünnepek a falu gyerekei versenyfutásokat rögtönöznek. A versenyuszoklás a nép terméke. Ugrának versenyszerűen távolra és főképp magasról. Aki valaha esélést látott, az látta a zsákemeléskben versengő legényeket. A magyar birkózás egyenesen paraszt találmány. Szenvedélylyel tanul uszni is a parasztyerekek, ahol alkalma van rá. Kákát köt a hátára meg marhabólyagot. Az az uszómestere. Mindegyik községnek megvan a híres kő- vagy baltahajító pástora. Mi egyéb mindez, ha nem atletika? A lapdázásról nem is beszéltek. Nincs az országnak olyan eldugott faluja, ahol az iskolásgyerekek, felnőtt legények, leányok ne ütnék a lapdát. S ha az élemedett paraszt a sportjátékokban nem is vesz részt, de elégedetten szemléli, nem gúnyolja.

Hogy a tornát — kizárólagos monopólium formájában — a magyar vér be nem veszi, azt a torna eredményei megmutatják, 40 esztendő alatt nem tudott magának tömeget nevelni, 40 esztendő alatt mindig ritkaság volt a jó tornász, — és még azok is elbujhattak más tornaiüvelő nemzet fiai előtt. A középsikolák fegyelme teremt tornázó tömeget. Ideigleneset. Mihelyt az ifju kilép az életbe, szakít a merev tornarendszerrel. És legtöbbször eltávolodik mindenféle testedzéstől, — mert mást, mint a tornát, nem is ösmer.

*

Az elmondottakból következik, — amit sokan tudunk, — hogy a magyar testnevelés esőll alatt áll. Jönni kell egy más fölfogásnak, mely a szomorú helyzetből kivezet bennünket.

Ma már nem bizhatunk mindent a nemzet öseréjére. A 48-as idők előtt a faj mozdulatlanul állott. Kevés munka meghozott annyit, amiből bőségesen élhetett mindenki. Szinte azt merem mondani, hogy a nemzeti öserő a tétlenül pihent. Faji öseréje volt, — mint a töröké, ahol a Kara Achmed-ek teremnek. Ma ez az öserő már el van élve; ma mindenkinek igen sokat kell dolgoznia, hogy életét — nem a régi bőségen — föntarhassa. Ma az elfogyott öserő helyébe mesterségesen kell növelni az erőt. Az agyat foglalkoztató pályák tömege nyílt meg, ahol a test — edzés nélkül — kikapik.

Öntudatos testnevelés politikát kell tehát teremtenünk, hogy a nemzetek tülekedésében hátul ne maradjunk. Ha néhány eszmével járulunk ennek a politikának az irányításához, — hasznos szerepet vállalunk.

Az első lépés a esődből kikerülni: szakítani az egyoldalú tornarendszerrel. Ahhoz, hogy a testnevelést az ifjuság megszerezze, a torna egymagában kevés. Formája a vetélkedést nehézkessé és bonyolulttá teszi. Előterbe toja a zárt helyiséget. Szerei és fegyelme állandóan alkalmazva, béklyók a csapongó gyermek lelkén.

A magyar ifjusági testnevelésnek egyformán föl kell karnólnia a szertanázást, az atletikát, a katonai fegyelem gyakorlását, a céllövést és az éneket.

Ez a program változatos s a gyermek lelkére gyönyörködtető. A torna megadja a kemény erőt. Az atletika könnyedséget és küzdő szívet teremt. Akármilyen furesának léssek, a katonai fegyelmet könnyebben viseli a gyermek, mint a torna állandó fegyelmét, — mert a fölnötteket utánozza véle, — és apró lelkét megfogja a dicsőség, a nagy tettek utáni vágy. Külön fűszer a gyermeknek és nagy előny az államnak a céllövés gyakorlása.

Végül az ének! Száraz emberek spongyaszíve nem tudja azt megérteni, milyen hatással van a gyermeklelkére az ének. De nem az énektanítás, amit fölledt szobában az énektanító kedvesgegetten nyaggat, hanem szabad téreken a tömeg dala, mely égneik rivall. Ezekben a pereekben a gyermeklelek fölmagasztosul; az előző mozgások által fölkavart vér ismeretlen ideálokot talál a megharsonó dalban. Hyenkor terem meg benne mindaz a nemes érzés, ami az élet száraz küzdelme között is becsületet és hazaszeretetet sugall.

Hozzá tartozik a programhoz, hogy a katonai rendgyakorlatokat s a céllövést honvédelmitseik tanítsák. Az a gyermekésznek imponál; működése fontosabbnak tetszik.

És folytatólag: a testnevelésnek szervezésben kell illeszkednie az iskolai életbe. Amint van ifjusági egylet a szellemiekre, akként kell sportegyleteket létesíteni a testi nevelésre.

Önkormányzattal. Adassék alkalom az önfegyelmzésre. A gyermek maga irányítsa sportéletét és a tanár művezetője legyen. De ugyanakkor a testi nevelés tekintélyét emelni kell. Hogy ne legyen a tornatanár mellékes cafrang a tanári karban, hanem az állam által kiváló célok elérésére küldött lényeges tanerő.

És végül a legfontosabb: a tanítási anyag kevesbitésével arányban; nagyarányban kell szaporodni a testnevelésre szánt időnek. Majd meglátják akkor az ország tanferfiak, hogy kevesebb idő alatt többet tanul az ifjuság, mint most. A mai sorvasztó tanítási rendszer alól kiszabadult gyermektest a sportszerű neveléstől fölüldülten, megerősödvé könnyen fogja emészteni a szellemi táplálékot.

Egy ilyen program a jövő nemzedék számára szédületes perspektívát ígér. Kivész az öngyilkos diák szapora alakja. Kivész a rövidlátó, szűkvál'u, becsattmellű ifjuság szomorú típusa. Nem látnak többé koravén, dohányos, erotikushajlamu gyermekötmeget. Falankszait látjuk az új életre kelt öserőnek. Életre kél egy hatalmas sport-szerv, amilyen a szláv fajok Sokol-ja, — mely egy test módjára ha'ad nemzeterosító utakon. Különb lesz a Sokol-nál, mert szerzeni fog a társas érzéseken kívül önálló hajlamokat is. A játék öröme közelebb fogja hozni az idegenajkuakat a magyar fajhoz. És az állam kapni fog egész embereket.

Magyarországon az utolsó időben a közfölfogás nagyot változott. Új eszmék keletkeztek, új irányokban haladunk. Lehetetlen, hogy ennek hatása az ifjusági testnevelésre ne legyen. A változott fölfogás teremtette nemzeti kormányunkat. Ez a kormány újat akar alkotni. Figyelembe veszi a közhangulatot. Maradandó alkotásokat akar teremteni a faji érzések föllhasználásával. Már is erőlesen munkába vette a testnevelés kérdését. Hiszszük, hogy meghozza a nagy fordulatot. A nagy változást, amit millió piros gyermekarc áldása fog üdözölni.

Dr. Dobák Emil.

Nemzeti Falanx.

A folyó évben alakult ez az intézmény, melynek célja: „A nép szellemi és testi művelésének előmozdítása, népies ismeretterjesztő előadások, dal-, torna- és céllövő versenyek tartása, dijak és kitüntetések alapítása; végül a versenyek állandó és intézményszerű megtartására céllövőházak és országsszerte hordozható népjátékszin emelése”.

A Falanx egyik alapítója e tárgyban már Berzeviczy idejében sürgette ánkét összehívását. A miniszterhez benyújtott memorandumban kérte, hogy vidéki népies birkozó-, lovas-, céllövő- és atletikai versenyeket tartsanak.

Az intézmény alapítói mintegy 3—4 év óta folytatják a propagandát. Ma már a fővárosi és vidéki társadalom foglalkozik a kitűzött programmal; érzé annak gyakorlati jelentőségét a népművelés és a honvédelem szempontjából.

Örömmel jegyezzük föl, a közoktatási kormány is kezbe vette a nagy tömeg testi nevelése ügyét.

Évek munkája kellett ozzá, míg a Falanx eszméje tettet öltött. Szent István napján Monoron sikerült népies ifjusági versenyt rendezni, melyben az egyesületnek a monori sportegyesület tagjai segédkeztek.

A verseny tárgyai: *Katonai rendgyakorlatok, síkfutás, magasugrás, távolugrás, súlydobás, költélhuzás* voltak. A versenyben mintegy 100, 12—16 éves vidéki földműves, iparos ifju vett részt. A verseny eredménye, hogy ma már monori oszlopában 400 ifju szervezték, kikkel a céllövészetet a tél folyamán megkezdik.

A Falanx ügyét Pestvármegye fölkarolta, hivatalos közegeit a támogatásra fölszólította és a monori versenynevelés egyidejűleg elrendelte az iskolai zászlóaljok föllállítását. Az ország legtöbb vármegyéjében foglalkoznak a Falanx megvalósításával. Ezek között vannak: Vas, Zala, Alsófehér, Krassószörény, Zólyom, Abauj, Tordaanyos stb. A Járási központokból pedig napról-napra érkeznak megkezesések az intézmény megvalósítása tárgyában.

A Falanx alapítói: Gróf Almássy Imre, br. Kemény Árpád, gróf Teleki Árvéd, Szemere Miklós, Ivánka Imre, Nagy Dezső, br. Nyáry Albert dr. és Bográn Mátyás dr.

Társelnökök: Gróf Teleki Árvéd, Gerenday György dr. és br. Nyáry Albert dr. Alelnökök: Ivánka Imre, Szemere Lajos. Titkár: Réthy Pál. Az egyesület irodája IV., Múzeum-körút 7. alatt van.

Ez az intézmény uttörő abban az irányban, hogy a jövő magyar társadalmát a vidéki nép ifjúságának bevonásával erősítse; annak fizikai erejét az ország jóvendőbeli harcainak számára összegyűjtse és megedze. Programja, hogy a mai értelmiség sportférfiit, athlétáit a testi nevelés társadalmi munkájának élére szólítsa, hogy az a nagy erő, ami a sportok és az atletika művelői között szétszórva van, gyakorlati irányban is érvényesüljön a nemzet nagytömegének, a vidéki nép társadalmi uton való testi nevelésében, a honvédelem erősítésében. A Falangz jelvénye nyilvessző: A magyarságért nyilvegenesen — előre!

A sport ügye a szabad tanítás országos kongresszusán.

A magyar sport története gazdag világraszóló sikerekben, hazai és külföldi küzdőtereken aratott fényes győzelmekben. Évtizedeken át esakis ezekből az egyes ragyogó diadalmok után vett tudomást még a magyar társadalom is arról, hogy van magyar sportélet, s pár évtizednek kellett elmúlnia, míg végre a sport ügye a társadalmi kérdések közé nyomulván előre, lassankint elfoglalja nálunk is azt a pozíciót, amelyen állva már régóta áldása az angol nemzet testi épségének. A testnevelés ügyének a társadalomban való terjedésének terén igen nagy jelentőségű esemény az, hogy a szabad tanítás eszméjének széles látókörű zászlóvivői, országos fontosságú működésük körébe bevonták a sport ügyét is. Hogy a szabad tanítás nem eszmeköröten mily nagy szerepet jut a sportnak, az kidomborodik abból, hogy ezen új, modern társadalmi intézmény vezetői közül a szakosztályt szerveztek az V. testnevelési és turista szakosztályt, azzal a feladattal, hogy ez a munkaszakosztály közebe terjeszse a testnevelés iránti érdeklődést, dolgozzon ki oly tervezetet, melynek alapján a tömegek a sport aktív üzöi körébe bevonhatók legyenek.

Ez a szakosztály a szabad tanítás általános szervezése céljából 1907 október hó elején Pécsen tartotta dr. Jancsó Benedek elnöke alatt alakuló ülését. Az ülés jegyzőkönyvét dr. Harrer Ferenc szakosztályi titkár vezette. Az ülés tárgyát három előadás képezte, amelyekben Stankovits Szilárd, a Magyar Athletikai Szövetség titkára, dr. Wein Dezső, a Budai Torna-Egylet alelnöke, s Lauber Dezső, a Magyar Athletikai Club titkára különböző szempontokból nézve fejtegették azokat a módszereket, amelyekkel a sportüzés a munkások tömegei számára könnyen hozzáférhetővé tehető.

Az előadásokat tartalmas vita követte, amelynek során különösen Grünhut Fülöpnek, a munkásság kiküldött képviselőjének felszólalása volt érdekes, aki maga is elismerte a sportüzésnek a munkások egészségére s erkölcsi felfogására való jótékony hatását. A szakosztály támogatását kérte azoknak az akadályoknak elhárítása érdekében, amelyek a sportüzés általános elterjedése elé gördülnek, főképpen a hozzáértő vezetők elégséges számának a munkások körében való hiánya miatt. Dr. Harrer Ferenc, dr. Gerlóczy Zsigmond s mások hozzászólása után a szakosztály a következő nagyjelentőségű határozatot hozta:

„A szakosztály a nép testi nevelését a szabad tanítás fontos részének tekinti. A szabad tanítás úgy szervezendő, hogy benne a nép testi nevelése igazi fizikai alapjául szolgáljon az értelmi és erkölcsi nevelésnek.

A nép testi nevelését, a szabad tanítás keretében a társadalom összessége, az állam és a közhatóságok együttes munkásságának kell előmozdítania. — annak minden létező akadályát elhárítania.“

Ezen határozat értelmében, s a benne megjelölt irányban indul neki immár a szabad tanítás egész vezérkara a sport nagyarányú terjesztésének. A nép széles rétegei, új hatalmas erőforrások nyílnak meg ezután a magyar sportélet

számára s minden sportembernek, egyesületnek, hatóságnak, a magyar sportélet minden tényezőjének hazafias kötelessége, hogy ezt a rendkívül nagyjelentőségű kulturális mozgalmat minden erejével támogassa.

Lauber Dezső.

A nápolyi vivó akadémia.

Egy sport csak akkor fejlődhet nagygyá, ha a társadalom osztatlan érdeklődése kíséri. Világra szóló dicsőséget pedig csak akkor arathat, ha az egész ország buzdító lelkesedése és áldozatkészsége támogatja. Ebben rejlik az olasz vivóművészet óriási fejlettségének és szupremációjának titka. Az olasz vivóművészet ma a legelső a világon. A franciák, csak a vitort véve tekintetbe, kétségbe vonják ezt, de nincs igazuk, mert sohasem tudtak az olaszok felett elhatározó győzelmet kiesikarni, ma pedig a francia művészi törvívás az épé mellett nagyon hanyatlóban van. Mi magyarok szeretjük azt mondani és némi jögeimünk van is rá, hogy amatőrünk kardban egyértékűek az olasz amatőrökkel, de ha ezt — ami még nem történt meg — egy nagy verseny keretében bizonyítanók is: az olasz vivás teljes felsőbbségét elvitatnának még sem lehetne. Jogosan mutatnak rá az olaszok, hogy karddal minden számottevő vivónemzetnél az olasz vivórendszer van elfogadva, hogy olasz mesterek tanítanak csaknem az egész világon, hogy az olasz vivóművészetnek két évszázados multja van és teljesen bele van az gyökerezve az olasz nép lelkébe, gondolkozásába.

A társadalom érdeklődésének esodálatos példáját tapasztalhatja az, aki az olasz vivóviszonyokkal behatóbban foglalkozik. Egy évben 30—40 kisebb nagyobb versenyt is rendeznek és mindegyikre jut bőségesen anyagi eszköz és tiszteletdíj. Mindnyájan elbámultunk, mikor megtudtuk, hogy például a triestyi versenyre az ottani olasz kereskedővilág köréből 40.000 K-t tudtak készpénzben és tiszteletdíjakban összehozni.

Az olaszok nagyon jól tudják, hogy a vivósport fejlődésének igazi alapja a sok és jó mester. Ezért a fősúlyt a mesterképzésre fektetik. Bármennyi virtuózt vagy tanító mestert neveljenek is a mesteriskolák, az mind talál biztos pályát, bőséges keresetet. Büszkéek is az olasz mestereikre. Nemesak Greco, Pini és hasonlók nevé emlegetik, nemesak Barbasetti, Santelli, Sextini és Schiavonit tartják számon, de feltő gonddal kísérik az új esillagok fejlődését is. Kevés olasz ember van, aki ne tudná például, hogy a jövő reménye Gaudini és majd megkövezték, mikor nem osztottam tudni véleményüket, hanem őszintén megmondtam, hogy Gaudiniben nem tudok esodát látni. A mesterekre azonban nemesak mint virtuózkra büszkéek, hanem megbecsülik a jó tanítókat is, akik tanítványaikkal érik el sikereiket. Arista, Guatti, Pecoraro és Pessino neve ma is rendkívüli tisztelet tárgya, habár ma már csak tanítványaik nevei szerepelnek.

A mestereket Olaszországban főként 2 helyen képeznek: a katonákat Rómában a Scuolo Magistrat-ban s a polgárokat Nápolyban az Accademie Nazionale di Scherma-ban. A Scuolo Magistrateről már megemlékeztünk „A nagyvilág vivóművészele“ című cikksorozatomban, ezuttal a nápolyi intézetről szeretnék képet adni olvasóimnak.

Kedves és szakértő kalauzom volt Nápolyban Armeniano Ede, a Szegedi V. C. kitűnő mestere személyében, ki az év egy részét családjával együtt Nápolyban tölti, szorgalmasan trainirozván a különböző vivótermekben. Először saját

LÄCKENBÄCHER F.
Budapest, IV. ker., Szép-utca 3.

ODDSLİSTÄKÄT
kivánatra ingyen küld.

TELEFON 650.

mesteréhez *Russomani*-hoz vitt el, kibem szeretetreméltó és kiváló mertert ismertem meg. Terme époly kicsi és díztelen, mint a többi olasz mesteré, amilyenről azoknak, akik a magyar termék nagyságához és fényes berendezéséhez vannak szokva, alig lehet fogalmuk. Nápoly egyik legkeresettebb magánmesterének helyiségei és a római *Scuola Magistrate* katonás egyszerűsége után nem füztem az Accademiához sem nagy várakozásokat. Azonban nagyon kellemesen csalódtam.

Nápoly egyik legforgalmasabb részében fekszik a pompás *Maddaleni-palota*, melynek első emeletét az *Accademia* foglalja el. A díszes lépcsőházból, nagy előszobában át a szalonba jutunk, mely fényes berendezésével jó benyomást tesz. A klub érdemes titkára, Sg. *Modio* igen kedvesen fogadta társaságunkat, mely Armentanoból, annak fivéréből, *Zuber* Ferenc barátanból, a DTE. titkárából és esekélységemből állott. Azonnal intézkedett, hogy az Accademie ügyvivő-alelnökét, *Marchese Mastelloni*t jövetelünkről értesítsék. Míg a márkí megérkezett, a billiárd- és játékszobát szemléltük meg. *Mastelloni* márkí egy világfí, szeretetreméltósággal üdvözölt bennünket, örömének adott kifejezést, hogy magyar vivókat láthat, sőt udvariasságában annyira ment, hogy nevenre is emlékezett a *Les Armes* hasábjairól. Maga vette át a kalauzólást és első sorban a vivótermet mutatta meg. Óriási meglepetéssel állottunk meg a küszöbön. A hatalmas csarnok inkább egy fejedelmi palota díszterméhez, mint vivóteremhez volt hasonló. Óriási velencei tükrök arany rámkáiban borították a falakat, a menyezetre elsőrangú művészi kéz pompás csataképet festett. 25 méter hosszú, 17 méter széles a terem, tölgyfapadlóval és 1½ emelet magassággal. Hogy vivóterem, azt csak a földön álló kardállványok árulják el.

Meglepetésünk csak fokozódott, mikor az akadémia-terembe léptünk be. Nagyobb mint a Vigadó kis terme. Berendezése, pompás tükrei, gobelinjei és freskói nagyszerű benyomást keltenek. A terem egyik végében a micinkhez hasonló emelvény áll. 600 néző ülhet a teremben. Itt rendezik havonta a nagy akadémiaikat. Az öltöző-terem tágas, szellős. A terem fele hosszán egy van alakítva, mint a villamos vasutakon az üllőhelyek, vagyis a bórpaflagok egymással szembe néznek és rajtuk előre is, hátrafelé is ülhet két-két ember. Ekként hat négyesmélyes fülkefélék képeznek, vagyis 24 ember egyszerre pompásan vetkőzhetik. Az öltöző mellett vannak a mosdó- és fürdőszobák. Egy hatalmas erkély a nápolyi éghajlat mellett, az év tulyomó részében kedves étköző és kávézó helye a tagoknak.

Mastellone márkí kérdéseimre elmondotta, hogy az egyesületet 1861 október 25-én alapította *Cialdini* Enrico tábornok, 60.000 koronát áldozván e célra. Azóta az olasz kormány és Nápoly városa erkölcsi és anyagi támogatása mellett fejlődik az egyesület. Jelenleg 270 tagja van, minden tag évi 60 lira tagsági díjat fizet. Az akadémia elnöke *Maruli Sebastiano duca d'Ascoli*, alelnökei *Marquese Rossi del Barbazalle* és *Marquese Mastelloni*, díszelnöke maga az olasz király. Mesterei *Flauto*, *Galini* és *Salvati*.

Az akadémia lényegében csak egy vivó-egyesület, de tényleg itt nyerik kiképzetésüket azok, akik mesterek akarnak lenni. Ezek egy hatóságilag összeállított zsüri előtt tesznek vizsgát.

Igazi célja az akadémianak az olasz vivóművészet fejlesztése és emelése általt, hogy egy helyen egyesíti az ország legjelesebb amatöreit és mesterjelöltjeit, akik a régi bevált tradíciók alapján haladva, nagyjá teszik az olasz fegyverek dicsőségét.

A magyar versenyekre terelve a szót, *Mastelloni* márkí kijelentette, hogy maguk is nagyon szeretnék már egy nagyobb magyar versenyen részt venni és ily irányu meghívásnak készséggel tennének eleget. Részletesen beszélgettünk a dotog nehézségeiről és végre is arra a meggyőződésre juttatott, hogy kellő anyagi erővel rendezett fényesen díjazott versenyre a legjelesebb olasz amatöröket, ha kell a mestereket is itt láthatnók.

Ha az idei év a londoni olimpiád miatt nem alkalmas is egy nagy világversenymegrendezésére, nem szabad elaludni ahgnyi a dolgot és 1909 tavaszán meg kell tartanunk azt a versenym, mely nagyság és nemzetköziség tekintetében a mil-lenárisnak méltó párja lesz.

Dr. Nagy Béla.

Testi és szellemi tényezők a vivásnál.

Irta: *Dr. Gerentsér L.* vivómester.

A vivásról szóló szakkönyveket tanulmányozva, azt találjuk, hogy sok olyan kérdéssel nem foglalkoznak, amelyekről tudomást szerezni minden vérbeli vivónak érdekében áll. Ilyen vérbeli vivó alatt értem azokat az egyéneket, akiknek nem lehet megelégedni azzal, amit a vivómester nekik a rendes leckék keretében elmondhat, nem lehet megelégedni azzal a tudással, amire magától jön rá, s ma már nem lehet megelégedni azzal a training-metódussal sem, amit a vivók szel-tében rendszerint használnak, — hanem mindezt a tudást és eszközt fel kell használni, ami az ő képességeit, habár csak egy pár perccel is, nagyobbítja.

Bámulatos, hogy az angol népfajoknál, amint egy-egy sportágat kultiválni kezdenek, rögtön egész irodalom keletkezik ezen sportág körül. Mindenki, aki abban a sportágban valami kiváló produkált, hozzászól a kérdéshez, leírja módszerét, a stílust, amellyel dolgozik, életrendjét, táplálkozását, szóval mindazt, ami az ember képességet növeli. Így lassankint kialakul az illető sportág elmélete és gyakorlati része a maga tökéletes egészében. Ez az oka annak, hogy a már teljesen kifejlett sportágokban (pl. a futás, evezés) oly eredmények lettek elérve, amelyek az emberi képességek határ-kövén állanak. Jobbat már nem tudnak produkálni és egyes kiválóknak adataik csak meg, hogy az eddig elért legjobb eredményeket megközelítsék, vagy fedjék. Meg nem állhatom, hogy példának fel ne hozzam az uszást, amelyben az utóbbi időben folytonosan világrekordokat javítanak. Ennek az az oka, hogy aránylag nem régen kezdtek csak kiváló egyének (mint *Jarvis*, *Daniels*, *Halmay*) az uszást stílusát tökéletesíteni, egész trainingrendszerét megállapítani és úgy látszik, hogy az emberi képesség határáig épen ezért még nem jutottak el.

Minden gondolkozó előtt különösnek tűnhetik fel, hogy a vivás terén miért maradt az egész világ hátra. Miszen azt lehet mondani, hogy a vivással nemcsak évtizedek, hanem évszázadok óta foglalkozik az emberiség. Ha az olasz, vagy francia vivótörténelmet lapozgatjuk, csodás vivónagyságokról olvasunk, mint *Bertrand*, vagy *Jean Louis*, akik hihetetlen eredményeket mutattak föl. Szakkönyv is számtalan van olasz, francia, német és magyar nyelven. Szakcikket sokat olvashatunk a sportlapok hasábjain. A mi szaklapunkban, a Nemzeti Sportban különösen kiválóak jelentek meg *Dr. Nagy Béla* tollából, általt megelőzve az összes külföldi nemzeteket. Mindezek dacára, ha megfigyeljük vivóink munkáit, azt a módszert, amellyel képességeiket növelni igyekeznek, számtalan hézagot tapasztalunk még a legkiválóbb vivóink trainingjében is.

Szerény véleményem szerint talán ennek egyik oka az, hogy a versenyre való készülést épen olyan rendszer szerint történik most is, mint épen tíz év előtt, azzal a különbséggel, hogy tíz év előtt, aki hetenként 3-szor fél órát dolgozott, azt talán megbámulták, most pedig akad versenyző, aki nem elégszik meg a napi 6 órai munkával. Lehetetlen, hogy az ilyen tuleröltetésnek ne legyenek káros következményei. Ha a vivó a legerősebb fizikummal rendelkezik is, feltétlen ideges lesz egy bizonyos idő múlva. Lehetetlen, hogy az ilyen túlmunkát végző ne érezzen egyes ideges tüneteket. Pl. álmában rángatózik az ember jobb karja, sokszor oly erővel, hogy felretten az alvó. Sok munka után pedig álmatlanságban szenved, aminek igen komoly következményei lehetnek. Egyébként maga a training rendszerre miben sem változott.

FÁBRI, Ferenciek-tere 2.
 Király-bazár.
 Egyleti jelvények, érmek, tiszteletdíjak
 izléses és olcsó kivitelben.

A „Magyar Athletikai Club”,
 A „Bpesti Egyetemi Athl. Club”
 és több előkelő egyesület szállítója

Nem tagadom, hogy ennek egyik okai maguk a mesterek, akik azt gondolják talán, hogyha a mechanikán kívüli megmagyarázzák úgy ahogy a tempó mibenlétét és még esetleg a második intencióról is megemlékeznek, elvégezték mindent.

En azt hiszem, hogy ez már manapság nem elégséges. Az országos és nemzetközi versenyek rendkívüli nagy száma a vivás terén oly örületes konkurrenciát teremtett, hogy nem lehet megelégedni az eddigi trainingmódszerekkel, hanem mindent ki kell használni, ami a vivó képességeit fokozhatja. Ha valaki bármivel hozzájárulhat — legyen az mester vagy amatőr — a vivás fejlesztéséhez, ne titkolja el azt féltékenyen, hanem adja át a nyilvánosságnak, mert már a vivói tudásban oda jutottunk, hogy a versenyzésre való előkészület módszerét tökéletesíteni, ha az eredményeket fokozni akarjuk.

Engem az atletikával való hosszú foglalkozásom tett afelett gondolkodóvá, hogy miként lehetne a vivás terén is azokat az élettani, lélektani és egészségügyi szabályokat alkalmazni, amelyek minden az angol faj által kultivált sportágakban kialakultak. Azt hiszem, hogy nem fogok meddő munkát végezni, ha egy pár oly kérdéssel foglalkozom, amelyről csak néha és nagyon melleleg esett szó.

Tudjuk, hogy bármely sportágnál a trainingnek az a főcélja, hogy szervezetünket a lehető legtökéletesebb formába hozza, vagyis az izomrendszer, szív, tüdő, idegrendszer jól funkcionáljon. Talán egy sportágnál sem oly fontos az idegrendszer egészsége volta és az idegeknek jól begyakorlása, mint a vivásnál, azért én rendkívül nagy gondot fordítanék a versenyvivóknál arra, hogy a trainingnél az ugynevezett lelki tényezők nagy figyelembe részesüljenek. A testi és lelki működések azonban oly élesen nem választhatók el egymástól, mert hiszen a szellemi munka nem más, mint szervi folyamat, úgy, hogy szellemi munka testi funkciók nélkül el sem képzelhető, valamint hogy minden szellemi munka észrevehetően nyilvánul testi tünetekben.

(Folytatjuk)

Le peril belga. Franciaországban igen nagy aggodalom, a felett, hogy a francia vivóművészet el fogja veszíteni vezető szerepét és szupremáciáját. Ez idő szerint különösen a belgáktól félnék, akik az utolsó nemzetközi versenyeken sorra legyőzték a francia vivókat. A sárga veszedelem mintájára szinte jelszó lett a „belga veszedelem“ és a francia teoretikusok sorra foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy miként lehetne a francia vivás további hanyatlását meggátolni. A nézetek eltérők és igen kevés találja fején a szöveget.

Mi magunk részéről a belgák fölényét csak pillanatnyinak tartjuk és okát *Couigny*-val együtt részben abban látjuk, hogy a franciák legjobb amatőrrei hirtelen abbahagyták a versenyzést. Így *Gaudin*, a bajnok, most katoná, *Renaud*, kit igen sokan a világ legjobb törvivójának tartanak, irodalmi tanulmányokkal foglalkozik, *Boulanger*, a szellemes fiatal író, lusta versenyezni, *Berger* megnősült, *Huguet* mester lett és így tovább. A másik főok azonban — és ezt a franciák nem akarják belátni — a párbajtőr tulságos előtérbe tolésa a vitór felett. Az egész évben nincs egy valamire való vitór verseny, mindig csak epé és epé. A belgák és angolok meg rájöttek, hogy amíg a törhöz évek hosszú során folytatott hatalmas training és valóságos vivókultúra kell, addig az epével való piskálást egy-két év alatt el lehet sajátítani és egy kis szerencsével a heves vérű franciák ellen is eredményesen alkalmazni.

Ily körülmények között hiába van a francia vivásnak évszázados multja, egész fiatal vívónemzetek eléje vágnak. Csak a törversenyek erős kultiválása, a combat rendszerek elnyomása segíthet francia bajtársainkon.

Vivó élet a MAC-ban. Még soha a MAC-ban ilyen élénk vivóélet nem uralkodott és soha e klubnak ennyi jó vivója nem volt.

Rendes feljárnak *Santelli* Italo és *Schlötzer* Gáspár mesterek vezetése alatt vivni és trenirozni Békessy Béla, Mészáros Ervin, Nagy Béla dr., Tóth Péter dr. bajnokok, Zulavszky Béla mester, Szántay Jenő, Halász Gyula, Zulavszky Elemér, Nagy Valér dr., Krenesey Géza, Lichtenneckert András, Lipscey Márton, Földváry György dr., Bányász Jenő dr., Lestyánszky

Dezső, Pajzs Pál, Faragó Aladár, Kelemen Aurél és még igen sokan.

Állandó vendégei a klubnak Gerentsér László és Borsodi László mesterek.

Ez a névsor fogalmat adhat, hogy minő színvonalu küzdelmek folynak le napról-napra a MAC. vivótermében.

A Fővárosi Vivó Clubban szeptember közepén kezdődött el a vivószalon Torricelli mester vezetése alatt serényen folynak a készülődések az idei versenyekre. A klub kiváló versenyvivói: dr. Földes Sötér, Stiller, Ágai, dr. Jellinek szorgalmasan treniroznak. Ezenkívül egész sereg fiatal vivó nyer a klubban kiképzést. Sajnálattal nélkülözi a klub kitünő mester-vívóját, Berty főhadnagyot. Léhner és Szende Dezső decemberben térnek vissza a fővárosba és akkor a FVC. versenygárdáját a tervbe vett klubközi versenyekre benevezi.

A klub januárban rendezi 1908. évi negyedik házi bajnokságát, melyet 1905-ben Halász Gyula százados, 1906-ban Léhner Arthur, míg tavaly dr. Földes Dezső nyert meg. Azonkívül havonként felváltva hendikep és junior versenyek rendeztetnek.

Az olimpiái versenyekre való tekintettel a klub versenyző tagjai az immár beszerzett párbajtőrökkel is treniroznak.

A választmány már most foglalkozik egy a FVC. 25 éves fennállásának emlékére a jövő évben rendezendő nagyszabású nemzetközi kard- és törversennyel.

A klub minden esütörtökön vendégestéit rendez.

A Nemzeti Vivó Club az elmúlt hét esütörtökön egy vivó-estélyllyel nyitotta meg az idei vivószalont, a tagok élénk részvétele mellett. A vendégek között a MAC., a Vén Fiuk, a Sirály stb. számos tagját láttuk. A vivóest után az Országos Kaszinó külön termében klubveasorára gyűittek a tagok és a vendégek. A klub megismétli tavalyi nagyszabású vivóversenyét. Azon erkölcsi és sportsiker, amely tavalyi versenynek nyomán kelt, biztosítását képezi e verseny sikerének is. Természetesen e verseny keretében utólag kiírja a középversenyt is, és aki látta tavaly azt a nemes vetélkedést, amelyet a jövő vivógeneráció tusára kelt, méltányolni fogja azt a komoly misztiót, amit a NVC. eme versenyével a vivás fejlesztése körül betölt. A NVC. minden hónapban sorozatos háziversenyt rendez. Minden második esütörtökön vendégestét tart, hol is szives vendégeül látja a rokonklubok vivóit.

A Vén Fiuk Vivó Clubja. Vivó körökben nagy várakozással tekintettek ezen legújabb vivó klubunknak megalakulása elé és most, midőn megalakult, vívóéletünknek számos új kezdeményezését és a vivóélet tetemes megéiénkülését remélik a „Vén Fiuk“-tól. Kétségtelen, hogy *Heinrich* Aladár személyében a klub egy igen széles látókörű, agilis ügyvezető igazgatóval bír, akinek kezdeményezésére a klub már f. hó 7-én saját helyiségében *vivó poulet* rendez, amelyet a Hungaria-szállóban ismerkedési estély követ. A klub tagjainak száma ez idő szerint az 50-et meghaladja, akik között közeletünk, irodalmi és művészgárdánk jeleseit találjuk. A klub tagjainak névsora a következő: *Rendes tagok:* dr. *Bárczy* István, dr. *Berend* Miklós, *Benedeck* Dezső, *Burgján* Aladár, *Csajthay* Ferenc, dr. *Charmant* Oskár, *Hatvany-Deutsch* Károly, dr. *Dirner* Gusztáv, *Eiselt* Vilmos, *Elek* Pál, *Fischer* József, *Gajári* Ödön, *Glück* Frigyes, *Géry* Richárd, dr. *Halmos* Pál, *Heinrich* Aladár, *Heinrich* Ferenc, *Heller* Ágoston, dr. *Holltscher* Pál, *Ivanka* Imre, dr. *Jörg* László, dr. *Kornfeld* Pál, *Kramer* Félix, dr. *Ludwigh* Rezső, dr. *Malonyay* Dezső, dr. *Martos* Ferenc, *Mátray* Lajos, dr. *Nagy* Béla, *Papp* Henrik, ifj. dr. *Reiszig* Ede, *Szirmay* Arthur, *Török* Emil, *Ullmann* Gyula, dr. *Waigand* József, *Zilahy* Dezső és dr. *Zilahy* Jenő; *vendég tagok:* *Békessy* Béla, *Fittler* Kamill, *Halász* Gyula, *Krenesey* Géza, *Mészáros* Ervin, *Szántay* Jenő és *Zulavszky* Béla.

Az igazgatóság legutóbb megtartott ülésén rendes tagokul újabb felvétettek: *Ludwigh* Gyula v. b. t. t., a máv. elnöke, *Madarassy-Beck* Gyula báró, a Jelzőloghitbank igazgatója, dr. *Domony* Mária, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatója, és *Weninger* Vince, a Hermes bank r. t. igazgatója.

A Wesselényi Vivó Club f. h. 5-én jól sikerült házi estélyt rendezett, melyet társasvacsera követett.

Fodor Károly műgyetemi visó meser, Koronaherceg-u. 3. sz. a vivóterme úgy terjedelem mint látogatottság szempontjából páratlanul áll a maga nemében és úgy a szakember, mint a

Rőser tanintézet
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.

- I. Háromosztályu felsőkereskedelmi iskola.
- II. Négyosztályu polgári iskola. III. Nevelő internátus.
- IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

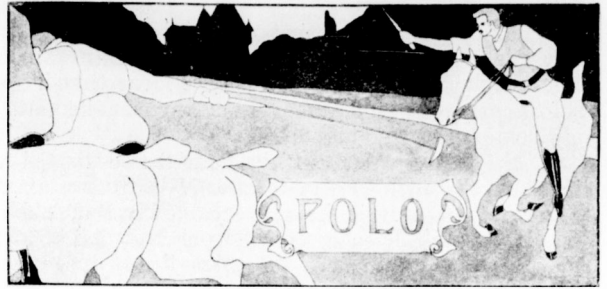
laikus nagy elismeréssel adózik annak kitűnő felszerelése és egészséges kényelme felett.

A Fodor-féle vívóteremben a százakra menő gyermek tanítványok, a leánygyermek és hölgyek külön oktatásban részesülnek, míg a magántanítványok zöme a délutáni órákban 5—8-ig a 300 négyzetméternyi nagyteremben, ahol egy időben 30 pár vívhat assout, nyer oktatást. A magántanítványokból álló csoportok mellett a koronaherceg-utcai teremben vívnak a *Vén Fiúk Vívó Clubjának* tagjai, a *Nemzeti Vívó Club*, a *Sirály EE.* vívótársasága, a *Műegyetemi AFC.*, a *Gyógyászati Újúság Sport Clubja*, az *Áltorvosi Főiskola Vívó Csoportja*. A magántanítványoknak és az említett klubok tagjainak nagy száma a vívók oly kontingensét szolgáltatja, hogy szinte esodaszámba megy, hogy az ilyen nagy számban jelentkező vívók sikeres oktatása miként lehetséges.

Ennek magyarázatát adja az a hatalmas tevékenység és odaadó buzgóság, melyet Fodor mesterrel élükön segédmesterei reggel fél 8 órától este fél 10 óráig szakadatlanul kifejtének. Fodor Károly műegyetemi vívómester mellett nagyrészt a bécsi-újhegyi vívó- és tornatanfolyamot végzett vívó- és tornamesterek, névszerint *Sztankay, Krász, Iszeszeszkul, Mellichamp, Katona, Paporits, Lukáts* és *Czeuker* óriási munkát fejtenek ki, hogy a napi programot lebonyolítsák.

Halász Zsiga vívó és tornatanár f. é. nov. 9-én este 6 órakor fogja a fővárosi Vigadóban ujjonnan berendezett vívó- és tornatermet ünnepélyesen megnyitni, illetőleg egy sportestély keretében a nagyjéremű közönségnek bemutatni.

Pályázat vívómesteri állásra. A Kolozsvári Egyetemi Athletikai Club, vívómesteri állásra pályázatot hirdet. A feltételekről felvilágosítást nyújt Repcesky László. Kolozsvár, Hosszu u. 1.

A lovas pólo.

Írta: gróf Andrássy Géza

A civilizáció hatalmas arányai mind jobban igénybe veszik az embert és abban a nagy munkában, melyet nap nap után végzünk, szervezetünk rohamosan kopik: kimerülnek izmaink, idegeink pedig elerayednek.

Teljes sebességgel száguldó automobil (Herkner verseny. Felvételtett: Tassas 1. 3.

Nemzetközi mester csapat verseny Párisban. Párisban ezentul minden évben egy nemzetközi kard mester csapatverseny lesz. Résztvehet minden nemzetből 3 mester. A győztes csapat *Adrien Guyon* nagyszerű díját nyeri. A versenyt rendező de France" azért, mert Dolebelt a nagy díj győztesét szeptember a „Le Sabre” klub, a zsűri elnöke maga *Adrien Guyon* lesz, aki Franciaországban a kardnak legnagyobb propagátora.

Igazán kívánatos volna, ha 3 magyar mester is résztvenne a küzdelemben. Az anyagi feleztéről könnyen lehetne gondoskodni.

Merignac Lucien elhagyta Buenos Ayres-t és a mexicói *Ecole Magistrale* mestere lett.

Rouveau-t, a kiváló francia mestert vadászatban véletlenül megölték. Baja nem komoly.

Az *Escuela Española de Esgrima* Madridban a jövő hó folyamán terem közötti versenyt rendez. A győztes csapat 1000 peseta értékű díjat nyert.

La Prime genfi vívóegylet a mult héten nagy fényvel ülte meg 16 éves jubileumát.

Ily körülmények között szabad időnk legnagyobb részét oly szórakozásokra kell fordítanunk, melyek kedélyünk felvillanyozása mellett, jótékony és erősítő hatással vannak testünkre.

Ennek a célnak a sport felel meg legjobban, természetesen csak akkor, ha a tréninget nem viszsziuk túlzásba.

A modern sportoknak hazája Anglia és ennek egyes fajai onnan terjedtek el a föld minden tájára. Onnan hoztuk az ókerra visszavezethető lovas pólot is.

Hiteles történeti adatokkal bizonyították be, hogy Perzsiában már a hatodik században üzték ez a lovasjátékot „*Chaugan*” név alatt.

Firdusi, a XI. században élt nagy perzsa költő és krónikus azt írja, hogy a perzsák 550. évben játszották először.

A British Muzeumban több hatodik századbéli

falfestmény örökíti meg a chaugant, Perzsiából belső Ázsiába is eljutott, hol a thibetiek és hinduk kedvelt lovasjátéka volt, sőt még a tatárok is nagy passióval üzték.

Az angolok Indiában tanulták meg a chaugant és lovas pólonak nevezték el. Rövid idő múltán annyira megkedvelték, hogy az oda vezényelt lovas tisztek köréből *Sheran* vezérőrnagy már 1859-ben megalakította az első póló-klubot Kalkutában.

Szigethazájukba a 10-ik huszárezred tisztjei viték és az első nyilvános matchet 1871-ben tartották meg *Aldersholban* a 10-ik huszár ezred és a 9-ik uhlánus ezred csapatai. Jelenleg ötvenhárom klub üzi a lovaspólot Angliában. Ma már az egész világon meghonosodott; természetesen mindenüvé az angolok útján jutott el.

A pólot már 1883-ban kezdtük játszani, megelőzve a kontinensen mindenki, de csak 1901. évben alakítottuk meg a budapesti póló-klubot, melynek csapatai már nemzetközi győzelmeket is arattak.

A pólonak jelenleg érvényes szabályait a *Hurlingham-club* alkotta.

E játék sokban hasonlít a footballhoz. Itt is két kapu van egymással szembe állítva a játéktér két rövidebb oldalán és ezekbe igyekeznek a ponykon ülő és hosszunyelű kalapáccsokkal felszerelt játékosok a földön guruló kemény labdát beütni.

A póló képezi ki a legjobb lovasokat; mert hiszen itt mondható pillanatonként változik a játék képe; a legerősebb vágatást rövid kanyarulatok, visszafordulások vagy pedig hirtelen megállások szakítják meg. Ahoz pedig, hogy ily gyorsan és változatos mozdulatok mellett a kis golyót a keskeny fejű kalapáccsal a megfelelő irányba üthessük, nagy közügyességre és éles szemre van szükségünk.

Ezen tulajdonságok mellett a játékosnak erős idegzetünk kell lennie. Nagyfokú önuralom és férfias bátorság jellemzi az igazi pólójátékost.

Sportszerűsége mellett a póló még katonai szempontból is rendkívüli nagy jelentőségű.

Az angol-bur háboruban kitűnt lovas tisztek valamennyien kitűnő pólójátékosok hírében állottak. Az a lovas ezred pedig mely *Mafekingnél* oly dicsőséggel szerepelt, már négyszer megnyerte az „*Inler Regimental Tournament*” vándordíját.

A modern háborukban a nehéz lovasság nem tud érvényesülni.

A nagy és nehézkes lovak nem bírják ki az ütközetek öldöklő galoppjait árkon-bokron és hegyen-völgyön át; a kézi tusákban pedig nem elég fürgék.

Kitchener lord, az angol hadak fővezére egyik jelentésében így nyilatkozott: „A jelenleg használatban levő katonalovak nagyon nehézek; a jó származású póló-ponyot tartom a legjobb huszárlónak.”

Birbeck ezredes véleménye szerint, a gyalogsági fegyverrel felszerelt könnyű lovas az acélos és szívós póló-pony, lesz a jövő lovas katonája.

A háboru tanulságaiból kifolyólag, most azzal foglalkozik az angol hadügyi vezetőség, hogy póló-ponyokat, vagy ezek keresztezéséből származó alacsony lovakat alkalmazzanak a lovasezredekben. A legjobbak, de egyuttal a ledrágábbak is az ír ponyk, melyeknek ára 15.000—20.000 korona közt változik.

Elég ügyesek a németek által használt argentiniai lovak, ezeknek ára 1000—1500 korona.

A budapesti póló-club tagjai eleinte angol ponykat használtak, ujabban már a gróf *Andrássy* Tivadar és általam az erdélyi kis kancák és angol ponyk révén

tenyésztett magyar póló-lovakkal játszanak. Ezek a ponyk rendkívül fürgék és gyorsak, de nem elég teherbírók és így a nehéz sulyu játékos alatt hamar kifáradnak. A játékra tüzességük dacára is elég könnyen idomíthatók.

A magyar lovas-póló ez idő szerint még a mi klubunk és az erdélyi póló-klub kis körére szorítkozik.

Mint eléggé költséges sportnak, annyi művelője nem is lehet, mint a foo ballnak, vagy ehhez hasonló olcsó sportnak.

Igazi tere, ahol nem nagy költséggel üzhetik, a hadsereg lovasai közt van.

Ezredenként kellene póló csapatokat szervezni és egyelőre a rendes szolgálati lovakat is fel lehetne használni.

A nagyobb helyőrségek területén rendezendő mérkőzések után népszerűsége tenne szert ez az igazán férfias és lovagias sport. — Később megrendezhetnők az országos matcheket katonai sportünnepélyek keretében.

*

Budapesten a publikum szélesebb rétegei voltaképpen 1903 óta ismerik a lovas pólot. Ekkor engedte át a Magyar Lovaregylet a Budapesti Póló Clubnak a 15versenyter helyiségében, a Víztorony közelében levő azt a területet, amelyen a klub pályája ma is van. Az új pálya felavatásán, 1903 május elején, ott volt a főváros egész előkelő társasága, amely azóta mindig növekvő érdeklődéssel kíséri a magyar lovaspóló sport fejlődését s örül azoknak a sikereknek, amelyekkel a Polo Club tanjai a magyar lovasnév dicsőségét gyarapítják itthon és a külföldön.

Az 1903-i és különösen az 1904-i lovaspóloszezon Budapesten igazán pompás keretekben folyt le, a hamburgi és frankfurti pólóklubok részvételével. Az arisztokrácián kívüli *József* főhercegek is állandó látogatói voltak az élvezetes mérkőzéseknek, sőt egy alkalommal magát *ő felségét* is vendégül tisztelhetette a Budapesti Polo Club. A külföldi pólójátékosok közül nagy szimpátia fogadta a nagyhirű *Villavicieja* márkit, a madridi póló-klub elnökét, továbbá Hasperg H. urat, a Hamburger Polo Club legkiválóbb játékosát.

A mi csapataink dicsőséggel állották meg helyüket a küzdelmekben, nemesak itthon, hanem a külföldön is diadaldiadaira halmoztak. Legtöbbször jártak a miénk Hamburgban, ahol szenior csapatunk valósággal félelmetes névre tett szert. Az ottani versenyekre gróf *Andrássy* Géza remek vándordíjat is alapított, amelyet azután a hamburgiak a budapesti versenyeken viszonoztak. A nagy Challenge Cupökön kívül számos díj került dülőre a juniorok számára. Tartottak hendikepeket is s a meetingek keretében szerep jutott mindig a ponyk sik- és gátversenyeknek, meg a nagy lovasügyességet igénylő gymkhanának.

1905-ben és 1906-ban némi stagnálás mutatkozott. Ezt a türehtetlen időjárás kivül, a játékosok családjában előfordult több gyász eset idézte elő. Az idén azonban ismét fellendült a pólósport. Ismét jöttek külföldi vendégek, még pedig két angol játékos és a frankfurti csapat. A miénk is több új játékosal gyarapodtak, akik közül különösen a fiatal *Andrássy* Károly gróf és *Windischgrätz* Lajos herceg bizonyult nagyon jó erőnek. Erős tréning után május 3-án volt az első nyilvános match hazai csapatok között.

Ilyen mérkőzés volt május 13-án is.

Május 18-án, amikor fényes lunch előzte meg a játékot, már két angol vendég: *Melles* W. és *Lawson* Johnston is részt vett a mérkőzésekben. Három nappal később — 21-én — pedig már a frankfurtiak is itt voltak. Ekkor került döntésre a *Continental Junior Cup*. Ebben a következő két csapat játszott:

A *Frankfurter Polo-Club*
junior csapata:
Gans L.
Pessavann H.
Freiisen W.
Flinsch E.

A *Budapesti Polo-Club*
junior csapata:
Hg. Windischgrätz Lajos
Órgr. Pallavicini György
Gróf Bánffy Miklós
Rohoneyz Lőrinc

Az eredmény 4:2 volt a frankfurtiak javára.

Május 24-én volt a *Nyílt hendikep*. Ennek döntőjében két négyes csapat mérkőzött s a Windischgrätz-Pallavicini-Flinsch-Rohoney csapat 6:1 arányban verte a Teleki Géza-Sigray-Lawson Johnston-Bánffy csapatot.

Ugyanaznap volt egy *angol-magyar* metch. Ebben a Melles Ritch, Lawson Johnston, Sheddén urakból álló angol csapatot 3:2 arányban *győzte le a magyar csapat*, amelynek tagjai gróf Sigray Antal, gróf Károlyi Lajos, őrgóf Pallavicini György és gróf Andrássy Géza voltak.

Május 25-én négyes frankfurti és magyar, 29-én és 30-án négyes angol és magyar csapatok metchelték váltakozó eredménnyel.

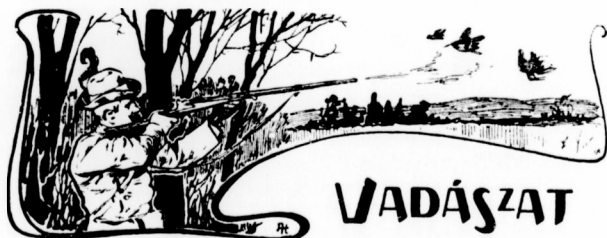
Ezzel befejeződött a budapesti meeting, de játékosaink tovább treniroztak a külföldi expedicióra, amely nagy faramalmakat, de egyuttal nagy sikereket is hozott reájuk s így az egész magyar sportra.

Julius hó elején a magyar csapat: Gróf Sigray, őrgóf Pallavicini, gróf Károlyi Lajos, gróf Andrássy Géza, 4:3 arányban nagyjelentőségű diadalt aratott a *Cros* angol kontinentális csapat fölött. Ezt követte egy másik szép diadal Ostendében. Ez a mérkőzés azért a Challenge Cupért folyt, amelyet Károlyi Mihály gróf két év előtt alapított. *A magyar csapat*: Gróf Károlyi Lajos, őrgóf Pallavicini György, gróf Wenckheim József, gróf Andrássy Károly, 4:1 arányban *elvitte a díjat az antwerpeni* csapat elől, amelyekben — Piers testvérek, Grisar és az angol Mordham játszottak. Többi metchekben is teljes elismerést érdemlő eredményt értek el a magyarok, akiknek legközelebbi állomása a *frankfurti* nagy nemzetközi meeting volt. Itt a *Waldfridi-díj* egyik mérkőzésében különös győzelmet aratott csapatunk (Miquel Iraganzai herceg, gróf Wenckheim József, gróf Andrássy Károly, őrgóf Pallavicini György) egy frankfurti team fölött, amelyet 4:0 arányban vert le.

A *Champion Cup*-ben az angoloktól szenvedtek vereséget a magyarok 9:3 arányban. A *Continental Champion Cup* egyik előmérkőzését gróf Andrássy Károly, gróf Sigray, gróf Károlyi L. és gróf Andrássy Géza 7:2 arányban megnyerte a frankfurtiak ellenében s így csapatunk bekerült a döntőbe, ahol Julius 31-én csak a nagyhirű spanyol csapat tudta őket legyőzni erős küzdelem után 5:3 arányban. *Igy a magyarok a különböző nemzetek között a második helyre kerültek.*

Gyönyörű szerep jutott sportszemcinknek az *Americ hendikep*-ben és a Cosmopolitan díjban is.

Amint tehát a kezdetek, úgy a vége is gazdag volt sikerekben az idei szezonnak. Így jogos a kilátás arra, hogy a jövő is újabb nagy lépés lesz pólósportunk emelkedésében. Jövő nyáron lesz a *londoni olimpiád*, amelynek programjában helyet foglal a lovaspólo is. Erről a Budapesti Polo Club kipróbált erői el nem maradhatnak. Részt kell kérniök a nagyjelentőségű küzdelmekből. Feljogosítja őket erre egész eddigi szereplésük, de sürgetőleg kívánja tőlük az egész magyar sport jó hírének, dicsőségének érdeke is.

Vadászati beköszöntő.

Hazánkban a vadászat ügye jelenleg szemlátomást örvedetesen fellendülni kezd.

Külföldön még most is azt tartják, hogy: a mi országunk a vadászat eldorádója. Igaz, hogy a hegy- és vízrajzi fekvése, meg a gyéren lakott nagy térségek a vad tenyésztésére kiválóan alkalmasak. A rengeteg erdőségekben tömérdek szőrme-serte és fővad talál biztos otthont, mégis ez az eldorádó hamarosan csödöt mond-

hat, ha csak . . . a vadászat ok- és célszerű gyakorlása a rendes mederbe nem terelődik.

A vadászat iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés, rendszerint visszahatással szokott járni. A visszahatás meg egyedül a vadállomány pusztulását eredményezi. Ez nem állítás, hanem maga a száraz valóság, amit történelmi adatok is igazolnak a multa vonatkozólag.

A vadászat jóformán ösfoglalkozásunk lévén, jelenleg is a legnemesebb és legférfiasabb sportok egyike.

Ez a nemes mes'erség kezd kivetkőzni eredeti férfias voltából. Fürdő-prospektusokban mint rendes pensio hozzátartozéka hirdetik, a sárga gamális maskarák nagy gaudiumára. Eddig csak egyedül a fővárosban voltak a sokat emlegetett „*stüszik*“, most már a vidéken is meg lehet őket találni, mind csak azért, mert a vadászat *díval*, nem pedig egy nemes szenvedély.

A régi időkben a vadászat egyes kiváltságos osztályok kizárólagos joga volt. Gyakorolták is, de üzletet sohasem csináltak belőle. Ma szabad a vadászat mindenkinék; mégis inkább üzletszerűleg, mint sportszerűleg akarnák kultiválni. Ez ellen sem lehet tiltakozni, csak csupán annyit kíván a józan ész logikája, hogy: ne csak a vad pusztításában, hanem a vad tenyésztésében is érvényesüljön az üzlet!

A vadászat jelenleg sportszerű jelentőségén kívül egy igen fontos közgazdasági tényező is, amely ugyan kihasználatlanul parlagon hever, de az ok- és célszerű vadászat fellendítésével millió meg milliókkal növelheti a közvagyon!

A vadászat históriája szerint a mi őseinket nomádéletük a vadászatra valósággal ráutalta. Ruházatuk farkashörkacagány, nyest- vagy vadmacskabőrből készült fővegük, ami mellé még hatalmas sasszárnyat is tűztek, élénk tanuságot tesz a vadászatra való rátermettségükről. Lovasnépek lévén, természetesen a *hajsza-vadászatokat* kedvelték, nyilaikat lóhátról a legsebesbb vágatás közben is hámulatos ügyességgel kezelték. Természetesen akkortáiban hazánk mindenféle vadfajtában bővelkedett, a tenyésztésre nem hogy szükség lett volna, hanem még tulszaporulat is volt.

Hazánk dus vadállományára az első csapást az 1241. évi tatárjárás mérte. A ragadozók annyira elszaporodtak, hogy nemesak a hasznos vadat pusztították tömegesen, hanem még egész embercsoportokat, összeverődött bujdosókat is megtámadtak.

Őseinket is természetesen a „nembánomság“ jellemezte legjobban, minek oka abban keresendő, hogy folytonos harcban állván, a vadállományval, illetve annak tenyésztésével nem sokat törődhet'ek. Ha békében voltak, *szórakozásból* vadásztak, ha pedig idegen nemzetek jöttek a nyakunkra, akkor azok szórakoztak, illetve azok pusztították nyakra-főre vadjainkat. A vadtenyésztés gondja a Teremtőre hárult.

A békében élő nyugatiak vadállományuk és azok körüli teendők ismereteit fejlesztették nálunk meg pusztult minden.

A beözönlött idegenek saját hazájukból hozott személyzettel és eszközökkel teljesen kiforgatták a magyar vadászatot szokásaiból és módozataiból. Jelenleg is majdnem minden vadászati szokásaink német mintára van berendezve, anélkül, hogy ennek bármennemű jogsultsága is lenne.

A vadászati eszközök fejlődésével természetesen vadászati viszonyaink is megváltoztak és ezen változásban sem találunk semmi önállóságot, u'ánozunk mindent ami idegen, anélkül, hogy annak használhatóságáról vagy ellenkezőjéről meggyőződést szereznénk.

Vadászati önállóságunk is csak mostanában kezd kibontakozni évezredes burkolatából. Vadászati irodal-

tásukra minden hatalmunkban álló eszközökkel törekedniük kell, épp úgy, mint a megelőző hónapokban.

Az *uhuzás* ne szüneteljen! A *dögkunyhó* is aktuális; sőt szép, holdvilágos éjjeleken alvó sasok után is járhatunk.

Ahol *fővad* van, a téli takarmányozás eszközeire nagy gondot kell fordítani s tekintettel a minden pillanatban lekövetkező szigorú napokra, a táplálékanyag elégséges mennyiségben való beszerzését vagy kielégítését pillanatig sem szabad tovább halasztani.

Hegyes vidékeken az állandó nagy hóállás és zord időjárás miatt a *nyulállomány* gondozása is kiváló figyelmet igényel s a vadat etetni kell. Addig azonban, míg a nyul zöld táplálékhoz juthat, az etető fölösleges. A *fácánokat* akár van hó, akár nincs, egész télen át etetni kell; rendezett vadászterületeken, hol a *fogolyra* is különös súlyt fektetnek, épp úgy, mint a fácánt, ezt is rendszeres etetésben részesítik. E hóban a tenyészállomány biztosítására szolgáló *fácán* és *fogoly* quantum okvetlenül befogandó. Ezek számára idejekorán gondoskodni kell megfelelő mennyiségű egészséges tápanyagról is. (Kö.—)

!!! Sportírodalmunkban még eddig elő nem fordult siker !!!

Kövár J. Vadász naptárának előző III. évfolyama megjelenése után rövid idő alatt 10.000 példányban fogyott el.

Most jelent meg a

Vadász naptár

IV. ÉVFOLYAMA

1908. évre.

Minden vadász nélkülözhetetlen kézi könyve. A vadászat összes ágaiban hasznos utmutatásokkal szolgál. Vadtenyésztés. Különféle vadak ismertetése. Vizsla idomítás és tenyésztés. Véreb idomítása. Fegyver és más számtalan hasznos vadászati ismeretek kincsesháza. Remek kiállításban, számos képpel ellátva, díszes vászonkötésben.

Ára: 3 korona.

Íj. NAGEL OTTÓ kiadása BUDAPEST IV., Múzeum-körút 2.

Alpinismus.

But breathe the air
Of mountains, and their unapproachable summits
Will lift thee to the level of themselves.

Longfellow.

Mennyi tartalom van ebben a lefordíthatatlan idegen szóban! A testi-lelki erőnek és egészségnek micsoda kristálytisza és kiapadhatlan ösforrása, a hatalmasnak és örökké szépnek, a szeplőtlen gyönyörűségeknek és érdekes tapasztalatoknak micsoda kieneses foglalatja rejlik abban, amit e szó jelezni akar! Igazán sajnálatos, nemcsak a szó idegen a nyelvünknek, hanem jóformán idegen maradt eddig ránk nézve mindaz is, amit ez a szó jelent.

Mit is halunk itthon az „alpinismus“-ról? Néha nyá-

ron legelőkelőbb lapjaink hoznak egy-egy rövidke hírt valami elszerencsétlenedett hegymászóról, azzal a hagyományos megjegyzéssel, hogy „ilyet csak angol tehetett.“ és hozzáfűznek oly ítéletet, mely nemcsak a legelemibb tárgyismeret hiányát, hanem sokszor meglepő földrajzi és természettani fogalomzavart is árul el. Az ilyen megjegyzés azután teljesen leontja a tárgy iránti érdeklődést, mert a hallgatásnál vagy a közönytől sokkal rosszabb a felületesség, mivel ez minden témának a megölője.

Ha hazatérünk az Alpesekek közül, izmosan és piros-pozsgásan, napbarnított ábrázattal és napsugaras kedélyvel, acélos egészséggel és acélos lelkiürettel és lelkesedve mesélünk valamit az „alpinismus“ terén átélt dolgainkról, a legtöbben nem hisznek el ezekből egy tizedrésznnyit sem, mert azt tartják, hogy vén vadász módjára magunk költjük kalandjainkat; ha hisznek, meg nem értik, mi keresni valójában a parányi embernek ott azokon a viharszelő felhő-királyokon, „hideg“ jég és „kemény“ szikla között, mikor az embernek küllömb dolga, jó vendéglője, verejtékkal épített biztos utjai, sőt még fogaskerekű vasutjai is vannak a völgy ölében, — és egyszerűen ránk olvassák, hogy a mi szenvedélyünk cél nélküli istenkísértés, spleennek, hóbortnak, beteges idegizgalomnak a szüleménye. Végül akadnak olyanok, kik szívesen meghallgatnak, de maguknak a hegymászásról fogalmat alkotni még sem tudnak, mert azt gondolják, hogy a hatalmas hegytetők felkeresésének egyedüli célja a kilátás vagy bizonyos vidéken való tájékozás. Mikor már azt hisszük, hogy egy lelkes új hívőt nyertünk a természetimádás e modern felekezetének, legtöbbször az egész érdeklődés ebben a banális kijelentésben foszlik semmivé: „No, én a hegyeket már inkább csak alulról nézem meg“, avagy igaz baráti kedélyességgel azzal a jóslattal kecsgetnek: „Majd rólad is fogom olvasni, hogy leestél . . .“

Szóval: nálunk eddig alig vettek valami tudomást az „alpinismus“-ról vagy nem tekintették olyan komoly tárgynak, melylyel nagyon is érdemes foglalkozni.

Lássuk tehát az előnyöket, melyeket az alpinismus nyújt, — s ezekben megtaláljuk a választ is, hogy micsoda helyet foglal el ez a passzió a többi sporthoz viszonyítva.

Kedzjük a legegőisztikusabb oldalról, mert el kell ismernünk, hogy önzök vagyunk.

Nincsen az a megteremtett tollforgató természetbarát, ki az igazi hegymászás gyönyöreit kimerítően részletezni vagy kellően leírni tudná, csak annyit mondhatunk: Menj és éld át magad! Ez örömöknek ezernyi faja és árnyalata van, a magasztostól a köznapig, a fenségestől a naív gyermekesig, de minden nuance ellenállhatatlan vonzóerővel bír. Az első gyönyörűség már a tervek kovácsolása, az előkészületek szerzése, a remény, melylyel este nyugovóra térünk, az édes remény, hogy holnap önnön erőnk beavat bennünket egy hegyóriás misztériumába, — az a tudat, hogy a hegy, amelyre ma még mint titokzatos Sfinxre néztünk fel, holnap már mint felejtethetetlen bizalmas jó barát tekint le ránk felhőotthonából. Azután a koránkelés. Aggódva pillantunk ki, mit szól vállalkozásunkhoz a mennybolt, az időnek kiszámíthatatlan szeszélyes szelleme, mely orkánjával istenostora, mosolygó napsugarával őrangyalunk lehet. Micsoda gyönyörűség éjjeli órában kilépni a szabadba! A némaság olyan mély és hatalmas, hogy szinte „halani a csöndöt“, a többiek még alszanak, álmodoznak tehetetlenül, mi nagyobbán, erősebbnek érezzük magunkat azoknál, mert mi virrasztunk és küzdeni fogunk a legnemesebb, a legigazságosabb és leghatalmasabb ellenséggel, ki egyuttal a legjobb barátunk is: a természettel.

Indulunk ki, a csodák és megfejthetetlen titkok országába. Hajnalodik. Minden ilyen hajnalodás olyan, mintha egy reményteljes, gyönyörű ifjuságot újra meg újra élnénk át. Egymást követik az élvezetek: kilépünk az emberek régiójából s a bucsuzás öröme és a viszontlátás vágya esodás harmóniába

EDELSTEIN KÁROLY bookmaker * TELEFON 83—02. *

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 19, Mátyás-udvar, Szentkirályi-utca sarok. * Wien, I., Adlergasse 6.

olvadnak lelkünkben; elhagyjuk a növényzet határát is: az utolsó fenyőgaly, a parányi bársonyos havasi gyopár a jó ismerősök, kik a határig kísérnek bennünket és azt susogják: „Ha visszajössz, itt várlak, verejtékedet szárítom galyaim árnyékával. — kalapodat ékitem szirmaim jutalmával.”

— És mi megyünk abba a világba, mely feledtet velünk jelent és jövőt, visszavarázsoljuk magunkat a jég- és kőkor-szakok idejébe, vissza évezredekkel; s midőn sikerrel leküzdjük az első akadályt, ömlesztünk erősödni kezd; a legszebb erények, a bátorság és az összetartozás érzete fokozódnak szívünkben, mert érezzük a felelősséget önmagunkért és társainkért. A láb megingathatlansága, a feszülő izmok szívóssága, a pihegő léleket és a sebesen verő szív kitartása: önnön sorunk; együtt célt érni, vagy együtt elveszni, de egymás mellett kitartani jóban, rosszban, minden vesztben, ez a jelszó. Egymást érik a nehézségek; minden jéghasadék, minden kopár sziklafal egy-egy hatalmas talány. — megoldjuk ügyességgel és erővel. Halljuk a lavina dőrejét, egy-egy közilánk esatagolyó módjára süvít el fejük felett, vagy az égháboru szélvesze ordítva veri a jégtüket arcunkba . . . s mindez elmúlt, és mi állunk épen és sértetlenül és érezzük a gyönyörűség egyik legsajátosabb válfaját, a veszt, az elmult vesztő kéjét. Mert ez igazán létezik; már Pascal megírta: élvezet vihartól hányt sajkán ülni, ha bizunk abban, hogy az elveszni nem fog.

Mikor fentállunk törekvésünk célpontján, a szellős hegytetőn, megelégedésünk tökéletes; a szín- és fénypumpa elbüvöli a szép iránti érzékünket és ki-ki válogathat azokban a képekben, melyek hajlamának leginkább megfelelnek, mert van itt változatosság, hogy hónapokig tartó utazásokon, évek tapasztalatával és szemléletével ezt másként meg nem szerezhethetjük. Aki akar, a feneketlen mélység szélén gyönyörködhetik a méretek mérhetetlenségében; más ismét körüljártatja szemét az orrok hullámos tengerén, a látóhatár végtelenségén, megyék és országok területén és átérzi, hogy csak az az igaz ember, csak az boldog, csak az független, ki az alkotást bámulni és a természet szeretni tudja, megfedkezve minden kiesinyesről; — aki ezzel már beérte, hanyatt dől a puszta kőekre és feltekint a rezegő kékségre, melyen fantasztikus-ködök hajókéznek ide s tova és érzi: „nincs nálam magasabban semmi, semmi, csak a mindenség és az a hatalom, mely ezt összetartja”; — s akiben van szelidebb érzés, fog egy pillantást vetni a mélységes mély völgybe is, melyet elhagyott: a kis fehér házak, a karsu torony körül hívogatóan, nyájasan intenek fel hozzánk, mint a szeretet hajlékai, és eszünkbe juttatják, hogy bizony mi mégis csak a rögöz vagyunk követhat vonzónak is hozzá és vissza is kell térnünk, le, le a rögöz.

Indulunk haza; minden lépés, melyet lefelé teszünk, jobban és jobban átalakítja bennünk az átszellemült egyéniséget földi Epikurusá. Örülünk a szellőnek, mely üde játékával a hegygerincen megsárogatja izzadt homlokunkat; örülünk az izletes falatnak, mely új erőt kölesönöz; örülünk a megoldadott hónap, mely a kavics és homok közt kiszivárog, mert a határtalan szomjuság oltása paradicsomi élvezet és e kis hóvíz mellett Hegyalja lángüzü nedve kristálybillikomban is csak löre. Ily körülmények között megérttem azt a böles mondást, melyet diákkoromban Liviusban olvastam, fáradozás és élvezet, habár természetüknél fogva ellentétesek, mégis bizonyos szükségképi kapcsolatban állanak egymással.

Mikor a szikláról vagy jégről lelépünk a törmelékre, jól esik a tudat, hogy nem leselkedik ránk rejtett veszélyek sora, mikor a törmelékről lelépünk a gyepr, üdvözöljük az első virágszálat, az első pillangót; visszatértünk az élet országába, mikor leléptünk a gyepről az emberjárta ösvényekre, felébred bennünk a kényelem szeretete és jól esik, hogy nem kell minden lépésünkknél találgatni, számítani és vigyázni. Bevomunk a völgybe: a velünk rokonérzésűek egyetértőn üdvözölnek, — mi még egyszer visszanézünk a csuesra és a tura be van fejezve!

A fáradtságot elveszi egy édes álom; az anyagi és szellemi kincs, melyet onnan a magasból magunkkal hoztunk, elrabolhatatlanul a miénk marad: tagjainkban erő és acélos egészség, a lelkünkben az emlékezés, melynek kaleidoszkópjában megőrizünk minden képet, minden nagy és apró benyomást egyaránt.

Nincs ugyanis testmozgás, melynek gyorsabb, jobb és általánosabb hatásai volnának, mint a hegyezésnek, mert míg a többi testedzést egyhuzamban csak néhány óráig lehet és szokás gyakorolni, addig egy hegnyek megmászása jóval tovább tart; másrészt míg a többi testedzés részlegesen fejleszti az izmokat, a hegyezés igénybe veszi az egész testet. Aki észszerűen üzi, aránylag rövid idő alatt és nagyobb megterhelés nélkül edzetté, szívósságát és nélkülözési képességét olyan tökéletességre viheti, hogy kitartása versenyre lehet a legkeményebb vitézével. A fogékonyság és hajlamosság bajok iránt elenyészik, mintha a lélekerő a testet is immunissá változtatná. Így lehet csak elképzelni azt, hogy emberek minden előkészület nélkül és minden utóhaj kikerülésével 4000—5000 méter magasban bivouacot élhetnek át; így lehetséges, hogy hallunk gyakran husz-harminc óráig gyaloglásokról is. (Például emlékezetes a Mont-Blanc megjárása az Aiguille Blanche de Péteret-n keresztül, mely három napig tartott két meghalással szabadban 4000 méter magasban; vagy a híres kombinált turák: Ortler, Königspitze, Zebra egy napon; Autelao-Pelmo egy napon; Fünffingerspitze keresztvezése négy oldalról egy napon stb.) És be is válik az örök igazság: mens sana in corpore sano, mert az alpinizmus élesíti az elmét, mint a mathezis, nemesíti, mint a művészet és szórakoztatja, mint egy regény. Így hat ellenállhatatlanul a jellem fejlődésére.

Valami átmegy a mi lelkünkbe is ezeknek a hegyeknek — hogy úgy mondjam — jelleméből. Amint az élő világgal való érintkezésben átragad valami ránk az embertársaink gondolkozásából, — amint ránk is átsugárzik valami a hatalmas és nemes jellem tulajdonságaiból, ha annak légkörében gyakran forgolódunk, úgy a teremtetésnek élettelen alkotásai is befolyásolják egész lényünket. Csiszolnak és megjavítanak. Ha akárhol pillantunk egy alpesi tájra, eszünkbe jut az írás egyik legelső mondata: „— és látta az Ur, hogy jó”. Ha látjuk itt azt az örök változatlan rendet, melyből annyi szeretet árad reánk, és melyet semmiféle emberi kultúrával sem lehet önmagából kivetköztetni, szinte mi is konzequensebbek leszünk és jobb emberek; itt nincs szemrehányás és lelki furdalás, mert nincs rá ok. Ha látjuk közvetlenül, nap-nap után a természet szentséges és megmásíthatlan törvényeit érvényesülni, bennünk is logikusabb és magvasabb lesz a gondolkodás, a gondolat úgy illeszkedik gondolat mellé, mint itt kő a köhöz és elbírja a szenvedélyek nyomásának terhét. Az igazi esztetikai szépnak ezerféle és dús gazdag megnyilvánulása színpompában és alakban, bájosban és fenségben kifejlesztett az izlést és finomítja a felfogást. Az ember festő szeretne lenni, hogy megörögzítse a színeket, melyektől megittasul lelke; — költő, hogy leírhasa mindazt, amit e kép hallgatag mond; — zenész, hogy hallhatóvá tegye azt a harmóniát, ami e néma tájkepeken átömlik. És ha feltekintünk a magasra törő, egetkérő csuesokra, melyek abból a szenny nélküli világból hozzánk áterengenek, lelkesedést merítünk e hegyek szemléletéből, dagad a lélekben az erő és felpezsdül az energia; megtanulunk merni, — és elfog az ellenállhatlan vágy tenni, nagyot tenni és valami e bűvös jelszót sugja füllünkbe: annak, aki mer, nincs akadály.

És last but not least: az alpinizmus ledönti a kiesinyes nyomorult korlátokat és felbontatlan, tiszta barátságokat teremt, amilyenek nem sarjadzanak a köznapai élet forgatagában, barátságokat, melyek virágnak odafenn, abban a kristálytiszta jégvilágban, de rügybe sem szökhethetnek a völgyek füledt szélesendjében. Ez az egy körülmény elég volna az alpinizmus teljes igazolására, mert igaz barátságot csak a szép dolgok követhetnek egybe. Ujra hivatkozom Whymperre, aki, midőn kérdeztek tőle, hogy mi haszna volt abból a sok megerőltetésből, amit turáira pazarolt, ezt felelte: „Nos, a mi élvezetünket nem lehet úgy megbecsülni, mint ahogy a bort kimérik vagy az ölmot mérlegre teszik, mindazonáltal az valódi. Ha minden emléket elmoshatnék és emlékezetemből mindent kitörölnék, akkor is még mindig azt mondanám, hegyi turáim nagy értéket adtak, mert azzal a két legjobb dologgal ajándékoztak meg, melyek az ember egyáltalán bírhat: *adtak egészséget és barátokat.*”

A Magyar Turista Egyesület budapesti osztálya november hó 10-én vasárnap, kirándulást rendez a következő programmal: Pílisésaba — Píliszántó — Hosszuhegy — Margittleg — Pomáz. Indulás a Máv. nyugati pályaudvarból reggel 6

óra 30 percekor. Élelemről ki-ki maga gondoskodik. Gyaloglás 6 óra. Vasuti költség 1 korona 16 fillér. Vezető: dr. Tódorffy Domokos. Délutáni kirándulás. Zugliger—Disznófő—Normafa—Hármasfátár—Magasut—Ördögorna—Farkasrét. Indulás a zugligeti villamos vasut végállomásától délután 3 órakor. Gyaloglás 4 óra. Vezető: Cserei Márton.

A hétről. Győztünk! Ezt az örömhírt vitte a táviró és a football szolgálatába nálunk most először lépett postagalambesapat a múlt vasárnap a IX. magyar-osztrák mérkőzés után. Az a hatezrenyi tömeg pedig, mely a millemáris pálya tribünjein szorongott, az utolsó bírói fütty elhangzása után elfelejtette a kedvence játékosai által ejtett hibákat, az azok nyomán fakadt izalmat és bosszúságot; csak egy erős benyomás maradt meg emlékezetében: a győzelem tudata. Az a büszke érzés, hogy a magyar labdarugósport a nemzetközi sikerekben éppen nem gazdag 1907-ik év végén végre egy nagy értékű győzelmet aratott az osztrák labdarugósport fölött. A társadalom majd minden rétegében erős érdeklődés nyilvánult a mérkőzés iránt s általában megértette közönségünk az abban rejlő mélyebb erkölcsi tartalmat: a magyar faj erőpróbáját Lajtán tuli lakó szomszédainkkal szemben a testi kultúra e népszerű ágában.

A szövetségek mérkőzése mellett a múlt hét fontosabb

bajnoki mérkőzést nem bonyolított le. Az első osztályu bajnokság egyetlen eseménye a FTC. és BTC. eldöntetlen mérkőzése, azonban megszívlelendő tanulságokat nyújtott. Tudásra nézve a FTC. kétségtelenül jobb ellenfelénél. A különben kiváló egyéni játékosai azonban együttesen nem végeznek olyan munkát, amely általában megbízható és eredményes lehetne. Nem kétséges, hogy a rendszeres tréning hiánya okozza ezt. Ha néha föl-főlesillan is némi összjátékra való törekvés, az ötletszerű csak, és az első akadálynál megtörik. Közös hibája ez csapatainknak, amelyen — a MAC. példája nyomán haladva — csak rendszeres iskolázottság segíthet. Vezető egyleteinknek, köztük a FTC.-nak, nem szabadna visszariadniok attól a 2—3 ezer korona kiadástól, amibe egy jó játékmester (tréner) szerződöttese kerülne. A rendszeres tréning még közepes anyagból is jó együttest csinál. Nálunk pedig az anyag is jó.

A bajnoki mérkőzések egyébként már az őszi forduló vége felé járnak. Az I. osztályu bajnokságban a vezetést a MAC. és a MTK. küzdenek, míg a II. osztályban a BFC. méltó ellenfél nélkül áll a sor élén. A múlt hétről alábbi tudósításaink számolnak be, azzal a megjegyzéssel, hogy külföldi szemléink a nagy anyaghalmoz miatt maradtak el.

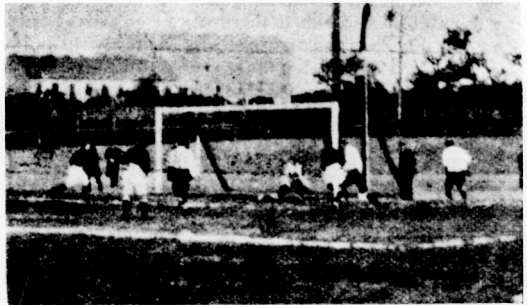
A IX-ik magyar-osztrák mérkőzés.

— A magyar válogatott csapat 4:1 arányú szenzációs győzelme az osztrák válogatott csapat fölött. —

Amire a magyar football-körök már hetek óta készültek és amit kiválasztott legjobb tizenegy emberünkől méltán el is várhattunk — Magyarország football-sportjának győzelme Ausztria football-sportja fölött, — bekövetkezett. A győzelem nyomán fakadó általános öröm bizonyítja azt, hogy sportéletünk és a nagy társadalom széles rétegeinek figyelmét kötötte le ez a mérkőzés s ez az érdeklődés jogosult is volt, mert bár maga a nyújtott sport ezuttal nem állott a várt magas szín-

vonalon, mindazonáltal ilyen, városok és országok közötti mérkőzéseknél inkább maga az esetleges győzelem vagy vereség képezi a közérdeklődés tárgyát. Ebből a szempontból ítélve meg a IX-ik magyar-osztrák, vagy talán helyesebben Budapest—Bécs mérkőzést, azt reánk nézve minden tekintetben sikerültnek mondhatjuk. A közönség páratlan érdeklődése anyagi szempontból is nyomóssá tette azt a sikert, amit 11 játékosunk a sportban elért. A MLSz. egyik legsikerültebb rendezései közzé számíthatja ezt a mérkőzést, annyival is inkább, mert a magasabb körök érdeklődésének felkeltésére is megtörtént az első lépés azáltal, hogy a szövetség a tiszteletbeli kezdőrugás (kick-off) megtételére a fiatal József Ferenc királyi hereget, József főherceg fiát kérte fel. Bár, mint előre látható volt, a szenzációszámba menő megtisztelő rugás elmaradt, azért a dolog előzetes nyilvánosságra hozatala mégis fokozta a mérkőzés érdekességét a nagyközönség szemében. Ugyanílyen szerepet vitt a postagalambok feleresztése is, amely

szintén újdonság volt hazánkban, bár az előzetes reklámok a feleresztés egyes részleteit (például az Amsterdamba való galambküldést) a szakértők előtt épen nem tüntették fel valami komoly színben. Hanem a megjelent 6000 főnyi közönség előtt ez is érdekes volt, valamint az egyik mozgófénykép-társaság által meglehetősen hangos reklámmal készített pillanatnyi felvételek is. Egészben véve tehát, a mérkőzés rendezőit, különösen a szövetség népszerű elnökét, Kárpáthy Bőőt, valamint az intéző-bizottság elnökét, Steiner Hugót, nem kevésbé a munka országnérszét végzett szövetségi kapitányt, Stobbe Ferencet és a főtitkárt, Malecki Románt osztatlan elismerés illeti meg.

DOBRIN J. és TÁRSA bookmaker
BUDAPEST, IV. ker., KOSSUTH LAJOS-UTCA 14—16. a Nemzeti Kaszinóval szemben. * TELEFONSZÁM: 301

Ami a mérkőzés sportrészét illeti, arról már nem szólhatunk olyan osztatlan elismeréssel. Az összeállítás jó volt. Hogy a jobbszélső helyére beállított *Niessner* az utolsó pillanatban betegsége miatt lemondott, az nem irható a válogatóbizottság rovására. Eredeti formájában a csapat ellen kifogást emelni alig lehetett. Hogy a nyújtott sport játékméleti szempontból mégsem volt olyan színvonalu, mint azt az egyes játékosok egyéni tudása után méltán elvárhattuk; annak oka részben az aránylag könnyen szerzett vezető gólokban és az együttes-tréning hiányában keresendő. És miként a multban folyton hangoztattuk azt, hogy az együttes tréning alól a válogatott csapatot sem szabad kivonni, úgy a jövőre nézve is egyik legfontosabb tanulságképpen kell leszögeznünk azt, hogy a kiválasztottakat egy-két komoly tréningnek kell alávetni. Általában a csapat védelme kifogástalanul működött, míg a támadás úgy egyénileg, mint együttesen a joggal remélt formája alatt játszott. *Domonkos*-nak a kapuban nem sok dolga volt, de azt a néhány veszélyes lövést, amit kapott, mesterileg védte. *Rumbold* ezzel a játékkal egy csapásra a közönség kedvence lett. Különösen az első félidőben abszolút értékűt nyújtott. Labdaszedése és rugásai biztosak voltak s olyan hatalmas — és ami a fő — olyan jól helyezett backrugásokat pedig, amelynek az övéi voltak, magyar játékosoktól még nem láttunk. Kár, hogy a második félidőben egypárszor elkalandozott. *Csidör* mindenben méltó társa volt *Rumbold*-nak, igazán bravuros dolgokat csinált, csak rugásai nem oly jól helyeztek, mint *Rumbold*-éi. A fedezetsorban *Kürschner* és *Gorszky* domináltak. *Kürschner* pompás helyezkedésével és kombinációt kezdeményező labdaelosztásával tünt ki; méltán töltötte be helyét. Képességének fokozására rendszeres futó-tréningre lenne szüksége. *Gorszky* a megszokott kiváló volt s nagy agilitásával úgy a védelemben, mint a támadásban jól töltötte be szerepét. Egyetlen hibája, hogy a megengedettnél többet kalandozik a mezőny közepe felé. *Ficzere* gyengébb volt társainál. A fedezetjáték minden lényegét nem érti még át s ezért főleg csak a labda elszedésében jeleskedik; — sajnos — ezzel szemben a labda leadásában és a kombinációba való beilleszkedésben még gyenge. Elismerést érdemel azonban fáradhatatlan mozgékonyasága. A csatársorban legnagyobb várakozással *Borbás* iránt volt a közönség, aki azonban a Főv.T.C. mérkőzésén szerzett sérülése miatt még nem tudta kifejteni teljes képességét. *Vangel* társai között a legtöbbet dolgozott. Hogy játéka nem volt a megszokott biztonságu, annak oka a két nappal korábban lejátszott Slavia-matcban s az azt követő fárasztó utazásban keresendő. *Schlosser* nem játszott a nála megszokott lendülettel, aminek oka talán abban rejlik, hogy az ellenfél legerősebb emberével, *Lenczevsky*-vel állott szemben. *Károly* minden tekintetben a régi volt. Pompás dolgokat csinált, de végtelen önzésével majdnem mindent el is rontott. *Braunt* láttuk már jobban is játszani, de azért nagyjában elvégezte a rábízottakat. Hogy a kitűnő anyag dacára sem elégtett ki a gólképesség tekintetében a csatársor munkája, az csak az összjáték elmaradásának tudandó be.

Az osztrák csapat bizony nem képviselte sem Ausztria, sem Bécs legjobb 11-ét. A rendezetlen bécsi football-viszonyok mellett a legjobb egyletek, a WAC. és a Cricketerok, teljesen kivonták játékosait a csapatból s emiatt az OeFV. az utolsó pillanatban kénytelen volt egy gyengébb csapatot küldeni, amelynek különösen a támadása alatta maradt a magyar védelem klasszisának. Legjobb embere a csapatnak *Lenczevsky* a középfedezet volt, ki igazán pompás munkát végzett. Meglepő jó volt *Kaltenbrunner*, a kapus, míg a támadásban főleg csak *Beck* és *Schmieger* keltettek figyelmet. A csapat többi tagja, ha egyénileg nem is volt a legelső klasszis, összesen együttvéve azonban időnként figyelemreméltó összjátékot mutattak. A magyar csapat határozott fölányban volt vele szemben, úgy, hogy a csatársor rendes formája mellett a 4:1-esnél nagyobb gólarány is elérhető lett volna. A mérkőzésnek hűvös őszi idő kedvezett, bár a fényképezésk miatt hosszan elnyúlt félidő miatt az utolsó percekben már sötétedett.

A két csapat így állt föl:

Magyar válogatott csapat: Domonkos (MTK)—Rumbold (FTC.), Csidör (MTK.)—Gorszky (FTC.), Kürschner (MTK.), Ficzere (BTC.)—Borbás (MAC.), Vangel (MAC.), Schlosser (FTC.), Károly (MTK.), Braun (FTC.)

Osztrák válogatott csapat: Kaltenbrunner (Rapid)—Vladár (Rapid), Grosz (WSC.)—Harmer (Rapid), Lenczewski (IVFC.), Weyrauch (Rudolfshügel)—Beck (Rudolfshügel), Schmieger (WSC.) Schediwy (Rapid), Dünmann (Rapid), Wolf (Rapid).

A magyar csapat megvárakoztatja a közönséget. Lassan gyülekeznek a játékosok s mikor már együtt vannak is, a jobbszélső helyére kijelölt *Niessner* helyett tartalékokat kell keresni. A választás *Braunra* esik, amit a szövetségi kapitány ki is hirdet. Általános ideges várakozás közben állnak fel a csapatok. A helyválasztás a mieinknek kedvez ugyan, de ez alig jelent előnyt ránk nézve, mert az őszi nap egyáltalában nem tűzött erősen le s a gyenge hátszél sem bírt jelentőséggel. Bécs csak a kezdő rugásokat teheti meg, mert alig pár pillanatnyi észak után már csatársorunknál a labda és veszélyben a bécsi kapu. *Korner* is esik az osztrákok részén már a második percben, a nélkül azonban, hogy gólt eredményezzen. Középpárt idegesen játszanak a magyar csatárok, ami több kedvező helyzet elrontását eredményezi. Egy véletlen kezelés miatt szabadrugáshoz jutnak az osztrákok, ami munkát ad a magyar hávédeknek is. Rövid ideig tart azonban a veszély, mert *Braun-Károly* csakhamar szépen felnyomulnak, a lövés azonban eredménytelen. A 10-ik percben *Vangel* gyönyörű egyéni játékkal majd az egész pályán végig dolgozza a labdát, mely *Borbás* átadása és *Braun* ügyes visszahelyezése után *Borbás* révén megszerzi az első gólt a 11-ik percben. *Bécs* *Korner* ér el ezután, amit azonban rosszul lőnek. A magyar csapat fokozott irammal és erőteljesebb akciókkal válaszol erre s csakhamar izgalmassal percek vannak a bécsi kapu előtt, amelyeket csak rövid időre szünt meg *Bécs* jobboldalának eléggé ügyes, de nem eléggé erőteljes lerohanása. A két magyar hávéd, de különösen *Rumbold* óriási, 60—70 méteres rugásaival állandóan a bécsi kapu elé tereli a játékok, hol a 18-ik percben meglehetősen pechesen esik a második magyar gól. *Braun* magas lövést *Vladár* hibásan fogja, mire az amugy is pörgő labda *Kaltenbrunner* keze alatt a hálóba kerül, a közönség nem kis örömeire, de a bécsi csapat annál nagyobb fájdalomra is. Ezután a magyar csapat fölénye teljes és a mieink egyoldalú támadását legfeljebb csak a bírónak aprólékosságig vitt gyakori füttyölései akasztják meg. Közben pompás alkalmak kínálkoznak a góllövére, azonban *Károly* és *Schlosser* szinte hihetetlen módon határozatlanok és agyonbábrálják a legjobb labdákat. Rövid ideig tartó pihenőhöz juttatja a csapatokat a bécsi kapus hirtelen rosszullete, ki *Rumbold*-nak egy óriási rugását fogta el testével. A nagy erővel jött labda ütése következtében körülbelül 2 percre rosszul lett a szimpatikus bécsi játékos; szerencsére a baj nem bizonyult komolyabb jellegűnek. A bécsi csapatot *Lenczewski* szép játéka szabadítja ki néha-néha a szorongatottságból, mindazonáltal nem akadályozhatják meg azt, hogy *Borbás-Vangel* szépen kidolgozott labdáját a 37-ik percben be ne lője. A harmadik gól feltűzeli az osztrák csapatot, amely ezután intézi az első komolyabb támadást a magyar kapu ellen; *Domonkos* azonban helyén van s biztosan véd. Ugyanezt csinálja *Kaltenbrunner* is az ellenkapura küldött néhány szép lövéssel. Félidő 3:0.

Jól kezdődik a második félidő is. *Lenczewski* egy véletlen handset vét a büntető területen belül. A bíró a tizenegyest megélti: *Károly* rugja és eredménye természetesen a magyarok negyedik gólja. Ez a könnyű siker, úgy látszik, megártott a csapatnak. Ezentul elbizakodottan és rendszertelenül játszanak és *Bécs* erősebb fellépésére a védelem is több hibát jót. Most már több dolga van *Domonkos*-nak is, amit azonban kifogástalanul végez. Nem télen azért a magyar csatársor sem és középpárt *Schlosser* és *Vangel* igen kedvező helyzeteket gagnak kiaknáztatlanul. *Borbás* gyors lerohanása, valamint *Károly* hosszú lövése *Kaltenbrunner* kezében akad meg, míg *Vangel* pompás helyzetből a kapu fölé lö. Szinte bizonyos gólnak látszott a következő percekben *Károly* gyönyörű fejese, melyet azonban *Kaltenbrunner* igazán szépen véd. Szerencséje is van a bécsi kapusnak, mert segítségére jön a kapuléc, amelyről a 19. percben *Schlosser* nagy erővel lött labdájá pattan le. A következő pillanatban már fordul a kocka. A gyors bécsi jobbszélső vezető az ellentámadást s már-már fenyeget a gól veszélye, midőn az utolsó pillanatban *Csidör* szerencsésen ment. A kiadott labdával *Borbás* fut le villámgyorsan, de mintaszerűen beadott center-t középpárt átlélik. Az ezt követő néhány lövés kivédésével *Kaltenbrunner* ismét bizonyosságát adja nagy tudásának, viszont *Domonkos* a 21. percben *Schmieger* erős lövését védi ritka szép rávetéssel. Változatossá a játék s mindkét kapusnak van dolga. Kár, hogy a magyar csatárok egyre jobban az egyéni brillirozásokra törekcsenek. A 35. perc *Korner* hoz a magyarok egy kisebb faultja miatt szabadrugást szenved a magyar csapat. A rugás nem látszik veszélyesnek, azonban *Domonkos* véletlenül rosszul fogja, a labdát kiejti kezéből, mire a bele-rohanó *Dünmann* védhetlenül belövi. A bécsi csapatot erősen fellekkesíti a szerencsés gól, míg a magyar csapat rendszer-tlenül játszik tovább. Mindazonáltal *Károly* csakhamar pom-

pás helyzetben áll a kapu előtt, midőn — a közönség hangos méltatlankodására — felesleges ünescelezéseivel a lövést elszalasztja. Hanem a bécsi csapat sem rest. Wolf lövését *Domonkos* is csak kórner árán mentheti a 40. percben, amelyet még egy kórner követ. Az eredménytelen sarokrugásokra *Borbás* jeroanása után a magyar csapat is eredménytelen kórnerrel fel. Gól azonban több már egyik részről sem esik.

Bíró: *Fehérgy* Ákos (BTC.) volt.

Slavia—MAC. Prágában 3:1

Kezd megtérni a jég: csapataink már a saját pályáján is kezdik tépdésni a kiváló cseh csapat nimbuszát. A tavasszal még játszi könnyűséggel aratta diadalait Budapesten: az előző vasárnap a II. osztályu 33 FC. már csak 5:0-ra kap ki tőle Prágában; mult vasárnap pedig csak 3:1-re a MAC. A magyar színek eme veresége azonban cikloesi győzelemszámba vehető, mert a Slavia csak a jellegzetes prágai bírásokodás segítségével tudta a már 1:0 arányban vezető magyar csapatot megverni. A mérleg még jobban a javunkra billen akkor, ha figyelembe vesszük azt, hogy a MAC, egyik legjobb embere, *Borbás*, nélkül játszott s a többi játékos is részben sérütn állt ki, míg a Slavia teljes csapatával mérkőzött. A szenvedett két gólkülönbség pedig alig fejez ki tő let, mint amennyivel a hosszú és farsztó utazás esökkenti a vendégsapat képességeit.

Eleinte változatos a játék képe. Inkább a Slavia van fölényben, de már a 15. percben *Hogd* igen veszélyes támadást szerel le. A MAC, ezután fölénybe jut s *Medgyessy* szép lövése a kapu mellett megy el. Kelemen sérülése folytán kissé lankad a MAC, esatársor, de a védelem helyén van. Feketeházy sikertelen lerohanása után Koschek lö a magyar gólr, de Sipoš véd. MAC erős támadása kórner hoz, melyet a kapuból védenek ki a csehek. A MAC, óvását, természetesen, a bíró mintha nem is hallaná. A következő percekben egészen ostromol a MAC. Niessner leadott labdáját Vangel a kapu fölé lövi, Krempels pedig a gólfára lö, majd a kapus kezébe. A következő pere kórner hoz a MAC, javára. Koschek fut le ezután, lövése Sipoš kezében akad meg. Vangel kórnerével végződik 0:0 arányban a féldő. A II. féldő óriási megépetést hoz a sovén cseh közönségnek, mert *Krempels* lövése a magyaroknak szerzi meg a vezetést, ami érthető riadalmat kelt az elkönnyezetett cseh csapatban, mire megkezdődött az a játék, amely már nem egy kiváló angol csapatot fenyegetett e pályán a megveretés veszélyével. A bíró — előttünk szinte hihetetlen módon — pártos. A cseheknek minden szabad, a magyarok pedig még a szabályok korlátain belül sem mozoghatnak szabadon. Így aztán a csehek főleg *Koschek* révén nemcsak hogy kiegyenlítetnek, hanem 3:1 arányban győznek is. A II. féldő kedvezőtlen gólaránya azonban egyáltalán nem fejezi ki a tényleges erőviszonyokat, mert a MAC, sokat és veszélyesen támad, de a kapu előtt érvényesíteni a cseh védelem kíméletlensége miatt nem tud s csak öt eredménytelen kórner ér el. Bíró: *Vandörfer* (Slavia) volt.

MTK.—WAC. 1:0 Bécsben

A IVFC-től szenvedett meglepő veresége után kevesen számítottak arra, hogy Bécs ezidén vezető szerepet vitt csapatát a *Wiener Athletiksport Club*-ot megverje a MTK. Mert, bár a Cricketerok az előző vasárnap 4:0-ra verték meg a WAC-ot, ezt az eredményt reálisnak kevesen fogadták el. A csalódás örvendetes volt. A MTK, jól kiérdemelt győzelmet szerzett a magyar színeknek, mely annál nagyobb örömet keltett itthon, mert az első volt az őszszel Bécsben. A magyar csapat teljes volt, csak *Nagy* helyén játszott *Révész*. A WAC-ból hiányzott *Adi*, *Stürmer* és *Sax*, míg *Strausnicka* fedezetet játszott. Hiánya a esatársorban nagyon érezhető volt, mert nélküle nem volt meg a szükséges lendület és erő a támadásban. A WAC, azért a mezőnyben fölényben volt és jobban összejátszott, mint a magyar csapat, mely viszont a védelemben multa felül ellenfelét. A nap hőse *Domonkos* volt, ki szokott nagy klasszisaival védett, bár a bécsi esatárek igen erőszakosan léptek föl ellene.

A WAC, támadása vezet le a játékot, de csakhamar dolga akad a bécsi védelemnek is. *Andres* süvítő lövését *Domonkos* védi, de elbukik és kapufába vágja fejét oly erősen, hogy öt perere a játékot abbahagyni kénytelen, mely idő alatt Bíró áll a gólr. *Fischera* kapásból rugott labdáját, valamint WAC, újabb szabadrugását *Domonkos* teszi ártalmatlanná. MTK, kórnerre után (26 p.) ismét változatosan folynak a támadások. MTK, szabadrugása (31. p.) és (WAC, kórnerre (40. p.) sem hoz eredményt. Féldő 0:0. A WAC, heves támadásával kezdődik a II. féldő, azonban *Domonkos* a biztos góloknak lát-szó labdákat is fényesen nem el. A játék jórészt a WAC, ténaké-ai-megverte.

val telik el, azonban a Testgyakorlók óriási önfeláldozással védnek. WAC, a 33-ik percben kórner rug, majd *Domonkos* ismételtén két veszélyes labdát tesz ártalmatlanná. Vida II. végre kiszabadul, a félvonalon lerohanva középre adja a labdát, amely a következő pillanatban ismét visszakerül a balszélsőhöz, aki védhetetlenül a WAC, góljába lövi (43. p.) A bécsiek minden erejüket összeszedve támadnak a kiegyenlítésért, de csak három kórner érnek el.

I. osztályu bajnokság.

FTC.—BTC. Nagy esalódás fakadt halottak napján e két csapat találkozása nyomán. A FTC általános várt fölényes győzme helyett a BTC, szerencsésen elkönnyetlen eredményt ért el, bár a FTC, határozottan a jobbik és az erősebbik csapat volt. Azonban rossz napja volt kapusának s két olyan gólt kapott, amelyek mindgyikét könnyű szerrel kivédhette volna. Egyébként a csapat visszament formájában. Talán csak a két hátvéd képviseli a régi domináló klasszist, míg az egykor elpusztíthatatlannak hitt *Bródy*, már csak törhetetlen energiájában a régi kiváló. *Gorszky*nak gyenge napja volt, ellenben a fedezetsorba helyezett *Weisz* igazán pompás játékot nyújtott, különösen szerepének támadó részében. Hosszabb szünet után ismét játszott a jobbszélen *Iványi*, de most alig mutatott valamit. Általában a esatársor nem égitett ki. A csapat egyébként komoly tréning mellett még e szezon folyamán is javulhat, bár munkaképessége esatársor csak akkor lesz, ha a mostani közepesatár helyére egy egészségesebb szellemű játékos kerül. A BTC-ről nincs mit mondanunk. Gyengén játszott és csak *Bihari* szép munkája érdemei figyelmet a kapuban.

A két csapat így állt föl:

FTC.: Fritsz—Rumbold, Manglitz—Weisz, Bródy, Weimber—Szeitler, Schlosser, Kóroly, Braun, Iványi. **BTC.:** Bihari—Sárközi, Fehérgy—Ficzere, Lszó, Kovács—Oláh, Molnár II., Ujváry, Levák, Molnár I.

A FTC, óriási iramban kezdi a mérkőzést s csakhamar komoly veszélyben van a BTC, kapuja, melyet azonban pompásan védenek. Lövés-lövést követ; *Ficzere* kezelése miatt nyert szabadrugást *Weisz* élesen a kapu mellé lövi. Azonban a helyzet egyre veszélyesebbé lesz; a gól nem is késik soká, mert már a 8-ik percben *Iványi*—Braun jól kidolgozott labdáját *Braun* szépen belövi. A kapott gól fokozottabb munkára serkenti a piros-fehéreket, kiket *Oláh* off-sidevel gyakorota taktikát lerohanásai áthuznak a FTC, tér felére is, hol a 15-ik percben esik az első komoly kapu lövés. A ferencvárosi védelem érthetetlen közönyt enged egyenesen a kapu felé rohanni *Ujvárit*, ki végül egy hosszú könnyű lövést küld a kapura, melyet *Schlosser* (!), a esatár, grizett. Ez az egyetlen lövés is — bement s vele a BTC, kiegyenlített. Pár perere lehangolja ez a bajnoksapatot, mely azonban a 19-ik percben már kettős kórner lö ellenfele kapujára; a másodikból *Iványi* egy fejjel újból megszerzi csapatának a vezetést a 20-ik percben. Ezentul is inkább a FTC, a helyzet ura, míg a BTC, Weimber miatt nyert szabadrugás után jut kedvező helyzetbe, de Molnár I. magasan lö. Féldő 2:1. A II. féldőben BTC, újból előveszi a 10 év előtti taktikát. Messze előadott labdák után rohannak le esatársai s így igyekeznek zavarba ejteni az ellenvédelmet, ami sokszor sikerül is. Így a 23-ik percben kórnerhez jut a BTC, amit azonban könnyedén védnek. A 27-ik percben a bíró a FTC, kapuja közelében a közönség által nem látott okból, szabadrugást ítél BTC-nek, mit a hibásan helyezkedő kapus mellett könnyen belö a BTC, s ezzel kiegyenlít. Nagyon elkiseríti ez a FTC-ot, mely ezentul idgesen játszik; fölényben is marad ugyan, de eredményt elérni nem tud. Bíró: *Gabrovi*; Emil (Rambler) volt.

II. osztályu bajnokság.

MUE—TLE 3:1. A MUE, lankadatlan tározásának immár jelentkeznek a gyümöesei is. Csapata a mult pénteken (nov. 1.) a Soroksári-úti pályán jól megérdemelt győzelmet aratott a TLE, fölött, ugy, hogy — ha a csapat komoly szellemben dolgozik tovább — még tetemesen javíthat helyzetén. A vezetést az I. féldőben a MUE, szerzi meg 1:0 arányban, mit azonban a II. féldő elején a TLE, szép játék után kiegyenlít. A győzelemért elkeeredett harcot vív a két csapat, melyből a sárge-fehér színek kerülnek ki győztesként. Bíró: *Hajós* József (FTC.) volt.

Egyéb mérkőzések.

Sopronban a *Soproni Football* és AC, a mult vasárnap 2:2 arányban mérkőzött a *SV. Rudolfshügel* csapatával, ami igen jó eredmény, mert nemrég e csapat a Pozsonyi TE-4 5:2 arányban

Pozsonyban a múlt vasárnap a Pozsonyi TE. 2:0 arányú vereséget szenvedett a bécsi Viktoriától. A közönség viselkedése a bíróval és a vendégcsapattal szemben ismét botrányos volt. Mint Pozsonyban — sajnos — majdnem mindig, mikor a helyi csapat kikap.

A Kolozsvári Athletikai Club veresége a Kolozsvári Vasutas Sport Klubtól nagy meglepetést idézett elő. Eddig kétszer találkoztak a két csapat a mérkőzés mindkét ízben a KAC. győzelmével végződött (10:0, 7:1). Ezuttal a vasutasok megerősített csapatával, míg a KAC. beteg kapussal állott ki a küzdőtérre, ahol oly szép és érdekes játékokat produkált a két csapat, hogy a nagy számmal megjelent közönséget számos ízben ragadtatta tetszésének hangos nyilvánítására. A mérkőzés elejétől végig izgalmas, de finom mederben folyt le Kuntner Róbert akadémiái tanár korrekt bíráskodása mellett. A Kolozsvári Vasutasok komoly jelöltjei a jövő esztendői kerületi bajnokságnak.

Lithographia Sport Club néven a lithographus munkások körében a múlt hetekben új egyesület alakult, mely nov. 3-án lépett a nyilvánosság elé, amikor a BAK. II—III. komb. csapata ellen 2:0 arányban győzött. A munkásoknak így, szakmánk szerint való csoportosulása az egészséges fejlődés jele.

Ujpesti TE.—Ifjusági LSz. 3:2. Az ifjusági labdarugás nagy haladásáról tesz bizonyosságot válogatott csapatának a fenti első osztályú csapattal elért eredménye. A szövetség csapata az *Erzsébetvárosi Torna Club* és a *Ferencvárosi Sport Club* csapatából állítottatott össze, melyek ez idő szerint a szövetség leg-erősebb csapatai. A többi ifjusági csapatok megtartották a napra kisorsolt bajnoki mérkőzéseiket. A nyilvános és ifjusági csapatok közötti erőviszonyt — bár az UTE. csapata nem volt teljes, kedvezően tünteti föl az az eredmény, mely szerint egy ifjusági csapat, amikor formájának tetőpontját elérí, közepes másodosztályú klasszist képvisel. A két csapat a következő összejáratásban szerepelt. UTE. Rappay—Rozman, Vranák—Fürest, Herschkovits, Ludvig—Teszárik, Vágó, Szabó, Szinai, Raeskö. ILSz. Kojaly—Feldman, König—Bükös, Kapossy, Kis Á.—Koháry, Kolajnik, Osztl, Spanring, Kittel. A mérkőzés nagyobb részében az ILSz. volt fölényben. Azonban góllélynét mindig az UTE. csapatának sikerült szerezni. A győztes csapatban kiváló formát mutatott Fürest, nemkülönben Vágó a csatársorban. Teszárik és Raeskö gyengén játszottak. Az ILSz., tekintettel arra, hogy összeszokott játékosokból állott a csapat, szép összjátékot produkált, amiben a jobbszél járt elől. A védelemben kivált Kapossy és Feldman. Egyébként Spanring kivételével a csapat minden játékos a megemberelte magát, mert mindvégig nagy ambícióval dolgoztak. Az első gólt UTE. lövi, melyet Kojajnik csakhamar kiegyenlít. Az UTE. ezután tizenegyeshez jut, melyet Herschkovits Anyal kezébe lö. Az UTE-nek következő támadását Ludvig góllá értékesíti s a félidő 2:1 arányban végződik. A második félidő támadását az ILSz. csapata vezeti be, mely Koháry révén gólt is eredményez. Változatos játék után UTE. kornerhez jut, melyből Herschkovits fejjel a vezető gólt lövi. A félidő UTE. fölényével végződik, de újabb eredmény nélkül. Bíró: *Hollóssy Gyula* (ILSz.) volt.

Vasárnapi mérkőzések. A magyar-osztrák mérkőzés után ismét teljes erővel megindulnak a bajnoki mérkőzések. November 10-ére a következő mérkőzések sorsoltattak ki:

Az I. osztályban.

FTC—Törökvis és a Soroksári-úti pályán.

MTK—FővTC. Elmarad, a FővTC. lemond.

Typographia—BTC. az Amerikai-úti pályán.

MAC—UTE. a Margitszigeti pályán.

A II. osztályban.

Kereskedők—KTE. Kőbányán, Indóház-utcában.

Nemzetközi mérkőzés.

A MTK. a millenniumi pályán az AC. Spárta csapatával játszik. Ennek a jöhírű prágai cseh csapatnak őszi eredményei figyelemreméltók, miért is jó sport várható.

Ifjusági Labdarugás.

Hivatalos. Az Ifjusági Labdarugók Szövetsége f. hó 16-án este 8 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Megbízó levél nélkül az ülésen senki részt nem vehet. A Józsefvárosi SC. felszólítatik, hogy a szabályokat a szövetségnek szolgáltatassa vissza. Az íg. tanács határozata értelmében Ángyán Károly a KAOE. és Deutsch Jakab a KTE. részére nem igazollhatók. Belánszky (MSC.) a f. hó 12-iki ülés-re ezennel megidéztek.

Ízlés-bizottság.

Ifjusági hírek. Az ILSz.-ben ismét nagyobb válságok várhatók. Néhányan lemondottak tisztségükről és többek ellen bizalmatlansági indítványt nyújtottak be. — A Vigan Előre Társaság kedd és péntek este ismeretterjesztő felolvasásokat tart. — Az Összetartás Sport Egylet f. hó 9-én egyéves fennállásának megemlékezésül bankettet rendez.

A MUE. versenye. Mult vasárnap tartotta a Magyar

Úszó Egylet ezidei első téli uszóversenyét. A versenyen szépszámu közönség jelent meg, mely főleg a verseny főszáma; Magyarország fejes ugró bajnoksága iránt érdeklődött. A bajnokság az edigi védő, Römer távollétében teljesen nyílt volt és csak a harmadik ugrásnál dőlt el ifj. Holub József (MAC.) javára, ki 17 m. 70 cm-t ugrott. A magyar rekordot 20 m. 08 cm-es ugrásával Römer tartja. Szép verseny volt a staféta-verseny, melyet a MTK. csapata nyert meg igen könnyen a MUE. ellen. Szépen uszott ismét *Baronyi* a melluszásban. Kár, hogy hosszútávu melluszóinkkal, *Fabinyi*-val és *Toldi*-val rövidtávon nem találkozhattunk. Hajós Henriknek a 200 m. versenyben elért ideje: 2 p. 31.6 mp. igen jónak mondható. A verseny nemzetközi jellegét Zimmermann György („Silézia”, Boroszló) részvétele adta meg, ki igen tehetséges és sokoldalú uszó. A verseny rendezése jó volt, csak a vége felé hatott kellemetlenül az, hogy a száмок között valóságos fürdözést rendeztek az uszók. A hendeikek nem a legjobban sikerültek. A részletes eredmények a következők:

I. *Hátországú hendikep.* 100 m. 1. *Tar Imre* (OTE.) 8 mp. h. 1 p. 38.6 mp. 2. *Apor* (MUE.) 1 mp. h. 3. *Szántó* (MTK.) 10 mp. h. Indult még: *Kovács* (MUE.) 5 mp. h.

II. *Gyermekverseny 12 éven aluliaknak.* 40 m. 1. *Ember* (MUE.) 32.8 mp. 2. *Mardai* (BUE.) 3. *Blau* (magánuszó). Indult még *Pártos* (MUE.)

III. *Staféta verseny.* 5-ször 40 m. 1. *MTK.* (*Baronyi, Kis, Munk, Hajós, Zachár, Halmay*) 2 p. 03.2 mp. 2. *MUE.* (*Suba, Ádám, Hégner, Friedmann, Onody*). 3. *BAK.*

IV. *60 m. hendikep.* 1. *Honti Gábor* (BUE.) 6 mp. h. 46.4 mp. 2. *Lantosy K.* (MTK.) 2 mp. h. 3. *Munka Részó* (MUE.) 10 mp. h. Indult még: *Ott* (BAK.) 5 mp. h. *Nagy* (BUE.) 4 mp. h. *Munk* (MTK.) 10 mp. h. *Bán* (MUE.) 0 mp. h.

V. *Magyarország plangving bajnoksága.* Bajnok: ifj. *Holub József* (MAC.) 17 m. 70 m. 2. *Fauser Imre* (BUE.) 17 m. 20 cm. 3. *Onody József* (MUE.) 17 m. 15 cm. Indult még: *Schaffhauser* (MUE.) és *Zimmermann* (Szilézia).

VI. *400 m-es nagy hendikep.* 1. *Brestmayer László* (BUE.) 5 mp. h. 6 p. 20.2 mp. 2. *Rieckert József* (MUE.) 5 mp. h. 3. *Kiréknopf Ervin* (MAFC.) 30 mp. h. 4. *Hégner* (MUE.) 51 mp. h. Indult még: *Pártos* (MUE.) 0 mp. h., *Krausz* (MUE.) 2 mp. h., *Pogány* (BAK.) 25 mp. h., *Hornung* (MTK.) 25 mp. h., *Apor* (MUE.) 25 mp. h. Elhibázott hendikep.

VII. *Hölgyek versenye.* 40 m. 1. *Leungyel Jucika* és *Hajdu Micike* k. a. 50.5 mp. 3. *Drechsler Karolin* k. a. 4. *Romák Mariska* k. a.

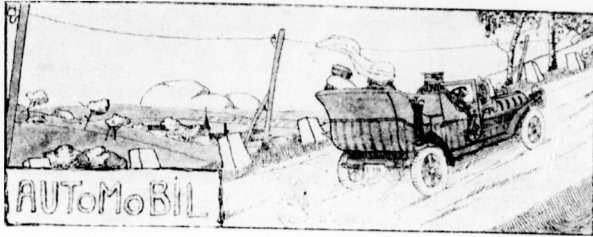
VIII. *Melluszás 60 m.* 1. *Baronyi András* (MTK.) 45.6 mp. 2. *Friedmann Tibor* (MUE.) 3. *Kovács* (MUE.) Igen jó idő. A BUE. versenyén 46.2 mp. alatt úszott még s most már van egy 44 mp-es tréningideje is; melynél jobban hazánkban senki sem úszta e távot.

IX. *Bucár uszás 40 m.* 1. *Shmidt József* (MTK.) és *Farszky Gyula* (MUE.) A holtverseny kihirdetése meglepetést keltett, mert Zimmermann szemre nézve jobban uszott.

X. *Vegyes uszás 60 m.* 1. *Onody József* (MUE.) 45 mp. 2. *Hégner Jenő* (MUE.) 3. *Zimmermann* (Szilézia).

XI. *200 m-es uszás.* 1. *Hajós Henrik* (MTK.) 2 p. 31.6 mp. 2. *Ádám Sándor* (MUE.) Indult még *Hégner Apor* (MUE.)

Verseny kívül igen szép műnörgő gyakorlatokat mutatott be *Zimmermann*, az emeletről esinálván többek között háromszoros szaltókat. XII. *Tréfás verseny.* 1. *Wagner Károly* (MUE.) 2. *Munk József* (MTK.) A versenyzők az első hosszszat ruhában uszták. Aztán a parton levették őket s rendesen usztak vissza egy hosszszat, a közönség élénk derültsége közben. A versenyek végeztével a MUE. két kombinált csapata vízpoló mérkőzést mutatott be.

Beköszöntő.

A mai számmal egy új rovatját nyitottuk meg lapunknak: az automobil-rovatot, mely bár programunknak eddig is része volt, különböző okokból eddig nem volt megvalósítható. Egyik főnehézsége a megvalósításnak kétségkívül az — és ez mai napig is fennáll — hogy itt Magyarországon ugyszólván alig van még automobil-sportunk és automobil-iparunk: mi sem természetesebb tehát, hogy automobil-irodalmunk sincsen. Azaz van, az Automobil-Club hivatalos lapja, amely azonban némileg más irányú működést fejt ki, mint amelyet mi akarunk kifejezni. Míg az Automobilizság működése inkább egyes alkatrészek rendszerellen leírásában és egyes gyárosok érdekeit szolgáló reklám-cikkekben merül ki, addig mi az automobilizmusnak inkább *sportbeli* részét dhajtjuk kultiválni. Ez nemcsak lapunk általános irányának felel meg, hanem különösen az automobilizmusnál különös jogosultsággal is bír. Nem szabad elfelejteni, hogy az automobil-ipar, a technika és elmélet óriási fejlődése, az automobil-sportnak köszönheti létét és abban lelő állandó támogatóját és ösztökélőjét. Az automobilversenyek szükségességét tagadni ma már senkinek sem jut eszébe; ezek nyilvános próbák, melyek a sportélvezet mellett még arra is szolgálnak, hogy a közönség bizalmát ezen jármű iránt növeljék és valóban kiváló képességeit kitüntessék. Az automobil-sport oly szoros összeköttetésben áll az iparral és kedvelői kivétel nélkül az intelligencia köréből kerülvén ki; oly széles érdeklődési körrel bír, hogy lapunk természetsszerűleg kötelességének tartja automobil-gazdasági, technikai és társadalmi kérdésekkel is foglalkozni és pedig első sorban hazai gyáraink, technikusaink és egyesület-eink érdekeit tartva szem előtt. Független helyzetünk megengedi hogy az igazságos kritika jogával is éljünk s ezt a jogot igénybe is fogjuk venni mindannyiszor, amidőn az automobil-sport érdeke azt megkívánja. Céljaink keresztülvitelére a technikai és sport-szakértők egy lelkes csoportja fog küzdeni és ezentúl fokozatosan több és több teret fogunk adni működésüknek. Nagy súlyt fektetünk az automobil-szakegyesületek és első sorban a Magyar Automobil-Club jóindulatu támogatására s ilyen támogatással reméljük nemcsak olvasóink igényeit kielégíteni, hanem új barátokat is szerezni az új sportnak.

A brooklandi versenytér.

A brooklandi nagy automobil-velodromot ez évben nyitották meg nagy ünnepélyek keretében. A megnyitást Mr. S. F. Edge eszközölte 24 óras rekord létesítésével, melyet óránkénti 106 kilométeres tempóban tett meg. Julius 6-án tartották az első valóságos versenyt, melyen M. Hutton, 120 HP-s Mercedesén a nap főversenyét a „Montagu-Cup“ ot nyerte meg. Tehát ezzel meg volna az automobilizs-ták első versenypályája, s ha a jelek nem csalnak, nemsokára több is fog keletkezni. Szinte önkénytelenül vetődik föl az a kérdés, vajon tudjunk-e valaminek előnye ennek az automobil-versenynek az automobilizsára magára, vagy az iparra, vagy pedig éppen az automobil készítésére, javítására, tökéletesítésére vonatkozólag. Kétségkívül az au-

tomobilversenytér épp úgy, mint az utversenyek az automobilizmusnak csak előnyére fognak szolgálni. Körülbelül ugyanaz az analógia áll itt, mint a kerékpárversenynél, versenytérén és utakon. Azelőtt azon véleményen voltak, hogy turisták részére készített gép főfeltetele az erős szerkezet. A versenytérké részéne külön gépeket szerkesztettek, könnyű és csinos kivitelben, melyek alig nyomtak 8 kg.-ot. Kezdetben természetesen nem készítették ily könnyűnek, hanem a tapasztalás vitte az emberiséget a könnyűség e határáig. Később a versenyzők utversenyeknél is kezdték használni e könnyű gépeket, és lám, itt is használhatóának bizonyult. A versenygépek vékony esőalkatrészei, hála a kitünő anyag-nak, az utak egyenlőtlenségeit fényesen kiállották, s a turistagépekre való hatás nem maradt el. Ezek is mind könnyebbékké és könnyebbékké váltak, s a turistákat mindezt az eredményt a versenyzőknek köszönhetők. Remélhetőleg ugyanilyen tapasztalatokat fognak az automói-versenytérnek is nyújtani.

Más irányban azonban ez a versenytér ugyan nem fog kötelezőleg hathatni az automobil építésére vonatkozólag, tudniillik, tekintettel a motor kényelmességére. Mert egy versenygépek erős motorra van szüksége, legyen erőkitűtése bármily brutális, csak sebesen menjen, az a fő. Ezt természetesen már nem kívánjuk a tura-gépektől. Ennek a motornak a legkülönbözőbb körülmények között kell működnie, turistautakon a legváltozatosabb kívánalmaknak kell megfelelnie, s hozzá kell simulnia, jobban mondva, alkalmazkodnia kell a különböző uttestek egyenlőtlenségeihez. Ezen szempontból tekintve az országai automobil-versenyek sokkal inkább megfelelnek, mert itt a versenyzők és turisták szempontjai egyenlőképp előtérbe nyomulnak. Ebben az esetben nem egyszer, nem a legerősebb, hanem a legváltozékonyabb motor vitte el a győzelm pálmáját.

Másrészt még a síma cementtel burkolt versenytérén is tapasztalni fogják a silányabb minő egű gyártmányok hátrányait és a forgalomban előforduló zavarokon is tanulhatnak.

A propaganda szempontjából sem elnevezhetők az automobil-versenyek. A versenyeknek mindig megvan a maguk közönsége, s minél gyorsabb a verseny, annál izgatóbb, s annál nagyobb az érdeklődés irányában.

A brooklandi versenypálya tehát minden tekintetben érdekes jelenség.

Ez a versenytér utóhatást gyakorolt Németországban, tudniillik október 21-én a „Verband der deutschen Motorfahrzeugindustriellen“ vezetőfőfiai a frankfurti automobil-klubban gyűlést tartottak, melyben elhatározták egy német automobilversenypálya létesítését; ugyanakkor oly határozatot hoztak, hogy az Eifeli automobilpályatervezet ellenében inkább a Taunusi pályát fogják ajánlani.

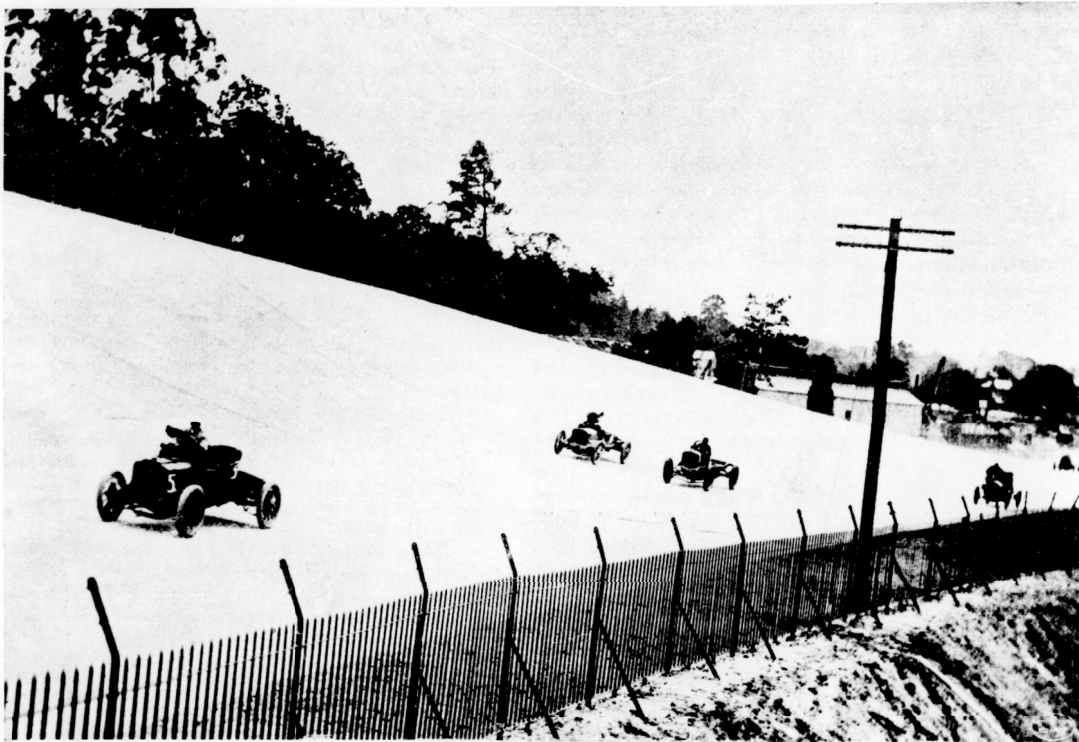
Pályaversenyek. A Brooklandi pályán a múlt héten ismét tartottak versenyeket, amelyeket nagyszámu közönség nézett végig. A versenyek nevezetesebb eredményei a következők: I. *Térelőnyverseny 8 angol mérföldre*, I. O. Cupper (50—60 HP. Metallurgique) 269 yard előny, 2. A. Goldschmidt (50 HP. Pipe) 74 yard előny, 3. A. Hinstley-Walker (30 HP. Darrag) 925 yard előny, II. *2½ mérföldes verseny 26 HP kocsik részére*, I. F. Newton (25.6 HP Napier), 2. O. Cupper (25.6 HP Metallurgique), 3. E. I. C. Roberts (26 HP Arrol-Johnson). Átlagidő 88.5 kilométer, III. *5½ mérföldes térelőnyverseny*, I. Resta (75.9 HP Mercedes) 789 yard előny, 2. I. Draper 1178 y. e. Átlagssebesség 142 km. IV. *3¼ mfdes verseny 60 lóerős kocsik részére*, I. F. Newton (50 HP Napier) 2. O. Cupper (48.3 HP Metallurgique). Átlagssebesség 123 km. V. *Hármas verseny 5¼ mfdre*, I. C. Tryon (38.4 HP Napier) 2. Chiford Earp (40 HP Iris), 3. C. Dennis (35.7 Dennis). Győztes átlagssebessége 117 kilométer, VI. *Nagy kocsik versenye (90 HP-n felül)* 21 mfdre, I. Resta (75.9 Mercedes), 2. F. Guy Lewin (80.3 HP Hotchkiss), 3. D'Arcy-Baker (84.9 HP Fiat). Győztes átlagssebessége 148 kilométer, A közönség érdeklődése e versenyeknél főleg a rövidtávúak felé irányult, mivel a hosszútávú versenyek rendszerint egyszerű felvonulás benyomását teszik.

Hegyverseny Franciaországban. Október 20-án dőlt el a gailloni hegyi verseny, mely egyike Franciaország évenként visszatérő automobil-sporteseményeinek. Az utvonat, melyet a versenyzők repülő start után befutottak, egy kilométer hosszú és eleinte 10, később 7 százalék emelkedéssel bír. A legjobb időt a versenyen Newton érte el nyolchengeres gépén, melylyel a korlátozás nélküli gépek csoportjában győzött. Eredménye 26.6 mp. (136 km. óránkénti sebesség), igen jó, de mégis alatta

maradt Lee Guinness tavaly elért 25 mp-es eredményének. A versenyt 28 kategóriában futották meg, melyek a tura- és versenykocsik főcsoportjaira oszlottak. A turakocsik eredményei közül a hathengeres kocsik B) csoportjában (91—111 mm. furat) Miss Dorothy Levitt által Napier-kocsin elért 49 mp-es és a C) csoportban (111 mm-en felüli furat) ugyancsak Napier-kocsin elért 35.2 mp-es eredmény említendő meg. A versenykocsik főbb eredményei a következők: I. *Motorkerékpárosok.* a) 50 kg-on alul. 1. Grion (Bucquet) 36 mp. 2. Griffon (Gauthier) 42 mp. b) 50 kg-on felül. 1. Aleyon (Grapperon) 36.2 mp. 2. *Criterion de France szabályzatú kocsik.* 1. Martin-Lethimonnier (Blairot) 57.6 mp. 2. Odon-Bonton (Menager) 1 p. 9.6 mp. 3. Gladiateur (Hervillard) 1 p. 12 mp. III. *Targa Florio kocsik.* 1. Bayard Clément (Flament) 48.4 mp. IV. *A. C. de France sportbizottsági szabályzatú kocsik.* 1. Darracq (de Langhe) 57.4 mp. V. *Császárdíj szabályzatú kocsik.* 1. Benz (Hémery) 38.2 mp. 2. Fiat (Johnson) 39.2 mp. 3. Minerva (Guyot) 41.6 mp. 4. Rebour (Jatteau) 44 mp. 5. Martin-Lethimonnier (Blairot) 56.6 mp. VI. *Körlatolás nélküli kocsik.* 1. Napier (Newton) 26.6 mp. 2. Mercedes (Gore) 31.6 mp. 3. Darracq (Rigal) 34.8 mp. 4. Mers (Georget) 43 mp. 5. Rebour (Jatteau) 45.4 mp.

A versenyt a Lizaire és Nandin cég Nandin által vezetett Miracle kocsija nyerte meg 4 óra 38 p. 30 mp. alatt, második Lizaire, a cégtárs volt 4 óra 40 p. 30 mp. alatt, harmadik Goux (Lion Pengeot) 4 óra 41 p. 43 mp., negyedik Cissac (Aleyon) 4 óra 46 p. 24 mp., ötödik Rigal (Werner) 4 óra 50 p. Az egyenletességi díjat a Lion Pengeot cég nyerte meg. A győztes 66 kilométeres átlaga igen kiváló eredmény, azonban nem jó színben tünteti fel általában a kis kocsik megbízhatóságát az a körülmény, hogy a megbízhatósági verseny 63 résztvevője között csak 40 fejezte be a versenyt és a gyorsasági verseny 40 résztvevője közül csak 28. Az automobiltechnikanak itt még lesz alkalma a szerkezeti javításokra, míg eléri a nagy kocsik megbízhatósági fokát.

Automobilkiállítás Budapest. A Magyar Automobil Club a jövő évben a városligeti iparesarnokban automobilkiállítást rendez, mely előreáthatólag messze felülmúlja az eddig rendezett összes magyar kiállításokat. Nagyszámu angol, francia, német és olasz cégen kívül az amerikai gyárosok is szándékoznak gyártmányaikkal a budapesti kiállítást fölkeresni, ami kétségkívül nagy érdekességet biztosít annak, minthogy az amerikaiak eddig a kontinensen nem jelentek még meg. A kiállítás megnyitása má-

A brooklandi automobil-pálya kanyarodója.

Teherkocsi-verseny folyt le a múlt héten Németországban a Kaiserlicher Automobil Club és a Verein deutscher Motorfahrzeuge—Industrieller közös rendezésében. A verseny, mely a kétszer befutandó Berlin—Brandenburg—Jüterberg—Berlin távon 52 kocsit szolgált stathoz, váratlan nagy sikerrel végződött, amennyiben az induló kocsik ötven percetje aranyéremmel tüntetett ki, minthogy az utat minden sérülés nélkül végezték. A versenyenyl összeköttetésben az égőanyag-elhasználást is értékelték a BP/SL képlet alapján, amelyben B égőanyag-elhasználás kgban, P égőanyag egységára kg-kint fillérben, L a hasznosuly tonnában és S a végzett ut. Azon értékelés, amelynek alapján 9 cég 13 kocsija kapott kitüntetést, igen értékes felvilágosítást nyújtott az egyes gyártmányok gazdaságosságát illetőleg.

Hirek.

Kis kocsik versenye. A párisi „Auto“ imár harmadizben rendezte meg a múlt héten a „Coupe des Voitures“t, mely különösebb érdeklődésre tarthat igényt, különösen nálunk, mint tökeszegény országban, mivel a jövő kocsijáról, a mérsékelt áru, praktikus célokra szolgáló kocsik megbízhatósági próbájáról volt szó. A verseny feltételei meglehetősen szigorúak voltak. Az első részt egy hat szakaszban befutandó megbízhatósági verseny képezte. A második rész egy egyenletességi verseny volt, melyben három minősített kocsit vehetett részt egy cég részéről és végül a harmadik rész gyorsasági verseny volt 304 km. távon.

jus 17-ére van tervezve és a pünkösdi ünnepek végéig marad nyitva. Igen kedvező a tervezett kiállításra és a körülmény, hogy az Osztrák Automobil Club tervezett bécsi kiállítása megfélelő kiállítási helyiség híján és a gyárosok ellenzése miatt elmarad. A budapesti automobilkiállítással kapcsolatban május hóban nemzetközi omnibusz-versenyeket és próba meneteket tartat Budapest székes-főváros.

Városi automobil. Berlin város polgármestere 25000 márkáért nemrég automobilt vásárolt, a hivatalos kiküldetések eszközlésére. Mint értesülünk, ez a példa Budapesten követőkre talált, amennyiben Fülepp Kálmán főpolgármester és dr. Bárczy István polgármester hivatalos használatra szintén automobilokat fognak beszerezni az eddig használt bérkocsik helyett.

József főherceg, kinek eddig 40 HP-s Mercedes kocsija volt hathengeres 75 HP Mercedes kocsit rendelt meg, melynek típusa egyezik a német császár Mercedesével, melyet József főhercegnek alkalma volt megismerni, mikor Vilmos császár vendége volt.

Az elismert automobilok nemzetközi szövetsége november hó 21-én az Automobile Club de France termeiben tartja az évi ülését, amelynek tárgyai: 1. Az AC. d'Égypte felvétele. 2. A nemzetközi sportbizottság ügye. 3. A CA. d'Italia indítványra egy kereskedelmi célu turakocsik számára megállapítandó új gyorsasági és egyenletességi formula tárgyában. 4. A

német Kaiserlicher Automobileklub indítványa a nemzetközi automobilkiállítások terminusainak megállapítását illetőleg. A konferencián a Magyar Automobilklubot Szapáry Pál gróf és Krisztinkovich Béla igazgató fogják képviselni.

A párisi automobil salon tanulmányozására Szapáry Pál gróf és Krisztinkovich Béla igazgatón kívül még a Bárdi cég részéről Bárdi és Széchi igazgatók, Herskovits a Laurin és Clement cég képviselője és a MAC. számos tagja utazik Párizsba.

Kellemes meglepetés érte az automobilistákat az utolsó héten a benzinárak rohamos esése által, melyek 47 koronáról 35 koronáig esökkentek.

Az 1908 évi versenynaptár egy november hó 22-én Párizsban tartandó terminus konferencián fog megállapítani. Versenybejelentések november hó 15-ig eszközölhetők az Automobile Club de France versenybizottságánál.

Automobiladó Ausztriában. Az osztrák birodalmi automobiladó életbeletétele ügyében tartott ankétén az elnöklő pénzügyminiszter kijelentette, hogy nem tartja ezen adónem megteremtését sürgősnek; tekintettel azonban arra, hogy egyes tartományi gyűlések automobiladótvörvények megalkotását célozzák, aminek igen hátrányos hatása volna az automobiliparra, szükségesnek tartja a miniszter, hogy a szeparatiztikus adórendszereket az egész birodalomra érvényre hozó automobiladótvörvényre helyettesítse.

Automobilversenypálya vagy automobilországot? E kérdés felett folyik Németország automobilkörében a vita melynek döntése valószínűleg a német császár véleménye alapján fog megtörténni. Berlinben működik is már egy bizottság, melynek célja a kérdés tanulmányozása és a császár elé való terjesztése. A legtöbb híve a Tannus Körpálya létesítésének van, de legújabbban sok híve akadt egy Wiesbaden—Frankfurt-i automobil utnak is, melynek hossza 60 kilométer, szélessége 12 méter volna és közepén burkolattal volna elválasztva. Ezen ut finanszírozása aligha ítélhető nehézségbe, mivel e két város közötti automobil forgalom máris igen nagy és Frankfurt, mely 584 és Wiesbaden, mely 225 millióst számlál lakói közt, bizonyára nem fog krajcároskodni e téren.

Automobilon a déli sarkra. Shakleton kapitány a legújabb angol déli sarki expedíció vezetője egy automobilt szerkesztett, amely a jég- és hómezőkön való közlekedésre van szánva. Az érdekes jármű, mely az Arrol Johnson cég gyárában készült, egy léghűtéses, 12—15 HP-s, négy hengertű géppel van ellátva, mely — tekintettel a várható alacsony hőfokára — a ventilátort teljesen nélkülözi. A kocsit két elülső kerekére szántalpak szerelhetők, míg a hátsó hajtót kerekek csuszás elleni keresztlécekkel vannak ellátva.

Automobilversenykocsik doppingja. A brooklandi versenyneknél a nagyobb sebesség elérésére irányuló küzdelem érdekében eszköz alkalmazására vezetett, amelyvel a motorok teljesítőképességét emelték. Az exploziós motornál tudvalevőleg a gáznymomás és így a munka mennyisége is növekedő temperatúrával növekszik. A magasabb temperatura elérésére a gázkeverékhez oxigént kevertek és megbízható kísérletek alapján kiínt, hogy három liter oxigénnek literenként és percenként való injekciója a motorikus erőt 70 százalékkal növeli. Az oxigén előállítására a Janvert által feltalált Oxylit használható fel, egy alkáliikus peroxid, mely vízzel leöntve, oxigént fejleszt. A technikai szempontból rendkívül érdekes újítás használatát különben a Royal Automobile Club betiltotta. Szóval: tilos a dopping.

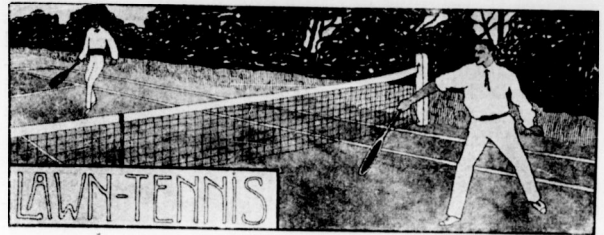
Uj autodrom. Az Autwerpeni Automobil Club az angol Brooklandi pálya mintájára 8 kilométeres egyenesekkel bíró 25 méter széles autodrom építését tervezi.

Paragnajban egy törvény hozatot, amely az automobiloknak két évi vámentességet biztosít

Szagtalanító készülék hoz forgalomba a német Saduyu Gesellschaft, amelyben a kipuffogó esőből kiömlő gázok vegyileg köttetnek meg és szagtalanítatnak egy a találmány részét képező folyadékkeverék által. A Münchenben nemrég megtartott kísérletek kitünő eredménnyel véződtek.

Eldvárd király nemrég kilencedik automobilját szerezte be. A kocsit egy pazar fényrel kiállított Daumbler Landaullette, mely belsejében asztallal, órával, barométerrel és elektromos világítással van felszerelve.

Magyar motorok Amerikában. Az automobilgyártás Magyarországon ugyszólván még gyermekéveit éli s így annál örvendetesebb, hogy a rokon vasuti motorgyártásunk már a külföldön is elismeréssel találkozott. Az Inter Colonial Railway of Canada, mint értesülünk, egy 120 HP-s Ganz-féle motorokosít rendelt meg, amely az átvételt megelőző próbáknál 43 mérföld (69.19 kilométer) óránkénti sebességet fejtett ki és óránként 12.31 angol font szénét fogyasztott. A motorokosi 40 személyre van számítva és 8.2 méter hosszú.

Visszapillantás idei külföldi versenyeimre.

Írta: Madarász Margit.

A versenyzés a legfőbb sportbeli éltetője minden sportnak. Bármily jó tréningtel tanuljon is az ember, bármily jó partnerekkel játszszék is napról napra, igazi jó és megbízható játékosok csak úgy fejlődhetnek, ha keresztülmegegy pár nagy verseny izgalmain, ha mérkőzik ezeken a szokatlan körülmények, ismeretlen pályaviszonyok közepette a legkülönbözőbb stílusú játékosok egész soraival, s így elsajátítja a versenyeknek egyik legszükségesebb kellékét, a versenyrutint. Ettől eltekintve a nagy versenyeknek valami különös vonzóereje van: Az elsőrangú játékosok között lefolyó kemény küzdelmek pompás sportbeli látványossága, a teniszversenyek természetével együtt járó élénk élet, a sokféle versenyfajta okozta változatosság oly érdekes együttesé válik össze, amelynek varázsa lebilincseli a teniszsport igazi híveit és művelőit. A magyar teniszsportnak évenkénti egyetlen ily nagyszabású eseménye a *Magyar Athletikai Club* szokásos évi nemzetközi versenye magas sportbeli nivójával és fényes társadalmi sikerével e külföldi nagy sportesemények izgalmaiból elég izelítőt nyújt ugyan, de egyetlen ily verseny nem elégítheti ki a versenyzők vágyait, hanem csak arra jó, hogy még nagyobb kedvet ébresztszen bennünk a külföld hírneves versenyek felkeresésére.

Régi vágyunk teljesült tehát, amidőn a tél végén határozatba ment, hogy leutazunk a Rivierára, az örök tavasz országába, s részt veszünk ott az akkor kezdődő élénk téli teniszszeczen versenyen.

Első állomásunkon, Mentonban vetjük — a fedett téli pályának Budapesten való sajnálatos hiánya miatt — 6 hónapi játékszünet után első tréningünket. Talán az előttiünk álló fényes versenyek izgalmai, vagy az azokra összesereglett világhírű játékosoknak a teniszambiciót belénk szuggeráló környezete okozhatta, hogy pár nap alatt teljesen bejöttünk a játékba, s így a montecarlói és nizzai versenyeknek nemesak nézői, hanem tevékeny résztvevői is lehettünk.

A versenyek bővelkedtek szenzációs küzdelmekben, amelyek közül legszebb Doberty—Ritchie és Wilding—Deugis páros mérkőzése volt Delfranciaország páros bajnokságáért. Ez volt a legérdekesebb férfi páros küzdelem, amelyet valaha láttunk.

A nagyszámban összesereglett angol hölgyjátékosok közül igazi klasszist egyedül *Mrs. Eastlake-Smith* képviselt, a többiek jóval gyengébbek voltak. Ez különben az angol hölgyek helyes sportérzékének is jele, mutatván, hogy náluk a gyengébb hölgyjátékosok is résztvesznek minden versenyen, még a győzelem kilátása nélkül is, jól tudván, hogy a versenyzés a haladás legjobb eszköze. A versenyek az egymás mellett fekvő üdülőhelyeken oly sorrendben követték egymást, hogy az összes résztvevők az egyik városban befejezett meeting után mehettek a másikra. Az ottani világfürdők igazgatóságai ugyanis közös megállapodással az összes versenyek megrendezését egy ismert elsőrangú angol játékos, *Simond* kezeibe tették le, aki azután gondoskodott egyszerűsmint a versenyeken résztvevő elsőrangú angol játékosok összetoborzásáról és menesztirozásáról is. Ha ez az eljárás nem jarna igen nagy anyagi terhek viselésével, célszerű lenne, ha a Magyar Athletikai Club a jövő évi nemzetközi verseny rendezésekor talán Bécsesél s Prágóval együttesen érintkezésbe lépne a rivierai nagy versenyúexpedíciók szervezőjével.

A május hó 16-án kezdődött prágai versenyeken a vegyes páros versenyek hozták magukkal szép küzdelmeket. A *Wilding—Schmeykal*, *Crawley—Frieda Pietrzikowszky*, *Simond—Neresheimerné*, *Wessely—Maschkáné*, *Razny—Mada-*

rász párok egyenlőereje folytán a győzelmet itt igazán ki kellett érdemelnünk. Nagy meglepetést keltett itt a női egyes versenyben *Matuch* k. a. szereplése, akiben Amendenéval együtt váratlan legyőzőre találtunk. *Neresheimerné*, Németország egyik legjobb hölgyjátékosa is indiszponáltan állt ki a küzdőtérre, úgy, hogy már *Stöhr*-rel szemben nem tudta helyét megállani.

A prágai versenyeket jellemzi az, hogy a legelőkelőbb társadalmi körök itt adnak ilyenkor egymásnak találkozt. Nálunk a Királydíj nagytribünje előtt lezajló élet képe hasonlítható csak a teniszverseny alatt ott uralkodó élénkséghez. A közönségnek gazdag buffet áll rendelkezésére, s ez a laikus publikumot is az uzsonna idején való találkozássra a sporttelepre esábitja. A budapesti nemzetközi versenyen is nagyban emelne a közönség kényelmét s így a verseny látogatottságát, ha a MAC. versenypályái mellett levő nagy pavilonban Gerbaud berendezkednek a versenyek tartamára. A prágai versenyek rendezése általában maga a tökéletesség.

A prágait követő wieni versenyekről ^{1/2}ez már kevésbé állítható. Itt különben egy kis csalódás ért bennünket, mert itt főképen a tavaly egyszerű megnyert női páros bajnokai vándordíjért akartunk *Katica* nővéremmel együtt másodizben versenyezni, de kiderült, hogy a díj a nemzetközi vándordíj-szabályoktól eltérően csak a jövő évben kerül másodizben kiírásra a Wiener Bicycle Club versenyén.

A WAC. versenyén felderült *Neresheimerné* esillaga, kinek sikerült itt a női egyes versenyt megnyernie.

A bécsi versenyek jelentőségét messze felülmúlták a három világhírű cseh fűrdővárosnak július hó végén kezdődött versenyei. A sort *Marienbad* nyitotta meg július 26-án, ahol sikerült *Neresheimerné* fölött revánst vennem. A verseny fénypontját *Wilding*—*Vessely* páratlanul érdekes küzdelme képezte. *Vessely* épp akkor tért vissza Angliából s a wimbledoni nagy napok után fényes formában volt, úgy, hogy az ausztráliai bajnok csak a legvégső erőfeszítéssel tudta vele szemben a győzelmet kicsikarni. *Froitzheim*, aki pár héttel később Hamburgban s Homburgban oly klasszikus diadalokat aratott, itt még nem volt formában, s *Kreutzer* Oszkárral szemben sem tudott érvényesülni.

A következő *franzensbadi* meeting programja csak kisebb versenyeket, tulnyomóan handicapeket ölelt fel, a sort befejező *karlsbadi* versenyben is csak a vegyes páros verseny végküzdelme okozott nagyobb izgalmat, ahol a Cséry *Katica*—*Kreutzer* és Madarász *Margit*—*Razny* testvérharcból az első pár került ki győztesként. A karlsbadi tartózkodásunk alatt ment végleg határozatba, hogy a külföldi versenyek hosszú sorát a hamburgival zárjuk le, ahol Németország női egyes bajnoksága kerül eldöntésre. Különösen *Kreutzer* Oszkár buzdólkodott ezen elhatározásunk érdekében, akivel azután együtt játszottam volna a vegyes párosban. Itt azonban *Kreutzer* — sajnos — elszámította magát, mert odaérvé értesült arról, hogy neki a tavalyi partnernőjével, *Schmoller*-rel egy vándordíjat kell védenie, s így mindketten gyengébb partnert kapván, elvesztettük jó esélyeinket az erős *Trasenster*—*Neresheimerné* párral szemben.

A handicapernek igen jó véleménye volt játéunk felől, mert oly nagy előnyöket adott ellenfeleinknek, hogy azt behoznunk nem lehetett. A handicapban így rövid ideig játsván, a közönség zöme előtt nagy meglepetést keltett a bajnokságban való szereplésünk, amely tetőpontját érte el akkor, mikor *Neresheimerné* is le kellett mondania a mindenki által biztosra vett bajnoki címéről. A bajnoki verseny az első setnél dőlt el, amely igen erős küzdelem után 7:5-el javamra végződött. A második setet *Neresheimerné*, minden erejét összeszedve, megnyerte, de én pihenhettem s a harmadik setben könnyű szerrel juthattam 6:2 eredményre a bajnoki címhez. Ez a küzdelem elűtött a női versenyeken szokásos óvatos s inkább védelmi játékmódotól. Mindegyikünk minden sikerült service vagy jól helyezett hosszú labda után befutott a hálóhoz s így az egész játékon végig a „volley“ és „smash“ dominált, de ez utóbbiak nélkülözték ellenfelemnél a kellő erőt.

A hamburgi verseny nagy szenzációját *Froitzheim* nak *Ritchie* fölött aratott győzelme képezte, amelynek realitáshoz azonban sok szó fél.

A hamburgi versenyeken a rendezésnek egy új módját ismertem meg. A verseny vezetősége egy külön pavilonban tartózkodik. Egy óriási szócsővel hívnak fel minden versenyzőt, akiknek ott kell jelentkezniök s a melléje adott bíróval menniök a 22 pálya egyikére. E jól sikerült kezdeményezésnél sokkal rosszabbul vált be a német nyelven való számolás, amelyről — bár a versenykiírásban is benn volt — vissza kellett térni a gyakorlatban a nemzetközileg elfogadott angol számolásra. A versenyek rendszeréről, külső keretéről a legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznem, ez sem mivel sem maradt közmondásossá vált magyar figyelem és vendégszeretet mögött. Örömmel tapasztaltuk, hogy a MAC. nemzetközi versenyei a külföld minden játékosa előtt nemcsak a legjobb hírnévnek örvendenek, de a tiszteletdíjainak a külföldön sehol el nem ért pompás volta folytán a csodálat tárgyai. Épp ezért biztosra vehető, hogy a MAC. jövő évi versenye az eddigieknél is nagyobb számú elsőrangú külföldi játékost fog Budapesten összegyűjteni.

A mi a jövő évi programunk nagy tervekből szövődik össze. A téli szezon végén a Riviera legnagyobb versenyén, Cannesban kezdjük meg a versenyek sorát. A csehországi versenyeket elhagyjuk, hogy Hamburg, Homburg nagy eseményei után — a londoni olimpiai játékokon — lehetőleg képességeink tetőpontján állhassunk szemben a világ tenisz-sportjának legkiválóbb képviselőivel.

A jövő év e nagy eseményeire ezidén már a télen át is készülhetünk.

A Magyar Athletikai Club margitszigeti clubházának nagytermét téli teniszpálya céljaira rendezi be s ezzel alkalmat ad arra, hogy a télen át is gyakorolva magunkat, a tavaszi versenyek már készen találjanak bennünket. A téli tréningek köszönheti, a külföldi tenisz-sport nagy fejlettségét. Hiszem, hogy ez a mi játéunknak is hasznára fog válni s hozzá fog járulni ahhoz, hogy a sikernek nagyobb reményével tekinthessünk a jövő esztendőben elének tűzött nagy feladatok megoldása elé.

*

Örömmel közöljük a bájos teniszbajnoknőnek érdekes sorait. Az ő és Cséry *Katica* 1907. évi fényes sikerű külföldi szereplésének leírása azonban csak úgy lesz teljes, ha leközöljük hozzá az idén aratott győzelmeiknek hosszú sorozatát is. Ez az ékes győzelmi sorozat első tekintetre mutatja, hogy a női páros versenyekben az egész kontinens ellenfél nélkül állanak, s az egyes és vegyes páros versenyekben is a kontinens játékosainak legelső sorában foglalnak helyet.

Idei szereplésük után méltán fűzhetünk jogos reményt ahhoz, hogy a jövő évi londoni olimpiai játékokon az ő személyükben a magyar tenisz-sport a legméltóbb s sikeres képviselőt fog találni.

A versenyeredmények ékes sorozata a következő:

Madarász Margit

Montecarlo, márc. 1. Női páros hendikep I. (Cséry *Katicával*). Vegyes páros II. (*Ritchie*vel). Női egyes hendikep III.

Nizza, márc. 6. Délfrancia bajnokság II.

Prága, máj. 16. Női páros I. (Cséry *Katicával*). Vegyes páros I. (*Razny*val). Ausztria bajnoksága III.

Bécs, máj. 23. Női páros hendikep I. (Cséry *Katicával*). Vegyes páros II. (*Wilding*gel).

Budapest, máj. 28. Budapest női egyes bajnoksága I. Budapest női páros bajnoksága I. (Cséry *Katicával*).

Pécs, jun. 29. Dunántul női bajnoksága I. Egyes hendikep III.

Marienbad, jul. 26. Csehország bajnoksága II. Csehország női páros bajnoksága I. (Cséry *Katicával*). Női páros hendikep III. (Cséry *Katicával*). Vegyes páros III. (*Razny*val).

Franzensbad, aug. 2. Bajnokságban III. Vegyes páros I. (*Wilding*gel).

Karlsbad, aug. 7. Hölgy bajnokság II. Női páros I. (Cséry *Katicával*). Vegyes páros II. (*Razny*val).

Hamburg, aug. 11. Németország női egyes bajnoksága, vándordíj I. Németország vegyes páros bajnoksága II. (*Mr. Lane*-el). Vegyes páros hendikep II. (*dr. Bonne*-al).

Cséry Katica

Montecarlo, márc. 1. Női páros hendikep I. (*Madarászszal*). Egyes hendikep III.

Prága, máj. 16. Női páros I. (*Madarászszal*). Egyes hendikep III.

Bécs, máj. 23. Női páros hendikep I. (*Madarászszal*). Egyes hendikep II.

Budapest, máj. 28. Női páros bajnokság I. (*Madarászszal*).

Vegyes páros II. (Wildinggel). Vegyes páros hendikep I. (Zsigmondlyval).

Pécs, jun. 2. Egyes hendikep I. Bajnokság II. Vegyes páros hendikep I. (Zsigmondlyval).

Marienburg, jul. 26. Csehország női páros bajnoksága I. (Madarászszal.) Vegyes páros II. (Wildinggel). Egyes hendikep III. Női páros hendikep III. (Madarászszal.).

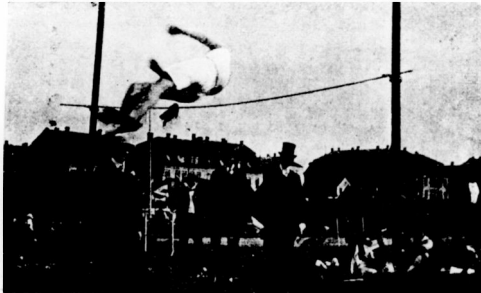
Franzensbad, aug. 2. Vegyes páros hendikep I. (Zsigmondlyval). Egyes hendikep III.

Karlsbad, aug. 7. Női páros I. (Madarászszal.) Vegyes páros I. (Kreuzerrel). Bajnokság III. Egyes hendikep III.

Hamburg, aug. 11. Németország egyes bajnoksága III.

Attekintés. Az atletikai szezon utolsó életnyilvánulása a Nyíregyházi T. és VE. mult vasárnapi kerületi atletikai versenye volt. A szezon minden tekintetben gazdag volt s a fejlődés biztató jeleit mutatja. Rendkívül fontos lenne, ha az atléták a tél alatt nem ténének teljes nyugalomba, hanem a szoba-tréninget kultiválnák. A szoba-tréningről különben legközelebb részletesen fogunk megemlékezni. Igen üdvös volna, ha a MAC. a tél folyamán több atletikai versenyt rendezne s így alkalmat adna az atlétáknak egy kis téli mozgásra. Az olimpiádra különben kontinensszerte nagy az előkészület s ebben nekünk sem szabad elmaradnunk.

Somody István a KEAC. tagja jelenleg Magyarország legjobb magasugrója. Ez idei kitünő formája után remélhetjük, hogy Gönczy országos rekordját rövid időn belül meg fogja javítani. Kiváló testalkat, szorgalmas munka és igen jó stílus jellemzik. Ez évben tért át az oldalugrásról az egyenes ugrásra és ebben a stílusban hétről-hétre javult. Az a körülmény, hogy a távolugrás tréninget teljesen abbahagyja, még inkább biztosítani fogja jövő évi sikeres szereplését. Jelen képzésük a nürnbergi szereplését mutatja be.

Háziverseny. A *Törekvés SE.* november hó tizenhatodikán Podolszky Béla műhelyfőnök védnöksége alatt a MÁV. észak-i főműhely éttermében, a Törekvés Dalegylet közreműködésével *nehéz atletikai háziversenyt* rendez, melyen birkózások és különféle súly- és erőgyakorlatok lesznek.

A Nyíregyházi TVE. nov. 3-iki atletikai versenyének eredményei: *100 yardos síkfutás.* I. Előfutam I. Szunyogh R. DAAC. 11.6 mp. 2. Nováky T. KASE. II. előfutam: 1. Fényes Jenő DTE. 11.2 mp. 2. Kiss István DAAC. Döntő futam: 1. Kiss István DAAC. 11 mp. 2. Szunyogh R. DAAC. 3. Fényes Jenő DTE. Rossz start. Másfél yarddal nyerve, mellszélességgel harmadik. 7 induló.

II. *Súlydobás Felsőmagyarország bajnokságáért.* 1. Mudin Imre DTE. 12.42 m. 2. Székelyhidyi Béla DAAC. 11.74 m. 3. Izsák

Dezső DTE. 10.78 m. 8 induló. A győztes dobásai: 11.77, 12.13, 12.22, 12.31, 12.10, 12.30, 12.42.

III. *Diszkoszdobás.* 1. Mudin Imre DTE. 32.30 m. 2. Kovács Ödön DAAC. 32.11 m. 3. Horváth Aladár DTE. 30.34 m. 9 induló. Mudin magas dobásait a kitért orkán valósággal megakasztotta.

IV. *¼ angol mfdes hendikep.* 1. Horváth Aladár DTE. 26 m. előny 56.4 mp. 2. Szunyogh Rudolf DAAC. scratch. 3. Papp Imre DTE. 3 yarddal nyerve, 1 yarddal harmadik. 11 induló. Sikertült hendikep.

V. *Gerelyvetés Felsőmagyarország bajnokságáért.* 1. Mudin Imre DTE. 34.42 m. 2. Matulka Ödön NyTVE. 32.15 m. 3. Nováky F. KASE. 28.95 m. 7 induló.

VI. *2 ang. mfdes gyűjölés.* 1. Csermák Lajos NyTVE. 18 p. 57 mp. 2. Csermák Kálmán NyTVE. 3. Rothmann Ilés DTE. 3 yarddal első, 5 yarddal harmadik. 8 induló.

A MASZ-t a versenyen Rudolf Imre képviselte. A verseny dermesztő hidegben folyt le, minek tekintetbevételével az eredmények, főleg a súlydobásban, elég jónak mondhatók.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Labdarúgók Szövetsége.

Elnök: Kárpáti Béla (IX. Ferenc-kört 41.) **Alnökök:** Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9.) (Üllői Tégla- és Mészegő RT. Füzessy Zoltán dr. (Andrássy-ut 48.) **Főtákar:** Malecki Román (VI. Andrássy-ut 48. II. 10.) Hivatalos órák minden szerdán este 7-8-ig az Fúdsón-kávéház külön termében. **Tákar:** Cseke Gyula (II. Csalogány-u. 6.) **Pénztáros:** Glauber József (V., Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.) **Ellenőr:** Olgyay István dr. **Intéző-bizottság:** Oprész Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik-Ülések: VI., Teréz-kört 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartatnak.

Kivonat az igazgató-tanács október hó 25-én tartott ülése jegyzőkönyvéből.

Az osztrák labdarúgó szövetségnek a BTC.—Krikéter ügyben ide intézett átirata javaslattevés végett kiadott az intéző-bizottságnak.

Tudomásul vétetett, hogy a 33FC. október hó 27-én a Slaviával Prágában mérkőzni fog.

A Lithographia Football Clubnak a felvételhez szükséges három mérkőzés engedélyeztetett.

A Budapesti Torna Club október hó 27-iki jubiláris ünnepélyére a szövetség képviselével az elnökség és tisztikar biztatott meg.

Stobbe Ferenc szövetségi kapitány a legutóbbi prágai szövetségi mérkőzésről tett jelentése tudomásul vétetett; e mérkőzés 5:3 arányban — dacára a magyar csapat lelkes és odaadó játéknak — a Cesky Svaz Footballovy javára végződött.

A legközelebbi — november hó 3-iki — szövetségi mérkőzésre vonatkozó előintézkedések megtörténtek.

Glauber József pénztárnok a szövetségi pénztár 1907. évi szeptember hó 30-ig terjedő forgalmáról jelentést tett, s az tudomásul vétetett.

Azon indítvány, hogy a bírák bizottsága egészítessék ki, az intéző bizottság javaslatára elvetetett, s minthogy a bírák bizottságának működésére sürgősen azért van szükség, hogy a csapatok részére bírákat képezzen ki és adjon, ez okból megengedett, hogy e bizottság csakis a vizsgáztatásoknál magát 3 vagy 4 bíróból kiegészíthesse; e kiegészítő tagok jelölése e bizottság autonóm hatáskörébe utaltatott. Minthogy Lüdner Ernő bírák bizottsági tag e bizottság ülésekre egyáltalán nem jár el, azért a tisztségéről lemondottnak tekintett és helyébe egy új tag választása a legközelebbi ülés napirendjére kitűzetett.

Skrabák István, a Nemzeti Sport Club részére igazolt játékos hátralevő büntetése egyesülete kezeli a kérvényére engedtetett.

Bienenstock Samu örökre kitiltott egyénekk a kezeli kérvénye formai hiányok miatt visszaadott.

Büchelmayr (Bihari) Ferenc játékos ügyében kimondott, hogy nevezett játékos igazolása a MLSz., illetve a BTC. részére végérvényesen fennáll.

A játékosok csakis saját névükön — tehát álnéven nem — igazolhatók.

A MUE. és TLE. közös kérelmére megengedetett, hogy mérkőzésüket november hó 1-én játszassák le.

A Budapesti Atletikai Club pályája díját 60 koronában állapította meg.

Az Eperjesi T. és VE. és a Kassai ASE. között meg nem

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

tartott kerületi bajnoki mérkőzésből folyólag a Kassai ASE. figyelmeztetésére vonatkozó intéző bizottsági javaslat jóváhagyatott.

Engel András és Engel Jenő botrányt okozó magaviseletük miatt rájuk vonatkozólag hozott azon intéző bizottsági határozat, amely szerint a MLSz. fennhatósága alá tartozó összes játékterekéről és futballpályákról kiltiltattak: e'jétettét s a tanács figyelmezteti Engel testvéreket, hogy jövőben hasonló esetben őket az összes játékterekéről és pályákról ki fogja tiltani.

Ezen ügyből kifolyólag a rend fenntartása érdekében a tanács kimondta, hogy a szövetség maga fog gondoskodni olyan táblák készíttetéséről, amiken a renitens közönség a rend fenntartására, esendre figyelmeztetve, felhiva lesz. Ilyen táblák megvételére azon pályák, amelyeknek azoknak szükségük van: kötelezteni fognak.

Azon intéző bizottsági határozat, amely szerint oly pályák, melyek rend fenntartása érdekében nem intézőkednek — pénzbüntetéssel sújtandók, — törölgetett.

Cseke Gyula, s. k.
titkár.

Kivonat az intézőbizottságnak 1907. november 6 án tartott ülésének jegyzőkönyveiből.

IGAZOLTATTAK A KÖVETKEZŐ JÁTEKOSOK: (1907. nov. 6.) 600. Csapek Vilmos Főv.TC. részére; 601. Weisz Sándor, 602. Weisz Hugó, 603. Matuska Béla KAOE. részére; 604. Schraeder Hermann, 605. Nemecek József TLE. részére; 606. Pagács János (Temesvári TE.), 607. Polyákovics Elemér, 608. Bertalan Zoltán MAC. részére.

IGAZOLTATTAK A KÖVETKEZŐ MÉRKŐZÉSEK: Tudomásul vétették az október 27-iki BTC—I. Vienna (Bécs) jubiláris mérkőzés 2:2 arányban, 1907. november 1. I. oszt. bajnokság: BTC. I—FTC. I. 2:2. II. oszt. bajnokság: MUE. I—TLE. I. 3:1. A BAK—MAFC. barátságos mérkőzés 2:1 arányban, a III. ker. TVE—Litographia FC. barátságos mérkőzés 4:2 arányban tudomásul vétettek. — 1907. november 3. Reprezentatív mérkőzés: MLSz—OeFV. 4:1. Északvidéki kerületi bajnokság: ETVE—KAC. 5:0. Kassai ASE—Kassai Munkás TE. 23:0.

Tudomásul vétették, hogy a Főv.TC. a f. hó 10-én lejátszandó I. oszt. bajnoki mérkőzésről a MTK. javára lemondott. A MTK. I. csapata javára 2 pont iratik. — Tudomásul vétették, hogy a TLE. a folyó hó 10-én lejátszandó szövetségi díjmérkőzésről lemondott a 33FC. javára. A 33FC. II. csapata javára 2 pont iratik.

Tudomásul vétették, hogy a HKTVE. az URAK. elleni bajnoki és szövetségi díjmérkőzését e hó 10-én a határ-utcai pályán, a MAC. az UTE. ellen ugyanaznap lejátszandó bajnoki mérkőzését a margitszigeti pályán játszák le.

A f. hó 10-én a Kassai Akadémiák Sport Egyesülete és a Kassai Athletikai Club között Kassán tartandó bajnoki mérkőzéshez, mint játékot vezető bíró, Herzog Ede kiküldetik.

A MTK-nek bejelentése, hogy f. hó 10-én, Budapesten a Sp. K. „Sparta” (Prága) ellen mérkőzik, tudomásul vétették. A Pozsony Terézvárosi Football Clubnak bejelentésére, hogy egyesületté alakult — tudomásul vétették és kérelmére a szövetség kötelekbe tartozó összes tagegyesületeknek engedély adatik, hogy nevezett egyesülettel a felvételhez szükséges három játékot lejátszhassák.

KAOE. felszólalására a MUE. az október hó 29-én tartott bajnoki mérkőzésen felmerült és elismert 17 korona 10 fillér költségnak megtérítésére köteleztetik.

A délvideki bajnokság megindulása tárgyában a Monori Sport Egyesület részéről meggett kezdeményező előterjesztések tudomásul vétettek és a „Báeska” Szabadkai Athletikai Klub és a Kaposvári Athletikai Klub a Monori Sport Egyesülettel együtt felhivatnak, hogy a MSE. felhívásához képest a délvideki kerületi bajnokság megindulása végett legkésőbb f. évi november hó 15-ig állapodjanak meg és előterjesztéseiket tegyék meg az intéző-bizottságnak, mert e határidő után a délvideki kerületi bajnokság megkezdése iránt tett javaslatok figyelembe vehetők nem lesznek.

Az Ifjúsági Labdarugók Szövetsége a szövetség igazgatótanácsa korábbi határozataihoz képest felhivatik, hogy járjon közbe az iránt, hogy a sajtóban csapatát ne nevezék reprezentatív csapatnak, mert ilyen címen csak a MLSz. csapata jogosult szerepelni.

A Kassai Munkás Torna Egylet és a Kassai Akadémiák Sport Egyesülete között f. hó 3-án tartott mérkőzés bírói jelentése alapján Bodnár Sándor, a KASE. kapitánya, durva és kiméletlen játékmódora és a játékbíró iránt tanusított viselkedése miatt szigoruan megdorgáltatik.

A 33FC. II—K6b. TE. II. október 20-án tartott mérkőzésen elkövetett tettlegesség miatt Szűsz Félix (33FC.) és Krausz Jenő (KTE.) 1908. évi március hó 1-ig a játéktól eltiltatnak.

A MAC—FTC. I. oszt. bajnoki, október 20-án tartott mérkőzésen tanusított tiszteletlen magaviselet miatt Kovodi Károly (FTC.) a f. évi november hó 10-iki bajnoki mérkőzésen való részvételtől eltiltatik. Ugyanezen mérkőzésből folyólag és

a bírói jelentés, nemkülönbén a kihallgatott tanuvallosások alapján — súlyosabb szabálysértés esete forogván fenn — Dobronyi (FTC.) játékos felfüggesztetik, azzal, hogy azon esetben, ha az intéző-bizottságnak folyó hó 13-án tartandó ülésén meg nem jelenik, kihallgatása nélkül is ítélet fog hozatni. Balogh Hugó és Vida Henrik tagok nem vettek részt a határozathozatalban.

A Kassai Akadémiák Sport Egyesülete felszólalása az ETVE. elleni mérkőzés tárgyában Steiner Hugó int. bizottsági elnöknek, — a Pozsonyi Torna Egylet felszólalása a győri „Egyetértés” ügyében Oprée Rezső int. biz. tagnak véleményezés végett kiadatnak.

Idézősk.

Az intéző-bizottságnak f. hó 13-án tartandó ülésére a következő kihallgatásra beidézettek:

Hajós József, Löncarosen Károly és Schubert M. Ferenc játékbírák; Dobronyi (FTC.), Forgács (MAFC.), BTC. IB. csapat játékosai (PTE. ellen szerepeltek), Emödi (33FC.), Szafka (33FC.), Stern, Friedel, Fenyves, Singer (KAOE.) játékosok. Malecki Román, s. k. főtítkár.

Meghívó.

A MLSz. igazgató tanácsa f. évi november hó 15-én, pénteken, este 8 órakor az Edison-kávéház külön termében ülést tart.

Malecki Román, s. k.
főtítkár.

LÉGHAJÓZÁS, AMATŐR FÉNYKÉPÉSZET
és LÓSPORT rovatok közlését helyszüke miatt
jövő számunkban kezdjük meg.

A Nemzeti Sport

előfizetési ára:

Egy évre	12 korona
Fél évre	6 „
Negyed évre	3 „

Egyes szám ára 24 fillér.

Kapható minden dohánytözsdében.
Az előfizetések e lap kiadóhivatalába
(VIII. Eszterházy-utca 6.) küldendők.

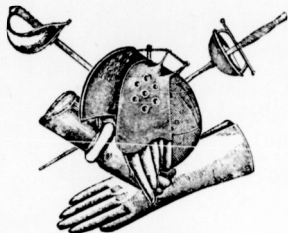

A
„Nemzeti Sport”
egyed számal minden
nagyobb tözsdében kaphatók.

Valódi Perez-féle veronai

Vivó-eszközök

Barbasetti, Perez, Radaelli,
Parise mintájú v.vókardok és
vitlörök. Kard- és törpengék.
Perez patent T pengék, Vivó-
keztük-, arc- és fejtédök.
Párbaj-kardok és pisztolyok.
Céllövő pisztolyok és puskák.

Athletikai sportcikkék.
Diszkosz, gerely, suly.

A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és
hitelesített sportcikkék egye-
dülű raktára. Téli sportcikkék. Ski, szán,
korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sport-
cikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR sportáru-üzlete

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF-TÉR ALAPÍTOTT 1861-BEN.

Pneumatik-javítások
(tömlő és köpeny) szab. angol vul-
kanizálási eljárás szerint mérsékelt
áron eszközöltetnek.

VAJDA IGNÁC

pneumatik-javító-műhelye

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 18.

TELEFON 88-36. SZÁM.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.

Jóhirnevű szálloda 100 szobával. Sport-
egyletek leszállóhelye. A margitszigeti
sportteleptől 1/4 órányira. Direkt villamos
összeköttetés az összes sporttelepekhez.

ŐSSZEL

nélkülözhetetlen a KOCH-féle vízmentes

Loden körgallér . . . 26, 24, 20, 16 és 11 kor.

Automobil hőrköpeny 70 „

Vadász mellény (hőrhől) 18 „

„Rekord“ kétsoros kék lüster Sacco-öltöny 25 „

„Hubertus“ Loden Sport-öltöny 32 „

KOCH TESTVÉREK Budapest
legnagyobb férfi-, fiu- és
gyermekruha áruháza

IV., Károly-körút 26.

FIÓKTELEP: Nagyvárad, Bémer-tér.

Közgyűlés.

Az „Első magyar részvény-serfőződe“

t. c. részvényesei ezennel tiszteletteljesen meghívtna: a
folyó évi november hó 16-an délelő: 10 órakor a tár-
saság VIII., Eszterházy-utca 6. szánu saját háza első emeleti
irodahelyiségében tartandó

XL. RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGY:

1. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság ál al
megvizsgált mérleg előterjesztése, a kifizet ndő osztalék meg-
állapítása és a felmentvény feletti határozathozatal.

2. Három igazgatósági tag választása.

3. Négy felügyelő-bizottsági tag választása és illetménye-
inek megállapítása.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazó jogukat gya-
korolni akarják, sziveskedjenek részvényeiket azok szelvényei-
vel együtt, az alapszabályok 13. §-a értelmében legalább két
nappal a közgyűlés előtt, a társaság pénztáránál (VIII., Esz-
terházy-utca 6. szám I. emelet) tértvény ellenében letenni, hol
a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mér-
leg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései,
nyolcz nappal a közgyűlés előtt a részvényes urak rendelkezé-
zésére állanak.

Budapest, 1907. október 31-én.

Az igazgatóság.

FOOT-BALL

kizárólag magyar készítmény.

Saját mintáink. erős marhabőrből, tartós kézi varrással, s valamennyi legfinomabb angol vörös gummihólyaggal ellátva, 5-ös nagyságban.

„Villám“ 9 kor., „Turul“ 10 kor., „Verseny“ 11-50 kor., „Győztes“ 13 kor., „Hunnia“ 16 kor., „Kincsem“ 4 nagys., iskola-football-labda 7-50 kor., „Kincsem“ 2. nagys., gyermek-football-labda 5 korona.

„Football-cipő“ marhabőrből, kitűnő szabás és erős kézi varrással párja 15 korona.

Nagy választék: Football játékhöz tartozó összes felszerelésekben. **Továbbá nagy raktár:** Lawn-Tennis-, Golf-, Cricket- és Croquet-játékokban, tornaszerek, vívőeszközök, vadászati-, halászati-, turista-felszerelésekben stb. stb.

Teljes felszerelésnél árkedvezmény!

Kereskedőknek előnyárak!

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Zubek Bertalan és Társa
sportcikkek áruháza
Budapest, IV., Múzeum-körút 29. sz.

OLBRICH L.

magyar football- és sportkülönleges-ségek árjegyzéke

kivánatra Ingyen és bérmentve.

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 6. szám.

TELEFON 80-44:

SZENT-LUKÁCSFÜRDŐ gyógyfürdő BUDA.

Téli és nyári gyógyhely.

Csusz, közsvényi, ideg- és borbajok, lakás ellátás fölől kimerítő prospektust küld ingyen a Sz.-Lukácsfürdő igazgatósága Budán.

Természetes forró-meleg kén-s források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vízgőyintézet, gőzfürdők, kő- és kád-fürdők, gyógyvíz uszodák. Olcsó és gondos pensió.

Tiszta üde fej

kétszeres munkaképességet jelent. Kit gyakorlati feltételek között, az ne mulasztja el a Beretvás-feje használatát, mert ez 5 perc alatt mindentől bármilyen leeres fejfájást, még ha ideges és krónikus is, biztosan megszűntet. — Egy 24 órára tartalmazó doboz ára 1 Kor 20 fill. — Kapható minden gyógyszertárban és drogeriákban. Főraktár: **BERETVÁS TAMÁS** Rákóczi-u. 10. Postán 3 doboz bérmentve.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja!

1904. St. LOUIS GRAND PRIX.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői KRISTALY-ÁSVÁNYVIZET!

A KRISTALY-forrás

szénsavval telített ásványvíze hasznos ital étvágy-sav-roknál és emésztési nehézségeknél. A legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Hathatós szomjcsillapító. — Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzést. — Szénsavtelítés nélküli töltés is rendelhető, mely hasonló enyhésege folytán pótolja a francia Trias és St. Galmier vizeket.

Szt. Lukácsfürdő Kútvalalat Budán.

Óh jaj

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

EGGER mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. 5209

Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Kapható gyógyszertárak és drogeriákban. Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

EGGER mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

PEJTSIK KÁROLY

József Főherceg Ő cs. és kir. Fensége kamarai szállítója

fényképészeti cikkek szaküzlete

BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. sz.

(vagy Kos uth Lajos-u'ca 4.)

Árjegyzékkel és felvilágosítással a legnagyobb készséggel szolgál.

BERLIET-MERCEDES

AUTOMOBILOK

**Modern garage,
javító műhely.**

Bárdi József automobil r.-t.

Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9.

Állandó raktár az összes auto-alkatrészekben.

Dunlop Pneumatic

Néhány levélből:

a legkedveltebb!

Az Ön által szállított Dunlop jobb,
mint bármely pneumatic, mit eddig
használtam. Báró Born Fügyes.

Feltétlenül legjobb gummi.
Gróf Szápáry László.

Állandó használatnál kitűnően bevált
Gróf Nádasdy Tamás.

A Dunlop a legjobb szolgálatokat tette.
Gróf Károlyi Mihály.

A Dunlop igen jó benyomást tett
reám. Báró Harkányi János.

Igen meg vagyok elégedve.
Herczeg Odescalchi Géza.

Alig hiszem, hogy a Dunloppal egy-
minőségű gummi létezzék.

Dr. Delmár Tivadar.

Meg vagyok győződve róla, hogy
Dunlop a legjobb anyag.

Hatvani Hatvany József.

Sokkal jobb, mint bármely más
gyártmány, a mint azt magam kipró-
báltam.

Maróthi Fürst László.

A legkiválóbb minőség, a mit valaha
láttam.

Dr. Kohmer Adolf.

Soha más pneumatikot nem fogok
használni.

Dr. Wellner Gyula.

VEZÉRKÉPVISELET

VAS GÉZA ÉS FIA

BUDAPEST, VI. kerület, Liszt Ferencz-tér 6. szám.

Távbeszélő: 65—43. (mellékállomással).

Sürgönczim: Dunlop.

NEMZETI SPORT.

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP

FŐSZERKESZTŐ: Dr. POLÓNYI DEZSŐ laptulajdonos.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Esterházy-utca 6. Telefon 52—59.	FELELOS SZERKESZTŐ: FRIEDRICH NÁNDOR
ALAPÍTTATOTT 1903-ban Fodor Károly műgy. vivőmester által		

TÉLI SPORTUNK REFORMJA.

Még el sem szoktunk a hosszúra nyult verőfényes nyár örömeitől; a gyönyörű napsugaras őszi napok még a szabadba csalják a mozgásra vágyó ifju sereget: de a hirtelen alászállt higanyoszlop s a hidegtől kipirosult arcok már figyelmeztetnek arra, hogy novemberre fordultán az évnék, hova-tova átlépjük a tél küszöbét is. A vérmesebbek már készítik a fényes acéltalpokat is, titokban óhajtván azt, hogy amily hosszúra nyult a nyár, oly hirtelen vonuljon be birodalmába a jégkirály. Az öröm azonban még korai. De a hirtelen beállt hideg mégis megindította az előkészületeket úgy a zöld asztal mellett, mint a pályákon.

Sajnos, ez a készülődés most is csak olyan csendes és szűk mederben folyó, mint az előző években. Még csak egy árva hang sem hallatszik arról, vajjon azok a hiányok, amelyek miatt a múlt szezonban is annyi panasz hallatszott, orvosoltatnak-e, vajjon a fölvetett életrevaló reform-eszmék megvalósulnak-e? Téli sportunk az egész vonalon parlagon hever; valóságos Csáky-szalmája, az egyetemes testnevelésügy igen nagy kárára. Nagy hiba ez, mert testi kulturánk épületét csak úgy tehetjük igazán erőssé és megdönt-hetetlené, ha a testi nevelés szempontjából annyira fontos téli gyakorlatokat is szervesen beillesztjük az egyetemes magyar sportba.

A téli sportok, még pedig úgy a jég-, mint a hó-sportok, kettős szempontból bírálandók el. Népszerű egészségügyi (mondhatnók tömeg higiéniai) és sport-szempontból. Fajunk erősítésére mindkettő egyformán fontos. A nagy tömeg egészségének művelése szempontjából úgy a jég, mint a hó-sportoknak különösen a városokban van igen nagy jelentősége. A gyermeklélek valami megmagyarázhatatlan vonzalommal viseltetik a hó, a jég iránt s játszva dacol a hideggel, csak hogy ott labdázhasson a hóban, ott csúszkálhasson a jégen. És a felnőttek között is legnépszerűbb és legelterjedtebb testgyakorlat a korcsolyázás. Sajnos, a nagyobb városokban, különösen Budapestben, igen drága ez a „mozgás“ is és nehezen hozzáférhető. Kevés jégpálya van; a szegény ember számára pedig egyáltalában

nincs. Pedig annak az ereje, annak az egészsége is fontos magyar nemzeti szempontból. Még rosszabbul áll a dolog a *gyermekek hósportja*, a szánkózás szempontjából. A városrendezők mindenre gondoltak, csak arra nem. Hogy a gyermekek számára is kellene helyet és — levegőt hagyni. Kevés a tér; olyan tér pedig, ahol a *játsszó gyermek* lehetne az úr, egyáltalában nincs. Minden talpalatnyi helyet elrabol a gyermektől az utca és a — díszpark, a maga kavicsos és keskeny utjaival és noli me tangere virággyaival. Nincs egy tenyérnyi hely, ahol a gyermekesereg szánkójával kedvére elmulthatna. Pedig pl. a budai részeken könnyen lehetne ilyen *téli játszóhelyeket* létesíteni. Nem kell hozzá más, mint a hó meghagyása és egy kis — jóakarát a hatóságok részéről. Ezt a kis jóakaratot pedig joggal elvárhatjuk mindenkitől. Ajánljuk az eszmét a mi minden szépért és jóért lelkesülő polgármesterünk figyelmébe. Fejleszteni kell még az iskolai ingyenes korcsolyázó helyeket is az iskolaudvarok és rendelkezésre álló városi és állami telkek észszerű kihasználásával.

Ami a téli testgyakorlatok sportrészét illeti, ott általános rendezetlenség uralkodik. Nincs felügyeleti fórum és nincs egészséges sportszellem. Minden egyeslet kénye-kedvére cselekszik és majdnem kizárólag csak intenzív sportpolitikát folytat. Ez az oka annak, hogy nekünk magyaroknak *korcsolyázóink ugyan vannak, de korcsolyázó versenysportunk nincs*. Ez pedig mindennek, csak egészséges állapotnak nem nevezhető akkor, mikor a magyar faj az embersportok minden ágában bizonyosságát adta annak, hogy a testi erő és ügyesség nagy nemzetközi versenyében a legelső közé tartozik.

Az első és sürgős teendő most már az, hogy a *versenykorcsolyázó sportot népszerűsítsük és hozzáférhetővé tegyük*.

Eddig csak azoknak az egyleteknek tagjai üzhettek a korcsolyázást sportszerűen, amelyek megfelelő jégpályával rendelkeztek. Tehát csak a Budapesti Korcsolyázó Egylet és a BBTE. tagjai. Mindkettő a fővárostól kapott telket használatra. A BBTE. nemcsak

korcsolyázó célokra, melyeknek az egyesület meg is felelt. A BKE. nemcsak a fővárosnak, hanem messze földnek egyik legszebb versenypályáját, a városligeti tavat kapta meg, bizonyára abból a célból, hogy a főváros közönségének és ifjúságának módot nyújtson az egészségügyi és a tulajdonképpeni korcsolyázásra. A dolog az egyletre nézve igen jó üzletnek bizonyult, úgy hogy a BKE. ma már az ország legvagyonosabb egyletei közé tartozik, melynek részvényes szervezete is közel áll az üzleti szellemhez. Mindez magában véve még nem lenne baj. A BKE. igen konciliáns politikával nem igen igyekezett részt venni a testi kultúrával foglalkozó magyar egyletek együttes munkájában. Haladt a maga útján és első sorban is társadalmi uton a tömeg egészségügyi korcsolyázását igyekezett megvalósítani. Ez sikerült is neki, bár a hozzáférhetés mindenkinél csak bizonyos vagyoni jólét alapján lehetséges. Így azonban a BKE. egy vonzó helyet teremtett a fővárosi jobb társaságnak, ami szintén szükséges dolog. Nem állott azonban arányban a társadalmi rész fejlődésével a sportrészt. Az egylet e tekintetben nem mentesíthető minden vád alól, amint hogy évek óta állandó is a panasz. Kevés a versenyző, nehéz a tréning-alkalmatlanság.

A természetes fejlődés azonban föl nem tartóztatható. A testi kultúra egyéb ágaiban nagy és eredményes munkát végzett többi sportegylet ki akarja venni részét a téli sportokból is. Hogy ezt tehessék, szükséges, hogy jégpályát kapjanak. Mert a meglévő sporttelepek erre a célra föl nem használhatók, miután — száraz tél esetén — a football-pályákra télen is szükség van. Az egyetlen alkalmas terület a főváros belterületén a városligeti tó, melyet most teljesen a BKE. élvez. A sportegyletek tehát most azzal az eszmével foglalkoznak, hogy a főváros elé azzal a javaslattal járuljanak, hogy az a terület, mely a múlt években a hockey pályá céljaira szolgált acégy a hídron lúli rész ezentúl a sportszerű tréning céljaira nyújtassék meg oly módon, hogy a többi sportegyesület tagjai használhassák anélkül, hogy rájuk nézve a BKE. tagság kötelező lenne.

A dolog most legaktuálisabb. A BKE. jövőre negyvenéves fennállását készül megünnepelni. Nagyszabású programjának előkészületül az egész városligeti tavat betonoztatni akarja. A munka természetesen igen nagy pénzbe kerül, melyet a BKE. előlegezzen a fővárosnak oly módon, hogy a 12000 koronás bérletéből évi 6000 koronát törlesztésképpen visszatartana. Ha a főváros ebbe így belemegy, akkor a városligeti tó ismét elzáródik a többi sportegylet elől körülbelül 50—60 esztendőig. Ami egyttal azt is jelenti, hogy korcsolyázó versenysportunk legalább is évtizedekre, ha nem egész félszázadra képtelen lesz lezárni a most ránehezülő béklyókat.

Mert — legyünk őszinték — ez a korcsolyázó versenysportunk Achilles sarka. Az a legnagyobb baj, hogy teljesen hiányzik jégportunkból az a nemes versengés és rivalitás, mely atletikai és football sportunkat oly rohamosan és oly nagyra fejlesztette, s mely az egyéni ambíciók kivül az egyleti színek iránt való lelkesedéssel táplálkozik. Versengés, küzdelem nélkül sportot csinálni nem lehet; még kevésbé lehet úgy, hogy Magyarország korcsolyázósportjában résztvevőket

egy „sportbizottság” jelölje ki. És ha csak egyleti ügyről lenne szó, szemet kellene hunyni a panaszok fölött. Elvégre az egylet úgy rendelkezik a saját tagjai fölött, ahogy neki tetszik. És a BKE.-től nem lehet megtagadni azt, hogy igen sokat áldozott versenyeire és versenyzőire, akiket drága pénzen minden lehető módon kiképezett s *mint egylet* minden erkölcsi kötelezettségképeleget tett. Ezért csak elismerést érdemel. Azonban változnak az idők. *A megizmosodott magyar sportfelfogás szűknek találja jégportunk eddigi kereteit. Bővíteni akarja azokat ázáttal, hogy mindazoknak hozzáférhetővé akarja lenni a sportszerű tréninget, akik csak képességet és kedvet éreznek rá.* Hogy ezt tehessék, megfelelő eszközöket kell teremteni részükre. Ezért kívánjuk a közös tréningtelep létesítését és ezért kívánjuk a téli sportok számára az önálló felügyeleti fórum, a magyar korcsolyázó szövetség sürgős megalakítását.

Nem a meglévő korcsolyázó egyletek ellen, hanem azokkal jég- és hósportunk érdekében.

(Folytatjuk.)

Rovatvezető: Král Sándor es. és kir. tüzérkapitány.

Beköszöntő.

A legesalogatöbb és legérdekesebb feladatok egyike, melyet az emberi szellem maga elé tűzött, a kormányozható léghajó problémájának megoldása. A léghajózás problémájának megfejtésével már a legrégebb idő óta foglalkoztak. Magyarországon is fáradoztak szorgalommal fáradoznak a Lipót Szalvátor főherceg védnöksége és Széchenyi Béa gróf elnöksége alatt álló „Magyar Aero Club”-ban megalapítása (1901) óta, különösen mióta a motorteknika nem remélt haadásnak indult, a léghajózás tökéletesítésén. Eme problema megfejtése oly beláthatatlan hatással volna kulturális viszonyainkra, hogy az iránta nyilvánuló érdeklődés teljesen érthető. A hármikor használható kormányozható léghajó feltalálása, legalább is olyan átalakulást idézne elő a közlekedési, a kereskedelmi és vámviszonylatokban, különösen pedig a harcazat szempontjából, mint amily változást okoztak az eddig elért eredmények a postakocsi-kor és a jelenkor között. Nemesak tudományos, hanem sportszempontból is nagy érdeklődéssel kísérik a léghajózást. Hiszen a léghajózás egyike azon sportoknak, mely úgy a nőnek, mint pedig férfinak, minden tekintetben, tehát fizikailag épp úgy mint szellemileg csak hasznára válhatik. Oly jó és tiszta légkörbe viszi az embert, mely más sport üzésekkel el nem érhető. Kiragadja őt a nagyváros fullasztó légköréből, a füst, köd és más számtalan ártalmas anyagokkal telített atmoszférából, a tiszta, áttetsző aether birodalmába, hol nincs semmiféle bacillus, s hol a tüdő mindjobban tágu, hogy a fenséges levegőt a legtisztább állapotban élvezhesse. Tekintettel azon kiváló eredményekre, melyeket a már hat év óta fennálló magyar léghajóssport elért, remélhető, hogy e sporttal foglalkozó szakembereink a jövőben is értékes eredményeket fognak elérhetni. — Lapunk e rovatában nemesak magyar léghajóssportunk eredményeit kívánjuk regisztrálni, hanem

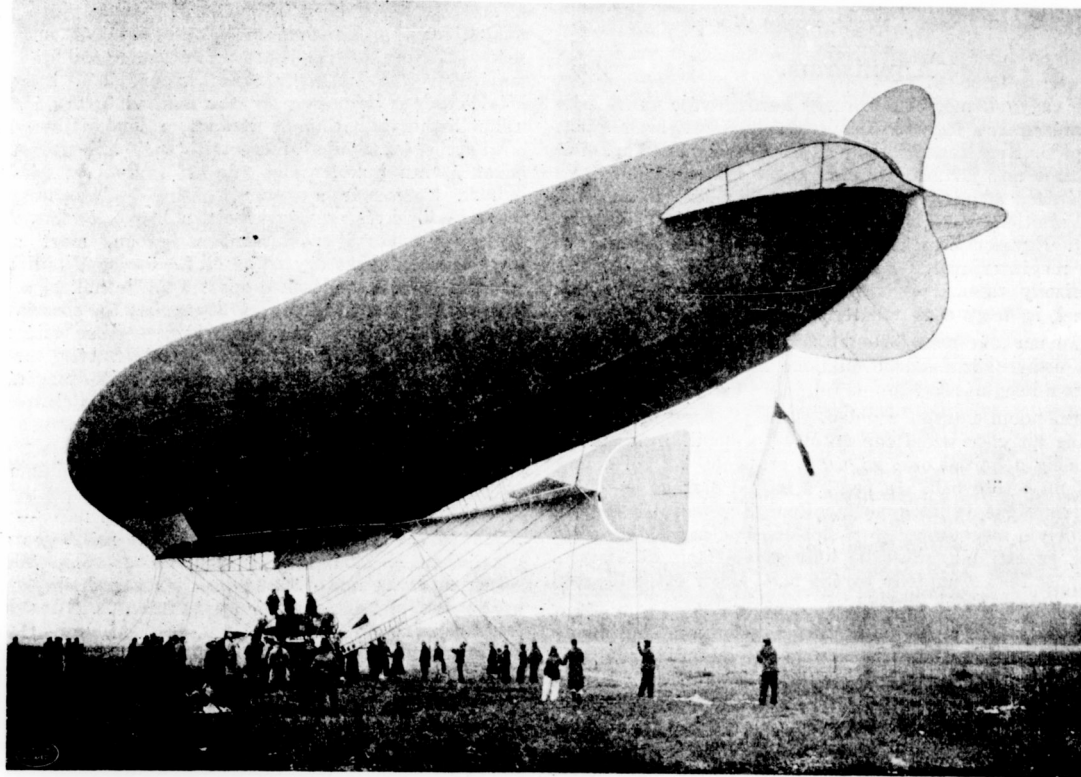
Előfizetési ár egész évre	12 kor.	Egyes szám ára	Postatakarékpénztári cheque számla 20438 szám.
fél	6		
negyed	3		
Egyesületeknek tömeges megrendelésnél kedvezmény.		24 fillér.	Előfizetés befizetési lappal eszközölhető.

olvasóinkat állandóan tudósítani fogjuk azokról a vívmányokról, melyeket az anyagi eszközökkel e célra bővebben rendelkező külföld elér. Most, mikor szerény véleményünk szerint a léghajózás, különösen a kormányozható léghajózás nagymesterei erőlyesen fessegetik a kormányozhatóság titkának eddig hét lakatu ajtaját, nemesak a szakembert, hanem a laikust is érdekelni fogják, azok a fokozatos térfoglalások, melyeket e problema végleges megoldása érdekében az arra hivatottak tesznek. Nincs ugyan még eldöntve, vajjon a hydroplannak vagy az aeroplannak van-e a jövő fentartva, azonban biztos az, hogy e két tábor híveinek titáni harcából fog a jövő közlekedési eszköze, a minden geográfiai hátrált megdöntő csodagép kikerülni.

Zepelin gróf próbamenete. Október 8-án Friedrichshafenben a német trónörökös és Lipót Szalvátor főherceg jelenlétében, Zepelin gróf kormányozható léghajójával próbamenetet tartottak, hol a hercegi vendégeknek a hajó abszolút kormányozhatóságát bemutatták. A felszállás 11 óra 30 perckor történt; menetközben a legkülönbözőbb fordulatokat biztosan és graciózan

A versenyt Erbslöh Oszkár nyerte meg a német „Pommern” hajóval. Október 23-án délelőtt szállt le, New-Yersey állambeli „Arsbury Park”-ban, miután 39 óra 55 perc idő alatt éppen 1000 angol mérföldnyi utat hagyott hátra.

280 méter repülőgéppel. Farman Henry, az ismert repülőgép technikus október 15-én az „Jssy-les-Moulineaux” mezőn új repülőgéppel 5 és fél m. magasságban próbamenetet tartott, melyben 280 m.-es utat tett meg, megdöntvén ezzel Santos Dumont rekordját, ki múlt év novemberében 247 m.-t repült. Farman legújabb repülőgépe a Voisin testvérek és Colliex cella szerkezete szerint van összeállítva. Farman következőleg nyilatkozott: „Készülékemet bármely irányban tetszés szerint kormányozhatom, bár erős délkeleti szél uralkodott, a gép mégis megőrizte nyugodt állapotát és engedelmességet a kormánykészüléknek. Mihelyt kikapcsoltam a motort, a gép ép oly egyenletesen, mint felemelkedett, ismét leszállt.” Santos Dumont Harman kísérletéről a következő nyilatkozatot tette: „Sohasem kételkedtem abban, hogy levegőnél nehezebb géppel ne lehetne nagyobb távolságokra repülni. Mihelyt befejeztem kísérleteimet a léghajómmal, ismét vissza fogok térni régi szerelmenhez a repülőgéphez, hogy részt vehessek a díjért való küzdelemben.

„Patrie”, az új francia kormányozható léghajó.

végezte a léghajó. Ugyaneznap bemutatták a dinamikus uton való fel- és leszállásokat is. A szél ereje másodpercenként 6—8 m. erős volt. A hercegi vendégek az egész próbamenetet nagy érdeklődéssel kísérték. Végül Zepelin gróf léghajójával a ballonházat megkerülte s délután egy órakor egész simán leszállt. A próbamenet kiváló sikere felett a hercegi vendégek Zepelin grófnak teljes meglepedésüket fejezték ki.

A léghajózás Gordon-Bennet versenye. A nemzetközi léghajóversenyt október 21-én d. u. 4 órakor tartották meg St.-Louisban. Elsőnek a német „Pommern” szállt fel Erbslöh vezetése mellett s nyugati irányban eltűnt. A felszállás ideje alatt a zenekar a német himnuszt játszotta. A többi 8 hajó 5 pernyi időközökben szállt fel. A következő léghajók startoltak:

1. „Pommern” (2200 m³) Erbslöh Oszkár, Németország.
2. „United States” (2080 m³) Hersey ezredes, Amerika.
3. „Ile de France” (2250 m³) Leblanc Alfréd, Franciaország.
4. „Düsseldorf” (2250 m³) Abercron hadnagy, Németország.
5. „Lotus II” (2150 m³) Brewer Griffith, Anglia.
6. „Amerika” (2200 m³) Mac Coy, Amerika.
7. „L’Anjou” (2250 m³) Gasnier René, Franciaország.
8. „St. Louis” (2200 m³) Hawlay Alau, Amerika.
9. „Abercron” (2200 m³) Meckel, Németország.

Léghajón a vadászatra. Franciaországban mult hónapban a kormányozható léghajót tisztán praktikus célra vették igénybe. M. Deutsch Henrik, kiváló léghajós, mult hónapban barátait egy Ecquillyben tartandó vadászatra hívta meg. A megállapított időben a mintegy 40 úrból álló társaság pontosan megjelent a találkozózn, de a vendéglátó sehol sem volt található. Egyszerre egy léghajó tűnt fel a láthatáron, mely kelet felől a helyszín felé tartott. Pár perc múlva a „Ville de Paris” csendesen leereszkedett s a kosárból mosolyogva szállott ki M. Deutsch fegyverrel a vállán, vadászkosztümben. Miután szerencsekívánataikat fogadta, s valamennyien beszálltak a léghajó kosarába, megindította a motort, s a hajó a visszamaradtok pillantásai elől Sartrouville irányában nemsokára eltűnt.

Repülőpróbák Trautenauban. Etrich nagyiparosnál alkalmazott és a léghajós körökben ismert Wels Ferenc mérnök szeptember 29-én motor nélküli repülőkészülékével több repülőpróbát tett. Október 4-én ismét 4 utat tett meg, miközben 18 méter magasságban 250 méter utat teljesen merőleges állásponthagyott hátra. Ez az első hibátlan repülőkészülék, melyet Ausztriában eddig készítettek és felülmúlja Lilienthal eddigi lényeges eredményeit. Még ez évben hosszabb repülőpróbákat is szándékoznak tenni.

Eltűnt francia léghajósok. Október 15-én egy Scharff nevű fiatal német kereskedő és Bellmann bórziánér Bordeaux-ból léghajóval felszálltak. Miután azonban mindeztideig semmiféle hír nem érkezett felőlük, jogos az a feltevés, hogy a nagy vihar kidördítte őket a nyílt tengerre.

„Patrie“ a francia kormányozható léghajó, melyet legújabbán tetemesen nagyobbítottak, október 22-én 8 személylyel kórsarában csöndes időjárás mellett 2 és fél óráig tartó minden tekintetben eredményes utat tett meg.

Rovatvezető: Dr. Jankovich Marcell.

Alpinismus.

Ugy vagyunk még itthon, hogy kevés hívője van a bércek hitvallásának, a legnemesebb sportnak. Azért, mert ignoti nulla cupido. Nem is sejtik, mi az a hegmászás. Magam is számtalanszor úgy jártam, mint az angol Leslie Stephen. Ez a derék férfi a maga idején világhíres hegmászó volt és ahol valami érintetlen, hozzáférhetetlen hegyesűcs hírét hallotta, odasielt. Egyszer összekerült egy magyar földesurral és nyomban megintertjuvulta, vannak-e a Kárpátokban is nehéz ormok. Bizony vannak, — mondá a magyar ur, — vannak oly nehezek is, hogy csak lóháton lehet feljutni.

Talán ma már nem történhetnék meg ilyesmi, de ma is még száz ember közül kilenvenkilenc azt kérdezi, hogy hát mire jó az a hegmászás?

Megmondom nagyon röviden. Arra jó, hogy szépítse az életet. Már hogyisne szépítené az életet a bepillantás abba a világba, mely a hajnal országá, mert ott előbb kel föl a nap, mint idelelen a völgyben. Ha pedig a hajnal országá az, akkor a lélek fiatalágát is. Hgycne szépítené a betekintés abba a régióba, mely a meghosszabbított élet országá, mert a bérceken tovább ég az esti pir, mint itt lent az országút göröngyén. Ha pedig ott fent a napfény tovább tart, akkor ott boldogabb az élet és ragyogóbb az emlék.

Aki azt mondja, hogy mindezt még nem kell nehéz utakat, verejtékes, aggodalmas részleteket kikeresni és az embernek nyakát kockáztatni, — az egyszerűen téved. Értéke csak olyan élvezetnek van, melyet meg kell szolgálni. Az elért gyönyörűség becsé egyenes arányban áll a ráfordított küzdelem nagyságával és a legyőzött akadály fokával. Én mindig ellensége voltam a hegmászás amaz iskolájának, mely a veszélyt keresi és a nyakszegés kikerülése körül csak a szerencsés véletlenre támaszkodik, — s mindezt a pusztá idegizgalom kedvéért. Szóval elítéltem azt a hegyi felekezetet, melynek jelszava: „Grusel als Selbstzweck“. De megvallom, hogy nincs az a nehézség és akadály, melylyel tétovázás nélkül ki ne kezdenék, hogy eszthetikai és érzelmi gyönyörűségeimet fokozzam és emlékeim kincsárába egy-egy igazgyöngyöt szerezzek. Ennek a felfogásnak igazságát megmagyarázza Schopenhauer, ki ezt mondja: „Sieh zu mühen und mit dem Widerstande zu kämpfen, ist dem Menschen Bedürfniss, wie dem Maulwurf das Graben — Hindernisse überwinden ist der Vollgenuss des Daseins; — der Kampf mit ihnen und der Sieg beglückt.“ Hozzáteszem, hogy mielőtt ezt a találó idézetet kioltottam egy német hegmászó cikkéből (mert én még nem olvastam magát Schopenhauert), ugyanazt, amit a nagy filozófus mond, megsugta nekem az én színmagyar eszem járása is, mert az első nehezebb akadály legyőzését nyomon követte a mérhetlen megelégedés gyönyörűsége, mely a helyes önbizalom legjobb istápolója.

S van-e nekünk magyaroknak szükségünk a hegmászásra? Van, éppen azért, mert szépíti az életet. Ha azt veti ellen valamelyik magyar testvérem, hogy elég szép az életünk,

akkor én a kiesiny ember a legnagyobb magyar mögé állok és arra kérem, lapozzon megint egyszer Széchenyi Istvánnak „Hitel“, „Stádium“ című vagy más műveiben. Elsárgultak ezek a könyvek, de igazságaik ma sem halaványodtak el. Ma is még sokszor igaz, hogy nálunk számos ember az élet kö-napiságát természetesen tartja és nem hiszi, hogy sok hasonrangú külföldinek élete szebb, mint a miénk. Nálunk még a kártya és a gyöngyöző pohár kedvesebb szórakozás az ifjúságnak, mint a természetnek — hogy így fejezzem ki magamat — „belterjes“ élvezete. Pedig mennyi üde balszamor kevernének a kávéházi felfogás sűrű füstjébe a Kárpátok szikláinak éles szellői, mennyi ideált, életerőt, reményt, fényt varázsolnának sok munkában elnyűtt vagy lebzselésben elkopott életbe az Alpesek csillogó hómezői.

A bajor diák, ha egy ünnepnapon ott hagyhatja az alma mater dohos könyvtárát, már kora hajnal ott botorkál Totenkirchl vagy Predigstuhl sziklá közt s másnap fokozott önférvettel, piros arccal és acélozott lélekkel fog újra a köznapi tudományhoz. A szép szál angol leventék a zermatti felleg-támasztókon elféjejtik a londoni barna ködöt és az északi flegmát; lelkesednek, mintha szicíliai vért pezsdítene meg creikben a Matterhorn köve és a Lyskanun jege. A francia fiúk szöknek a Montmartre bohém-tanyáiról, hogy szakítsanak a Riviera bódító illatu rózsáiból, a Col di Tenda primuláiból, a Meije jégfalainak gopárbájából, hogy aztán a művelődés, szellemesség és tuizások világvárosába mehozzák a leghervadhatlanabb virágot, a lélek ifjúságát.

Az egész nyugat megértette már a hegyeket és hatáskukat átviszi a kulturélet minden ágába. Az iskolák kirándulnak, hogy már a gyermek színről-zínre megismerje a magasra törekvés eszményképeit, a hegyóriásokat. Az ifjúság versenyez a hegyi sport minden ágában, mert azt tartja, hogy ez uton lehet egy egész életre összegyűjteni az ideg és jellem tőkéit. A tudósok e sport által jutnak el a természet-tudományok magaslataira, a legmerészebb obszervatóriumok iskoláiba; e sport utján készülnek exotikus világrészek átkutatásához; sok katonatiszt e veszélyek közt tanulta meg, mi az igazi lélekjelenlét. A művészek itt tanulták színeik üdeségét. (Párisban már van „Société des Peintres de Montagne.“) S ami a legszebb tudomány, a hegyeken az ember megtanulja egymást becsülni és szeretni.

Nálunk még a hegyeknek nincsen irodalma, nincsen költészete, nincsen művészete. Ahányszor elmentem a barna sziklák alatt, melyeket bearanyozott a kelő nap, — ahányszor láttam a csendes tavak smaragdtükréit mélyeséges zöld fenyvek öleiben, — ahányszor a violás ködfátyolon felém világitottak a havas tetőt, bánkódtam „elkeseredtem, hogy kontár kezem nem ért az eset forgatásához... Mert a művészt legjobban izgatják az ellentétek. Minden, ami e földön igaz, két ellentétből áll; a nap és éj, fény és árnyék, a férfi ereje, a nő gyöngédsége, a derüs Homérosz és ködös Osszián kiegészítik egymást és ebből ered a mindenség egész változatosága és ezen aipaszik, hogy nincsen e világon, ami unalmas volna. S azt mondom, sehol nincs az ellentéteknek annyi változata és olyan harmóniája, mint a hegyek között.

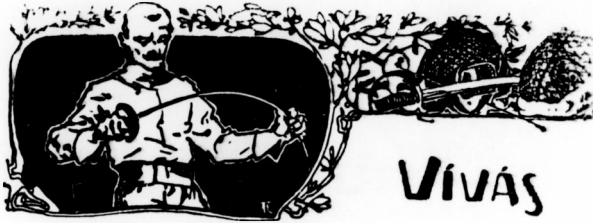
Nálunk még a hegyi sport is csak egy vánszorog.

Nem szabad ennyi kincs mellett behunyt szemekkel el-mennünk. Én bizony összeszedtem mindebből magamnak annyi kincset, amennyit birtam és nagy megelégedéssel gazdálkodom belőlük.

Ezek az emlékek az én bibliám, melyből mindennap olvasok. Magammal viszem mindenhova. Ha köznapi vergődésben elhagynak erőim, visszagondolok azokra az időkre, mikor nem lankadott karom a meredek sziklafalakon, szívem össze nem rezzent a vihar ostromában és olyan, de olyan biztosnak érzém magamat az én Uram kezében. Ha esüggdek, csak egyet lapozok emlékezetem bibliájában és magam előtt látom a világos, fényes ormokat, melyek mint tündöklő végécl állottak előttem, tetőiken nyujtva a beteljesült vágyak tökéletes gyönyöreit, szabad és szeplőtelen világban a megdicsőítés érzetét. Ebből a bibliából olvasok nektek, mert a szép és jótékony igazságot hirdetni becsület s dolog és jól is esik, mert ez az igazság nem bánt senkit.

És mondom, aki egyszer a tudás fájáról evett, az megvan babonázva. Az a természet odafenn nem olyan változatos bájos, ékes, mint ez itt lent körülöttünk, de értéljesebb. Az a természet odafenn erő, az a természet hit, az a ter-

mészet tudás. A természet itt lent olyan, mint a bűvös-bájós női lény. Kikelet, virágzás, verőfény: üde mosolygása; éltető melegség, hűsítő árnyék; finom gyöngédségei; változatossága, színpompája, tarkasága örök összhangban; tökéletes izlése. A permeteg könnye, az időváltozás csak kedves szeszélye. Az a másik odafenn más benyomást kelt. Olyan az, mint a kemény, zárkózott, rendületlen nagy férfiú, a kincses szellem-óriás, ki nemes, méltóságos és hatalmas, de erőteljes szenvedélyeiben is, mint minden nyilvánú árában. Bárha a bájós nőnek több személyes bámolója és több rajongó hive akad, a világhírű, a halhatatlan, közvetlen ismerősnek felejthetlenebb a nagy férfi-jellem marad. Am egy közös női vonása annak a természetnek is nagyon; olyan, mint az anyai szív, mindig hűséges és nemes, áld és vigasztal, visszafogad újra, bárhogy is vétkeznék.

Rovatvezető: Dr Nagy Béla

Testi és szellemi tényezők a vivásnál.

Irta: Dr Gerentsér László vivómester

Csak megemlítem itt, mert későbbben úgy is rá fogok még térni, hogy a munkaerő kifejtése az idegrendszerben épügy káros anyagokat produkál; ezen anyagokat fásztási anyagoknak nevezzük, amelyek a nyugalomban folytatódó regeneráló kémiai folyamat következtében kiküszöböltetnek.

Világos tehát, hogy az elfáradás érzése figyelmeztet bennünket arra, hogy a munkát hagyjuk abba, mert ez a kémiai folyamat által keletkezett regeneráció nem állhat helyre, vagyis a munkában elvesztett munkaerő nem pótolható, ha egyre folytatott igénybevétel mellett az erőkifejtés megszakítás nélkül vagy elégtelen pihenéssel a disszimiláció romboló hatását folytatja és annak pusztító következményeit fokozza. — Azért a kifáradás az emberi szervezet háztartásában igen fontos tényező, melyet figyelmen kívül hagyni annál kevésbé szabad, mert ez az egyedüli mérték, amellyel munkaerőinket meghatározhatjuk és amelylyel erőkifejtésünket szabályozhatjuk.

Minden munkának rendes tünete a kifáradás, amely a munkaerő muló apadá-át jelzi; nem rendes, ha nem beteges tünete a kimerülés, vagyis azon állapot, amely az erőmennyiségnek már nem muló deficitjét jelenti, hanem a dolgozó anyag elváltozását, amelynek helyreállítására már nem elégséges rövid pihenés, hanem amelynek kiegyenlítése hosszú gyógyulási folyamat által eszközölhető, sőt sokszor a kár jóvá sem tehető.

A gyakorlati sportéletben sokszor tapasztalhatjuk a mértéktelen munkának a következményeit, amelynek a vége a teljes letörés.

Az elfáradásnak egyetlen gyógyszere a nyugalom, a munka abszolút szünetelése. Ennek pedig a legtökéletesebb formája az alvás, amely a munkához mért legyen. Itt azt kérdezheti mindjárt valaki, hogy mennyit aludjunk? Egy régi latin vers azt mondja:

„Sex horas dormire sat est iuvenique senique
Septem vix pigro, nulli concedi mus octo.“

Hat órát elég fiatalnak öregnek, hét órát alig a röstnek, senkinek se engedjünk nyolcat.

Mirnenki tapasztalhatta magán, hogy ez az elv nem helyes. Aki erőteljes munkát végez, annak legalább napi 9

órai alváásra van szüksége. A tulsok alvás, ha nem is egészséges, sohasem lehet oly káros hatású, mint az elégtelen alvás. Egy kis önmegfigyeléssel mindenki meghatározhatja, hogy mennyi álomra van szüksége, mindenki érezheti magán, hogy hol végződik az üdítő álom és hol kezdődik az elpusztító és az elhízásra vezető lustálkodás.

Az elvesztett erőt tehát természetes uton kell pótolni; ismétlem: ez a két mód a munka szünetelése és az alvás. Amikor a fáradtság érzése megszűnt, akkor az erő regenerációja kielégítő. De ne gondolja senkise, hogy az u. n. fáradtság elleni szerek, mint az alkohol, kávé, tea, nikotin (morfium) az erőt helyreállítják. Korántsem. Ezek nem az erő mennyiségét gyarapítják, hanem csak a fáradtság érzését tompítják, s így az elfáradás kimaradásának illúzióját keltik.

Egy kiváló ideg orvosunk mondja, hogy erőt, egészséget, munkaképességet mérgekkel fentartani, vagy azokat visszaadni, ha egyszer elvesztet, hiábavaló és áldatlan munkálkodás. Az ember megcsalhatja önmagát, de a természetet és törvényeit ki nem játszhatja.

Sőt tulajdonképpen a szivarozás sem pihenés, hanem csak kellemes foglalkozás, tehát nem a fáradtság ellenszere, hanem csak az érzés tompítója.

Ezek volnának a megjegyzéseim a napi munkamennyiségre, amelynek elvégzése okvetlen szükséges, ha fizikailag meg akarunk erősödni és egészségünk minden veszedelme nélkül elbírnunk azt a munkát, amely egy verseny előtti trainingben okvetlen megkívánatik.

Miben álljon ezen munka a vivónál? Annyit minden versenyvivó tud, hogy szükséges mindennap iskolázni, iskola gyakorlatokat végezni és assaut vivni, még pedig olyan arányban, hogy a training megkezdésénél sok iskolagyakorlat és kevesebb assaut, a verseny közeledtekor pedig fordítva.

Próbáljuk egy kissé boncolgatni az iskolagyakorlatok szükségét fiziológiai és pszichológiai szempontból.

Fiziológiai szempontból szükségünk van a gyakorlásra azért, mert a folytonos, rendszeres és fokozódó fizikai munka adhatja csak meg nekünk azt a testi erőt, kitartást, ruganyoságot, amely az egyes akciók véghezvitelére szükséges. Ezen fizikai munka alatt nemesak az izomgyakorlatait értem, hanem gyakorlatait azon két szervnek, amelyek ellátják az izmokat friss oxigéndus vérral. Ez a két szerv a szív és a tüdő. Ha egyébb már teljes training-rendszerrel bíró sportágakat megfigyelünk, azt tapasztaljuk, hogy egyik sem elégszük meg szorosan azon sportág kizárólagos gyakorlával, hanem mindenütt pótygyakorlatokat használnak kiegészítőképpen, különösen a training elején és sokszor a holtszezonban. Tudjuk például, hogy a futók bizonyos súlyzógyakorlatokat végeznek, vagy mesterséges boxapparatuson boxolnak, az evezősök futnak stb. Ez nagyon is nem hiábavaló, mert szervezetenk egyes részei oly csodálatosképpen függenek össze, hogy egyes részek erősítése az egész testet edzi, és minél több részt foglalkoztatok, maga az egész gépezet annál kitartóbb és munkabíróbb lesz. De még változatosság szempontjából is szükségünk van az ilyen pótygyakorlatokra. Míg a legszorgalmasabb is megunja a folytonos egyhangu mozdulatokat, s ha egy kis változtatással ugyanazon célt szolgálom, a varietas delectat elvénel fogva a munkakedvet csak fokozom. Szükségesnek tartom különösen a vivóknál a pótygyakorlatokat a tüdő és szív munkaképessége szempontjából. Ezek a pótygyakorlatok szabad levegőn tartassanak és az atletikai év ideje alatt futás, evezés vagy footballból állhatnak. Az egy általánosan elismert tény, hogy a futás bármely sportág kultiválójának előnyére válik. Emlékszem, hogy körülbelül 12—14 évvel ezelőtt olvastam valamelyik sportlapban, hogy Pini, a világhírű versenyvivó, mikor formájának tetőfokán állt, naponta 1—2-szer futott 15 percet, hogy tüdejét és szívét erősítse, továbbá lábait ruganyossá tegye.

Ismétlem azonban, hogy ezeket a pótygyakorlatokat csak a training elején, vagy akkor végezzük, amikor trainingen kívül vagyunk.

A gyakorlásnak azonban nemesak az a célja a vivásnál,

Santelli Italo vivóterme a MAC. es a Wesselényi VC. vivómestere
IV. ker. Semmelweiss-utca 6. sz.

hogy erősödünk fizikailag, hanem, hogy a mozdulatok tökéletesek és öntudatlanok, ahogy mondjuk automatikusak legyenek. — Azt nem kell sokat magyarázni, hogy mechanikai tökéletességet csak sok és folytonos gyakorlással lehet elérni. A legegyszerűbb akciónál, pl. egy egyenes vagy kitérő szurás, amíg oda jutunk, hogy csak megközelítő pontossággal tudjuk csinálni, nagyon sok idő telik el. Az öreg Merignacnak is, amint Nagy Béla többször említette cikkében, az az elve, hogy csak egyenes szurást és degagét tanít, mert ezt sohase lehet elég jól csinálni.

Egy kiváló pszichiaterünk mondja, hogy a figyelem, a szellemi munka ezen legerősebb tényezője mellett első sorban áll a gyakorlás, mint olyan momentum, mely nélkül az elfáradás sokkal könnyebben és gyorsabban áll be és melynek hiányában munkálkodásunk maga rendszertelen és munkánk eredménye csekélyebb értékű lesz. És ez valóban igaz is. (Folytatás köv.)

Versenyhatárnapok. A MASz. vívószakosztálya a múlt év tapasztalatai nyomán ez idén csak november hó végére hívja össze a versenyek határnapjait beosztó titkári értekezletet. Addig bőséges ideje lesz az egyeseknek megfontolni, hogy mit és mikor akarnak rendezni, így a határnapok folytonos tologatása nem fogja a rendet megzavarni.

Mint a múlt évben, úgy az idén is igen sok verseny lesz. Lassanként elérjük azt a határt, amelyen túlterjeszkedni, vívóink számát, szabad idejét és anyagi erejét számbavéve, nem szabad. Nem ezt akarjuk ezzel mondani, hogy a versenyrendező testületek kedvét kell elvenni a versenyrendezéstől, sőt inkább, minél több egylet rendez vívóversenyeket, annál jobb. A versenyek számának majdan szükségessé váló korlátozása akként lesz legcélszerűbben foganatosítandó, hogy például az egy kerületben levő vidéki egyletek felváltva rendeznek egy-egy nagy versenyt. Ha csak minden két évben kerül egy-egy egyletre a sor, sokkal nagyobb erővel, fokozott erkölcsi és anyagi eszközökkel láthat a munkához. A kiharadó években egy-egy kisebb házi, kerületi vagy vidéki verseny volna a programjukba beilleszthető.

Ezidéig csak két versenyejelentés érkezett a vívóosztály előadójához: a KEAC. és a MAC-é.

A KEAC. 1908. február 10—12-én országos és azzal kapcsolatos vidékiek részére fentartott kardversenyt rendez. A verseny már csak azért is rendkívüli fontosságú, mert Kolozsvárott, ahol nagy vívóélet van, ez lesz az első szabályszerűen kiírt és megrendezett vívóverseny. Kívánatos, hogy az ország legjobb vívói teljes számmal megjelenjenek, ahol is Kolozsvár vívás iránt nagy mértékben érdeklődő társadalmának a modern vívóművészetet teljes fényében bemutassák.

A MAC. febr. 28—29. március 1-ét kérte. E napokon országos kard és és törvívó-versenyt fog rendezni, úgy lehet a londoni olimpiai szabályok szerint. Ez a verseny egyszerűen egy csapatversenyyel is össze lesz kötve. A MASz. bajnoki vívóversenye, mint mindig, úgy ezuttal is április hó utolsó vasárnapján lesz.

E három versenyen kívül a MAFC. január havában rendezi hendikep-versenyét és a József nádor emlékversenyt, ugyanez a hóra tervezi a NVC. is saját versenyét, melyet a tavalyi fényes sikerű versenye mintájára akar megrendezni. A BEAC. még nem határozott, de szó van róla, hogy szintén rendez egy vívóversenyt. A *Vén Fek Clubja* sorozatos versenyt rendez.

Ezek volnának a budapesti versenyek. Az a kérdés, hogy a MOB. külön rendez-e próbaversenyt, vagy pedig valamely egyletet biz meg annak rendezésével, természetesen még nincs eldöntve.

Vidéken a KEAC. említett versenyén kívül, a *Kassai AC.* megtartja szokásos versenyét a kerületi bajnoksággal összekötve. Tavaly nem volt *Szegeden* verseny, de az idén remélhetőleg ismét felújítják éveken át oly népszerűségnek örvendő vívó-ünnepélyüket. Rendkívüli fontosságú volna a pozsonyi verseny, mely már többször tervben volt, de az idő rövidsége és a rendezők túlzott aggodalmai miatt létre nem jöhetett. Pozsonyt fekvése valóságos predesztinálja egy nemzetközi verseny rendezésére. Egy kis utánjárással az egész osztrák vívó-gárdát le lehetne hozni és így ezeknek a magyar vívókkal való mérkőzése országos érdeklődést keltene.

A MAC. programja. A MAC. vívóbizottsága a hét folyamán tartott ülésében megállapította a klub vívó-programja első felét. Eszerint minden hétfőn assaut-estély lesz, melyre a fővárosi klubok és magánvívó-termek egymásután felváltva fog-

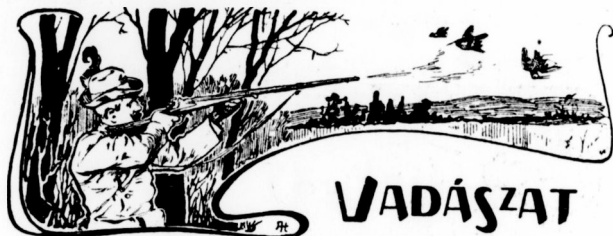
nak meghívotni. A háziversenyek sorrendje a következő: november 27-én *törverseny*, december 18-án *kardverseny* és január havában párbaj-törverseny.

A klub ezenkívül egy nagy országos verseny fog rendezni febr. 28., 29. és március 1-én.

A párbajtör-tréning vezetésére a klub kitűnő mesterét, Santelli Italtól kérték fel.

Vívóverseny Kolozsvárott A *Kolozsvári Egyetemi Athletikai Club* 1908. február hó 10., 11. és 12-én országos vívóversenyt rendez a MASz. szabályai szerint és jóváhagyásával. Csak kardverseny lesz. Az országos verseny mellett külön versenyszám lesz a vidékiek számára. A versenyen nagyszámú értékes díj kerül kiírásra. A feltételeket legközelebb közöljük.

A MAC. vívóosztálya évi rendes közgyűlését f. hó 20-án tartja meg a Nemzeti Lovardában.

Rovatvezető: Remeteli Kőváry András.

Szent Hubert és a vadásszá avatás eredete.

A vadászat terén levő szokások tulnyomó része a franciáktól ered. Nálunk meghonosodott vadászati szokásaink is innen származnak, azzal a különbséggel, hogy hozzánk való jövetelük alkalmával egy kicsit Germániát is utba ejtették — ott jól érezvén magukat, eredetiségükből otfelejtettek valamit — ugyanyira, hogy amidőn már nálunk is otfelethettek lettek, formájukból teljesen kivetkőztek. Ha nem vetkőztek le, akkor meg, különleges szokásainknál fogva mi adtunk nekik olyan cifra köntöst, hogy a franciák maguk bámultak volna legjobban, ha véletlenül ők találkoztak volna eredeti szokásaikkal. Ez a találkozás azonban akkortájtban némi akadályokba ütközött, nevezetesen: holmi közlekedési eszközök, Pullmann kocsis stb. még nem voltak főtálatva.

Theodorik francia királynak udvarmestere — ki mellesleg legyen mondva, a 727-ik évben halt meg — nagy vadász hírhedben állott, tényleg szenvedélyes vadász is volt, de még jobban szerette a szabad természetet; ha csak egy kis „kimenője” akadott, össze-vissza barangolta az erdők sűrűjét. A vadászat révén erre a barangolásra a jogaimet meg is találta, nem lévén akortájtban turistáskodás divatban, a botanizálással pedig, akkori feljegyzések szerint még nem foglalkozott. A szabad természetért rajongó udvarmester ur — kit „Hubert”-nek hívtak — nagyon ideális, vagyis jobban mondva, lelki szemével szemlélődő ember volt, aki a szabad természetben való ögyvelgéseit közepette kutatva a természet esodás alkotásainak titkát, rájött, hogy az egész természet mesés pontossággal van berendezve, mindennek megvan a maga szabálya — ami egy láthatatlan kéz intézése alatt áll — azt megváltoztatni, sem kiférhetetlen nem lehet. De Hubert, minden szemlélődő tehetsége mellett jó vadász is volt, mi sem természetesebb tehát, hogy szemlélődéseinek gépöntja is a vadászat lett. Aki a szabad természetet szereti és annak esodás alkotásain elmerengeni is tud, az természeteszerűleg jólelkű ember is kell, hogy legyen. E jólelkűsége Hubertnek meg is nyilatkozott az ő vízióiban, minduntalan azon gondolkozott, hogy miért is ildőzi az ember az erdők ártatlan lakóit, különösen az erdők büszke koronás királyát, — a szarvast! Miért áhítozik nemes vére? E folytonos töprengésében egy alkalommal, amidőn egy ilyen melázó cserkészetre indult, egyszer csak megjelent előtte — egy hatalmas fehér szarvas, nagyarányu aganesai között az üdvözítő keresztjével. Hubert annyira meglepődött, hogy vadászatát azonnal felszakította és látományát urának bejelentette. Ki látta, ki nem látta a kereszt — szarvast, az mellékes; tény csak az — Hubert szarvai szerint — hogy ő látta, testi vagy lelki szemével, az már mindegy; a kételkedés már Hubert akkortájtban eléggé ismert gavallérságának megbízhatóságát érintené, ami pedig semmi esetre sem tartozna e közlemény keretéhez.

Az udvarmesteri hivatal akkortájtban sem lehetett valami utolsó mesterség és mégis Hubert e látomány után hivatalát oda-hagyta, nem vadászott többé, hanem beállott papnak. Úgyes em-

Rőser tanintézet
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.

- I. Háromosztályu felsőkereskedelmi iskola.
- II. Négyosztályu polgári iskola. III. Nevelő internátus.
- IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

ber volt és azonkívül a látományos embernek már ez időtájján is a papi pálya sem volt utolsó. Tényleg Hubert csakhamar lütfi püspök is lett. E pályáján aztán a keresztes szarvassal többet nem is találkozott.

A 827. évben, tehát halála után 100 évvel, testét teljesen épségben találták meg; mi sem természetesebb, hogy e férfiú életében is szent volt, meg is érdemli, hogy halála után is annak tiszteljék. Szentté avatták tehát és lőn belőle a „vadászok védőszentje.“ Nevenapja is szerencsés időre, „saisonban“ esik november 3-ikára: a vadászok meg is ünneplik vadászásian, rendeznek e napra nagy vadászokat, az ugyenevezett „Hubertus“ vadászokat és jelenleg találunk fel nevéről új likőröket és lámpákat, sípkákat stb.

E középkori szokásokat mi is átvettük, sőt a mi szokásainknak megfelelően egy kis praktikus szokással ki is bővítettük. E szent tisztelőre nemesak nagy vadászokat, hanem utána magnum-áldomást is szoktunk rendezni. Ahol pedig a vadászát alyana csak alattomban értetődik és tényleg csak állítmányként szerepel, vagyis jobban mondva vad nines, csak állítatik, hogy van, ott is rendeznek nagy Hubertus-murikat — lévén nálunk tehát Hubert is igen népszerű védőszent!

Azok a vadászok pedig, akik a családi tűzhelyt, a vadászát ok- és célszerű fellendítésének hangzatos cégére' alatt olyan gyakran nélkülözni tudják és akiknek kirándulásai rendszeres fordított arányban, vagyis „sehogysem“ állanak az életjét zsákmány mennyiségével, csak hálfával gondolhatunk Szt. Hubert emlékére, ha november 3-ára eső nevenapján tartandó vadászias jellegű összejövetelre — kedves nejük öngyűségük előtt — nem kellend a vadászát ok- és célszerű fellendítésének jellegzetes szavára hivatkozni, — hanem őszinte nyíltsággal egyszer bemozdíthatják az „egy kis muri“ jelszót a távozási engedély elnyerhetése iránt!

A franciák, de meg a németek is már tragikusabban fogják fel Hubert emlékét. Hubertnek szent teste Ardenben a bencések kolostorában pihen, mely azóta Szt. Hubert nevet is nyert. Emlékre számos lovagrendeket alapítottak. E korszakban a lovagrendek nagy szerepet játszottak, nemesak a franciáknál, hanem a németeknél és angoloknál is; hagyomány és egykori feljegyzések szerint ennek a kis szárazkorszaknak a bölesője Spanyolországból eredt.

Különféle lovagrendek között a középkorban nem utolsó helyet foglalt el a „rabló lovagok rendje“ sem; mi tudvalevőleg akkortájján igen jövedelmező és keresett pályának kínálkozott. Kvalifikacionális törvények nem lévén, a rendtagnak feltétlen „gentleman“ és „enyves kezűnek“ kellett lennie. E lovagrendnek a lovagias erőnyeken kívül szigorúan kellett önmagukat — „az enyém tied“ fogalmának gyakorlati elvének megvalósításában — gyakorolniok. Ez elv még jelenleg is fennáll hazánkban, csak-hogy már nem általánosságban, hanem egyes kiváltságos törzsek utódainak — a kirgizek fajához tartozó „esibészek“nek privilégiumai. Ez is kivételközött ősi formájából, ma már ugy értelmézik, hogy: ami a tied, az az enyém, — ami az enyém, ahhoz meg neked semmi közöd! Egyszerűen szövetkezeti alapon nyugosznak.

Az ilyen lovaggá avatás rendszerint nagy ünnepélyek keretében, fényes udvari gyülekezett alkalmával a trónteremben az uralkodó által eszközöltetett. Az uralkodó kardjával érintette (nem a kard élével ütött rá) a lovagjelölt vállát, — mire az urbi et orbi jogosítva lett az illető lovagrend tagjait megillető kiváltságos helyzet előnyeit és azok kötelezettségeit utódiziglen is élvezni és viselni.

Tehát nem elegendő volt csak a feltételeknek megfelelni, hogy valaki lovag is lehessen, hanem feltétlenül megkívántott, hogy maga az „avatás“ is véghez menjen, csak ennek megtörténte után lett a lovag valódi „lovaggá.“ Szükséghez képest az avatás nemesak az uralkodó által, hanem a rend főnöke, vagy egy esetleg erre a célra megbízott, de mindenesetre „előkelő“ személyiség által is eszközölthetett.

Ezeknek a lovagoknak — ha háboruban részt nem vettek — vagyis, ha békeben voltak, mi sem természetesebb, mint hogy egyedül foglalkozásuk és szárazkorszak a vadászát volt. A vadászát nem a mai modern kor értelmében veendő, hogy ezek a lovagok holmi feayvesztő, fogoly, nyul, lotvósnepi, szársa stb. után jártak volna, hanem igenis az egyedüli férfias kitarást és ügyességet igénylő „szarvasvadászát“ kultiválták. Így nevelték a fiatal lovagi nemzedékek is. A nagy hajsza vadászatok rendszeren az uralkodók részvételével mentek végbe és ha egy-egy ilyen nagy vadászaton a résztvevők közül akár fiatalabb, akár idősebb, de rendszerint a fiatalabb nemzedék közül vadász, aki az első szarvaszt ejtette el életében, — a jelenlevő uralkodó vagy főúr által „vadászszá“ avatattott! Vadászszá avatattott pedig azért, hogy az avatás által elismertessék a vadászatra való rátermettsége és a kifejtett ügyessége és szívóssága mintegy köz-tudomásává tétessék annak is inkább, mivel mint már említettük, egy ilyen fejedelmi vadnak az akkori öldöklő szerszámok fogyatékos és hiányosságai folytán való elejtése — rendkívüli ügyességet és rátermettséget igényelt. Az ilyen avatás után az avatott egyúttal díjmentesen a „szarvasölő“ címet és jellegzet

nyerte; ami abban az időben a legfőbb és legmegtiszteltetebb vadászati jelző volt.

E kivételes rend miatt azonban nem szabad az egész lovagrendeket görbe szemmel nézni. E lovagrendekre nagy szükség volt a középkorban — ép oly nagy szükség, mint jelenleg a belső fitkos tanácsosokra!

Mi sem természetesebb, mint hogy az ilyen kinevezések, vagyis rendbe való felvételek nagy és sok hókusz-pókuszszal jártak. Hivatalos lap nem lévén, a felvétel nem publikáltatott, szükséges volt ezt egy ünnepélyes aktus keretében megejteni. Ezt az ünnepélyt nevezték el aztán „avatásnak“, vagy sokak szerint a szertartás egyik mozzanatából kifolyólag „üjtésnek.“ Innen van a „lovaggá avatás“, vagy „lovaggá ütés“ elnevezése.

(Folytatása következik.)

2787 1907 év Kig. szám. **Hirdetmény!** Aszód (Pestmegye) község határában gyakorolható vadászati jog 1908. év augusztus hó 1-től kezdődő hat évre, folyó évi november hó 11-én d. e. 10 órákor, Aszód községházánál tartandó nyilvános árverésen bérbé fog adatni. Kikiáltási ár 920 kor. Bánatpénzül 500 kor. teendő le. Az árverési feltételek a főjegyzői irodában megtekinthetők. Kelt Aszódon, 1907. október 19. P. H. az előjáróság: *Nádudvarny, bíró: Hannay, h. főjegyző.*

1341/1907. évi sz. **Vadászati bérlet hirdetés!** A m. kir. vállalap tulajdonához tartozó Temesvármegye Képel és Szilas községek határában fekvő mintegy 3157 k. holdnyi dumbravai erdőben gyakorolható vadászati jognak 1907. évi október hó 1-től 1913. évi szeptember 30-ig számított egymásután követendő hat (6) év tartamára leendő bérbéadásá iránt 1907. évi november hó kilencedik (9) napján délelőtt 11 órákor a jerszegi m. kir. közalap erdőgondnokságnál zárt ajánlati versenyvel egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. A vadászati területen a vadállomány őz, vaddisznó, nyul és egyéb apróvad. Az egy (1) koronás helyéggel ellátott ajánlatához huszonkettő (22) korona bánatpénz esatolandó készpénzben és a fenti napon délelőtt 11 óráig a jerszegi m. kir. közalap, erdőgondnokságnál benyújtandó. A beígérendő évi bérszámokkal és betűkkel kiírandó, valamint kijelentendő az is, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat tetlenül elfogadja. Az ajánlattevők közötti szabad választás, valamint az ajánlatoknak visszatartási joga, tekintet nélkül a beígért bérszámokra, a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak fenntartatik. Elkészve bérbéadó, vagy a feltételektől eltérő, nemkülönb. utó- vagy távirati ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. A feltételek az erdőgondnokságnál a hivatalos órákban megtekinthetők. Jerszeg, 1907. évi október 20-án. P. H. M. kir. közalap, erdőgondnokság.

Rovatvezető: *Pejtsik Károly.*

Szines fotografálás a Lumière-féle Autochrom lemezeken.

A szines fotografozás történetében korszakot alkotó tökéletesítést jelentenek a Lumière testvérek által e napokban forgalomba hozott *autochrom-lemezek*. Bár az eljárás lényegileg semmi újat sem ad, mégis a háromszín-eljárást lehetetlen mértékben egyszerűsíteni anélkül, hogy annak jó tulajdonságaiból valamit feláldozna. Csak egyetlen felvételt szükséges. Színszűrő gyanánt nagyon finom burgonya-keményítőpor szerepel. A porszemecskék nagysága kisebb $\frac{1}{100}$ mm.-nél. Ezt a keményítőport alkalmas festékekkel megfestik narancs-, zöld- és ibolyaszínűre, megszáradás után helyes arányban keverik és üveglemezen egyetlen rétegben szétterítik. A szemecskék oly sűrűn fekszenek egymás mellett, hogy minden négyzetmilliméternyi területre 8–9 ezer jut belőlük. A szemecskék gömbölvüek lévén, még így is marad közöttük hézag, amit részben a szemecskék szétpréslésével, részben pedig a hézagokba hintett finom korommal töltenek ki, hogy ott fehér fény ne jusson be, mely a fényhatást rontaná. A keményítő-szemecskék elég átlátszók ahhoz, hogy parányi fényszűrők gyanánt működhessenek. Ezen színszűrőreget

belakozzák és arra öntik a mindenféle szín iránt legmagasabb fokban érzékenyített brómezüst-emulziót. Ha már most a lenese színes képet vet a lemezre, mielőtt a szín az érzékeny réteget érné, a színes poron ha'ad keresztül. Például kék fény esik a lemez valamely részére: a kék szín áthalad

K. Császár G. amatőr felvétele.

Visegrádi tájék.

a zöld- és ibolyaszínű szemecskéken, de a narancsszínű szemecskék nem engedik át, mert minden szín az elentett színt (kiegészítő színt) feltartja. A lemez tehát előidézés után mindenütt megfeketedik, kivéve a narancsszínű szemecskék alatt. Ha a lemezt ezen állapotában nézzük át erős fényben, a feketeség a másszínű szemecskéket mindenütt elfedi és a kék helyén narancsszínűt látunk. Így áll a dolog a többi színekre nézve is, ebben az állapotban tehát egy kiegészítő színű negatívunk van. Azonban erről a negatívról technikai okok miatt nem lehet kifogástalan másolatot készíteni és azért kényszerítve vagyunk a negatívot még az állandósítás előtt pozitívvá változtatni.

Az átváltoztatás nagyon egyszerű. Miután az előidézést teljes sötétségben, 150 másodpercig folytattuk, lemoszuk a lemezt és beletesszük savanyú káliumpermanganát oldatába, amely a képződött fekete színezüstöt feloldja, de nem bántja a változatlanul maradt brómezüstöt. Ezután már teljes napfény mellett dolgozunk. Most a lemezt lemosás után újból előidézzük, miáltal azok a helyek lesznek feketék, amelyek előbb fehéreknek maradtak, a feketeség most tehát az ellenkező színű szemecskéket fedi el s azért a szín ellentétbe csap át, vagyis természetes színű lesz: pozitívvá alakul. Egyéb aprólékos részletkérdésre e helyütt nem akarunk kitérni, csak annyit jegyzünk meg, hogy az eljárás alig nehezebb, mint egy rendes fotografiai felvétel elkészítése. A színes szemecskék oly aprók és oly sűrűn vannak egymás mellett, hogy még nagyítáznál, vetítésnél sem látszanak meg, hanem a szín összefolyik.

Az autochróm-lemezek, ámbár mindenféle szín iránt felette érzékenyek, mégis a kék szín és az ahhoz közel álló színek kissé erősebben hatnak rá; ezért felvételekor sárga lemezt kell a lenese elé tenni, hogy a kék szín egy részét visszatartsuk. Ezen fénygyengítés mellett is az expozíció oly rövid, hogy különösen kedvező viszonyok között lassúbb pillanatfelvételeket is készíthetünk. Nagyon fontos e találmány

azért is, mert benne egyéb tudományágak hatalmas segítségével nyernek.

A továbbiakban várakozással nézünk azon tökéletesítések elé, hogy a képeket papírosra másolva sokszorosíthatassuk. Ez idő szerint az autochróm-lemezek még semmi esetre sem alkalmasak arra, hogy a közönséges, egyszínű fotografozást kiszorítsák. De azt, hogy az eljárás mennyiben fogja valóra váltani a hozzá fűzött reményeket, ma csak annyiból tudjuk, hogy az eddig eszközölt kísérletek szakemberek és amatőrök véleménye szerint a lehető legkielégítőbb eredményekkel jártak. Mindenesetre feszült figyelemmel nézhetünk az e téren várható fejlemények elébe.

Higanychloriddal erősített lemezek feketítésére u'óbbi időben többek között különösen a következő oldatokat ajánlották: alkénsavas nátron és ólomsó vagy aranysó oldatait. Az arannyal vegyített oldatok azonban igen drágák, míg ellenben az alkénsavas ólomoldatok rövid idő alatt felbomlanak.

Megfigyeltük, hogy igen jól használható, barnásfekete fedést érünk el, ha a higanyval fehéritett lemezt a következő tartós folyadékban fűrésztjük:

30 rész tímsó

1000 rész víz

22 rész fixáló nátron.

Ezen folyadékban kezelt lemez ezüst és higany sulfidjait tartalmazza és igen állandó.

Amidol brómezüst chlorbrómezüst papírok előhívására az összes előhívók közül elsősorban ajánlítható a következő összesítő oldat:

3000 köbcm, vízben oldjunk 60 gr. krist. nátriumsulfítot. Használat alkalmával ezen oldatnak 300 köbcentiméterhez 2.5 gr. amidolt és 5—10 csepp 10%-os brómkáli oldatot adunk.

Ezen összeállításban szép kékesfekete színezést nyerünk. Kevesebb amidol szürkésfekete színeket eredményez.

Pozitívképek közvetlen előállításása másolópapírokon dia-positívok után. Lassaigne már 1839-ben észlelte, hogy a chlorözüstpapíros, mely a fény behatása alatt elromlott, jódkáliumoldattal való kezelés által azt a tulajdonságot ölti fel, hogy actinikus fénybehatásnak kitéve, újra színtelenné válik. Hrudnik Emil százados a „Photographische Correspondenz“ 1903. évi szeptemberi számában közli, hogy ő ezen kísérleteket tovább fejlesztette.

K. Császár G. amatőr felvétele.

Visegrádi tájék.

Befuttatott celloidinpapírost gyenge nappali viláosságnál a következő oldatban* fűrésztötte kb. 5—10 percig:

Víz 30 köbcentiméter

Jodkadmium 2 gr.

Jodammonium 2 gr.

Borax 2 gr.

* A jódammoniummal egyedül präparált réteg csak rövid tartósságu.

EDELSTEIN KÁROLY bookmaker * TELEFON 83—02. *

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 19, Mátyás-udvar, Szentkirályi-utca sarok. * Wien, I., Adlergasse 6.

A papírost azután szűrőpapíros között leitatta, szárítottta és egy diapositiv alatt addig másolta, míg az átlátszó részek fehéreké váltak. Ezek után a kópiát vízben röviden leöblítette, fixálófürdőben rögzítette és az aranyszínerőfürdőben színezte, mi gyakran egy órát is vesz igénybe. Végül jól kimosta a kópiát.

Ha egy a sötétebbi módon jódsóoldatban kezelt papírost színes diapositiv alatt másolunk, akkor egy az eredeti színeknek többé-kevésbé megfelelő színekben (komplementár-színek) másolt képet kapunk. Hrudnik a jódokadmium alkalmazásánál érte el a legszebb színképződést.

Befuttatott celloidinpapír néhány percig 1 gr. jódkadmiumnak 15 köbcentiméter vízben oldatában, melyhez néhány csepp sósavat öntünk, fűrésztetik. Sötétre befuttatott papír, ha lassabban is, de szép, érteles színeket ad. Hrudnik még azt is észlelte, hogy ilyen präparálás mellett néha nem komplementár színek éretnek el, hanem egyes papírmeknél a diapositiv eredeti színei is másolódnak.

LÓ-SPORT

Rovatvezető: Zuber Ferencz.

Tenyésztésünk állapota.

Rég volt már versenyév, mely a magyar telivértenyésztésre nézve oly siralmas eredménnyel végződött, mint az idei. Lovaink külföldi expedíciói naggyobára kudarccal vagy legjobb esetben félsikerrrel végződtek, míg a külföldi lovak ugyancsak vesztélyezteték naggyob díjainkat. Angliában ugyanis Morpeth utolsónak végzett az Ascot Gold Cupben, míg Bon Marché csak egy teljesen jelentéktelen kis handicapet birt nyerni. Németországban sem volt több szerencsénk: Faith megnyerte ugyan a Hamburgi nagy díjat, de ehhez a győzelemhez a magyar telivértenyésztésnek vajmi kevés köze van, mert Faith német tenyésztésű ló s amellet még osztrák sportsman tulajdona. Ami magyar tenyésztésű ló ezenkívül Németországban futott, annak mind esufos megveretés lett a vége, hisz csak Hyeronimus, Elmore és Némémasszony eseteire kell rámutatnunk. Viszont a külföldiek, főleg a németek szép sikerrel próbálkoztak nálunk. Hohenlohe-Oehringen herceg és Arco Zinneberg gróf kétévesei, nevezetesen Guajak, Geständniß és Galate, illetve Miracle és Illustra évjáratuk elitjéhez tartoztak s a Károlyi Memoriant a Metro-pole-Preist s a Henckel Memoriant külföldre juttatták. Igaz ugyan, hogy e lovak Magyarországon idomittattnak s hogy részben belföldi fedezőmén az apjuk, de ez tenyésztési szempontból semmit sem nyom a latba, mert anyáik német lovak, ők maguk Németországban ellettek s tulajdonosok is német honpolgárok.

E kétéveseken kívül még a híres Fabula is kegyetlen csapást mért tenyésztésünkre, midőn az Ausztria-díjban lekanterezte legjobb lovainkat. A graditzi ménés expedíciója, bár nagy anyagi kárt nem okozott, erkölcsileg szinte súlyos beszámítás alá esik, mert Delphinén át számitva ugyancsak a német tenyésztés magas kvalitásait igazolja.

Dívat a német tenyésztés, melyet még csak tíz évvel ezelőtt fölényen vertünk, ma már a nyakunkon nőtt, s majd minden naggyob díj előtt felhangzik a vészkiáltás: „Hannibal ante portas!”

De bármily kellemetlen s következményeiben kiszámíthatatlanul káros is ránk nézve a német tenyésztés vehemens előrenyomulása, van egy még sokkal szégyenletesebb és ag-

gasztóbb körülmény, mely tenyésztésünk stagnálásának napnál világosabb bizonyítéka: az osztrák telivértenyésztés, mely egy évtized előtt még absolut nulla volt, ma már kezd fenyegető rénként feltűnedezni, s hogy még nem nőtt teljesen a nyakunkra, annak tisztán egy formálítás az oka. Az osztrák tenyésztők naggyob része ugyanis Magyarországon helyezte el méneseit, mint pl. br. Springer Gusztáv Felsőjattón, Dréher Antal Tordason, Wiener-Welten lovag Gombán, Mauthner Viktor Miklósfalván stb. Az itt elletett lovak a szabályok értelmében magyar lovaknak számittatnak, de világos, hogy ez a látszólagos magyarsága e ménéseknek csak addig tart, míg az a tulajdonos uraknak tetszik. Egy gazdasági különválás esetén, mikor az eminerent gazdasági jelentőségű lótenyésztési s löversenyügy megszűnik közös ügy lenni, az osztrák tenyésztők bizonyára hazaviszik a méneseiket, hogy az Ausztriában megadandó kedvezményeket élvezhessék. Már pedig a felsorolt nagy magánménések a szinte hihetetlenül fejlődő napagedli ménéssel együtt már ma is felvethetik a versenyt az egykor oly hatalmas magyar tenyésztés romjaival. Mert tényleg a magyar tenyésztés ma már csak romja az egykorinak. Hol van ma a kisbéri ménés mint *tenyészintézet*, s hol volt a nyolevanas években? Kiheverheti-e tenyésztésünk azokat az óriási vesztéseket, melyeket például csak az Esterházy Miklós, Hunyady Imre, báró Königswarder Hermann, Blaskovits Miklós és Henckel Hugó gróf híres méneseinek teljes megszűnése vagy jelentéktelen méretekre való redukálása révén szenvedett? Valóban vígasztalan kép az, mely a figyelmes szemlélő elé tárul. De nem elég a bajokat konstataálni, sürgös segélyre van szükség, hogy a magyar tenyésztés mielőbb ismét régi fényében üdvözölhessük. Z.

FEDEZÉSI HIRDETÉS.

Az 1908. évi fedeztetési idényben a kulesárvölgyi ménésben (20 pernyi távolságra Tornóc vasutállomástól. A Bécs—Budapesti fővonalon) fedeznek:

BON MARCHÉ 66 s m ap. Bona Vista, any. Edelweiss Chamant-tól.

Fedezési díj: 1000 korona.

MINDEGY 116 p m apja Dunure, anyja Mirabell Macaroni-tól.

(Mindegy Peregrin apja).

Fedezési díj: 1000 korona.

GALAHAD 66 p m apja Gaga, anyja Galóca Galaor-tól.

Fedezési díj: 500 korona.

Kancák tartása és ellátása a kisbéri árszabás szerint.

Bejelentések legkésőbb 1907. december hó 15-ig a ménésintézőséghez küldendők. Későbbi bejelentések a szabad helyek szerint fogadtatnak el. Ugyanekkor bejelentendő a kanea származása és hogy mely méntől volt vemhes. A ménésintézőség fenntartja magának a nem megfelelő kancák visszautasítását.

További felvilágosítással készséggel szolgál

a kulesárvölgyi ménésvezetőség.

Posta: Tornóc, Nyitra-megye.

1—3

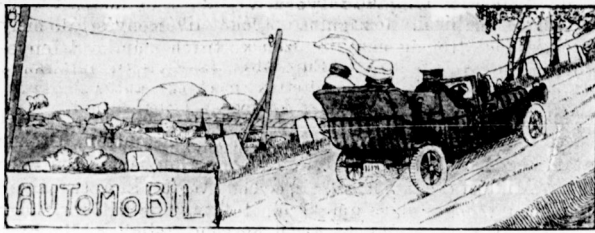
„NEMZETI SPORT”

egyed számai minden

naggyob tőzsdében kaphatók.

DOBRIN J. és TÁRSA bookmaker

BUDAPEST, IV. ker., KOSSUTH LAJOS-UTCA 14—16. a Nemzeti Kaszinóval szemben. * TELEFONSZÁM: 301

Rovatvezető: Lindner Ernő.

IV. Nemzetközi automobilkiállítás Budapesten.

A Magyar Automobil Klub immár negyedikben rendez automobilkiállítást Budapesten, a városligeti iparsarokban, mely, mint mult számunkban megírtuk, 1908. évi május 17-én nyílik meg és 1908. évi május 31-ig marad nyitva. Azóta megjelentek a kiállítás rendszabályai, amelyekből a következő fontosabb adatokat vesszük ki:

2. A kiállítás nemzetközi jellegű és a következő osztályokra oszlik:

Automobilok, motorkerékpárok, kerékpárok, tandemek, mótoros hajók, mezőgazdasági automobilonok, tartozékaik és minden ezekkel az iparcikkkel kapcsolatos alkatrészek és használati szerek; továbbá teher-automobilok, kocsialvázak, kocsialkatrészek, kocsik, hajó- és egyéb jármű-motórok, akkumulátorok, sporthajók, kocsik, lámpák, pneumatikok, mellékalkatrészek stb., utépítés, burkolás, karbantartás, pormentesítés, utihengerek stb., fékek, sportöltönyök, leírások és az ezen sportokat tárgyaló könyvek, rajzok, találmányok stb., szóval mindaz, ami a felsorolt osztályok keretébe tartozik.

5. A kiállításra szánt küldemények lehetőleg mielőbb, legkésőbb azonban 1908 március 15-ig a kiállítás végrehajtó-bizottságának (Budapest, IV., Kigó-tér 1.) írásbelileg bejelentendők.

3. A kiállítók alapterületért négyzetméterenként 25 korona és falterületért négyzetméterenként 15 korona helybért fizetnek.

A külföldi kiállítási tárgyak vámmentes visszaszállítására a végrehajtó-bizottság a kellő lépéseket már megtette és igyekszik a Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Franciaországban szokásos és az előző kiállítások alkalmával is élvezett szállítási kedvezményeket a kiállítók részére kieszközölni.

A kiállított tárgyak plakettekkel és díszlevelekkel fognak díjaztatni. A kiállítás anyagáról részletes katalógus-fog készített. Mindennemű kérdézőkódásokra a kiállítási bizottság (Budapest, IV., Kigó-tér 1.) szívesen szolgál felvilágosításokkal.

A kiállítási bizottság a következőképp alakult meg:

Gróf Zichy Béla Rezső elnök, Bláthy Ottó Titusz alelnök, Krisztinkovich Béla igazgató, felsőványi Baruch Jenő igazgató-helyettes. Bizottsági tagok: Fényi Béla, gróf Hannoncourt Félix, Hatvány Károly, bátorkeszi Kobek Kornél, kiscétényi Kovách László, dr. Széchy Kálmán, dr. Molnár Ákos, báró Vécsey László. Közreműködő tagok: Dr. Delmár Tivadar, Hegedüs Ödön, Vas Frigyes. Titkár: Ifj. Krisztinkovich Béla.

Láncz — vagy „Cardan“ hajtás.

Automobiljaink hátsó tengelyeit jelenleg vagy láncz-vagy pedig csuklós tengely segítségével hajtják, míg a szíj- és egyéb hajtások csak elvtelve fordulnak e.ö. E két főrendszer előnyei és hátrányai a következőkben foglalhatók össze: I. Lánczhajtás. Előnyei: 1. Az előtétengelyen levő kis láncok könnyű kicserélhetősége, miáltal lehetővé tétetik, hogy egy versenykocsit úgy helygi, mint síkversenyekben használhatunk, vagy hogy turakocsin téli és nyári feltétet alkalmazzunk, egyszerűen azért, hogy a hátsó tengelyre más láncok kerüljenek ékelünk. 2. A hátsó tengely, a kocsinak rugónélküli része, mely a hordrugók alatt fekszik, igen könnyű, a kerékabroncsok tehát kevésbé vannak igénybevéve mint lökhárítók s így sokkal kevésbé romlanak. Hátrányai: 1. Jelentékeny munkaveszteség, minthogy a lánc

nem foroghat olajban. 2. Zajos járás, mivel a lánc por és fűtőhomok által kopik.

II. Cardanhajtás. Előnyei: 1. Csendes járás. 2. Csekély munkaveszteség, mivel a hajtás olajban jár. Ezekből egy 30 HP-s Cardan-kocsi teljesítménye egy 40 HP-s lánc-hajtású kocsit teljesítményével. Hogy ezen nyereség a csekélyebb abroncselhasználás által ellensúlyoztatik-e, igen nehezen bizonyítható. Hátrányai: 1. A hátsó tengely — nem rugózott rész — nehéz s ezért a pneumatik kénytelen a rugózás nagy részét átvenni. 2. Az áttétel kevésbé könnyen változtatható.

Régebben az a nézet állott fenn, hogy nagy kocsik számára lánc-, és kisebbek számára „Cardan“-hajtás célszerű. Ezt a nézetet azzal indokolták, hogy a kis kocsiknak aránylag csekély löerőszámánál a lánc-hajtás nagy veszteségei mellett rendkívül kis teljesítőképességet tartanak meg s hogy a reakciós erők, amelyeknek hatását a régebbi „Cardan“-hajtású kocsik tervezői nem vették eléggé figyelembe, gyakran okoztak motoralkatrész-töréseket.

A motornál akcióerőként szerepel pld. a dugattyura gyakorolt explozió-nyomás, míg a henger felső részére gyakorolt nyomás reakcióerő, mely ugyanolyan nagy, de ellenkező értelmű mint az akcióerő. A reakcióerők felvételeire szolgálhatnak ez esetben a hengermegerősítési csavarok. Ezen reakcióerők az automobil-gyártásnál gyakran figyelmen kívül hagyatnak és a Cardan-hajtás azon hibáit, melyeket a jelenleg már helyesen szerkesztő gyárak régebben elkövettek, most visszatérni látjuk néhány oly gyárnál, mely csak nemrég tért át a motorkerék-gyártásról a motorkocsi-gyártásra. Néhány német gyár még most is vallja az előbb említett nézetet a „Cardan“-ra vonatkozólag és azt csak kis kocsikra alkalmazza, de igen sok francia cég és a legtöbb olasz cég már igen nagy löerőjű kocsikat is „Cardan“-hajtással épít. Renault pld. az 1906-os francia nagy díjat egy 105 HP-s „Cardan“-hajtású kocsival nyerte meg. Ezen versenyben már több „Cardan“-kocsi szerepelt mint lánc-hajtású s a haladás nyilvánvaló, ha az 1904. évi Gordon-Benett két darab „Cardan“-kocsijával összehasonlítjuk. Az utolsó években tehát rohamosan szaporodtak a „Cardan“-kocsik s azon gyárak is, amelyek eddig lánc-hajtást alkalmaztak, készünek az átalakítás keresztülvételére. Egyáltalán remélhető, hogy a lánc-hajtást a zajtalanul és gazdaságosan olajban járó „Cardan“-hajtás nemsokára teljesen kiszorítja.

br. Löw.

Automobilkiállítások. A kissé felújított automobilkrisist legjobban megérfolják ama fényes kiállítások, amelyeket ez év két utolsó hónapja nyújt az automobilközönségnek. A mult vasárnap nyílt meg a londoni Olympia Show, amelynek szencziója, hogy számos cég idei mintájú kocsijait leszállított árban kínálja. Ebből természetesen a jövő évi árakra nem lehet következtetni, mert az automobilgyártásnál ujabban használt különleges acél-fajták és szerkezeti javítások inkább a drágulás mellett szólnak. A párisi kiállítás, melyhez sok magyar szakember zárandokol, tízeves jubileumát üli és a jelentkezők óriási száma és tekintélye a világ legnagyobb kiállításává teszik az idej „Salon“-t. Nagyszabásúnak ígérkezik a berlini kiállítás, amelyre az I. osztályban 79, a másodikban 35 cég jelentkezett. Értékes támasza a német kiállításnak a császári ház meleg érdeklődése.

A Coupe d' Evreux verseny a hó elején tartatott meg a „Les Sports“ című francia sportlap rendezésében. A verseny hasonlóan a Gailloni versenyhez, rövid távon volt befutandó. A selejtező versenyek egy kilométerre, a döntők álló starttal egy angol mértföldre és repülő starttal egy kilométerre voltak kitzve. A kis kocsik versenyében ismét a Sizaire és Naudin-cég járt elől, melynek győztes gépe a kilométert 1 p. 12 mp. alatt és a mértföldet 1 p. 39¹/₂ mp. alatt futotta be. A Császárdíj kocsik versenyét Benz (Helmery) nyerte 48 mp., illetve 1 p. 9¹/₂ mp. alatt. A Targa Florio kocsik elseje Darraeq (Métargy) volt 47¹/₂ mp., illetve 9¹/₂ mp. alatt, a korlátozás nélküli kocsik versenyében pedig Darraeq (Rigal) győzött 42¹/₂ mp., illetve 1 p. 1¹/₂ mp. alatt.

A Targa Florio Olaszország híres automobilversenye a jövő év május hó 12-én fog megtartatni Sziciliában a Termini—Corda—Gastatosuro—Potralia—Castelunovo—Termini körpályán. Díjaként az első a Targa plaketten kívül 15.000 lírát, a helyezett 8000, 4000, 2000 és 1000 lírát nyernek.

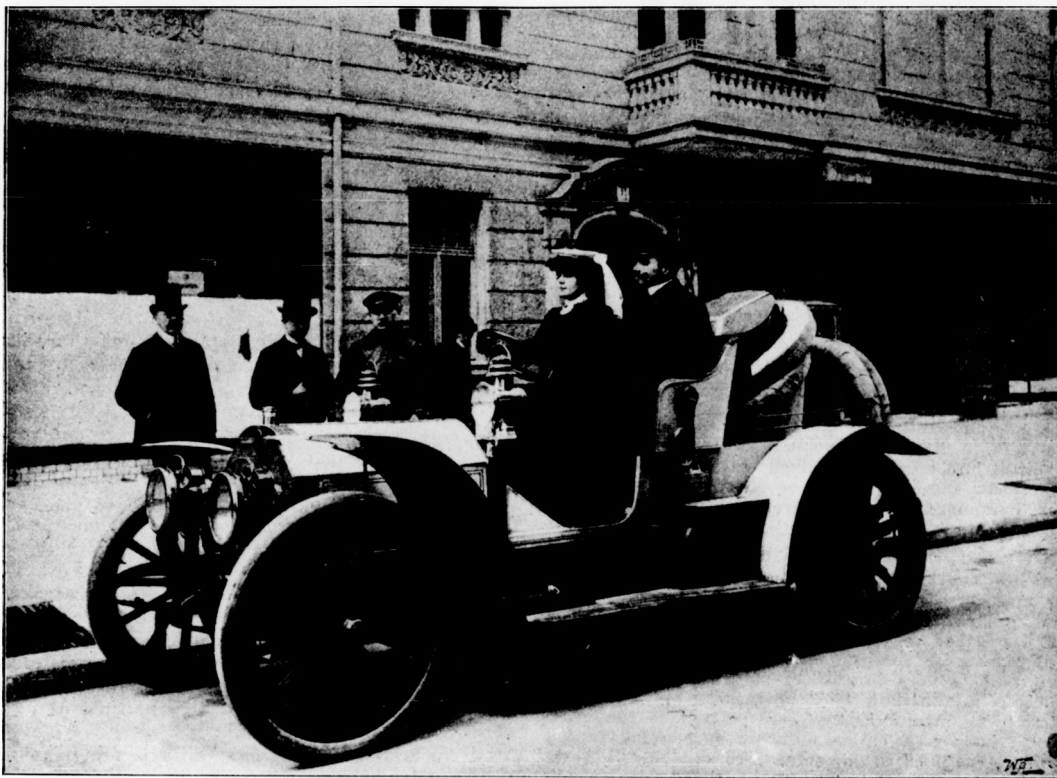
Az Oesterreichischer Automobilclub következő sportprogramot alapított meg a jövő évre: Voiturették versenye Bécs és Reichenberg között. 2. Staféta verseny Reichenberg—Brünn—Bécs—Grác—Trieszt között. 3. Egy katonai gyakorlati

ut. 4. Egy teherkocsi verseny és 6. A Semmering hegyverseny. Ezekon kívül egy boszniai kirándulás is tervezetik, amelynél természetesen a Magyar Automobil-Klub részvételére is számítanak.

Az 1908-iki francia nagy díj. A francia automobilklub versenybizottsága a jövő évi nagy díj terminusául június 20-ikát vagy július 5-ikét vette tervbe. Minden résztvevő kocsinak 4 hengeres motornál 155 mm³, több cilindernél pedig ennek megfelelőleg nagyobb tartalommal kell bírnia. A versenykész járművek sulya olajtartalommal együtt 1100 kg-nál kevesebb nem lehet.

Automobilkrízisről tárgyalnak bizonyos körök gyanus szorgalommal s a viszonyokat nem ismerő hajlandó a rémhírekben az automobilizmus általános esődjét látni. Nem akarjuk feltételezni, hogy a folytonos riadók bizonyos célzatos-sággal bírnak, de semmi esetre sem gondolták meg a rémlátók, mennyire árt e tulzás az automobilizmusnak. Mi történt tehát valójában, ami annyira felizgatta az embereket? Az, hogy né-

A porfejlesztés megakadályozása egyike azon fontos kérdéseknek, mely az országutak fejlődő automobilforgalmával mindinkább előtérbe nyomul. A számos kísérlet után, melyeket Ausztráliában, Amerikában és Európában (a Rivierán) ez irányban több-kevesebb sikerrel megejtettek, most egy automobil-szakértőkből álló angol társaság vette kezébe az ügyet és pedig, úgy látszik, eredménnyel. Az összes porakadályozó itatószerek közül, amelyeket kipróbáltak, a kátrány bizonyult a leghatásosabbnak és az angol komité ezen eredmény után azonnal sietett a kormányhoz beadványt intézni, amelyben Anglia nagyobb közlekedési utainak bekátrányozását kéri. A terv 25 millióba kerülne s így igen kétséges, vajjon az angol kormány teljesíti-e a kérelmezők kívánságát. Amint értesülünk, a fővárosban is van egyesület alakulóban, amelynek az a célja, hogy a fővárosban képződő és a levegőt megfertőző füst és por ellen keresen orvoslást és társadalmi uton tegyen kísérletet ennek a bajnak elhárítására. Az egyesület megalapítása dolgában értekezlet is volt már az új városháza közgyűlési termében, nem tulságos nagy érdeklődés mellett. Az értekezletet *Fülepp* Kálmán főpolgármes-

Dr. Papp L.-né, az első berlini hivatásos nőkocsivezető.

hány spekulatív alapon nyugvó automobilgyár (ilyen különösen sok van Oszországban) liquidálni volt kénytelen az általános gazdasági helyzet hatása alatt. A szolid alapon nyugvó nagy cégeket persze nem volt képes a gazdasági pangás megingatni: egyszerűen kevesebb nyereséggel zárták mérlegüket, *mint majd nem minden más iparvállalat*. A gyengék kivátsa nem kára, hanem csak haszna az automobilizmusnak. Itt említjük meg, hogy magyar cégeink csak a legszolidabb cérekkel állnak összeköttetésben.

Érdeklődők figyelmébe! A Nemzeti Sport automobilrovatának szerkesztősége az automobilizmust érintő mindennemű felvilágosításokkal szívesen szolgál előfizetőinek. Előfizetőink érdekesebb cikkeit és irodalmi színvonalon álló utleírásait (fényképekkel) szívesen közöljük.

Magyar hölgy — berlini automobilbérkocsi vezető. Dr. Papp L.-né, egy magyar uriaszony, ki a női foglalkozásnak szaporítása érdekében már eddig is jelentős tevékenységet fejtett ki, legutóbb Berlinben számos nehézség legyőzése után automobilhajtási engedélyt eszközölt ki. Ha az első nap bevételéből (120 márka) következtetni lehetne, az új foglalkozást igen jó üzletnek keil tartani. A vállalkozó hölgynek képét a mai számban találják meg olvasóink.

ter nyitotta meg, aki utalt annak a kérdésnek a fontosságára, amelyet az alakulandó egyesület maga elé tűzött. Ezután az értekezlet elnökéül Wartha Vince műegyetemi rektort választották meg, jegyzőnek pedig Bojár Sándort. Wartha Vince kifejtette, hogy a tisztaságnak mily nagy szerepe van egy város lakosságára nemcsak higiéniai, de gazdasági szempontból is. Ezután dr. Reiner Ede beszélt, majd Bojár Sándor fejtette ki az alakítandó egyesület programját, mire az értekezlet kimondta, hogy az egyesület megalakítását szükségesnek tartja. Az alakuló közgyűlést legközelebb fogják összehívni.

Automobilországot építését tervezik Frankfurt és Berlin között és úgy hírlik hogy a német császár maga is érdeklődik ezen terv iránt. Mindenesetre érdekes és hasznos útjás volna ezen országut, melyet egyébként nemcsak üzleti, hanem sportcélokra is föl akarnak használni.

Tűzoltó automobil napról napra nagyobb hódításokat tesz. Legutóbb Glasgow városa szereltette fel tűzoltóságot tűzoltó kocsikkal, melyek 48 kilométer sebességet tudnak kifejteni és szivattyúkkal 27 láb mélységből szállíthatnak vizet, mely aztán 140 láb magasságnyira lövelhető.

Automobilizmus Angliában. Az angol automobiljárművekre vonatkozó utolsó statisztika a következő adatokat szolgáltatja: automobil járművek összes száma 94.760, ezek között

45.500 közönséges kocsi, 2700 omnibusz és teherkocsi, a maradék rész motorkerékpárokból áll.

Automobil a sivatagban. Angliában a mult napokban oly automobil próbáltak ki, mely homokos sivatagokban való közlekedésre volt szerkesztve. Az automobilnak 75 lóerőnyi gépje van és kerekei acélbronzokkal bírnak. Az automobil alsó része és acéllemezrel védett gépezete acélszekrényben van elhelyezve, hogy ezáltal a homok káros befolyása elkerültesse. A kísérletek, úgy látszik, sikeresek voltak, mert a szerkesztők az automobilnak Kairóba való szállítását rendelték el, ahol ez a rendelő egyiptomi kormányának fog átadatni. Az új szerkesztői automobil Wingate sirdar által fog csapatsemleki alkalmával használtatni, mivel a szudáni helyőrségek meglehetősen messze fekszenek egymástól.

Nemzetközi automobil kongresszus. Berthon francia közlekedésügyi miniszter a jövő évi Automobil Salon alkalmával nemzetközi értekezletet fog egybehívni, amelynek feladata lenne azon technikai kérdésekkel foglalkozni, amelyek a közutaknak az automobilok iránti igénybevételét és azon módszereket tárgyalják, amelyek az utépítésnek ezen legújabb járműhöz való alkalmazkodására vonatkoznak.

Az automobilipar hat éves fejlődését kitűnően illusztrálják a következő szám adatok: 1900-ban gyártottak Franciaországban 10.000, Angliában 2481, Németországban 2312 automobil. 1906-ban Franciaország 55.000, Anglia 27.000, Németország 22.000, Olaszország 18.000 és Belgium 12.000 darabban szerepel.

Nemzetközi automobil kiállítás Berlinben 1907. évben. Henrik porosz herceg, a német automobilizmus nagy híve, elfogadta a december 5-től 22-ig a zoológiai kertben levő kiállítási csarnokban létesítendő „Nemzetközi automobilkiállítás” védnökségét. A kiállítást a német császár személyesen fogja megnyitni.

Automobilbérkocsik New-Yorkban. New-Yorkban Touring Car and Taxial Service Company címmel egy millió dollár alaptőkével társaság alakult, mely 400 Renault Taximeter bérkocsit és 60 turakocsit fog a közönség rendelkezésére bocsátani. A kocsik januárban fognak üzembe helyeztetni.

Automobilisport a keleten. Indiában és Egyipton a keletnek azon országai, ahol az automobil használatát rendkívüli módon terjed. Indiában a gazdag rajáknak és magasabbrendű hivatalnokok nagy részének van automobilja és a kereslet még mindig emelkedik. A helyi viszonyoknak megfelelőleg nagy égőanyag-reservoirral bíró kocsik kerestetnek. Alexandriában és Kairóban már vannak automobilklubok és ezek a jövő évben egy „Circuit des Pyramides” gyorsasági versenyt fognak rendezni, melyre számos nagyértékű tiszteletdíj lesz kifizetve.

A pneumatik felvívottsága és a sebesség. Mr. S F Edge igen érdekes kísérleteket tett a minap a brookland-i automobilpályán a célból, hogy a pneumatikban uralkodó légnyomásnak befolyását a jármű sebességére tanulmányozza. A kísérleteket Edge egy 40 lóerős hat hengeres géppel végezte 2.5—7 kg/cm² változó légnyomással. A kocsi minden egyes esetben teljes sebességgel futotta be a negyedmérföldes pályát és az egyes idők közötti különbség maximálisan 4—5 mp-et tett ki. Ezen eredmény ellentétben áll ama különösen kerékpáros körökben elterjedt felfogással, hogy csak erősen felvívott pneumatikkal lehet nagy sebességeket elérni és egyszersmind arra int, hogy a gyakran hiábavaló és a ruganyosság rovására eső tulkevényen felvívástól tartózkodjunk.

Az „Automobilok ára 1908 évben az „Autocar” angol szaklap szerinti nem fog lényeges leszállítást megérni és ezen csekély leszállítás is leginkább a nehéz kocsiknál fog beállani, míg a közepes kocsik ára megmarad. A megmaradó árak mellett azonban a minőség és konstrukció tetemes javulása várható.

Az angol Automobilkereskedelem óriási forgalmát bizonyítja, hogy a folyó év első kilenc hónapjában Angliában 90 millió koronáért adtak el automobilokat.

Orvosok automobilklubja. A bécsi orvosi kamara üléstermében f. év október 19-én megtartották az „Orvosok Automobilklubja” alakuló gyűlését. Az alapszabályok 2. §-a értelmében az egyesület célja, hogy a foglalkozásukhoz szükséges automobilok vételét, illetőleg bérletét könnyítse, továbbá, hogy az automobil tartásánál, valamint a hajtóerő előállításánál felmerülő költségeit annyira leszállítsa, hogy orvosnak ezen jármű használata ne kerüljön többé, mint az eddigi bérkocsiknak járó díj. Elnökké választották dr. Hoehsinger jelöltet; alelnökké pedig dr. Alexander és dr. Mandl jelölteket.

Rovatvezető: Moór Jenő. (h. szerk.)

A hétről. A mult hétnek is meg volt a maga szenzációja, a Typographia 17:0-ás veresége.

Szinte külön hangsúlyozni kell azt, hogy *egy osztályba*, még pedig az *elsőbe* tartozó két csapatról van szó. Sajátságos, hogy az első osztályu bajnoki turnusba évről-évre bekerül egy-két olyan csapat, amely egy-két hasonló gyenge eredménnyel állandóan felszinen tartja azt az oly sokszor eltemetett három osztályu bajnokságot. De igazat ad ez az eredmény nekünk abban is, hogy ha az osztályok számát nem szaporítjuk is, az osztályozás *rendjét* meg kell változtatni, mert így arra érdemetlen csapatok is bekerülnek a felsőbb osztályokba. A Typographia csapatának meneszírozásánál azonban rá kell mutatnunk még egy téves felfogásra. Ez az egylet első csapatába olyan játékosokat állított, melyek a III-ik csapatban játszottak, vagy nem is rendes versenyjátékosok. Ellenben a II-ik csapatot — mely pedig az elsőnek természetes tartaléka — meg nem bolygatta, hogy a szövetségi díjat megnyerhesse. Hát ez így nincs rendjén. Az első osztályu bajnokság célja világos; minden egylet természetesen a legjobb XI-et tartozik érte játszani *mindig* és nemcsak akkor, mikor az osztályozás elkerüléséhez szükséges pontok megszerzéséről van szó. Azért játszani az I. osztályu *bajnokságban*, hogy *szövetségi díjat* nyerjen valamely csapat, nem helyes dolog. Ez *cél* nem lehet, minthogy a szövetségi díj csak a tartalékjátékosok nevelése érdekében alapított. Elvégre is a II. csapat tartaléka az I-nek és nem megfordítva. A díj szellemét meghamisítani nem szabad.

A mult heti bajnoki mérkőzések egyébként boros, esős időben folytak le. Majdnem mind meglepetéssel szolgáltak. Mégis — úgy látszik — legtöbb szó arról a mérkőzésről fog esni, amely mérkőzés nem volt meg. A Főv. TC. ugyanis lemondott a MTK. ellen való I. osztályu bajnoki mérkőzéséről, hogy Pozsonyban egy barátságos matchet játszzék. Ez az eljárás szokatlan és sportszerűtlen, nem is szólván arról, hogy erősen sérti azoknak az egyleteknek az érdekeit, amelyek már lejátszották — talán nagy fáradtsággal — a Főv. TC. ellen való mérkőzésüket. Ugy halljuk, az ügynek a szövetség előtt lesz folytatása.

Az északmagyarországi kerületben befejeződtek az őszi mérkőzések, amelyeknek eredményei a következők:

	Játszott	Nyert	Eldöntetlen	Vesztett	Abott gólt	Kapott gólt	Pontok száma
Eperjesi TVE.	3	3	—	—	23	2	6
KASE.	3	1	1	1	30	8	3
KAC.	3	1	1	1	12	10	3
Kassai Munkás TE.	3	—	—	3	—	45	—

Az őszi forduló eredménye alapján tehát az Eperjesi TVE. a kerületi bajnokság valószínű győztesének látszik. De az őszi forduló eredményeinek ez az összállítása még nem végleges, mert a KASE. óvása az Eperjesen lefolyt match ellen, a MLSz. intéző-bizottsága előtt felsziki. Egyébként is a tavasz sok meglepetést hozhat, mert a ETVÉ., KASE. és KAC. csapatát alig választja el gólkülönbség egymástól, úgy, hogy tavasszal döntő befolyása lesz a csapatok pillanatnyi kondíciójának. Tény az, hogy a kerületi bajnokságok élénk sportéletre utalják a kassai és eperjesi sportegyesületeket és ez nagy eredménye a kerületi bajnokságok

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

megszervezésének. A csapatok közt folyó versengés mindig a helyes korlátokon belül marad, de azért minden legesekélyebb ellentét kikerülése céljából jó volna, ha a szövetség jóval a tavaszi szezon megkezdése előtt megtenne minden intézkedést a kerületi bajnokságra vonatkozólag, mert a vidéken a legkisebb félreértés is elkeveredést szül, ami azután a helyes sportélet kifjldését nagy mértékben hátráltatja.

I. osztályu bajnokság.

MAC.—UTE. Nem kis meglepetést keltett az, hogy a mult vasárnap a margitszigeti pályán a

1:0

MAC. aránylag csak igen kis gólarányban tudta megverni az UTE-t. A dolog magyarázata részben az, hogy a MAC. két kiváló szélsője, *Niessner* és *Borbás* nélkül állt ki, kiknek hiányát nagyon megérezte a csapat, — részben pedig az, hogy az UTE. védelme ezuttal igazán jó munkát végzett. *Kazár* kiváló helyezkedéssel védte kapuját s olyan jól, hogy e védésével méltó társa lett *Domonkos*nak is. A MAC. kissé könnyedén vette szívós ellenfelét, mely igen nagy lelkesedéssel és nagy energiával dolgozott. Közvetben UTE. támad, de nemskóra lendületbe jön a MAC. is s a féldő vége felé megszerzi a győztes gólt. A második féldőben már óvatosabb mindkét csapat. Általában a MAC. van fölényben, de további eredményt elérni a keményen dolgozó upjesti védelem ellen nem tud. *Bíró: Vámos Soma* (Föv. TC.) volt.

BTC.—Typogr. Hogy egy csapatban lábrakapott demoralizáció mennyire befolyásolhatja annak játékerejét, annak ékes

17:0

bizonyosága ez a páratlan, és az I. osztályu bajnokságban rekordot képező gólarány, melyet az ősszel elég jól szerepelt Typographiával szemben, az Amerikai-uti pályán ért el a BTC. A mérkőzés tanulságaival bevezető sorainkban is foglalkozunk; itt csak azt jegyezzük meg, hogy a Typographia 10, 9, majd 8 emberrel játszott. De ez sem menti azt a közönyt, melyvel az egész csapat játszott. Ekkora gólarálynak egy osztályban előfordulnia nem szabad. A BTC. egyébként végig teljes fölényben volt s tetszés szerint lötte góljait, anélkül, hogy valami különös munkát végzett volna értük. Maga az egyoldalu mérkőzés egyébként sem szép, sem fair nem volt. Féldő 3:0. *Bíró: Nagy Ferenc* (FTC.) volt.

FTC.—Törekvés. Miként a BTC. ellen, úgy a mult évi bajnokcsapatnak is meglepetést szerzett a Törekvés, mely ügyesen ki-

2:2

hasznalta azt a körülményt, hogy a FTC-ből néhány jó játékos hiányzott, s lelkes, de tulerélyes, játékkal megakadályozta a zöld-fehérek győzelmét. Bár nem szenved kétséget az, hogy a FTC. a jobbik csapat, mindazonáltal csak önmagát okolhatja ősi balsikereiért. Meglazult a csapatban egykor elismert fegyelem is, mert csak így történhetik meg az, hogy a bajnokcsapat csak nyolc emberrel kezdjen meg egy mérkőzést. Az első féldőben meglehetősen változatos a játék. A vezetőgőlt a Törekvés éri el, amit azonban a FTC. még ebben a féldőben kiegyenlített. A második féldőben jobbadán egyéni játékkal dolgozik mindkét csapat. Fölényben a FTC. van; 2:1 arányban vezet is már, mikor *Rumbold* egyziben hátra gurítja a labdát, mely — mialatt a kapus tévővázik — a kapuba gurul s így megszerzi a Törekvés kiegyenlítő gólját. A FTC. *Gorszky*, *Koródy*, *Iványi*, *Schachekot* nélkülözni kénytelen, s így a váratlan eredmény azon néhány indolens játékos terhelé, akik a vezetőséget olyan kínos helyzetbe hozták, hogy a csatársorba *Muzsik* és *Medgyessy III.* csapatbeli játékosokat volt kénytelen beállítani, kik *Braun* és *Szeitler*-rel alkotott csatársorral teljesen gólképtelen játékokat mutattak. *Bíró: Minder Frigyes* (BTC.) volt.

II. osztályu bajnokság.

URAK.—IIIkTVE. 3:1. Az eredmény a IIIkTVE. fejlődésére elég jó fényt vet, bár az URAK. játékát a rossz állapotban levő pálya nagyon befolyásolta. Féldő: 1:1. Sok szó esett már a Határ-utcai pályának a közönségéről is. Most, hogy kedvelt csapata újból erőre kapott, az ó-budai sovén közönség ismét terrorizálni kezdi a vendégcsapatokat. Két évvel ezelőtt a MLSz. ezek érdekében óvintézkedéseket tett kötelezővé, kötelezően a pályatulajdonost arra, hogy minden mérkőzésen két rendőrt állítson az utcai nép megfékezésére. Vajjon ellenőriz-e ezt a szövetség képviselője, a bíró? A mérkőzést egyébként *Langfelder Ferenc* (UTE.) vezette.

33FC.—TLE. 8:0. A másodosztályú csapatok közül erősen kimagasló 33FC. ezt a mérkőzést is könnyen és biztosan nyerte. *Bíró: Stobbe Ferenc* szöv. kapitány volt.

Kőbányai TE.—Kereskedők O:O. Érdektelen unalmas mérkőzés volt e két egyenlő erejű csapat között a Kőbányai Indóház-utcai pályán. *Bíró: Horváth Ferenc* (FTC.) volt.

Szövetségi díj. BTC. II—FTC. II. 5:0 Nagy meglepetés a BTC. győzelme eddig az eddig oly jól szerepelt FTC. II. fölényben. A meglepően nagy gólarány magyarázata az, hogy a II. féldőben a bíró a FTC. kapusát, *Dobronyi*t, tettelesség miatt kiállította. Féldő 1:0. *Bíró: Simon Pál* (TLE.) volt. (Nov. 3.)

November 10-én: BTC. II.—Typographia II. 3:1. Meglepetés számba megy a mult évi szövetségi díj győztesnek váratlan veresége a különben jó formában lévő, de szerencsével is játszó BTC. II-től. Féldő 1:0 a BTC. II. javára. *Bíró Nagy Ferenc* (FTC.) volt. *FTC. II.—Törekvés II.* 5:3. Erős küzdelem, különösen a második féldőben. *Bíró: Minder Frigyes* (BTC.) volt.

Nemzetközi mérkőzések.

MTK.—Sparta. A várt vereség helyett rája néző aránylag kedvező eredménnyel végződött a prágai AC. *Sparta* vendégszereplése a mult vasárnap a milennárius pályán. Bár a gólarány nem fejezi ki a tényleges erőviszonyokat, mert hiszen a MTK. végig fölényben játszott, mégis az eredményt, úgy, ahogy van, realisan kell elfogadni, mert körülbelül kifejezője annak a gyengébb formának, amit a Testgyakorlók csatársora ezuttal mutatott. Amilyen jól játszott a mezőnyben a MTK. támadása, olyan határozatlan és éreltyelen volt a kapu előtt. Viszont a csehek itt a várakozást felülmúló jó védőmunkát végeztek, különösen *Lawrence* a kapuban, *Rezek* középfedezet és *Beranek* jobbszélső. Kár, hogy e tehetséges játékos mindjárt az első percekben úgy megsérült, hogy az egész mérkőzésen hasznavehetetlen volt s így a Sparta jóformán csak 10 emberrel játszott. A mezőnyben a csatársor eég tetszetős adogatással dolgozott, de a kapu előtt erőtlen volt minden támadásuk, minek oka a gyengébb lövőképesség ki- kívül abban is keresendő, hogy a fedezetor nem érintkezett eléggé a támadással. A MTK-nél a védelem a szokott jó volt. Kár, hogy a két szélső fedezet testi erejét és kezét a megengedettnél többet használta.

A két csapat így állt föl:

MTK: *Domonkos* — *Nagy*, *Csüdör* — *Virág*, *Szűcs*, *Sár*, — *Sebestyén*, *Károly*, *Bíró*, *Döme*, *Weisz*. *AC. Sparta:* *Lawrence* — *Kopecky*, *Vieek* — *Fallada*, *Rezek*, *Hlavicka* — *Beranek*, *Karlík*, *Hradecky*, *Baum*, *Ceistin*.

A magyarok csak 10 emberrel kezdenek, mert *Károly* kb. öt perccel késik. Az első gólbólóvást a csehek adják le a balszélről, melyet azonban *Domonkos* jól véd. Nyomban visszaadja a látogatást a magyar csatársor is és a cseh kapus csakhamar néhány jól heyezett lapdát tesz ártalmatlanná — lábbal. A sok lábbal való védés láttára a közönség erősen bizakodni kezd a magyar fiuk győzelmében, különösen akkor, mikor egymást érik a lövések. Azonban a cseh védelemnek minden sikerül s szerencsésen megszabadulnak a MTK. két kornerétől is a 19. és 20-ik percekben. *Károly-Sebestyén* a mezőnyben szép adogatással nyomunk föl, de a beadott labdákat középtűnt nem tudják értékesíteni. Közben a már megsérült *Beranek* távozásával négyesre fogyott cseh csatársor ügyes adogatással fölnyomul ugyan, de támadásukban nincs elég erő. A 26-ik percben újabb korner ér el a magyar csapat de ez sem hoz eredményt, míg a cseh középcsatár veszélyes megszökése *Domonkos*nak is komoly munkát ad. Féldő 0:0. A második féldőt fokozott irammal kezdi a magyar csapat, mely fölénybe is jut. Az erős tempó áldozata csakhamar a Sparta balszélső csatára is, ki rosszul lesz és kiáll. Most már reménytelennek látszik a mérkőzés a csehekre nézve, kik a 14-ik percben újból sikeresen védik — a negyedik magyar korneret. Csak most tűnik ki, hogy a labát oly feltűnő sokat használó *Lawrence* valóban talantumos védőjátékos, ki nemcsak a lövéseket fogja szépen, hanem a kapu előtt előfordult veszélyes helyzeteket is nem egyszer oldja meg gyors közelbéléssel. A közönség is méltányolja szép munkáját, melyvel megmenti csapatát a megérdemelt vereségtől. A mérkőzés utolsó félórájában egyébként a magyar csapat jóformán megzakítás nélkül ostromolta a cseh kaput, de eredménytelenül. *Bíró: Schuberth M. Ferenc* (MUE.) volt.

Kerületi bajnokságok.

Élénk gyorsasággal bonyolódik le az északmagyarországi kerületi bajnoksága. A november 3-án két bajnok mérkőzés is volt. Az egyik *Eperjesen*, hol az *Eperjesi T.* és *VE.* 5:0 arányban legyőzte a *Kassai Athletikai Club*-ot, a másik *Kassán* zajlott le,

hol a Kassai Akadémiák SE. 23:0 arányban legyőzte a Kassai Munkás TE-t.

Kassán a múlt vasárnap fejeződött be a kertületi bajnokság őszi fordulója. Ez alkalommal a Kassai Akadémiák Sport-Egyesülete került össze a Kassai Atletikai Club csapatával. Mindenki a KASE. fölényes győzelmét várta, de a mérkőzés nagy meglepetésre 5:5 arányban eldöntetlen maradt. A váratlan eredményt a KASE. elbizakodottsága, csatárainak túlkombinált játéka a gól előtt és kapusuk gyenge játéka idézte elő. A KAC. újjászervezett csapata igen jól állotta meg helyét és a jó anyag szép reményekre jogosít. A mindvégig fair játék folyamán a KASE. állandóan fölényben volt, amit a kornerány — 14:2 a KASE. javára — is bizonyít. Bíró Bakó Gyula (MAC.) volt.

Az ETVE.—KASE. mérkőzésre vonatkozólag Bayer Róbert titkár annak közlésére kér, hogy a mérkőzésen előfordult zavarokat nem az eperjesi közönség sovinizmusa, hanem a Kassáról átrándult 12—15 fős KASE-tag okozta, kik állítólag kvalifikálhatatlan közbeiktatásokkal zavarták a bírót s a játékosokat. Állítja továbbá, hogy a kapuháló ép volt s csak az éles lövés folytán szakadt el, úgy, hogy az ETVE. győzelme teljesen reális a kellemetlen ügyben különben az egyedül illetékes. fórum, a MLSz., a bírói jelentés alapján legközelebb ítélkezni fog.

Egyéb mérkőzések.

Tréning mérkőzések. November 1-én: BAK.—MAFC. 2:1. A MAFC. tartalékos csapatára kedvező fényt vet ez az eredmény, mert a BAK. újabb az első osztályú bajnokságban is jó formát mutatott. Változatos játékkal az első félidőben erős küzdelem után szerzi meg a BAK. az első gólt, melyet a második félidő elején a MAFC. kiegyenlít, ami a fiatal csapatot igen lelkes munkára sarkalja. A BAK. védelem azonban részen van, míg két szabadrúgás után a félidő végén a BAK. megszerzi a győztes gólt is. A BAK-ban Grosz, a MAFC-ban a fiatal Rákóczi és Forgács tüntek ki. Bíró: Vámos Soma (FövTC.) volt. MTK. II.—MAC. II. 9:1. Nagy meglepetés. Bíró: Vadász Dezső (Sportkedvelők) volt. MTK. III.—MAC. III. 7:2. Bíró: Bakó Gyula (MAFC.) volt.

November 3-án. A szövetségi nap délelőttjén is volt néhány tréningmérkőzés. Még pedig a Margitszigeten a MACOB. 5:2 arányban győzött a MTKOB. fölött, a Népszigeten pedig az UTE. Letört nagyságok című csapata 8:0 arányban legyőzte a FövTC. old boys csapatát. Ugyanaznap d. u. volt még a MAC. II.—Kereskedők I. 1:1, MAC. III.—Kereskedők II. 3:2, UTE. III.—FövTC. III. 2:0 mérkőzés is.

November 10-én: NSC.—MAFC. 2:1. Az újpesti Népszigeti pályán szakadó esőben folyt le a mérkőzés. Az első félidőben a MAFC. volt némi fölényben, bár a vezetést a NSC. szerzi meg. A második félidő 43-ik percében NSC. egy hands in goal-ból megszerzi a győztes gólt. Bíró: Vadász Dezső (Sportkedvelők Köre) volt. NSC. II.—MAFC. II. 3:3. BEAC. I. MAC. III. 2:1. MTK. II.—Föv. TC. 6:5. FTC. III.—Törökvis III. 9:1.

A MTK.—Sparta mérkőzését megelőzőleg a MAC. és a MTK. fiatalabb növendék tagjaiból alakított csapatok játszottak egymás ellen igen tüzes, de végig érdekes és fair mérkőzést, melyet a MAC. „gyermekiek” nyertek meg 2:1 arányban. Félidő: 1:1. A játékot Herczeg Edle (MTK.) vezette.

Kolozsvárott a Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia 2:1 arányban jól megérdemelt győzelmet aratott a Kolozsvári Athletikai Klub fölött. A kolozsvári labdarugó hívek nagy reménnyel néztek a KAK. győzelmére és így érthető az a váratlan meglepetés, amelyet az Akadémia győzelme hozott. A KAK. két jó játékosát nélkülözve, mégis elbízva magát, a biztos győzelem reményével állott — ki a versenypályára. Az akadémia pedig egyik tanárjuk, Kuntner Róbert agilis vezetésével mellett rendszeres tréninget folytatott az ősz folyamán, hetenként kétszer s így egy komplett, jól fegyverezett csapat állott szembe a KAK.-kal, melyet érdekes küzdelem után le is győzött.

Pozsonyban. A Föv. SC. vasárnap a Föv. TC.—MTK. I. osztályú bajnoki mérkőzés helyett barátságos mérkőzést játszott a Pozsonyi TE.-tel, melyet fölényrel 4:2 arányban meg is nyert. Bíró: Csapek (PTE.) volt. Előzőleg a Pozsonyi TE. II. játszott az ujonnan alakult Terézvárosi Labdarugó-Egyesület-tel és 5:0 arányban győzött.

Külföldi szemlének a nagy anyaghalmoz miatt maradt ki.

Hirek.

A BEAC. football osztálya újból megalakult. Azzal az újjáébredéssel, mely a BEAC. új egyleti évét jellemzi, új életre kelt a football is. Néhány lelkes régi játékos végezte a szervezés nehéz munkáját s ma már ott tartanak, hogy a múlt vasárnap a MAFC. öreg legényei ellen 4:1 arányban győztek is. Szerdán

d. u. a BEAC. neve alatt egy kombinált csapat viszont 4:1 arányban legyőzte a MAFC. II-t is. A BEAC. kombinált csapata a következő volt: Kisfaludy I. — Ullerich (BEAC.), Giba (BEAC.) — Hüttl (BTC.), Kisfaludy II. (BTC.), Polgár (URAK.) — Sheyerlich (BEAC.), Weisz F. (FTC.), Jergencz (Föv. TC.), Szeitler (FTC.), Kóburger (BTC.).

Egyetemek közötti mérkőzések. Egyik laptársunk a BEAC.—MAFCII. matchet egyetemek közötti mérkőzésnek tünteti föl. Illetékes helyről főlhatalmaztunk annak közlésére, hogy ez a mérkőzés egyáltalában nem volt egyetemek közötti mérkőzés jelleggel bíró, hanem csak egyszerű tréning.

Koschekről a Slavia kitűnő esatárjátékosáról kapjuk a hírt, hogy a kiváló cseh csapatban eddig 149-szer játszott és összesen 339 gólt ruggott. Ebben az óriási számban nincs benn Koschek-nek szereplése a Sparta-ban, mely bizonyára alaposan növeli az általa dugott gólok számát. Ez a horribilis és a magyar játékosok előtt hihetetlen gólképeség, főleg abban nyeri magyarázatát, hogy a Slavia gyakran II—III. osztályú csapatokat hív meg revanche nélkül Prágába és gólkord-dal győzi le azokat. Nem kis szerepe van ebben a bírónak, ugyszintén a pálya méreteinek is. Érdekes tervekkel foglalkozik a Slavia a jövő évi programjában. Május havában Hágá-ban játszana a Haager VV., Belgiumban a Racing Club de Bruxelles és a belga bajnokság élén álló Union St Gilloise ellen. Ezeket kívül Németországban is játszana a német csapatok ellen, ha addig a cseh-német bojkott megoldást nyer.

Bírák Testülete. Fontos alakulás van készülöben football sportunknak. A bírák végre belélték azt, hogy sport és érdekes érdekeiket sokkal jobban védhetik meg, ha bizonyos szervezetbe lépnek, megalkotván a bírák testületét. Az eszme immár a megvalósulás stádiumába lépett s az egyesülés érdekében az előkészületek immár komolyan megindultak.

Ifjusági — old boy. Ifjusági és — old boy! Fából készült vaskarika. És mégis valóság. A nyilvános egyetek példája hat s a kiérdemesült „öreg” ifjusági játékosok már old-boy-csapatok szervezéséről álmodoznak — persze a régi ifjusági egyetek kebelében. Nem rossz!

Ifjusági Labdarugás.

Bajnoki mérkőzések. Az 1907/1908. évi ifjusági bajnoki mérkőzések őszi fordulójának hivatalos zárnapja f. hó 17-ike Mindössze 2—3 bajnoki mérkőzés van még hátra. A múlt héten lefolyt mérkőzésekről az alábbiakban számolunk be.

Erszékévtvárosi TC.—Megyeri SC. 4:1. Előre látható eredmény, bár a MSC. vezetett 1:0 arányban, melyet ETC. II-esből egyenlített ki. A mérkőzés végén ETC. mindinkább nagyobb fölénybe kerül s biztosan nyeri a kilencedik mérkőzését is. Bíró Menner Ödön (ILSz.) volt. Az ETC.-ből Török ismét fegyelmetlenül viselkedett. Amikor a szövetség kitalált terhe mellett a dohányzást eltiltotta, Török adta rá az alkalmat. Ime, most ismét dohányzik a pályán. Példás büntetését várjuk.

Ferenccvárosi SC.—VI. k. Labdarugó E. 5:1. Bíró Horváth János (ILSz.) volt, ki nem kevesebb, mint öt tizenegyesít itélt meg. Négysz FSC. egyet a VikLE. javára. A büntető rugásokból csak három gól lett, melyeket a bíró — egy kivételével — hands-ért itélt meg.

VI. ker. Labdarugó E.—Megyeri SC. 2:0. Nagy meglepetést keltett VI. k. győzelme, annál is inkább, mert e két szomszédos csapat közül éveken keresztül mindig a MSC. csapata került ki győztesként, Bíró Lippert Dénes (ÖSE.) volt.

Az Összetartás Sport Egylet küzdelem nélkül jutott két ponthoz, miután a Kőbányai Sport Club a pályán nem jelent meg. A Kőbányai SC-nak ezen eljárását mindenképpen érthetetlennek tartjuk, mert nevezett egylet nagyon jól tudta, hogy az ILSz. mily szigorú elbírálás alá veszi az ilyen szabálytalanságot.

Az őszi forduló helyezéseire döntő lefolyással volt a múlt vasárnapi ETC.—BLI. bajnoki mérkőzés, melyet nagy meglepetésre a Budapesti Labdarugó Ifjak hiányos összeállításban játszó csapata nyert meg, az eddig legjobbnak hitt Erzsékévtvárosi Torna-Club csapata ellen s így a forduló élére valószínűleg a Ferenccvárosi Sport-Club kerül, melynek egy pont előnye van.

Budapesti LI.—Erszékévtvárosi TC. 5:3. ETC. 2:0-val vezet már, midőn a félidő befejezése előtt BLI. is góllhoz jutott. A második félidőben BLI. kiegyenlített az eredményt, fölénybe került, ETC. fejét veszté, mire BLI. biztosan nyeri a mérkőzést. A győztes csapatban Grega kapus igen ügyesnek bizonyult. Zsigmondy János (ILSz.) erőlyes bíró volt. ETC. II.—BLI. II. 2:1, előbbiek javára.

Ferenccvárosi Sp. C.—Megyeri Sp. C. 7:1. Félidő 3:1. A győztes fél csapatában a védelem munkája érdemel említést, de főleg Lindmayer hátvéd kiváló játéka. Horváth János (ILSz.) igen szigorú bíró volt. A második csapatoknál MSC. a mérkőzést feladta.

Barátságos mérkőzések. Összetartás SpE.—Vigan Előre Társaság 9:0. Az ILSz. éjszke alatt a múlt vasárnap tartotta első mérkőzését a VET. A vesztes fél csapata gyengén játszott ugyan, de van közöttük több biztató erő. Félidő 4:0. Az ÖSE. jelenleg igen formában van s ez magyarázza a nagy gólarányt. *Biró Müllender* Sándor (N. Sp. C.) volt.

Hivatalos. A Terézvárosi Sport Ifjak f. hó 12-én bejelentették feloszlásukat. Tudomásul szolgál. *Agits Mártonnak* intézőbizottsági tagságáról történt lemondása tudomásul vétetett. *Blum Lászlónak* (ÖSE.) a szövetség érdekében tett szolgálatáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatik.

Értesítés. Az Ifjúsági Labdarugók Szövetsége rendkívüli közgyűlést f. hó 16-án este 8 órakor tartja meg.

Vasárnapi mérkőzések. Az őszi szezon utolsó előtti fordulójára is érdekes küzdelmeket ígér. E napra a következő mérkőzések sorsoltattak ki:

I. osztályú bajnoki mérkőzések:

BAK.—FTC. — Amerikai uti pályán.

Törökvs.—MAC. — Kőbányán, a Hölgy-utcai pályán.

BTC.—UTE. — A millenniumi pályán.

Typographia—MTK. — A lágymányosi pályán.

II. osztályú bajnoki mérkőzések:

URAK.—NSC. — Újpesten a Mező-utcai pályán.

MUE.—33. FC. — A Soroksári-utí pályán.

KTE.—TLE. Kőbányán a Hölgy-utcai pályán.

Rovatvezető: Kiss Géza.

Visszapillantás.

A magyar uszósport rövid, de sikereiben mindenkor gazdag történetben az ideihez hasonló esztendő — bizvást mondhatjuk — mindezideig nem volt. Voltak bár évek, mikor hasonló fényes és talán számosabb külföldi győzelemmel dícselkedhettünk, de uszóink ezidei tömeges szerepléséhez, azoknak meglepő — az átlagon jóval felülálló — javulásához és az elért fényesnél-fényesebb rekordokhoz — mely végre is minden sportnak a mértéke — egy év eredményei sem hasonlíthatók. Egyáltalán ritka sportnem mutatathat fel oly rohamos javulást, mint uszósportunk ez utolsó 10 év alatt. Hiszen mindössze ennyi ideje annak, hogy az uszást mint komoly sportot kultiváljuk. Néhai Porzolt Gyula — a MUE. megalapítója — és gárdája voltak bár az uttörők, de ők inkább csak azért usztak, hogy hamarabb barnuljanak a napon, nem vévén tudomást holmi tréningről! Tíz éve annak, hogy figyelmünket az uszósport nagyságára — az angolok felé fordítottuk, kiket utólréhetetlennek tartottuk és kiknek eredményeit szinte esodálattal emlegettük.

Teyers és tanítványa: Derbyshire meg Jarvis voltak uszóink ideáljai; eredményeiket elérni vagy csak megközelíteni is volt az a cél, amelynek eléréseért való munkálkodásunkon nőtt fel mai uszósportunk. S e munkának meg volt az eredménye. Az elmúlt ötvéd 4 olimpiánál mindig az uszás volt az, melyben legfényesebb sikereinket elértük, ma pedig bátran mondhatjuk, hogy uszásban a világ legelsői közé tartozunk. Nemesak egyeseknek világraszóló sikerei, de uszóink soha nem szüni lelkesedése és a klasszisoz tartozó uszóink nagy száma — kiknek bármelyikét örömmel vallaná magának a külföld, — legjobb biztosítékai e sportunk jövőjének.

Három éve annak, hogy Halmay Zoltán st. louis-i győzelmének hírére az addig bizony csak kevesek által kultivált uszósportunk mintha új életre éledt volna. Az akkoriban vezető MUE. és a rövid idő óta fennálló BUE. mellett minden nevesebb egyesületünk felvette programjába az uszást is. A MTK., a FTC., az OTE., a BAK., majd a BEAC. is, mely egyesületek tagjai egyszerre megtízszerezték az uszósport hívét. Az addigi óriási sikerek hatása alatt írta ki — 1905-ben — a MASz. is első ízben a már régebben tervbe vett uszóbajnokságokat is. Ugyanazon év hozta meg végre uszósportunk

nak az elérhető és minden uszó ideálját képező legnagyobb dícsőségét, Halmay révén az angol 100 yardos bajnokságot. Halmaynak ezen győzelme, mely talán értékesebb is a st. louisinál, egy csapásra az angol hegemonia legveszélyesebb ellenfelévé avatta uszósportunkat. Az erre való hívatottságunkat mepeosoltotta a mult évi athéni olimpiádon arató: győzelmünk, mikor négyes csapatunk óriás fölényrel verte az angol, amerikai, német, osztrák és svéd csapatokat. Ez a győzelem kétségkívül értékebb minden egyéni győzelemnél. Nem egy ember kiválóságát, de egész uszósportunk fölényét igazolja.

Az idei év méltó folytatása és betetőzése volt eddigi sikereinknek. Minden ezidei komoly és klasszikus verseny már hátunk mögött lévén — a hátralévő bécsi versenyeket nem számítva közéjük — beszámolhatunk immár azokról.

Legörvendetesebb és legértékesebb jelensége ez évnek az az óriási javulás, melyben középtávuszóink áttentek. Amily sikeresen vehettük fel az utolsó 3 évben rövidtávon az angolokkal a küzdelmet, annyira szembeszökő, szinte óriási volt a különbség, mely közép- és hosszútávuszóinkat az övékétől elválasztotta.

Minden sportágban, így az uszásban is, a hosszabb távu versenyek, illetve az azokhoz szükséges kitarás és szívósság voltak uszóink gyöngéi és ha mutatunk is az évek folyamán hosszabb távokon is némi javulást, az még mindig elenyészőleg csekély volt ahhoz, amit ugyanazon távokon az angolok produkáltak. Éveken keresztül az ő közmondásos faji szívósságuknak tulajdonítottuk mesés sikereiket, éppenséggel nem gondolva arra, hogy annak legfőbb, mondhatni egyedüli titka az átgondolt, ész- és célszerű tréningben rejlik. Halmay volt az, ki az angol uszókkal éveken keresztül való folytonos érintkezés folytán ezt nemesak belátta, de annak minden elnyét és kellékét megismertette azt uszóinkkal is — szóval és saját példájával — annyira megkedveltette és elsajátította, hogy annak eredményeképp immár nemesak a rövid, de a nemkevésbé klasszikus középtávokon is sikeresen vehettük fel velük a küzdelmet. Halmay, Zachár, Hajós és Tóbiás, valamint a már visszavonult Halász személyében oly uszókat birunk, kikhez hasonlókkal a külföld alig 1—2-vel rendelkezik. Szinte páratlanul mesés az a küzdelem, mely idén a 1/4 aug. mfdes magyar rekord bírásaért folyt és mely végre is oly rekordot eredményezett, mely jobb az évek óta veretlen angol rekordnál. (Folytatjuk.)

Uuszóink Bécsben.

November 17-én rendezik Bécsben a WAC szokásos téli uszóversenyét. A verseny a Dianabad-ban folyik le, s azon a 200 méteres osztrák bajnokságban kívül még számos értékes verseny kerül eldöntésre. A verseny főérdekességét ezuttal a magyar uszók részvétele adja meg, kik a rendező számosabban mennek fel a mai versenyre. Kiváló esalétekkül szolgál erre a Rothschild báró által adományozott gyönyörű vándordíj, mely hét száma lett kirva s háromszor egymásután, vagy egyáltalán ötször vendéző meg, míg a győztes egyesület végleges birtokába kerül. A verseny szenzációja Halmay indulása a 200 méteres bajnokságban, melyben a helyezésekért még *Hajós* és *Scheff* indulnak. Nagy ravaszággal vannak összeállítva a Rothschild vándordíj futamai, amelyet mi magyarok ha egykor meg is nyerünk, busásan kárpótoljuk érte a WAC-ot, mert hiszen 7 magyar klasszis uszónak részvétele 3, esetleg 5 évre már biztosítva van s ez elég ahhoz, hogy a bécsi közönség mindannyiszor színültig mertőlje az uszodát. A 100 m. és 400 m. uszás, 100 m. mell- és 100 m. hátuszás, valamint plunging, müugrás és buvárszából álló díjért ezuttal a MTK. küldi fel csapatját, amelynek azonban a magas standard miatt (legalább 15 pont) nehéz dolga lesz. A 100 m.-es melluszásban gyönyörű küzdelem ígérkezik *Fabinyi*, *Baronyi* és esetleg a német *Ruscher* között, ki e távon az osztrák rekordot is tartja. Versenyzóink azonban itt is az osztrákok előtt fognak végezni. Ezeket kívül még *Holub József* (MAC.) idei bajnokunk és *Donáth Leo* (FTC.) is neveztek hendikepre és a 136 m.-es főiskolai versenyre.

Uuszóink diadala Boroszlóban. Fényes sikereket eredményezett a MUE. csapatának boroszlói kirándulása, a Breslauer Schwimmlub *Silezia* uszóversenyére. *Ónódy József* megnyerte a 66 $\frac{2}{3}$ m.-es senior és a 200 m.-es főverseny. Utóbbiban 2 p.

51 $\frac{1}{2}$ mp-es idő alatt győzött Schiele Oszkár, a kiváló német uszó ellen, míg a mell-, hát-, oldal- és magyar uszásból összetett egyéni versenyben ugyancsak Schiele mögött második lett. Hégner Jenő második lett a 200 m-es gyorsuszásban Baranszky M. mögött, ki erős küzdelem után épen a célban előzte meg őt. Ugyancsak 2-ik lett a MUE. stafétája a Magdeburger Schw. Cl. csapata mögött, mely vereség leginkább az ellökés nélküli szabad fordulóknak tulajdonítható. Ezekon kívül Hégner még 3-ik lett az oldaluszásban, míg Farszkyt a buváruszásban pályatévésztés miatt diszkvalifikálták. A versenyek végével vízi póló-mérkőzés volt a MUE. és a német bajnoki csapat: a berlini *Germania* között. Uszókban az egyéni versenyektől már fáradtan vették fel a küzdelmet s bár így is fölényben voltak, részben a balszerencse, részben a bíró tudatlansága miatt 4:3 arányban vereséget szenvedtek. A versenynek egy másik magyar vendége, *Donáth Leó* (FTC.) második lett a 66 $\frac{1}{2}$ m-es gyorsuszásban.

Ifj. Holub József.

Ifj. Holub József, a MAC. tagjának fényképét közöljük az alkalomból, hogy mult vasárnap nemzetközi konkurencia mellett megnyerte Magyarország 1907. évi plunging-bajnokságát 17.70 méteres ugrásával. Holub, aki 1883-ban született s a székesfehérvárosnál mérnöki hivatalt visel, aránylag rövid sportmultra tekinthet vissza. Bár már 16 éves korában kezdett kerékpározni és 1901-ben egy teljesen egyedül megtett Európa-körúli tourájában 6800 kilométerrel pályázott az Oesterreichischer Touring-Club túradíjért; a tulajdonképeni atletikai működését csak 1901. őszén kezdette meg, mikor is mint I. éves technikus a mai MAFC., akkor még MFC. tagjává lett s esakhamar a II. csapat kapusa és kapitánya. Mint a MAFC. tagja azonban leginkább szervezőképességével tűnt fel, annak 2 évig pénztárosa, azután alelnöke, végül elnöke lett. Ezekbe az időkre esik a mai MAFC. reorganizációja. Mint a MAFC. tagja két klasszikus díjat nyert, amennyiben 1904-ben második lett az egyetemi sulydobó-bajnokságban, míg 1906-ban megnyerte a műgyetem sulydobó-bajnokságát. Főiskolai tanulmányának befejeztével a MAC. kötelékébe lépett s itt esakhamar meghazudtolva 108 kiló testsúlyát, valóságos all-round athlétává fejlődött. Díjakat nyert sulydobásban, magasugrásban, diszkoszban, második lett 1906-

ban Römer után a plunging-bajnokságban, megnyerte 1907-ben a M. Motorkerékpár-E. jánoshegyi motorversenyét, második lett a nehéz sulyesportban Nyiregyháza birkózó-bajnokságánál, rendszeresen footballozott a MAC. old boys csapatában, sőt még a bajnoki versenyen is védett a II-ik csapat kapujában s egyik erőssége a MAC. ujonnan alakított gyepló-kegy csapatának. Mostani győzelme a plunging-bajnokságban öröndetes meglepetéssül szolgált, mert egy erős influenza közvetlen három héttel a verseny előtt lehetlenné tette minden tréningjét, úgy, hogy eredményét, melyet mindezek dacára elért, a jövőre nézve sokatígérőnek kell tekintenünk s reméljük is, hogy a magyar sport fejlesztésében ezen klasszikus győzelme csak buzdításul fog szolgálni.

Halász (Bruckner) Lajosnak megengedte a bécsujhelyi katonai akadémia fölttes hatósága, hogy a jövő évi londoni olimpián versenyben részt vehessen, természetesen a magyar színében. Szereplésének nagyon örülnék, mert személyében a küldendő magyar csapat kiváló erőt nyerne, ki — ha régi formáját visszanyeri — kétségkívül nagyban elő fogja segíteni annak győzelmét.

Schiele Oszkárt, a kiváló német uszót, az angol Király serleg ez idei győztesét, a német uszósövetség felmentette a professzionizmus vádjá alól, melyet a magdeburgi Heilas emelt ellene, mert a neki tett ígélet ellenre nem a Hellasba, hanem egy jó hivatal reményében a Magdeburger Schwimm-Clubba lépett. Schiele már részt is vett a mult vasárnapi boroszlói uszóversenyen.

A FTC. téli uszóversenye végleg el fog maradni. Legalább lesz uszóinknak is egy pihenő vasárnapja.

A Magyar Uszó Szövetség előkészítő bizottsága f hó 12-iki ülésén elhatározta, hogy az alakuló közgyűlést december hó 12-ére hívja össze, egyttal a MASz.-hez fordul, hogy őket a MUSz. megalakulásában támogassa.

A Diana-díjról irt versenyjelentésünkben bécsi tudósítónk nyomán azt irtuk, hogy *Donáth Leó* (FTC.) emelt óvást Hornung (MTK.) ellen. Most *Donáth Leó* hozzánk intézett levelében kijelenti, hogy ő nem óvta meg Hornungot, bár, mint a díjat védő egyesület képviselőjének és zsűritagnak ez nemcsak joga, hanem egyleti kötelessége is lett volna, bár Hornung szerinte is szabálytalanul uszott. Az óvást *Baader O.* (amatőr) emelte Hornung és Fried (WAC.) ellen. Mindkettőt diszkvalifikálták. A tudósítónk tévedése onnét származott, hogy az eredmény-hirdető tévedésből *Donáth* nevét is kihirdette az óvás elintézés után.

Rovatvezető: Lázár József.

A londoni olimpiáról.

A jövő évi londoni olimpiád iránt az érdeklődés immár világszerte a maximumra van feleségázva. Az angol szövetségek és az Angol Olimpiai Bizottság már az előmunkálatokat mind befejezték és most a részletkérdések tökéletes megoldásán dolgoznak. A jövő évi világverseny a maga nemében páratlanul fog állani. A multban nem volt, a messze jövőben sem lesz nemcsak hasonló, de talán hozzá fogható sem. A Sheperd Bush-ban az óriási, körülbelül 80 ezer ember befogadására szánt óriási stadion acél váza már rendszeres hálózatot képez. Berendezése a legtökéletesebb lesz. Öltöző-, pihenő- és fürdő-helyiségei 2000 ember szolgálatára van tervezve. A pálya maga már szemre nézve teljesen készen van s *A. Perry* felügyelete alatt már csak a kiegészítő munkákat végzik. Ez a pálya a maga nemében páratlan tökéletességű lesz s a futásoknál az ivelt kanyarodók kitünő időket fognak eredményezni. Szóval azt, mit technikai- és sportberendezésnél figyelembe kell venni, az ennél a pályánál mind érvényre van juttatva. Az angol sportkörök körülbelül

Hirdetéseket sport-versenyekekről jutányosan vesz fel a kiadóhivatal, VIII., Eszterházy-utca 6.

20—25 és 2000—2500-ra teszik a nemzetek és az általuk kiküldendő atleták és versenyzők számát, kik 1908 július havában a sportok klasszikus hazájában, Angliában, a világbajnokság büszke címéért fognak küzdeni.

Természetes dolog, hogy az aktív versenyzők e rengeteg tömegének Angliában való tartózkodásuk alatti menesztésük nem lesz könnyű dolog. E teher egy részét a Polytechnic H. (Műegyetemi SC.) vállalta magára, mely egyesületnek Chiswick-ben gyönyörű és nagykiterjedésű sporttelepe van. Ez egyesület vezetősége az összes idegen versenyzőket tiszteletbeli tagjainak fogja megválasztani, miáltal feljogosítja őket atletikai, lawn-tennis-pályájának, uszodájának céllövő-házának s klub-házának használására és látogatására. A londoni polytechnicum hallgatói között majdnem a világ összes nemzetei képviselve lévén, az idegen versenyzők kétségkívül már honfitársuktól is hathatós támogatásban fognak majd részesülni. Ugyancsak a műegyetem vezetősége nagyobb kirándulásokat is fog rendezni Anglia minden részébe.

A kontinens atletikát űző nemzetek között, előkészület tekintetében legelől kétségkívül a svédok állanak. Már annyira vannak, hogy a múlt hó végén Ernst Killander hadnagy Angliába utazott, hogy a versenyre kiküldendő atleták elhelyezésére a szükséges előkészületeket megtegye. Egyik angol sportlap tudósítója felkereste s hosszabb interjút folytatott vele. Killander körülbelül 100-ra teszi a svéd kiküldendők számát s az egyes versenyágakban svéd honfitársai szerepléséhez, kétségkívül joggal, nagy reményeket fűz. A beszélgetés folyamán részletesen ismertette a svéd sport szervezetét, amelyből kitűnt, hogy lelkesedéssel és energiával mily bámulatos rövid idő alatt lehet magas fokra fejleszteni az atletikai sportokat, mint a svédok példája fényesen bizonyítja.

Téli viadal. A MAC. mint értesülünk január hó 15-én rendezi első téli viadalát. Egyes számok: 50 yard síkfutás, 50 y. gátfutás, slyudobás, távolugrás, magasugrás-hendikep s tréfas versenyek.

Magyar-osztrák birkózó mérkőzés elmarad. A MTK. által évenként felváltva Budapesten és Bécsben rendezni szokott magyar-osztrák birkózó-mérkőzést most őszszel Budapesten kellett volna megtartani. Az osztrák nehéz atletikai szövetség azonban — mint ismeretes — feloszlófélben van, s mivel a mérkőzések a magyar és illetve osztrák szövetségek fenhatósága alatt rendezetnek, most nem volt megtartható.

A MTK. ennek következtében e versenyt a kora tavaszkor fogja megrendezni, amikor remélhetőleg rendben lesz az osztrák szövetség ügye.

Az Oesterreicher Athleten Verband, amely az osztrák birkózó sport felett a fenhatóságot gyakorolta, feloszlott. Sajnálni való nincsen benne, mert az osztrák birkózó-sportnak nemcsak hogy nem használt, hanem valósággal tönkretette, hisz mindenkinek élénk emlékezetében van, hogy tavasszal Silberer mily kemény támadásokat intézett ellentük, profizionizmussal valódván a szövetséget. Mint hírlík, az osztrák Sportausschuss für leichte Athletik vonja fenhatósága alá az osztrák birkózó-sportot.

A MAFC. nagy súlyt kíván helyezni az idén a birkózásra s azért oktató mesterül Holubán Józsefet, a kiváló professzionista mestert szerződtette.

A főiskolai bajnoki birkózó versenyt a DAAC. december közepén rendezi Debrecenben, három súlycsoportban. Minden súlycsoportra időleges vándordíj lesz kifizetve.

A Silberer vándordíjat, mely már több ízben volt kiírva 100 yardos síkfutásra, s melyet jelenleg Radóczy Károly (MTK.) véd tavalyi győzelmével, az idén nem írják ki. E díj végleges megnyerése háromszor egymásutáni vagy ötször sorrend nélküli győzelemhez van kötve. A verseny elmaradása tehát kétségkívül sérelem, mert Radóczyznak bizonyos szerzett jogai vannak e díjhoz. Felhívjuk a MASZ. figyelmét e szabályellenes eljárásra.

A tökéletesített dzsiu—dzsiu. (A legbiztosabb önvédelem) ezimel Patay Gyula és Robinson mester Pozsonyban egy kis füzetkét adtak ki, melyben egyesben összeállították és fényképfelvételekkel is magyarázzák a japán birkózásnak azokat a fogásait, amelyek a gyakorlati önvédelem és a rendőrség kiképzése szempontjából legfontosabbak. Az ügyes kis kézikönyv 1 koronáért kapható.

Birkózás a MAC-ban. A MAC. tavalyi birkózó gárdája, mely oly szép sikerrel szerepelt, Tatics Péter szakavatott vezetésével, nagyszámu juniorral megerősödvé ismét megkezdte a rendszeres munkát a Nemzeti Lovardában.

Rovatvezető: Dr Gerentsér László.

A Budapesti Sokol Tornaegylet

A budapesti Sokol, vasárnap, 1907 november hó 3-án, a Sokol tornaegyletek V. általános tornaversenyét 100 vetített képben mutatta be a József főherceg-szálloda nagytermében. A rendkívül sikerült színezett képek magyarázataul Smreka Fivér (Olmütz) munkája szolgált, amely terjedelmesen ismertette a Sokol eddigi fejlődését. Ezenkívül három ügyes tornász bemutatta sorozatosan azokat a szabadgyakorlatokat, amelyek az 1., 2., 3., 4., 5. Sokol tornaversenynek anyagát képezték.

Az, amit láttunk és hallottunk, sokkal fontosabb, mintsem meglegedjünk néhány sor referáciával. El kell ismerünk, hogy amit a Sokol 25 év alatt produkált, bámulatra méltó sport, társadalmi és hazafias nézőpontból egyaránt. Ugy látszik, hogy a Sokol hadserege nemcsak tornászcsapat, hanem fegyveres véderő, 1882-ben 720, 1907-ben pedig 8064 tornász végezte zeneszórá és esodilatós pontossággal a szabadgyakorlatokat. Egyébként a cseh Sokol-szövetségnek jelenleg 54 ezer tagja van, amelyből 27 ezer vett részt az ezévi tornaünnepélyen.

Vannak fiók-egyesületeik az egész világon, s a francia, német, belga, olasz, orosz, horvát, szerb és amerikai fiók-egyesületek mind képviselve voltak. A múlt évben lovas-csapatokat szerveztek, s azt mondják, hogy a legközelebbi, 1911-iki ünnepélyükre ágyuval felszerelt tüzércsapatok is lesznek.

Az első vetített kép Tyrs egyetemi tanár alapítónak mellszobrát mutatta be, a második dr. Vanicek prágai ügyvédet, aki a Sokol-egyesület jelenléti vezére. Ezután következett a tornaünnepély egyes jeleneteinek bemutatása. A Hradszin-téren levő óriási versenypályán, amelynek berendezése 120.000 koronába került, a tornászok felvonulása, a 8064 tornász szabadgyakorlata, az amerikai sokolista-nők zászlós buzógánye apata, cseh leányok fűzer-gyakorlatai, a szertornázás egyes részletei, a lovas felvonulások, a kiválogtatott 8-as verseny csapatok szabadgyakorlatai, sokolista lovasok akadályversenye stb. váltakoztak.

Amint említettük, közben három Sokol-tornász bemutatta az eddigi sokol-tornaversenyek szabadgyakorlatainak anyagát. Az első versenyen, 1882-ben, alig találunk mást, mint karlökéseket és támadó állásokat, minden következő versenyen szépen fejlődnek a gyakorlatok úgy a testképzés, mint plasztika szempontjából. Az ezévi szabadgyakorlatoknál kar- és láblendítések, fordulatok, fekvő támasz összekötte szép plasztikai mozdulatokkal — fordulnak elő. Betanulásuk óriási szellemi és testi munkával járt. Hogy a modern testnevelési célokkal egyezik-e ezen fárasztó agymunka és rendkívül komplikált mozdulatok betanulása, az más kérdés, és most ennek boncolgatásával nem akarjuk megzavarni a Sokol működéséről szóló leírásunkat.

Az előadás és képek bemutatása mindenesetre kielégítette a nézőket és tiszta fogalmat alkottak arról a nagyarányu munkásságról, amelyet a Sokol-egyesület kifejt.

Sokan estek azonban gondolkodóba a látottak és hallottak után, vajjon tornaegyesület-e a Sokol, avagy egy lelkes nemzeti hadsereg?

A MOTESz. fúleslabdabajnósága. A Testedzőszövetség 1908 évre fúleslabdabajnokságot írt ki erre a csak nálunk muvelt labdajátékra. Az 1908. évi bajnokságokra a BTC., a BBTE., a MTVE., a Postások, a Kassai ASE., az ETVE., a DAAC., a PTF., az ATE., a KAC. neveztek csapatokat. A MOTESz. a csapatokat kerületekre osztja, még pedig a négy fővárosi egyület a budapesti, a többieket a dunántúli, északi déli és erdélyi kerületekbe.

A s MTK. disztornája. A MTK. ez évi disztornáját, mely ép úgy, mint őszi egyéb versenyei szintén jubiláris lesz, december hó 15-én, vasárnap délután rendezi. A disztorna keretében országos tornaversenyt is rendez a következő számokkal: Összetett verseny nyuguton és korlátton (egyéni); kötélyhúzás hatos csoportok részére.

A Sport Világ tornaversenye. A tornaszezon első versenyét a Sport Világ tartotta meg október 29-én a márkó-utcai gimnázium tornatermében szépszámu közönség előtt. A három tornászversenyen nagy számban vettek részt a tornászok. Felült, hogy nagy részük a szabadon választott gyakorlatokban mily szép anyagot mutatott be. Az előírt gyakorlatok meglehetősen könnyűek voltak és nagyjában jól sikerültek. Szép verseny volt az ifjúsági verseny, amelyben a névendékek a kezdőknel is jobban dolgoztak. A haladók versenye volt a verseny főszáma, amelynek győzelmét Reichmann (MTK.) szép munkájával méltán érdemelt meg.

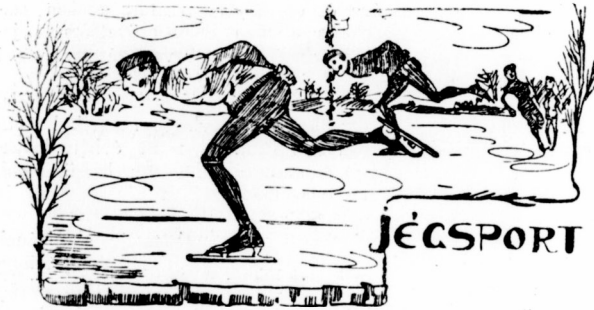
Részletes eredmények:

I. Ifjúsági verseny (korlátton). 1. Téry Ödön (BTC.) 28¼ pont. 2. Nemeskay Ferenc (BTC.) 26¼ pont. 3. Szalay József (MTK.) 25 pont.

II. Kezdők versenye (magas korlátton). 1. Geleta Sándor (BTC.) 43¾ p. 2. Kozák Endre (BBTE.) 39¼ p. 3. Csalótzky Károly (BBTE.) 38 p. 4. Tuli Géza (MTK.) 35 p.

III. Haladók versenye (nyugton). 1. Reichmann Zs. (MTK.) 40¼ p. 2. Geleta Sándor (BTC.) 34 p. 3. Zala Nándor (KASE.) 27 p. Reichmann pontosan végezte a gyakorlatokat, szabadon választottja is a legjobb volt.

IV. Súlyemelés. (32 kg. vasruddal). 1. Eckhardt János (LTC.) 31 emelés. 2. Dörflinger J. (UTE.) 30 em. 3. Fehér Tibor (MTK.) 27 em.

A városligeti tavon az előkészületek erősen folynak a közelgő szezonra. A BKE. hatalmas befektetéseket eszközöl. Azt tervezi, hogy az egész tó medrét, tehát a hidon túl levő részt is kibetonoztatja. Ez természetesen óriási költségekkel, kb. 360.000 koronával jár. Mivel az alépitmény végeredményében csak a főváros tulajdona lesz és egészségi szempontból is értékes a liget levegőjére nézve, mert a tó tisztántartását erősen megkönnyíti, a BKE. a város anyagi támogatását kéri. Úgy értesülünk, hogy a tárgyalás oly alapon indult meg, hogy az egylet előlegezi a fővárosnak a szükséges összeget, illetve a munkát saját költségén végzeteti. Ezzel szemben az eddig volt 12.000 korona helyett csak 6000 koronát fizetne mindaddig, míg ily módon az egész befektetést visszakapná. A sportkörök nagy érdeklődéssel várják a további fejleményeket. Az bizonyos, hogy a pálya így páratlanul áll majd mint műpálya talán az egész kontinensen és sport szempontból is fontos, mert így a hidon túl levő részlet teljesen a sportserüti tréning rendelkezésre állana. Persze a főváros szempontjából viszont az fontos, hogy az építkezés olyan anyagból történjék, hogy maga az építmény ne csak addig tartson, amíg az amortizálás befejeződik. Másrészt a sportkörök azért aggnak, hogy így szorosabbá fűzveten a kapcsolás az egylet és a főváros között, belátható időn belül nem juthat tréning céljából más egylethei a tóhoz, mint csak BKE. tagja. E beruházás kivül az egylet most épített az artzi forrás meleg vizének felhasználásával egy hőmésztő csatornát, mely a hó eltakarítását igen meggyorsítja.

Új jégpálya. Végre egy új, versenycélokra is alkalmas pálya épül a fővárosban, még pedig abban a városrészben, mely talán legrohamosabban fejlődik, az I. kerületi lágymanysi részében, az Átlós-ut elején, az Átlós-ut, kelenföldi-ut és a Lenke-ut között lévő kis tó partján. A pálya földmunkálatai már készen vannak és az öltözők céljaira szolgáló esinos épületen is csak a berendezési munkálatok vannak hátra. A könnyen megközelíthető pálya sportvetése a Műegyetemi A. FC. kezében lesz, amely ez évben itt minden valószínűség szerint nyílt versenyeket is fog rendezni.

A jég hockey ügye, az előjelek után ítélve, ez évben végre komolyan meg fog valósulni s a mult évi szűk keretek és tréningserüti mérkőzések helyébe most már komoly nyilvános küzdelmek lépnek. E célból a BKE. nem riad vissza még áldozatoktól sem s a szezon közepére hozatja le majd a legjobb bécsi csapatok egyikét. Így a három év előtt oly szép sikerrel hockeyzott MAFC. ez évben már saját ölyáján treniroz gróf Csáky István vezetése alatt s a MAFC.—BKE. match mindenesetre érdekes küzdelmet fog nyújtani. *Kolozsvárt* a KEAC. készül erős jégsezonra s máris szó esik egy KEAC.—MAFC. matchról.

Magyarország főiskolai korcsolyázóbajnokságainak megrendezésével a FSSZ. valószínűleg a KEAC.-ot bizza meg, de a bajnokság ez évben már a szokásos összetett jellegű lesz s kiiratik a műkorcsolyázó bajnokság is. A verseny január végén, vagy február elején lesz.

Ausztria gyorskorcsolyázó bajnokságát 1908. február 9 és 10-én futják le *Zeil am See*-ben 400 m-es kettős pályán. Ausztia *műkorcsolyázó-bajnokságára* nézve még nincs végleges megállapodás. Valószínűleg Bécsben, vagy Bécs közelében lesz.

A Mürzzuschlagi téli ünnepély elmarad. Egyike volt a legnagyobb ily nemű rendezéseknek a mult évben is. Most — mint értesülünk — az „északi játékok” és a tervezett kiállítás is elmaradnak.

A német ski szövetség 1908. januárjában rendezi München közelében az idei téli versenyét az Akademische Ski Club, az Alpine Ski C. stb. közreműködésével.

Nemzetközi télisportkiállítás lesz november 24 és december 1 között Friedrichsdoban, Thüringiában. Kiállíthatók fényképfelvételek is.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Athletikai Szövetség.

III. Margitszigeti sporttelep

Elnöke: Bárczy István dr. *Alnökök:* Gereoday György dr., Virava Janos dr., *Titkár:* Stanokovits Szilárd (IV Kossuth Lajos-utca 3.) *Penzárnok:* Hajdu Marcell dr. (VIII., József-kört 21.). *Ellenőr:* Bartay Oszkár. *Jegyző:* Kugler Sándor. *Alletikai szakosztály elnöke:* Stanokovits Szilárd. *Uzso-szakosztály elnöke:* Virava J. dr. előadója: Kugler Sándor (III., Zsigmond-utca 70.). — *Víz-szakosztály elnöke:* Nagy Béla dr. (VIII. Bezerédi-utca 13. II. em.). előadója: ifj. Földváry György dr. — *Súlyemelő- és birkózó szakosztály elnöke:* Brüll Alféd (VI., Andrást-ut 9.) előadója: Vida Henrik (VI., Mozsár-utca 2. I. emelet 6.)

A MASZ. uszószakosztálya november hó 6-án tartott ülésén a következő határozatokat hozta:

1. A szept. hó 21-iki ülés jegyzőkönyvének felolvasása alkalmával konstatáltattott, hogy a mult ülésen a vegyes uszásra vonatkozó szabály helytelenül vétetett be a jegyzőkönyvbe, miért is annak módosítása a következőkben nyert helyreigazítást: „Minden versenyző, aki vegyes-uszásban első díjat nyert, elvesztí juniorságot a vegyes-uszából álló verseny minden egyes nemére.” Ezen határozat, mint 1-ső számu döntvény kezeltetik és az ált. versenyszabályok 24. §-ának kiegészítő részét képezi.

2. Mednyánszky Kanitz Henrik által beadott panasz elintézésékpen, előadó a vizsgálat megindításával bizott meg.

3. Schubert Alfréd jelentésében felhozott és a MAFC. versenyen tapasztalt szabályellenességek fölött a szakosztály napirendre tér, de hangsulyozza egyttal, hogy Schubert Alfréd, jóhiszeműsége a versenyen kétségét nem szenvedett.

4. A BAC. panaszát tevő beadványa az ált. versenysz. 49. §-ának második bekezdésében előírt 5 korona panaszdíj esatolása nélkül érkezvén, mint ilyen nem tárgyalattott, azonban a szakosztály az 51. §. alapján az ügyet megéivá téve, megállapította, hogy a felhozott sérelmek — tekintve, hogy azok minden alapot nélkülöznek — nem vehetők figyelembe. Egyttal rosszasát fejezi ki úgy a zsüri, mint a szakosztálylyal szemben használt szokatlan hang fölött.

5. Boló Jenőt a BAC. tagját, a szakosztály szigoruan megdorgálja azért, hogy oly számrá nevezett, melyben indulása jogosulatlan volt.

6. Fölkéri az Oesterreichischer Schwimmsport-Ausschuszt, hogy a november hó 15-én megtartandó 200 m-es bajnokság alkalmával a cél nem vízizozás, hanem a víz színén kifejlesztett tétel által jelöltessék meg, mert ellenkező esetben a magyar versenyzők indulása valószínűtlenül válik.

7. Fülöp Károly 150 yardos hát-on-uszás (1 p. 59 $\frac{1}{2}$ mp. és Fabinyi József 200 yardos melluszás-rekordját (2 p. 45 $\frac{1}{2}$ mp.) a tanácsnak hitelesítésre ajánlja.

Kugler Sándor s. k., előadó.

Magyar Labdarúgók Szövetsége.

7—8-ig az Edison-kávéház külön termében. *Titkár:* Cseke Gyula (II. Csalogány-u. 6.) *Penztáros:* Glauber József (IV., Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.) *Előnök:* Olgay István dr. *Intéző-bizottság:* Oprée Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik-Ütősek: VI., Teréz-körút 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartanak.

Figyelmeztetés.

Az őszi forduló döntő bajnoki mérkőzéseinek lebonyolítása alkalmából az összes érdekelt játékosok figyelmeztetésre, hogy higgadtan és sportszerűen viselkedjenek, mert a játékeren tapasztalt legesélyesebb vettség nemcsak a játékbírók, hanem a szövetség részéről is szigorúan meg fog toroltni.

Malecki Román
főtáskár.

Idézetek.

Az intéző-bizottság f. hó 20-án tartandó ülésére kihallgatás végett beidézettek:

Löwenrosen Károly játékbíró; Eichinger (33-as FC.); Forgács (MAFC.); Dobronyi (FTC.).

Kivonat az intézőbizottságnak 1907. november 13-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Igazoltak a következő játékosok: (1907 november 13.) 609. Perl Sándor BAK. részére; 610. Reisz Arthur, 611. Böhm Elemér, 612. Roth Ernő KAOE. részére; 613. Rónai Zoltán (ILSz.) FTC. részére; 614. Szalay Gyula, 615. Büschata Ede Kőb. Tor. E. részére; 616. Ónódy Zsigmond (Nemz. Sp. Cl.), 617. Pagács Lajos (FTC.) MAC. részére; 618. Szántó Gyula (ILSz.) MUE. részére; 619. Szury Kálmán (ILSz.), 620. Mészáros István (ILSz.) Törökves Sp. E. részére; 621. Holmok Sándor Nemz. Sp. Cl. részére.

Igazoltak a következő mérkőzések: 1907 nov. 1. I. oszt. szövets. díj: BTC. II.—FTC. II. 5:0. 1907 nov. 10. I. oszt. bajnokság: BTC. I.—Typ. Sp. Cl. I. 17:0. 1907 nov. 10. I. oszt. bajnokság: MAC. I.—UTE. I. 1:0. 1907 nov. 10. II. oszt. bajnokság: 33-as FC. I.—TLE. I. 8:0. 1907 nov. 10. II. oszt. bajnokság: URAK. I.—III. ker. T. és VE. I. 3:1. 1907 nov. 10. II. oszt. bajnokság: KAOE. I.—Kőb. TE. I. 0:0. 1907 nov. 10. I. oszt. szövets. díj: BTC. II.—Typ. Sp. Cl. II. 3:1. 1907 nov. 10. Északvidéki kerületi bajn. KAK. Sp. E.—Kassai AC. 5:5.

Mint hogy az UTE. II. csapata a f. évi november 10-re kisorsolt I. oszt. szövets. díjmérkőzésről lemondott 2 pont a MAC. II. csapata javára iratott. — Az URAK. II. csapata a f. évi november 10-iki II. oszt. szövets. díjmérkőzésről lemondván, 2 pont a III. ker. T. és VE. II. javára iratott.

Tudomásul vétetett a MTK.—Sp. Cl. Sparta (Prága) 0:0 arányú barátságos mérkőzése azzal, hogy az MTK. kötelezetik a mérkőzésről való elszámolást haladéktalanul becsatolni. — Tudomásul vétetett továbbá a Lytographia Sport Club—BAK. III. 2:0 arányú barátságos mérkőzés.

Tudomásul vétetett, hogy a Törökves Sp. E. a MAC. ellen f. hó 17-ére kisorsolt bajnoki mérkőzését a X., Hölgy-utcai pályán; a 33-as FC. a MUE. ellen f. hó 17-ére kisorsolt bajnoki mérkőzést a soroksári- (Ráday-) utcai pályán és ugyancsak a 33-as FC. az URAK. ellen f. hó 24-ére kisorsolt bajnoki mérkőzést a lágymányosi (BEAC.) pályán fogják lejátszani.

Engedély adatott a Pozsonyi TE.-nek és a PULE.-nek, hogy okt. 27-ről, illetve nov. 1-ről elhalasztott kerületi bajnoki mérkőzéseiket 1907. évi november hó 24-én Pozsonyban lejátszassák. E mérkőzésre a bizottság játékot vezető bíról Bakó Gyula (MAC.) játékbírót küldi ki.

Az intéző-bizottság engedélyt ad a Szövetség kötelékébe tartozó összes egyesületeknek, hogy a *Kolozsári Kereskedelmi Akadémiai Sportkör*-rel a felvételhez megkövetelt 3 mérkőzést lejátszák.

A Kőbányai Torna-Egylet felszólalására a MUE. köteleztetett, hogy a f. évi szeptember 22-iki bajnoki és szövetségi díjmérkőzés elismert költségeinek felet, 24 korona 60 fillért, térítse meg.

A Kassai Akadémiai Sport-Egysége óvása az Eperjesi Torna- és Vivó-Egylettel f. évi október hó 27-én lejátszott észak-vidéki kerületi bajnoki mérkőzés ellen, — elutasított.

Hajós József játékbíró jelentése és a kihallgatott tanuvalomások alapján eszközölt vizsgálat iratai, a Pozsonyi TE.—BTC. ügyében: véleményezés végett Vida Henrik int. biz. tagnak kiadott.

Az English Football Association Lim. azon átirata, hogy a MLSz.-nek állásfoglalását az Amateur F. Association ügyében köszönettel tudomásul vette, — jóváhagyólag az igazgató-tanács elé terjesztetik.

Az English Football Association Lim. átiratára, bizottság javasolja az igazgató-tanácsnak: bizassék meg az intéző-bizottság az English Football Association reprezentatív csapatával való mérkőzés sportbeli és anyagi feltételeinek megállapításával.

Bizottság javasolja az igazgató-tanácsnak, hogy nagyméltóságu gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter azon átiratát, melyben tiszteletbeli taggá történő megválasztásáért köszönetet mond: örömmel vegye tudomásul és ennek jegyzőkönyvében is adjon kifejezést.

Szerkesztői üzenetek.

Nimród. Méltóztasson csak türelemmel lenni. Nem lehet egyszerre mindent. A tévdiagnosztikát nem ismerjük, csak arról mondhatunk bírálatot, amit látunk és ismerünk, tessék a kérdéses fegyvert beküldeni, még jobb, ha személyesen méltóztatik elhozni. Nem a fegyverben, hanem a töltényben keresendő a hiba.

D. K. professor. Nagyképűsködés és szószátyárkodás az egész. Mindenki maga játszva idomíthatja vadászkutyáját, nem ördögi mesterség az. Tessék előválni lapunk „Vadászat” rovatvezetőjének most megjelent *Vadászati Naptárát*, kimerítő utasítást talál benne.

Gr. Z. K. Köszönjük szíves figyelmeztetését, de ugys foglalkozni fogunk a fegyvertechnika mindennemű ujdonságaival. Nimródnak szóló üzenetünk egy része méltóságodnak is szól.

H. J. mérnök. Nincs a sportnak olyan neve, amelyre felvilágosítást adni ne tudnánk, de azért találos kérdések megjeltesére még sem vállalkozhatok.

Gy. T. L. földbirtokos. Természetesen, minden olyan dolgot, vagy eseményt, ami a vadászokat érdekli, teljesen díjmentesen közlünk, ha az nem üzleti érdekből történik. Ez utóbbira nézve meg hirdetési rovatunk áll rendelkezésére.

Br. B. J. ezredes. Magánéget elvből nem ajánlhatunk: méltóztassék lapunk hirdetési rovatát figyelemmel kísérni, ott feltalálható lesz.

Amatőr. Tessék csak beküldeni a felvételt, ha érdekes, közölni fogjuk.

Oithon. Mindent díjazunk, ami a mértékünket megüti. Természetes, hogy csak mi bíráljhatjuk el.

Ciceró. Tessék valamelyik szépirodalmi laphoz fordulni.

Diana. Versét csak abban az esetben közölhetjük, ha az valami rekordot érne el, vagy javítana. Ez alkalommal azonban diszkvalifikáltak.

Pericht Pola. Mindenféle sportfelvételt köszönettel veszünk.

Kugler Sándor, MASz. uszókakosztályának előadója. A Nemzeti Sport szerkesztőségének címe nem Koronaherceg-utca 3., hanem VIII., Esterházy-u. 6.

A

„Nemzeti Sport“

egyes számal minden

nagyobb tőzsdében kaphatók.

EGYLETI TULZSÁG
JELVÉTEL

JEROUSCHEK-K.
ÉKSZERÉSZ
BUDAPESTEN

KASSAI
GYÁRTÁNYI
TELEFON: 1. 857.
SANELWEIS-UTCA 3.

SZENT-LUKÁCSFÜRDŐ gyógyfürdő BUDA.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kén források, iszapfürdők, iszapborogatások, masszázs, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvíz uszodák. Olcsó és gondos panasz.

Csuz, kőszvény, ideg- és bőrbajok, lakás ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen.

Sz.-Lukácsfürdő igazgatósága Budán.

Angol, francia és amerikai világhírű gyárosok
u. m.: Spalding, Davis, Slazenger,
Prosser, Mass & Co., Wright & Ditson stb.

Tennis-rakettjeinek

választékos raktára.

\ labdaverők darabja: 6.—, 9.—, 10.—,
1—, 12.—, 15.—, 16.50, 20.—, 25.—, 30.—,
32.— és 40.— korona.

Fennislabdák tucatja: 8.50, 10.—, 14.—,
16.—, 18.— és 24.— korona.

Lawn-tennisjáték teljes felszerelések:
4 személyre 85.—, 77.50, 87.—, 104.— és
143.— korona.

Tennisjáték-könyv, legújabb kiadás 1.20 kor.

Továbbá dús választék:

football-, golf-, criquet- és croquetjáté-
kok, tornaszerek, vívóeszközök, vadászati,
halászati és turista-felszerelésekben, vala-
mint mindennemű sportcikkben.

Teljes felszereléseknél árkedvezmény!
Kereskedőknek előnyárak!

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Zubek Bertalan és Társa
sportcikk árúháza

Budapest, IV., Muzeum-körút 29. sz.

HA FÁJ A FEJE,

használjon azonnal

24
pasztillát
tartal-
mazó do-
boz
1 kor.
20 fill.

Beretvás-féle **MIGRAIN** -pasztillát

mely 5 percz alatt mindenféle ter-
mészetű ideges fejfájást, még ha
krónikus is megszűntet. Felülmul min-
den eddig ismert szert. Hatása bámu-
latos, még a leghevesebb fejfájásnál is.

* Minden
gyógy-
tárban
kapható.
*

Főraktár:

Beretvás Tamás gyógyszerésznél

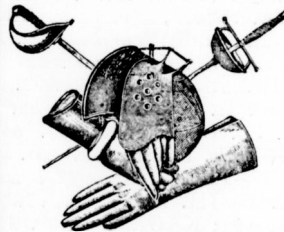
☞☞☞ KISPEST, Rákóczi-út 10. szám. ☞☞☞
Ingyen postai szállítás három doboz rendelésnél.

SIMON PÁL PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.
Jóhirnevű szálloda 100 szobával. Sport-
egyletek leszállóhelye. A margitszigeti
sportteleptől ¼ órányira. Direkt villamos
összeköttetés az összessporttelepekhez.

Valódi Perez-féle veronai

Vivó-eszközök

Barbasetti, Perez, Radaelli,
Parise mintájú vóvokardok és
vitörök. Kard- és törpengék.
Perez patent T pengék. Vivó-
keztük-, arc- és fejdédők.
Párbaj-kardok és pisztolyok.
Céllövő pisztolyok és puskák.

Athletikai sportcikkék.
Diszkosz, gerely, suly.

A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és
hitelesített sportcikkék egye-
dülő raktára. Téli sportcikkék. Ski, szán,
korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sport-
cikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR sportáru-üzlete

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF-TÉR * ALAPITTATOTT 1861-BEN

Óh jaj

Megfejt ez az átko-
sító köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyájkódás ellen gyors
és biztos hatásúak

EGGER mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és
kítőnő izüek. 5209

Doboz 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Kapható gyógytárak és drogériákban.
Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

EGGER mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított!

PEJTSIK KÁROLY

József Főherceg ő cs. és kir. Fensége kamarai szállítója

fényképészeti cik-
kek szaküzlete

BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. sz.
(vagy Kos uth Lajos-utca 4.)

Árjegyzékkel és felvilágosítással a
legnagyobb készséggel szolgál.

NEMZETI SPORT.

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP

FŐSZERKESZTŐ: Dr. POLÓNYI DEZSŐ laptulajdonos.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Esterházy-utca 6. Telefon 52—59.	FELELOS SZERKESZTŐ: FRIEDRICH NÁNDOR
ALAPÍTTATOTT 1903-ban Fodor Károly műeg. vivőmester által		

TÉLI SPORTUNK REFORMJA.

Második közlemény.

Régi igazság, hogy a magyarnak kevés érzéke van a gyakorlati élethez. Fajunk egymásután adja az emberiségnek az Isten-áldotta produktív elméket, akik úgy a metafizikai, mint a reális tudományok terén öles lépésekkel viszik előre a világot: de majdnem valamennyinek közös sorsa az, hogy a mindennapiság szürke kereteit túllépő eszméik megvalósítására magyar földön talajt nem találtak. A nagy metafizikai eszmék iránt, a szabadság, a jog, a vallás kérdéseiben népiünk csodálatos éleslátást és józan ítélőképességet mutatott mindenkor, középosztályunkkal pedig a multban aligha vetekedhetett e tekintetben csak egy nép is. Csak a mindennapi élet gyakorlati kérdéseiben maradtunk el a kor uralkodó szellemétől: a dolgok észszerű gazdasági értékelésétől és kihasználásától. A Kárpátok övezte Duna-Tisza völgyén pazar bőkezűséggel szórta el a Teremtő a természet ragyogó kincseit. A Duna völgyének számos szakasza könnyen vetekedik a német Rajnának agyondicsért szépségeivel s a titáni Vaskapu fenséges panorámájának mását hasztalan keressük. Szép a bércekkel övezett genfi tó, de még szebb a Balaton, amint Szigliget, Tátika, Csobánc és a többi csodás alkotásai a földalatti erőknél, büszkén szemlélik várromkoszoruzta fejüket ezüstös tükrében. Ki tudná fölsorolni mindazt a sok természeti kincset, mit áldott anyaföldünk kínál a rajta élőnek a Csorba-tótól a Porta orientálisig? Pénzben alig értékelhető kincs az, csak érteni kellene a kiaknázásához.

És ez az, amihez nem értünk! Mert magunk sem élvezzük, mert magunk sem ismerjük. *Téli sportunkat igazán teljessé és nagygyá pedig csak úgy tehetjük, hogyha hazánk szép vidékeit megismerjük télen is. Mert minden hósport a téli turistáskodás.* Csak az tudja értékelni igazán a *ski-sport* gyönyöreit, akinek szíve még nem fásult el teljesen a természet szépségei iránt, s kinek lelkét még megihletik a szüzi kristályleple alatt pihenő természet mélységesen néma gyönyöreit. Mert azt, aki a nyári kirándulásokon a legelső zöldbeli csapszék hűvös padjain jégbehűtött ital mellett pihenni ki izzadt homlokkal az utolsó vasuti állomástól odáig tartott félórás ut fáradalmait és a sok pihenéstől még

fáradtabban hazatérve, irtóztató filippikákat dörög a mérnökök ellen, hogy az utak 10%-osnál nagyobb emelkedést mutatnak s a rájuk hintett kötőrmelék olyan éles, hogy csak úgy eszi a talpat: az ilyen embert hiába visszük ki télen a hegyek közé, ahol nincs olyankor pad, ahová leüljön, nincs zöld galy, amit a kalapja mellé tüzzön és nincs — kávéház, amely nélkül — elvégre — mit ér az élet?

Mindez nincsen télen a hegyben. De van valami más. Nincs zöld lomb s a csupasz galyak között nem szól a csalogány. A hegyi legelőn nem szállong a szivárványos lepke s elnémult a pásztor méla tilinkója. Hegyen-völgyön mély csend honol. És alattunk a völgyben és fölöttünk a csúcson, és körülöttünk a földön: mindennütt hó. hó. Fehér, mint a hattyu, ragyogó, mint a gyémánt. Csak az ég kékje és a karácsonyfa zöldje szakítja meg itt-ott. És nincsen út sehol. Azé a végtelen hómező, a hegy, a völgy, aki uralkodni tud rajta. És a skivel járó ember uralkodik rajta. Mert királyi érzés az, amint a karsu hótalp tovasiklik a kristálymezőn s villámgyorsan rohan a lejtőn alá. Tágul a tüdő és szinte érezzük, hogy uj, pezsgő vér fakad az egészséges anyagcsere nyomán. És amint alkonyatkor hazatérünk, a végzett egészséges mozgás után nem a fáradtságot érezzük, hanem azt az új erőt, amit izmaink acélosításán kívül a teremtés végtelen nagyságának és fenségének szemlélete öntött lelkünkbe. És vágyunk ki a hegyek közé mindennap, amíg csak van tél, amíg csak van hó.

Mert a hó szeretete örök és kiüríthatatlan. Próbaköve az egészséges vérnek. Nézd a gyermeket. Dideregve kerül a utcát, a teret, míg tart a szürke, szintelen ősz. Nógatással kell hajtani a levegőre, s akkor is kedvtelen. De amint leesik az első hó, mintha kicserélnék a gyermekleket. Reggel korábban kel s első lépése az ablakhoz vezet. Esett-e hó az éjszaka? . . . Ez az első gondolata. Alig várja, hogy ropogtassa lába alatt, hogy morzsolhassa ujjai között. Nem is érzi, hogy hideg. Arcán kinyílnak a pezsgő vér rózsái, szemében lángol az élet tüze. Avagy nézd a szegény gyermeket. Ruhája foltos, rongyos; játék közben még ki is gombolja. Csupasz ujjai

Egyes szám ára 24 fillér.

gémberednek a hidegtől, de azért kacagva, gondtalan játszik a többivel. Ha megszánod s kérdezed tőle, miért nem megy haza: egy pillanatra megjelenik szemében a nyomor keserű öntudata s a világ legtermészetesebb hangján feleli: „Mert otthon hideg van!”

Melegedni jött a — hóba!

A felnőtt embernek más a gondolatvilága, más a szórakozása. De a hó szeretete örök. Lehetetlen, hogy az, amit gyermekkorában úgy szeretett, felserdülvén, teljesen közönyös legyen előtte. Az igaz, hogy a nagyvárosi ember jóformán alig lát havat. Amint leesik a hó, nyomban eltakarítják s a hátramaradó piszkos latyak egyáltalában nem alkalmas arra, hogy megszeresse. Mindazonáltal annak a nagy reformmunkálatnak, melyről most gondolkodnak azok, akik a magyar testikultura szűk kereteivel nincsenek megelégedve, köztük mi is, nem szabad figyelmen kívül hagyni ezt a kérdést sem.

leket erősítő sport, mint akár az automobilizmus vagy a többi testgyakorlat. Az egyéni tudás, erő és bátorság, gyors elhatározó képesség, ép szív, erős tüdő és erős test: ezek a sportszánkőzés feltételei, viszont ez a hósport egyike a leghatásosabb eszközöknek e testi és lelki tulajdonságok megszerzésére.

A gyakorlati munkát a fővárosban kettős irányban kell kezdeni. Testnevelési (sport) szempontból és üzleti szempontból. A testnevelési szempontnál elsősorban az iskolákat kell megnyerni. Egyelőre az önként jelentkező diákokkal kell néhány téli kirándulást csinálni a hegyek közé, alkalmas helyen egy pár óras szánkázással összekötve. Nem kétséges, hogy a gyermekkori mozgás fesztelen szabadsága, magának e sportnak ötletes, vidám jellege, egy csapásra meghódítja az egész ifjúságot, amelynek sorából a kiválóbbak már a sportegyesületi gyakorlatokon érvényesíthetnék képességeiket.

Öt üléses tobogán. Felvétellett Goerz Anschütz redőnyzárós kamarával Dagor III. 2. sz. kettős anastigmattal.

A munkát a fővárosban kell megkezdeni, itt kell elsősorban népszerűsíteni a hósportokat. Sajnos, eddig igen kevés történt e téren. A budai hegyek között rendeztek ugyan a múlt években néminemű ski-bemutatókat, azonban hatása édes-kevés volt. Mert a hósportok nehezebbik részén kezdtek, még mielőtt az előiskoláján, a hó szeretetén és népszerűsítésén átesetek volna. A hósportunk megteremtésére irányuló munkát a legnépszerűbb hósporton, a *szánkázáson* kell kezdenünk, amint-hogy az északi népek fejlett hósportjának is ez az alapja. A budai hegyek bőséges teret kínálnak erre és a népszerű szánkázást nyomon követő sport-szánkázás rendelkezésére is olyan eszközöket bocsát a modern technika, hogy ez a „mulatság“ ma már éppen olyan idegfejlesztő, testet-

Ügyes menezsáló kézben, kellő reklám és agitáció mellett egy-két év alatt valószínűsítésű kis téli sporttelepet lehene létesíteni a könnyen hozzáférhető budai hegyek között, mely üzleti szempontból sem lenne a legutolsó vállalkozás. Mert hogy közönségünk érdeklődik az ilyen gyakorlatok iránt, azt bizonyítja az a nagy tömeg, mely naponként órákhosszat el-elnézi a jégen tovasikló vidám párokat. Mindez természetesen nem teszi fölöslegessé azt, amit első tanulmányunkban hangsúlyoztunk: a főváros belső területén létesítendő téli gyermek játszótérek létesítésének szükségességét.

A téli hósportok legtermészetesebb otthona hazánkban természetesen a Kárpátok gyönyörű hegyláncolata lenne. Sajnos, csak — lenne. Azonban fürdőnk az

Előfizetési ár	egész évre	12 kor.	Egyes szám ára	Postatakarékpénztári cheque számla 2C438 szám.
	fél "	6 "		
	negyed "	3 "		
Egyesületeknek	tömeges megrendelésnél		24 fillér.	Előfizetés befizetési lappal eszközölhető.

egy nyári szezonnal lezárják kapuikat s a télen talán még szebb, még üdítőbb hegyeken mélységes csend honol. Talán csak az egyetlen Tátrafüred az, hol évről-évre téli szezont is tart néhány család s a hósportokat némiképpen sportszerűleg is művelik. Sajnos, ez a társaság is szűk és zártkörű. Pedig megfelelő reklám mellett minden nagyobb befektetés nélkül virágzó téli szezont és ezzel együtt virágzó téli sportéletet lehetne itt teremteni. Nem is szólván Csorbatőről, melynek téli sportgócpontra való fejlesztéséről már külföldön is nem egyszer esett szó. Most, hogy a tó állami birtokká lett, a három év előtt elejtett fonolat újra föl kellene venni s a csorbai téli sportéletet rövid idő alatt nemzetközileg is ismertté tehetnők.

Azok, akik már egy telet töltöttek a Tátrában, a legjobb megmondhatója annak, vajjon egészségi szempontból hasznos munkát végezhetek-e ott. Bizonyára — igen. Ámde ez nem elég. Legyenek élő apostolai a téli kárpátizmusnak s ezzel együtt a téli sportoknak. Lebegjen szemük előtt mindenkor az a tudat, hogy önmaguk javát munkálva, egyúttal magyar fajunkat erősítik s előkészítők lesznek a jövőendő erős Magyarországnak.

Moór Jenő.

A

Magyar Automobil Club és a Budapesti Polo Club a Nemzeti Sportot hivatalos lapjává választotta.

E két előkelő és úgy sport, mint társadalmi szempontból igen nagy súlyú testület elismerését örömmel fogadjuk. Annak a komoly, öntudatos és az egyetemes magyar nemzeti festi kultúra szolgálatában álló munkáikodásunknak elismerését és megbecsülését látjuk e két választásban, mely immár a magyar testnevelésügy vezértestületeinek és vezérmunkásainak egész táborát gyűjtötte a **Nemzeti Sport** kibontott zászlaja alá. Erre a zászlóra a magyar faj erősítésének nagy eszméje van írva. Nagy célunk elérésére e két előkelő testület csatlakozása és támogatása egy nagy lépést jelent és csak fokozatos tevékenységre sarkal bennünket.

Rovatvezető: Dr. Jankovich Marcell.

Tofana di Rocces.

Ampezzótól nyugatra fekszik a Tofana-csoport. A három testvér-ormonak más-más a jele: a Tofana di fuori (3252 m.) világító hógerincével maga a szelidség, a Tofana di mezzo (3241 m.) hatalmas tömegével csupa méltóság, a Tofana di Rocces (3220 m.) iszonyatos elmetszett falával, felhőszelő élével a megtestesült vakmerő dac. Ebben a hegy-csoportban már kétszer fordultam meg, egyszer a Tofana di mezzo csúcsán, melyet az u. n. „via inglese“-n át értünk el (1900. szept. 1-én); később meg a Tofana di Roccesre találtunk egészen új utat a Travernanzes völgyből (1901. aug. 22-én). Ez utóbbi hegy azonban különösen lekötötte érdeklő-

désemet, mert déli falának szertelen arányai az összes Alpe-sekben ritkítják párjukat. Ha valaki a Cinque torri tövéből erre a hegyre tekint, olyan alakban látja a falat, mint egy óriás, középen kettészelt Cheops-gulának metszési lapját, melynek szikláit tagoltak ugyan, de nem képeznek lejtős fordákat és vállakat, hanem mint merőleges iszonyu pillérek támogatják a főfalat. Ennek a megszakítlan szirtfalnak relatív magassága a törmelék határától a csúsig legalább egy kilométer; ennek a leirhatatlan meredekségnek közepén húzódik fel a világhíres „via Eötvös.“ Ha a többi bérének megmászását egy átélte, szép és kalandos novellához lehet hasonlítani, ez a tura valóságos éposz.

Mindig emlékezetes marad az a szép ragyogó augusztusi nap (1901.), mikor két fiatal magyar hölgy párját ritkító bátorsága és akadályt nem ismerő energiája megtörte a Tofana di Rocces falának varázsát. Erre a munkára csak a hegyek és a természet rajongó szeretete adhat jogot, erőt és hivatást, — és ennyi lelkesedést csakis a teremtés oly művéből lehet meríteni, mint aminő a Tofana di Rocces. Ritka szép nyári nap volt, mikor a föld pompázik színeinek és kincseinek pazar ékeségével; az ég is mosolygott a esilögő mozdulatlan levegőn át, mintha örömmel pártfogolná a bátrak vállalkozását. Midőn Cortina karesu campanile-jé alatt a viharezzett vezetők csoportja meglepetve emelte kezét szeméizek, mikor a világ minden részéből odakerült vándorok ámulva adták egymásnak odább a távesőveket és mindenki susogta azoknak nevét, akik ott a szédületes magasságban bebizonyították, hogyan kell a lehetetlent lehetségessé tenni.*) csak lelkesedni kell a kítűzött célért és merni, — igaz büszkeséget éreztem a magyar név hallatára; s midőn estefelé Pocol és Falzarego közt jelezte egy örömtűz a csúcsnak elérését, úgy éreztem magam, mint a bajtárs, ki a győzedelmes esata hírére halja, melyben a vele rokongondolkodásnak legyőzték az aránytalanul hatalmasabb ellenfelet.

Mióta szemtanuja voltam a hatalmas vállalkozásnak, a Tofana magnetikus erővel húzott magához. Ahányszor Cortinába értem, legott a Tofana felé kellett fordulnom és a hamvas földi utról százszor is végigmertem azt a szellős légi utat. Ugy tettem, mint a nagy emberekkel titkos tisztelők: kerülgetik, köszöngetik, de megszólítani nem merik. Ahányszor Dimai Anonióval találkoztam, mindig fölémbe sugta: „Signor, la via Eötvös?“ Mikor 1902-ben hazajött Grödenből, hol merész túrákon kísérte ép a Tofana első megmászóját, uira e szavakkal üdvözölt és én önkénytelenül rámondtam: „Doman“ (holnap).

Julius 27-én, meleg vasárnapi délután, izzadva vándoroltunk Pietróval Pocol felé, hol Antonio és Secco várakoztak reánk. Minden ragyogó verőfényben fürdött, mikor be-toppantunk a kis vendéglőbe, hol egy jó szász atyafi Bädkerjéből éppen buzgón magyarázta a vidéket áhítoatos társaságnak, természetesen minden ormot elkeresztelve oly névre, melyet régen más tető visel becsületes ősi jogon. A gyepen vígan folyt az olasz tekejáték, — hangos cortinai legények dobálták a boecia-kat. Én időtöltésül ez utóbbi társasághoz csatlakoztam, mert eredetibb, mulatságosabb és kedvesebb volt, mint az a másik. Mikor már alaposan bebizonyítottam, hogy ebben a játékban még sokat kell tanulnom, azt is meg kellett tudnom, hogy nemcsak a játékban nincs szerencsém, hanem annál a ragyogó szépségnél sem, kire annyi szeretettel és bámulattal biztam minden reményességem. Mikor fel-pillantottam a boecia fölől, meglepetve láttam, hogy ez a szeszélyes szépség, a mosolygó idő csak azért csalogatott, édesgetett, hogy durcásan elforduljon tőlem és oktalan könyveivel áztasson. A Tofanáknak falai, melyeknek pusztá látása ideges szenvedélyt, valami szinte barbár őserőt pezsdített meg ereimben, nyomtalanul eltűntek; óriás sárkányként nagy fekete felhő telepedett elük és a többi hegyek is kis szürke lobogókat tűztek orozatukra, melyek lengedeztek, növekedtek a langvos esti szellőben. Lehangoltan mondtunk egymásnak jóéjszakát.

*) Eötvös bárónak nemesak ezen az uton voltak az első (Dimai Antonio, Verzi Agostino és Siropaes C. Giovanni vezetőkkel), hanem a Croda di Misurina, Croda Liscia, Torre Giovanni, Campanile Antonio Giovanni, Punta Agnello, il Gobbo első megmászása mind az ő művek.

Mikor éjjel az indulás idején arra ébredtem, hogy az eső zakatolva verdesi az ablakot, azért sem akartam tovább aludni, mert ilyenkor az ember nagy optimista és azt hiszi, meg kell lenni annak, amit nagyon szeretne elérni. Én is kibámultam a hollófekete éjbe, mintha esdő tekintetemmel szét tudnám oszlatni azt a forrongó felhőtengert. Hiába,

göny, mint valami óriás, az egész világot elzáró zsilip, s egy-egy villám mutatta csak olykor a távoli hegytornyok groteszk formáit és a permeteg meg is koppant a kalapomon, nagy bizalommal néztem a magasbn, hol a szellők vad táncra kaptak egy-egy felhőfoszlányt, hogy szétleheljék az aether végtelenjébe. Mikor aztán jul. 29-én reggel kettőkor elhagy-

Tofana [di] Rocces.

az alvó völgy kavargó örvény maradt; Cadore öntötte a füstszerű ködöt, mint a kiapadhatatlan kráter és a Tofana záporral mosott falai oly feketén és haragosan bámultak reám, hoy meghökkenve huztam vissza fejemet az ablakból. Három emberem ép akkor jelent meg a pítvarban, borzasan és mormogva, — ők is leintettek lámpásukkal. Szívós maradtam és azonnal elhatároztam, hogy nem fogok engedni; megvárom én azt a szívárványt, mely erre a vízőzönre nekem is meg hozza vágyaim netovábbját.

Ugy is lőn. Julius 28-án estefelé már ismét utban voltam Poecil alatt és ámbátor a Pelmo és Antelao sziklaoszlopai közé feszítve mozdulatlanul állott az ónszinű sötét felsőfüg-

tam a puritán tiszta, nyájas kis szobát, milliárd csillag virasztott a barna hegyek fölött és a hatalmasok országa a megtisztult levegőben méltóságosan aludta a léke álmát.

A konyhában már sűrögtek-forogtak a házigazdának, a patriarcha arcu jó öreg De-Zannának esinos leányai. A fel-fellobbanó láng megvilágította arcukat, amint szemrevaló ampezzói népviseletükben forgolódtak és mosolyogva a teát szüresölő vezetőkhöz hajoltak, kiknek csupán marcona körvonalai látszóttak. Akármelyik festőnek öröme lett volna e kedves képen. A nagy süítés-főzés akkora figyelemmel és nyájassággal ment végbe, mintha egy katonának besorozott, harebamenő testvért kellene ellátni izletes utraválóval. Ked-

ves vonása Ampezzo népének, hogy abban az idegenben, akit már megszokott, nemcsak a kenyérkereset forrását látja, hanem jóformán úgy bánik vele, mint a szeretett családtaggal, kinek azonban mindig megadja a tiszteletet teljes tisztességűvel.

Pont háromkor már homályos erdő szélén ballagtunk, ki a csöndes éjbe; a bizodalom a cél elérésében emelte a hangulatot, és a legedesebb tudat, az, hogy nagy és nemcsak élvezetek előtt állók, gyönyörűséggel töltötte el egész valót.

Mire elértük a növényzet határát, az utolsó zuzmarás gypcet, szakadozott az éjszaka fátyla és az égürben már csak a Göncölszékér esillagai rezegtek halványan. Olaszország felé az ég már szivárvány színeket játszott és az Antelao fehér homioka gyöngyöden kipirult, mintha csupa vadrózsaszírommal volna behintve hóhély helyett. Cadore felett a kénvára látóhatáron a távoli hegysorok kibontakoztak a bizonytalanságból; a Cima dei Preti és Monte Duranno nemcsak formái kiélesedtek, mintha ezek a rendületlen oromok is meglevelekedtek és közelebb jöttek volna. A közvetlen szemben álló bizarr Croda da lago szaggatott tornyoskái gyorsan óriásokká növekedtek; a Marmolada tündöklő kristályokkal bevont hótömege felől fagyos lehellet csapta meg orcáinkat. Megvirradott a mozdulatlan és fenséges nyugalom örök országában is, csak hogy itt az életet nem a mozgás, csakis a szín jelzi. A tegnapi csöre a levegő balsamos volt és erőteljes; vállalkozási kedvünk rendíthetetlen, a hangulatunk csapongó vidám. Ébredett minden:

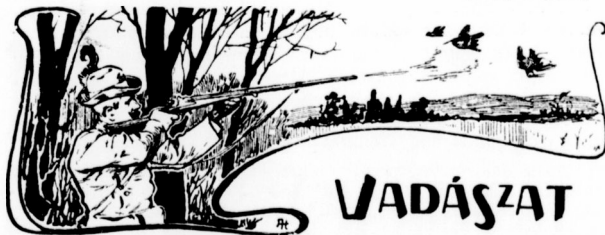
Di sopra a le montagne alte e sognanti
Nel ciel si perde e sfuma
L'ultima trasparenza de la bruma;
Anime e cose salgono.

(Negri Ada: Risveglio fra i monti.)

Félhatkor ott álltunk az óriás falnak tövében, melyről igazán el lehet mondani: itt „Titánok vakmerő kezékel Ossát Pelionra halmozták“. (Kosuth.) Rövid reggeli után, élünkön Antonióval már ostromoltuk a sziklát arról a féltűnő kis főtőltről, honnét egy év előtt kiindult az Alpsek egyik legszebb bravurja, ennek a turának első, merész koncepciója és még merészebb kivitelű megjárása, mely végre valóságos alpesi tett volt. Verzi, akinek feladatult jutott cipőnkét a szelid uton a csuszara felszállítani, sokáig nézett a mélyből utánunk, szinte nehéz szívvel, mint a bátor katona, ki résztvevett az első diesőséges csatában és szomorúan néz az újra harcra vonuló társak után, míg őt békés szolgálatra kötelezte a hadvezér.

A megkezdett sziklapilíren nem igen akad olyan részlet, mely könnyű volna, de kezdetben a nehézségek színvonala még sem éri el a lehetőség határát. A haladás iránya majdnem egyre merőleges és bár a Croda da lago tornyai elég hamar törpülni kezdenek a mi gyors emelkedésünk következtében, egy pillantás a közvetlen homlokunk felett emelkedő sziklafal végtelenségére vagy a körülbelül azonos magasságu Pelmóra és Civettára könnyen abba a hitbe ejt, hogy sisyphusi munkára vállalkoztunk. A napkeltekor rendszerint beálló hidegebb levegőben és reggeli árnyékban nagyon kínos volt a kapaszkodás, mert a sziklák olyan hidegek, hogy érintésükre az ujjak megmerevednek és elveszítik tapintóképeségüket.

(Folytatjuk.)

Rovatvezető: Remetei Kövály János.

Szent Hubert és a vadász avatás eredete.

Második közlemény.

Az avatás maga ilyenképen ment végbe: az elejtett vad mellett megfújták a hallalt, mire az egész társaság gyülekezni kezdett, körülvették az örömtől kipirult arccal álló szerencsés vadászt és elhalmozták diesérső és elismerő nyilatkozatokkal. A társaságnál jelenlévő legidősebb „hivatásos“ vadász az elejtett

vad vérebe mártott zöld galyat kalapja tetejére téve, féltérde ereszkedve várta a vadász avatandó előtt, hogy az avatás után tőle azt „győzelmi babér“ gyanánt átvegye. Midőn a helyzet már ennyire kialakult, akkor az uralkodó vagy az illető főúr, a helyzet legnagyobb komolyságához mérten ép úgy, mint a lovaggal avatásnál, rövid beszéd kíséretében kardja helyett a szarvasölő kardjával (magyarul Hirschfänger) a vadász vállát — Diana vagy Szt Hubert nevében — megérintve vadásszá avatta. Erre a felavatott vadász az elejtett vadjának vérebe mártott zöld galyat — a térdlen levő „hivatásos“ vadásztól átveve, kalapja mellé tűzve, örömmámortól sugárzó arccal fogadta az újra megnyilvánuló szerencse- és üdvkívánatokat!

Ugyancsak ilyen ceremóniával avattak fel a „hivatásos“ vadászkat is, azzal a különbséggel, hogy vadász-uruktól megfelelő ajándékokat is részesültek, — azonkívül pedig az avatás után jogosítva lettek a „vadászok“ viselésére is, — minek viselése avatás előtt szigorúan tiltva volt.

Ezen vadásszá avatási szokás nálunk is meghonosodott és a mai formája paródiája a letűnt lovagkorszak ósdi szokásainak. Mondhatom, nagyon bizalmas társaságban járja és ott is úgy — ha a felavatandó koránál vagy természeténél fogva érti és eltűri a tréfát, Nem komoly dolog, nem is lehet úri szokás, nincs semmi értelme, nevetségessé teszi a vadászt, nevetségessé magát a vadászatot is. Elvégre nem lehetem, hogy Diana istenasszonyunk bármilyen öröme teljen abban, ha a mi reformált szokásaink alapján egy-egy régi módu, jó nehézkes puskaesszével (mert a mi hagyományaink ezt írják elő) az avatandó delikvens fundus-instructusára, az avató társaság kedélyének fokmérője szerinti numerosok vágatgatnának. Ezen avatás által a társaság lebecsüli az avatandó egyént, azt valóságilag inzultálja, mivel tréfának minősítve a vadászat komoly mesteriségét, indiszkrét módon porolva ki a vadászfelszerelés egyik legfontosabb tényezőjét — a nadrágot!

Természetesen ezekből nem az értendő, hogy: no, most már csak az lehet rendes vadász, aki minden tekintetben a legkomolyabb ember és még a tréfát nem is érti, ellenkezőleg: minden igazi telivér vadásznak jókedvű, vigkedélyű és tréfát értő embernek kell lenni, ami természetes is, mert aki a szabad természetet s ezzel kapcsolatosan a vadászatot is kedveli — nem is lehet morózus, komor kedélyű ember. Ezekből kifolyólag a vadásszá avatásnak esakis akkor lehet helye és értelme, ha az nem komoly nagyképűsködéssel, eredetiséggel, hanem a vidám hangulat fokozására, különösen akkor alkalmaztattik, amidőn egy jól szervezett és tapasztalt vadásztársaságból álló komániába egy sárga gamális kezdő nimród is belekerül és a komániá leplezetlen bámulatára és irigykedésére, valamelyes véletlen, (vagy hogy is mondják? disznóból) vakszerencséből, ijedtében, elejti az első cimeres vadját. Ekkor van helye az avatásnak. Az irigységet, a bosszúságot, egy kis hecc kedvéért is, nagyon finoman lehet leplezni, sőt némelykor még ugy is, hogy a felavatott első cimeres elejtett vadjára, a vadászati védzentekre vonatkozó kellő tisztelet nélkül emlékezzem meg — hazai vadászati szokásainkra. Így lehet avatni, de másképp — soha!

Roka koma vadliba lesen.

A beállott őszi időjárásra a vadlibák ezrei lepik el a vetéseket és tarlókat. Különös szeretettel keresik fel a vízhez közel eső helyeket. Természetesen, ezen rendkívül óvatosságot vadászata, sik és nyílt területeken jóformán csak leshelyből történhetik, mivel a közeledő vadászt a kiállított őrszemek hamar észreveszik és a csapatot hangos gágogásukkal már jó eleve figyelmessé teszik s így minden igyekezet a megközelítésre hiábavaló. Libák által rendszeren látogatott helyen a vadászok legődröket ásatnak, ahonnan a húzó libák elég könnyen is lehetők. A napokban, lapunk vadászati rovatvezetője, Kövály, az ebédű Dunapartján vadászgatott libákra. Egy alkalmas leshelyt keresve ki magának, türelmesen várta a jó szerencsét. Egyszer csak észrevette, hogy a szántás barázdájában egy vörösfrakkos koma lopózkodik nagy óvatossá a libák által látogatott helyhez. Türelmesen, kelezetet is visszafojtva, várt Kövály — a történetedőkre. Nem kellett soká várni. Alig, hogy az első libacsapat a földre ereszkedett, közvetlen a róka burvóhelye felett... mint a villám pattant ki a róka koma leshelyéből, és egy atlétát is megszegyenítő magas ugrással elesített a leereszkedő libák legközelebbikét. Iszonyatos gágogásba törtek ki a libák erre, a róka koma meg szerényen továbbálmni akarván, zavarában, vagy örömben észre sem vette, hogy utirányát Kövály leshelye felé vette. Alig, hogy lőtávba érkezett, már fogadta a „disztűz“, — amelynek eredményeként, a róka koma igen szép bőrével és a libapcsenyéjével számolt be Köválynak.

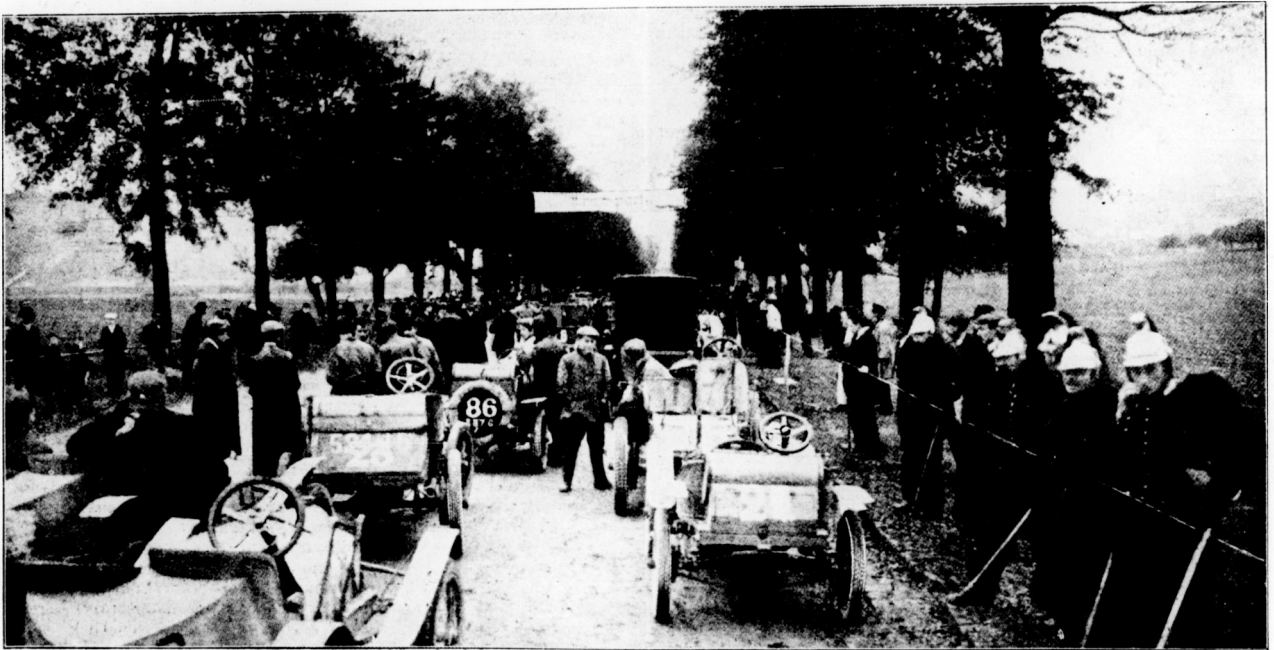
Rovatvezető: Lindner Ernő.

Kiállítások.

A külföldön most van a szezonja a kiállításoknak. Előljárnak az amerikaiak, akik valóságos kiállítási lázban szenvednek, és október—november hónapokban nem kevesebb, mint három független kiállítást rendeztek. Az angol és francia kiállítások a múlt héten nyitak meg, a német kiállítás pedig december 5-én nyitja meg kapuit. Azután Belgium és Itália adnak alkalmat a gyárosnak és vevőnek, hogy egymással megismerkedjenek. Nálunk kissé későre esett kiállítási

egyetlen cég kivételével, csak amerikai gyárak vettek benne részt. Nagy újdonságokat e kiállítás, melyen 55 automobil-gyár és körülbelül 200 automobilkellék-gyár vett részt, nem hozott, de egy némely szerkezetével érdeklődést kelthet európai körökben is. Nagy számmal láthatók e kiállításon az ugynevezett motorbugyik, magaskerekű kocsik, melyek a mi homokfutóinkhoz (Sandläufer) hasonlítanak s körülbelül ugyanazt a célt vannak hivatva szolgálni. Tudniillik elsősorban a mezőgazdának (farmernek) szolgál közlekedési eszközül. E kocsik és általában a kiállítás egyéb kocsijai is meglehetősen mérsékelt árúak. Feltűnő a kiállításnak számos hathengerű kocsija s ezek között a léghűtéses Frayer-Miller koei és a Stoddard-Dayton-koei érdemelnek egyszerű és szolid építésmódoruk miatt említést. A kiállítás üzleti eredményét némileg befolyásolta az amerikai krízis, de azért a kiállítás 90.000 látogatója 7.200.000 koronáért eszközölt üzleteket.

A society of Motor Manufacturers and Traders angol kiállítását f. hó 12-én nyitotta meg a connaught-i hereceg a londoni Olympia Hall-ban. A kiállítás valóban nemzetközinek nevezhető, mert alig van nevesebb cég, amely magát kivonta volna. Természetes, hogy az angol cégek dominálnak, de megjelentek a franciák Charron, Hotchiss,

Az evreuxi verseny startja.

terminusunk és ez a gyárosokra, kik attrakcióikkal kevesebb költséggel tudnak kiállításokat látogatni, ha azok rövidebb időközökben követik egymást, mindenesetre némileg hátrányos. Nem kedvező az sem rájuk, hogy az első évnegyed üzleti szempontból elesik. Miért nem lehetne tehát a kiállításunkat előbb rendezni? — kérdezik sokan. Ennek több oka van. Nincs Budapesten, a város belterületén, kiállítási helyiség; télen pedig aligha lehet egyetlen kiállítási helyiségünkbe, a városügeti iparsarnokba, kicsalni a közönséget. Másodsor tény, hogy Magyarországon az év első negyede, talán klimatikus viszonyainknál fogva, nem kedvező az automobil-, motor- és kerékpárkereskedelemre nézve, s a vásárlási kedv ugyszólván csak a tavasszal ébred. Tehát a mi viszonyaink közepette még kedvezőnek tekinthető a budapesti kiállítás időpontja, ha a szállítási nehézségektől eltekintünk.

Az első amerikai kiállítás október 24-én nyit meg és 31-én zárult. E kiállítást az Automobile Club of America és az ugynevezett Anti Selden Liga, az American Motor Car Manufacturers Association rendezte a newyorki Grand Central Palace-ban. A kiállítás tipikusan amerikai volt, mert

Chenard-Walker, Gobron-Brilić, De Dion, Renault, Panhard, Delaunay, De Dietrich, Darracq, Mors stb., az olaszok Fiat, Itala, Spa, Rapid és Marchand kocsijaikkal, a belga Minerva, Germain és Metallurgique kocsik, a hollandi Spyker-kocsik és végül a németek Mercedes, Benz Adler és Horch által szépen képviselve. Általánosságban itt sem látni nevezetesebb újítást a múlt évhez képest és a nagyszámban észrevehető javítások inkább a nyugodt fejlődés és megállapodottság jeleinek tekintendők. A gépek között nagy haladást mutatnak, elterjedésük tekintetében, a hathengeresek. Általában feltűnik a gondos kivitel és az automatikus szerkezetek, továbbá a modern szerkezeti anyagok (chrom-nickel-acél stb.) felhasználása. Bizonyos luxusra mutat, hogy a kocsik legtöbbjénél négy sebességet találunk, és pedig részben a közönség, részben pedig a verseny hatása miatt. A méhkas-hűtő általános használatnak örvend s mindjobban divatba jön az automatikus kenés. Az alvázak legtöbbje préselt acélból való. A Cardan-kapcsolás, amint azt mult heti cikkünkben kifejtettük, már közkedveltségnek örvend s igen sok gyár már nem is foglalkozik lánchajtású kocsik gyártásával. A legnagyobb haladás konstatálható a karoseriák te-

rén, amelyek már valóságos szalonokká váltak és luxus tekintetében vetekednek a vasúti szalonkocsik rafinált kényelmű berendezéseivel. A vevőközönség szempontjából különösen öröndetes jelensége a kiállításnak az árak csökkenése, mely különösen a közepes kocsiknál állott be, míg az olcsó és luxuskocsik árai alig változtak. Ez természetesen az általános gazdasági depresszió hatása, mely remélhetőleg nagyobb vételekdy által fog paralizáltni. A londoni Olympia Show áráira itt még azért is felhívjuk olvasóink figyelmét, mert ez lévén régi idők óta a szezon első kiállítása, bizonyos ár-megalapítóképeséget szerzett magának, amely a következő évre érvényesül. Ez okból jövő számunkban a nevezetesebb kocsitípusok árrészeállítását is közölni fogjuk.

A megnyílt kiállítások között időrendben utolsó a párisi jubilaris Salon, amely f. hó 14-én nyílt meg, nagy ünnepek között, a köztársasági elnök, több miniszter, továbbá van Zuylen báró az A. C. de F. elnöke, De Zion márkí és Rives vezértitkár jelenlétében, a pazarul kiválóított művészetek csarnokában. A kiállításon 1400 cég, közöttük 300 automobil-gyár vett részt. Tekintettel a párisi kiállítás nagy fontosságára, melylyel technikai újítások, áralkulás, divat stb. tekintetében bir, legközelebb fogjuk saját tudósítónk közlései alapján behatóan ismertetni.

Voituretverseny Siciliában. A sicíliai köruton, mely tavaszszal a „Targa Florio” színhelye volt, a mult napokban egy voituret-versenyt tartottak. A 150 kilométeres körpálya kétszer volt befutandó. Mint győztes Tascia lovag került ki egy kis De Dion-Bouton-kocsin, ki a nehéz és emelkedésekben gazdag uton 41.4 kilométeres átlagos sebességet ért el. Ez mindenesetre igen kiváló eredmény, ha összehasonlítjuk a Targa Florio eredményeivel, amelyben a győztes nagy versenykocsijával csak 53 kilométeres átlagra vitte fel.

Automobil trust alapításáról beszélnek jelenleg párisi szakkörökben, amely egyesíteni magában a kontinens legkiválóbb gyárait. Mint „főmozgató”-t De Dion márkí emlegetik, ki már eddig is számos jelét adta kiváló szervező-tehetségének. Vederemo!

Az amerikai automobilipar, mely még néhány év előtt jelentéktelen szerepet játszott az importáló európai cégekkel szemben, ma már óriási méreteivel és erőlyes üzleti vezetésével teljesen kiszorította a külföldi konkurenciát. A yankek automobilvárosa, Detroit, nem kevesebb, mint 14 automobil-gyárral bir. A Ford Motor Company méreteiről fogalmat alkothatnak olvasóink maguknak, ha megemlítjük, hogy ez a gyár egyedül 12/16 HP-s „Runabout” típusu, négyhengerű gépeiből az utolsó évben 7600-nál többet állított elő. A Paellard-cég ezévi teljesítménye 1500 koesi, a Thomas-cég, mely Buffaló törzsgyárában ugyanannyit állít elő. Detroiti új telepén 750 koesit készített.

Vizimotor rekordot ért el a mult héten Párisban Ledas egy 50 HP-s nyolcz hengerű motorral ellátott síkló járművel. Az újfajta vizijármű 2000 métert 1 p. 56 $\frac{1}{2}$ mp. alatt tett meg, ami 62 kilométer óránkénti sebességgel felel meg. Lelas reméli, hogy járművével az elértnél sokkal nagyobb sebességet fog még kifejthetni.

Az osztrák automobilkiállítás végleg elmarad, minthogy az osztrák gyárak többsége nem akar a kiállításban részt venni.

Automobilvonal Abessiniában. Menetik Negus a német tengerentúli kereskedelmi vállalatnak engedélyt adott egy Adis-Adaba-t Diredana-val összekötő automobil-vonal létesítésére. Az automobil ezen utat, melyhez a karavánok hat napot szükségelnek, két nap alatt fogja megtenni. A napi üzem egyelőre két, személy- és podgyász-szállításra szolgáló kocsival fog megindíthatni.

Az olasz kormány az autobusért. M. Schauer olasz posta és távírdaminiszter 30000 frankot ajánlott fel személy és podgyászszállító automobil-omnibuszok versenye céljaira és egy technikai bizottságot nevezett ki ennek megrendezésére. A bizottság tagjai a miniszterium képviselőin kívül az olasz automobilizmus vezető férfiai. A kamara e verseny céljaira máris megszavazta a kért összeget. A verseny terminusa előreláthatólag össze fog esni a Plaisanceben rendezendő teherkocsi-versenynyel. Tudvalevőleg a Magyar Automobil-Club is szándékozik kiállítása alkalmából automobil-omnibusz próbát tartani — persze kormánytámogatás nélkül.

A francia „Touring Club” és a szállodások. A hatalmas Touring Club igen elmes módját találta ki annak, miként lehet a szállodásokat, akiktől, amint ezt mindenki saját magán tapasztalhatta, sokszor első sorban függ a kirándulás sikere, a jó kiszolgálásra szoktatni s egyszersmind megjutalmazni. A TC. évente pályázatot hirdet a legelőzékenyebb és legjobb szállodások számára, amelyben minden szállodás résztvehet, ki saját maga vezetli üzletét s akinél 10 frankért már tisztességes napi előtás kapható. A pályázaton minden szállodás szivesen vesz részt, mivel az 1000 franknyi díjon kívül alig lehet nagyobb és olcsóbb reklámot képzelni, mint az, amit a több százezer tagot számláló TC. a szállodás kiválóágának nyilvános kintüntetése által okoz. A folyó évben a Henry Deutsch de la Meurthe által ajánlott 1000 franknyi első díjat M. Berger, a párisi Grand Hotel tulajdonosa nyerte el, a két második díjat, melyet a francia idegenforgalmi bizottság és M. Bandry le Saunier ajánlottak fel, a M. M. Meulvert, a montaubani Hotel Terminus tulajdonosa és Dugoy a kuelgoali Hotel de France tulajdonosa, nyerték el. Kiosztásra került azonkívül a francia Automobil-Club által felajánlott két aranyérem és több díszoklevél is. Nálunk Magyarországon sem ártana, ha a szállodások ambícióját ilyen nyilvános eismérések által felkeltenék. Persze e célra egyesülni kellene az idegenforgalmi vállalatnak mindazon körökkel, melyeknek érdeke a jó szállodai ellátás előmozdítása.

Miert folynak a szivattyuk. Egyik fontos oka a szivattyuk tömitetlenségének a szivattyutengelyek gyors rozsdásodása mely különösen automobiloknál, a fagyás ellen használt glycerin savak hatása következtében meglehetősen gyorsan támadja meg ezeket. Védekezni ez ellen csak úgy lehet, ha a tengely ellenállóbb anyagból készítették s ilyen a nickel vagy nickel-acél.

Német önkéntes motorkerékpáros hadosztály van jelenleg alakulóban. Miután az utóbbi évek eszázár-hadgyakorlatainál a német önkéntes automobil hadosztálylyal oly kedvező tapasztalatokat szereztek, azon igyekeznek, hogy a motorkerékpárt is a hadsereg szolgálatába vonják be s ezért a német hadsereg vezetősége máris összekötésbe lépett a „Deutsche Motorfahrer Vereinigung” elnökségével, egy alakítandó német önkéntes motorkerékpáros hadosztály alakítása végett. A német motorkerékpárosok egyesülete kezdeményezésére már a folyó évben próbáképen a eszázár-hadgyakorlatok alkalmával szolgálatra beosztott önkéntes motorkerékpárosok oly fényes sikerrel oldották meg feladatukat, hogy a német eszázár a hadgyakorlatok megbeszélésé alkalmával rendkívül dicsézőleg emlékeztek meg róluk és hasonló jó véleményt mondott róluk a német hadsereg vezetősége is. Ezek után egy önkéntes motorkerékpáros hadosztály alakításának semmi sem áll útjában. E hadosztály tagjai csak a Deutsche Motorfahrer Vereinigung tagjai lehetnek és a hadügyek vezetősége máris kötelezte magát, hogy az alakítandó hadosztály ügyében csakis nevezett egyesülettel tárgyal.

A németek tehát ismét megelőztek bennünket, mert konzervatív szellemű hadügyi kormányunk tudvalevőleg ridegen visszautasította a Magyar Automobil-Club-nak ajánlatát egy automobil-hadosztály alakítása tárgyában. Hol van még az idő, mire motorkerékpárosaink sorra kerülnek — a visszautasításban.

Hogy számítsuk ki az óránkénti sebességet. Általános szokássá vált a járművek sebességét azon teljesítménnyel kifejezni, melyet azok egy óra alatt elérnek vagy elérnének. Természetes, hogy ezen sebességet kifejező szám egy rövidebb utvonalon (kilométer vagy angol mértföld) elért sebességből számítatik át. Bár az egész átszámítás egyszerű hármasszabály alkalmazásával történik, mégis gyakran fordul elő, hogy automobilisták nem ismerik a kényelmes módszert, melylyel az óránkénti sebesség könnyűszerrel kiszámítható. A magyar és más kontinentális országutak a méterrendszer alapján lévén beosztva, csakis a kilométeren vagy valamely töredékén elért sebesség szolgálhat számítási alapul. Rendszerint a 200 méteren vagy egy kilométeren át elért sebességgel számolunk. Ha pld.

Amerikai rendszerű uri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám, I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belöldi divatszövetekből készült **télkabátot 33 forint és 43 forintért**, csakis mérték és próba után adunk! **Adhatjuk**, mivel árunkat készpénzben olcsóbban vásároljuk. **Adhatjuk**, mivel csakis készfűtés ellen szállítunk. **Adhatjuk**, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva. **Adhatjuk**, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

valamely jármű 200 métert 12 mp. alatt tett meg, úgy óránkénti sebességét megkapjuk, ha 720-at osztjuk a másodpercek számával: $720 : 12 = 60$ kilométer. Ha ugyanis 12 mp. alatt 0.2 kilométert teszünk meg, úgy 1 óra, vagyis 3600 mp. alatt 60 kilométert teszünk meg a $3600 \cdot 0.2 / 12 = 60$ képlet szerint, amelynek egyszerűsített alakja a $720/12$ tört. Hasonló okoskodás alapján kapjuk a kilométerteljesítmény tekintetbevételével az óráteljesítményt, ha 2600-a-t osztjuk a kilométer idejével másodpercekben. Pld. egy kilométert 72 mp. (1 p. 12 mp.) alatt téve meg, az óránkénti sebesség lesz $3600 : 72 = 50$.

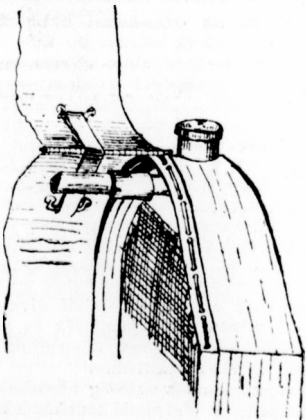
Általános érvényű hatási szabályzat ügyében a közel jövőben nemzetközi értekezlet fog összejárni, melytől ezen fontos kérdés eldöntését türelmetlenül várják automobil-turista körökben. Magyarországon, Ausztriában és Franciaországban tudvalegöl balra kell hajtani míg Németországban és Svájcban a jobbrahajtás van előírva. Ebből a saját országok szabályzatához szokott chauffeurokra igen kellemetlen, sőt veszélyes helyzetek állhatnak elő. Általában a balra hajtást tartják kedvezőbbnek, már csak azért is, mert a kocsivezető ülése minden automobilnál a jobboldalon lévén, jobbrahajtás esetén egy előtte levő kocsit teljesen elveszi kilátását az utra. Mindazonáltal a kérdés nem oly egyszerű, mert célszerűségi szempontokon kívül még sok fontos mellékkörülmény is szerepet játszik, úgy, hogy a rendezéshez kedvetlenül nyulnak az illetékes körök.

Mercedes újdonságok 1908.-ra. Az Obertürkheimi „Daimler” motorkocsigyártó jövő évi motorjainak legnevezetesebb újítása a gyújtás megváltoztatásában fog állani, amennyiben az eddig használt megszakító gyújtás helyett a gyertyagyújtást fogják alkalmazni, még pedig oly módon, hogy a gyertyák a megszakító-szerkezetet önmagukban hordják. Ezáltal tehát egyesítették a megszakító-gyújtás előnyeit a gyertyagyújtás egyszerűségével. Az egyéb tervezett újítások közül említendő, hogy ez a gyár is, mely annyi éven át a lánc hajtást favorizálta, „Cardan”-hajtású kocsikkal tesz kísérletet.

Strozi Péter herceg az olasz automobil club elnöke, a múlt hét folyamán szivbaj következtében Florenzből elhunyt. A meghalt herceg, ki ötvenhét évet ért meg, utolsó tagja volt a renaissance-korban oly nagy szerepet játszott Strozi-családnak. Végbírú palotáját hír szerint az olasz kormány fogja 2½ millió líráért, mint nemzeti műkincset megvenni. Az olasz automobil-klub az elhunyt herceg helyébe a torinói automobil-klub elnökét, *Marchese Ferrero di Ventimiglió-t* választotta meg.

A jó kenőolaj tulajdonságai. Valamely kenőolaj jóságának megítélésére igen egyszerű módszer áll rendelkezésünkre a amelynél tulajdon két kezünkön kívül egyéb segédesszközre nem szorulunk. Az olajból egyik tenyerünkre csöppentve és azt másik tenyerünkkel szétörzsölve, jól eszű olajnál alig érzünk meleget. Ha az olajat addig dörzsöltük, míg a könnyebben illó alkatrészek elpárologtak és kezünk meledni kezd, akkor érezhetővé válik a tisztátalanságok, a halszír vagy egyéb zsíradékok jellemző szaga. A szag igen könnyen felismerhetővé teszi még kisebb mennyiségek hozzáadását is.

Hogyan akadályozzuk meg a motorfedők zörgését. A motorfedők zörgése, mely a laza felfekvés eredménye sokszor igen kényelmetlen idegizgató módon nyilvánul s a legtöbbszörben mégsem igyekeznek e bajon segíteni, holott elég egyszerű az ellenszer. Mellekelt ábrán világosan látható, hogy a fedőszekrény előli részére ráfűzött bőrszalag és a felső fedőn alkalmazott bőrpánt, mely a zörgést beszünteti és igen tartósan bizonyult, mikép alkalmazandó.

Automobil Bajorországban. Bajorországban, ahol a nagy turista forgalom miatt az automobilomnibuszok már eddig is fényesen beváltak, újabbán ismét egy állami motor-kocsivonalat nyitottak meg, mely Passau-ból a bajor-erdőn keresztül Tittling—Schönberg—Zwiesel-be vezet. — A bajor képviselőház legutóbbi vita nélkül 2½ millió márkát szavazott meg a bajor állami motorposta vonalak üzem- és tartaléktőkájének alapítására. Ezen tőke adományozásával a bajor képviselőház lehetővé tette a máris igen kiterjedt bajor állami, személy- és teheráru forgalomra szolgáló, motorpostavonalak erőlyes szaporítását. A bajor nép intelligenciáját és életrevalóságát különben mi sem illusztrálja jobban, mint az a körülmény, hogy a közlekedésségi miniszterhez nap-nap után érkeznek kérvények motorposta-összeköttetések étesítése tárgyában.

Nitrogénnel felfújt pneumatik. Külömböző helyeken meg-ejtett kísérletek azt mutatták, hogy nitrogénnel sokkal gyorsabban fújhatók fel a pneumatikok, mint levegővel. Folyadékok összenyomhatatlanságuk miatt e fajta kísérleteknek nem jöhetnek tekintetbe, de a gázok között a nitrogén felel meg a legjobban, mert míg a levegőben foglalt oxigén a pneumatik gumianyagát szárazzá és törékennyé teszi, a nitrogén hatása sokkal kedvezőbb. A nitrogén rendkívül semleges anyag, melynek sem a kaucsukra, sem annak kén-tartalmára hatása nincsen. Számos laboratóriumi kísérlet mutatta ki alkalmazhatóságát s így lassan a gyakorlat is kezd megismerkedni ve-e. Kiterjedt automobil-kísérletek, melyeknél a nitrogén szerepelt mint pneumatiktöltő anyag, kitűnően sikerültek és a vezetők, akik ezeket vették, előnyben részesítették a levegővel töltött pneumatikok felett. A pneumatikoknak nitrogénnel való töltése rendkívül egyszerű módon történik. A szénsavtartányokhoz hasonló acéltartányokban sűrített nitrogén tartható, amelyből az csap segélyével a pneumatikba vezethető. Egy manométer mutatja a gáz nyomását. Ezen eljárással azután nemcsak pneumatikaink élettartamát hosszabbítjuk meg, hanem megtakarítjuk a szivattyúzással járó munkát és elkerüljük az eégtelen nyomást.

Az 1908. évi „Tourist Trophy”. Az angol Royal Automobil Club titkársága közzétette, hogy a jövő évben a Man szigetén tartandó Tourist Trophy, turakocsi-versenyt nem a tüzelőanyag fogyasztás bázisán fogja megrendezni, mivel ezen megszorítás lehetetlené teszi a gyáraknak ugyanazon kocsi-val más versenyekben való részvételt a szerkezet lényeges változtatása nélkül. A jövő verseny alapja a furat maximuma és a súly minimuma lesz. Mint súlyminimum 810 kilogramm állapított meg, melybe a benzin, olaj és víz sulya beleértetik; a tartalékalkatrészek, szerszámok és utasok azonban nem. A verseny távja 563 kilométer.

Az automobilkrízis-ről nyilatkozik a berlini „Tag” hasábjain Dr Lewin-Stölping a német automobilizmus egyik nagytekintélyű vezetője. Örömmel konstatálhatjuk, hogy a kiváló német szakférfi véleményével megerősíti már mult számunkban közzétett nézetünket. Dr. Lewin-Stölping elismeri, hogy a francia és főként az olasz automobilpiac vesztéseket szenvedett, de általában nem látja a helyzetet veszedelmesnek. Igen érdekes *Fischer* igazgatónak, a Daimler motorgyár vezetőjének nyilatkozata, mivel majdnem szórul-szóra azt mondja, amit mult heti lapunkban mondtunk. *Vischer* többek között ezeket mondja: „Krizisről folyik szó. Ez csak részben felel meg, mert csak az ipar egy része küzd a kritikus helyzettel. A nagy elsőrangú gyáraknak a reakció egyáltalán nem árt, sőt éppen ellenkezőleg haszonnal fog járni rájuk nézve, mert egészségesebben kerülnek ki belőle, mint valaha.” Végül *Vischer* kijelentéseit a következőkben foglalja össze: „Összefoglalásképen azt mondhatom, hogy a „krízis” talán egyes kisebb és kedvezőtlenül alapozott cégnek vesztére fog válni, de az elsőrangú gyárak rövid ideig tartó hanyatlás után egészségesebben fognak a jelenlegi viszonyokon túlesni, mint valaha.”

A francia automobil-szindikátus a párisi „Salon” megnyitása alkalmából az ünnepek csarnokában M. Donmergue kereskedelmi miniszter elnöklete alatt fényes monstre bankettet rendezett a gyárosok és a sajtó tiszteletére. A banketten 1200-an vettek részt, közöttük K. K. *De Dion*, a kiállítás titkára és de Zuylen báró az AC. de France elnöke, *Tornielli* gróf olasz nagykövet, továbbá az elnök képviselője, számos miniszter és a gyárosok kivétel nélkül. Az első felszólaló *De Dion* volt, ki nagy-szabású beszédében a kiállítás rendezőnek és a jelenlevő államférfiaknak ünneplése után azonnal fordult a szakminiszterekhez, hogy az automobilizmus elterjedése és népszerűsítése érdekében igyekezzenek a gyarmatok kaucsuktermelését fokozni, az alkohol motorikus felhasználását elősegíteni és egy automobil-muzeumot létesíteni, amely Franciaországnak, az automobilizmus bölesójének dícsőségét van hivatva hirdetni. Érdekes volt *Picquart* hadügyminiszter felszólalása, ki az automobil harcászati jelentőségét méltatta és *Doumergue*-é, ki az automobiliparnak ünnepeiből való bámulatos fejlődését méltatta és a krízisről szóló tulzott híreket szállította le kellő értékűre.

Vadászat automobilal. A hesseni nagyherceg és Henrik porosz herceg jelenleg Worms közelében vadásznak és a vadászterületen való közlekedésre automobilt használnak mely a változatos terep dacára kitűnően bevált.

A párisi „Salon“ statistikája. Az ezévi „Salon“ vezértitkára, Gustave Rives, érdekes statisztikával teszi szemléltetővé az automobilmus fejlődését az utóbbi évtized alatt. Az összeállítás adatai a következők.

A kiállítás éve	A kiállítás tartama	A kiállítás száma			kiállítás A területe	A biztosítások összege	A költött üzletek értéke	A látogatók száma
		francia	külföldi	összesen				
1898. jun.	16 nap	328	12	340	2800 m ²	4 millió fr.	5 millió fr.	140.000
1899. „	25 „	380	26	406	6300 „	5 „ „	8 „ „	150.000
1900. jan.	16 „	440	30	470	8400 „	6 „ „	15 „ „	160.000
1901. decz.	16 „	490	70	560	10300 „	10 „ „	25 „ „	190.000
1902. „	16 „	700	110	810	17000 „	20 „ „	40 „ „	260.000
1903. „	16 „	720	140	860	18500 „	21 „ „	60 „ „	280.000
1904. „	16 „	884	170	1054	20200 „	23 „ „	80 „ „	360.000
1905. „	16 „	990	190	1180	25000 „	24 „ „	100 „ „	400.000
1906. „	17 „	1025	200	1225	28000 „	20 „ „	125 „ „	450.000
1907. nov.	20 „	1100	300	1400	40000 „	40 „ „	„ „	„ „

Az aradi Westinghouse-gyár újabb hírek szerint, dacára az amerikai anyaintézet válságának, mégis megalakul, mert tulajdonképpen a párisi telep átalapítása, mely magában teljesen önálló, független vállalat és az amerikai törzsgyár válságában érdekelve nincsen.

Megtartják-e a „Coupe Florio“-t 1908-ban? Sencier Pál egy érdekes interjú eszközölt Weilschott M.-el, a leghíresebb olasz sportsmannok egyikével, a Fiat-gyár igazgatójával, ki egyszerűs mind a milánói automobil-klub igen befolyásos tagja: ki is megkérdetvén a milánói automobil-klub 1908. évi programjáról, határozottan kijelentette, hogy igen valószínű, hogy 1908-ban nem lesznek nagyobb sebességi versenyek, sőt még a Coupe Floriot sem fogják megrendezni. „Őn tudja“ mondá Weilschott M. az elsődalkozott Senciernek „hogy az idén a Coupe de Florio után kijelentettük, hogy a Brescia körüli versenyt újból megrendezzük, akkor azonban több sportember a bolognai körzetet ajánlotta, melynek pályája oly elsőrendű. A bolognai automobil-klub ez irányban komoly lépéseket is tett és tudatta velünk, hogy körükben a verseny megrendezésére komoly pénzemberek találkoztak. De ekkor egy klubkérés merült fel. A bolognai automobil-klub tagjai kijelentették, hogy nem lévén elég gyakorlatuk az ily nagy sportünnepségek megrendezésében, nem vállalhatják magukra a felelősséget ily nagy körülmények között, így a rendezésnél s a mi segítségünket és közreműködésünket kérték. Ez azonban lehetetlenség. Mindenki ösméri azt a távolságot, mely Bolognát Turintól elválasztja, ami pedig személyemet és a milánói automobil-klub tagjait illeti, mi sokkal inkább el vagyunk foglalva Ászak-Olaszországban, sem hogy 3 hónapig tudnánk a jövő évben Bologna környékén tartózkodni, hogy a Coup Floriot megrendezhessük. Ily körülmények között tehát nagyon kétséges, vajon lesz-e Olaszországnak 1908-ban Coup Florioja.

Montenegró posta- és távirtdaigazgatósága a fejedelemség főbb utvonalaín létesítendő személy- és posta szállítási automobiljáratokra pályázatot hirdetett, mely f. hó 15-én járt le.

Asztria—Magyarország automobilipara az utolsó években az osztrák automobilipar rohamos fejlődés felytán igen nagy kiterjedésre tett szert. 1908. évi május hó 1-től 1907. évi április hó 30-ig terjedő időközben a bevétel és kivétel következő arányszámokat mutat:

Bevétel: Teherkocsik 710.400 korona, személykocsik 3.791.000 korona, automobil-motorok 453.120 korona, motorke-rekek 93.120 korona. Összesen: 5.047.640 korona. — Kivétel: teherkocsik 452.160 korona, személykocsik 2.458.560 korona, automobil-motorok 363.850 korona, motorkerekek 200.000 korona. Összesen 3.474.570 korona.

Az 1908 évi francia nagydíj mely mint ez évben, június végén vagy július elején fog a dieppei köruton lefolyni, máris élénken foglalkoztatja a nagy automobil-gyárat. Mint hírlík, a Bayard-Clement, Brasier és Renault cégek máris bejelentették részvételüket s példájukat bizonyára még számosan fogják követni. A Renault-gyár elsősorban Szisz házknáira, az 1906. évi Grand Prix győztesére számít, s másodsorban Callois és Dimitrievis vezetőkre. Brasier Théryst, az öreg Proutiniert állítja sorompóba Baras és Bablot mellett, kik a mult szezonban is jól képviselték a gyártmányt.

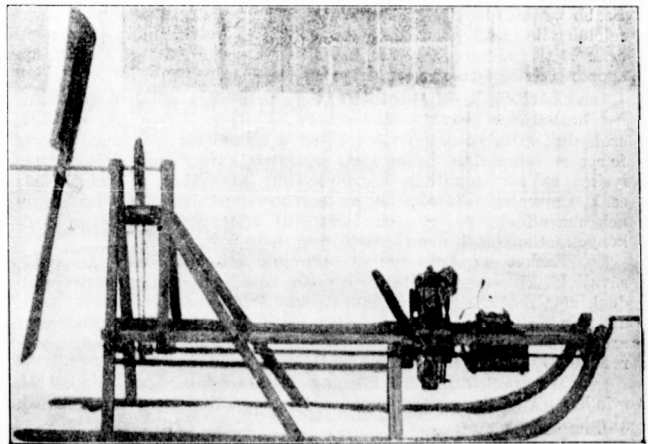
Jobban megy éjjel az automobil? E kérdés felett vitatkoznak jelenleg Angliában s ezen vita sok komikus nézetet hoz napvilágra. Az „Autocar“ egy olvasója hozzászólván e kérdéshez, megjegyzi, hogy azon állításnak, miszerint éjjel jobban lehet-e menni, csak akkor indokolt, ha éjjel és nappal közötti hőmérsékletkülönbséget tekintjük, amiből azután önként következne, hogy az automobil télen jobban jár, mint nyáron, ami nyilván abszurdum. Némelyek azt állítják, hogy éjjel azért jár jobban az automobil, mert a levegő nedvesebb, mint nappal, mások viszont az ellenkezőjéről vannak meggyőződve. Végül vannak, akik az éjjel kedvező voltát a levegő nagyobb szénsav-tartalmának tulajdonítják. A beküldő, mely szövegére hozta a kérdést, megjegyzi, hogy a legzenálisabbnak mindenesetre Mr. Edge válaszát tartja, ki azt állítja, hogy csak oly kocsik járnak jobban éjjel, amelyeknek hiányos hűtőszervezetük van. Az egész vita különben, mondja a beküldő, ama válaszra emlékeztet, melyet Mr. Bronson adott a „New-York szépe“ című darabban a szüzek hadserege hölgyeinek azon kérdésére: hogy van az, hogy egy nő ember tovább él, mint egy nőtlen, mire ő azzal válaszol, hogy: „Nem élnek tovább, csak úgy tűnik fel nekik!“ Így valójában nem járnak az automobilo-k éjjel gyorsabban, mint nappal: csak úgy tűnik fel.

Edison Alva Tamas az „Amerikan Electro-Chemical Society“-ban, New-Yorkban 300 főnyi hallgatóság előtt kijelentette, hogy sikerült neki végre évek hosszu során folytatott szorgalmas kísérletezésekkel, az elektromosság raktározására olyan accumulatort szerkeszteni, mely a szinte végtelen nagy befogadó-képessége mellett, kicsiny súlyu. Képesek leszünk tehát az elektromosságban levő motorikus erőt könnyen szállítani, az eddigi óriási holtstuly nélkül.

Edison egyuttal jelezte is, hogy a probléma eme megoldása meg fogja változtatni az egész világ közlekedési eszközeit, mert nevezett accumulatort oly lényegesen olcsóbb, ugy felépítésében, mint fentartásában minden eddig használt motorikus gépnél, hogy kell, hogy a jövő közlekedési eszköze kizárólagosan az accumulatort kocsik, vasut és hajó legyenek. A ló el fog tűnni, éppen ugy, mint a nehéz hajógép vagy lokomotív. Amily örömmel fogadják ezt a világra szóló találmányt, sajnos, tartózkodással kell fogadnunk a hírt, mert — Amerikából jött.

Az evreansi verseny startját mutatja mai képünk, mely élénken illusztrálja a résztvevők igen nagy számát és azt az érdeklődést, melyvel hivatalos és nem hivatalos körök kísérik Franciaországban az efféle versenyeket.

A motorszánkó. Hasonló elven mint a Santos Dumont vizen sikló léghpropelleres járműve, alapul a mai számunkban bemutatott motorszánkó. A hajtást egy kis egyhengeres motor eszközli. A jármű szerkezete igen könnyű.

Motorszánkó, légesavarral.

Bernard Shaw, a hirneves angol író szintén beállt az automobilisták taborába és szorgalmasan tanulja a gépvezetést egy londoni motoriskolában.

A nyersgummiárak a folyó évben fokozatosan leszáltak, úgy hogy a londoni és liverpooli piacokon az elsőrangú kemény (fine herd) para gummi ára 5 sh. 2½ p.-ről 3 sh. 9½ p.-re esékent. A közepes fajtaknál, amelyeket főleg technikai cékek és pneumatikok gyártásánál alkalmaznak, az áresés mérsékeltőbb.

EDELSTEIN KÁROLY bookmaker * TELEFON 83—02. *

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 19, Mátyás-udvar, Szentkirályi-utca sarok. * Wien, I., Adlergasse 6.

Az év kezdete óta Antwerpenben, mely szintén nagy gummiipar, a jobb kongó-fajok ára 10 1/2 frankról 8 frankra esett, a timbés és durva gumbifajok ára pedig 6 1/2 frankról 4 1/2 frankra. Az áresést a pénzügyi viszonyokkal, Amerika esőkkenő szükségletével, továbbá egy nagy német behozatali cég bukásával hozták kapcsolatba. A mostani aratás normális. Az automobiliparra és kereskedelemre nézve mindenesetre elsőrangú fontossággal bír a nyers gummiárak esőkkenése, amelyek után a gyártmányok árának esőkkenése is bekövetkezik, ami a fentartási költségeket jelentősen lecsökkenti.

Motorsport. A Magyar Motorkerékpárosok Egyesülete alapszabályait a belügyminisztérium néhány styparis módosítással jóváhagyta e héten, úgy, hogy most már mint hivatalosan elismert egyesülettel kell vele számolnunk. Az egyesület már eddigi szereplésével is megmutatta, hogy agilis vezetősége alatt mily hasznos tevékenységet képes kifejezni, úgy a sport megismertetése, mint megkedveltetése körül s a 105 kilométeres Budapest—Vác—Aszód—Gödöllő—Budapest, mint a Jánoshegyi verseny, mind pedig a pécsi kiállítás alkalmából rendezett Zsolnay Miklós verseny fényes tanubizonyágai voltak munkaképességének. A jóváhagyott alapszabályok hiánya és az ebből önként folyó bizonytalanság nagyban gátolták programja teljes kifejtésében s ha rövid főnállása óta mégis oly tartalmas multra tekinthet vissza, méltán nagy reményekkel várunk ez agilis egyesület irányában, most, midőn alapszabályai birtokában teljes tevékenységét kiszemelt programja keresztülvitelére fordíthatja. Mint értesítünk, jövő hét szombatján tartja az egyesület alakuló közgyűlést, midőn is határozni fognak az alapszabályok megkövetelt módosítása tárgyában s esetleg a felveendő új címet illetőleg is. Azon másfél év alatt ugyanis, míg a jóváhagyandó alapszabályokat a belügyminisztériumban lepte a por, a magyar motorsport máris nagy átalakuláson ment keresztül. Hazai közállapotaink, különösen pedig közutaink alkalmatlansága, az oly rohamosan és szépen fejlődő motorkerékpáros sportunkat hatalmasan megtizedelte s üzöket vagy teljesen elkedvetlenítette, vagy pedig teljesen más irányba terelte. Ma már alig van hazánkban olyan ember, ki továbbra is a motorsport uttoró martírja akarna lenni. A vízfolyóval gyakran járhatatlanná tett országutak, a falusi lakosság ellenszenvé, az állandóan életet veszélyező, szabadjukra eresztett kutyák és aprómarhák s a rendőrség minden utat elzáró drákói szabályai, vagy voiturretra vagy mellékkocsis motorra utalták mindazokat, kik végleg nem akartak elfordulni e szép sporttól.

Igy magyarázható tehát, hogy az egyesület, melyben kezdetben 80% volt a motorkerékpárosok száma, ma már tagjainak alig 15%-ában motocyklik, míg a többiek a bár drágább, de kényelmesebb és biztosabb voiturretet és mellékkocsis motorokat használnak. Az egyesület vezetősége elhatározta tehát s jóváhagyás végett terjeszté a közgyűlés elé, hogy az univerzálisabb „Motorosok Egyesülete” címet vegyék fel s ennek megfelelőleg hatáskörüket is terjeszték ki, felülvén most már nemcsak a motor-kerékpár, a mellékkocsis-motor és a voiturrettsportot, de egyuttal a motoreszközhasználat is.

Szakkérdések és feleletek Egy már több oldalról kipróbált hathatósan bevált módszerről óhajtuk olvasóink érdekeit szolgálni. Általában tudott dolog a gyakorlat előnye a theorია felett s számtalan azon apró gyakorlati fortélyok száma, melyeket az automobilista önkénytelenül használ s a melyek bár csak Columbus-tojások, de a legtöbb sporttárs előtt ismeretlenek maradnak, pedig azok tudatával sok kellemetlenségtől és kényelmetlenségtől menthetnék meg magukat.

Ezeket az apróságokat akarjuk mi olvasóink támogatásával közkinésésé gyűjteni, egyben alkalmat szolgáltatni mindenkinek, hogy egyes szakkérdéseket megvitatás tárgyává téve, az minden oldalról megvilágíttassék. A kérdéseket mindenkor számozva közöljük, s a legközelebbi számunkban azokra sorrendbe fogjuk a feleleteket hozni.

Mutatoul mindjárt közlünk is három kérdést s kérjük minden olvasónk szives támogatását, a gyakorlatban tapasztaltak alapján.

1. Hogyan óvjuk meg a legolcsóbban a vízűtőt a befagyástól, különös tekintettel a hűtőesívek bedugulására?

2. Mily káros befolyása van ez erős fagnak a gummikra és az antimideraparautokra s hogyan védekezünk legjobban ellenük?

3. Robbanós motoroknál, melyek a benzin legjobb helyettesítői s melyek azok előnyei és hátrányai?

Előrangú olasz automobil-gyár magyarországi vezérképviselőt keres. Ajánlatok lapunk kiadóhivatalához intézendők.

A Magyar Automobil-Klub

hivatalos közleményei.

Tiszteletbeli tagok: Frigyes magyar kir. herceg, József magyar kir. herceg, Sarolta szász-weim. kir. hercegnő, Kossuth Ferenc, m. kir. kereskedelmi miniszter, Bbesz György, herceg a Román Automobil-Club elnöke, Pöbling-Persting Gusztáv gróf, az Osztrák Automobil-Club tsb. elnöke, Ratibor Viktor herceg, a belini Császári Automobil-Club elnöke, Znylen De Nyeelt De Haar báró, a francia Automobil-Club elnöke. Tiszteletbeli elnök: Szapáry Pál gróf, a francia Automobil-Club stb. tagja. **Elnök:** Aubeli elnök: Drágy Sándor gróf **Elnökhelyettes:** Zichy Béla Rezső gróf. **Igazgató:** Blathy Tóti Titus. E-zte hazay Moricz gróf, Hatvany-Deutsch Károly, bátorkeszi Kóbek Kornél, **Krisztinkovich Béla (Igazgató igazgató),** Molnár Ákos dr. **(Igazgató),** Thoróczkai Vuklós gróf, Vécsey László báró. **A választmány tagjai:** (Igazgató), Borin Frigyes dr., Csoi János, Edelshelm-Gyulai Lipót br. győri Benke Gyul., Born Frigyes dr., Csokai János, Fehérvári Gyula, Fényi Béla Rezső dr., Farkas Lajos, Fényi Béla Rezső dr., Gerbeaud Emil, Hatvany-Deutsch József, Harkányi János br. Jakabffy István, Károly Mihály, gr. kiscszentenyi Kovács László, Nagy Sándor dr., Nyirák Lajos, Varró István dr., Zsolnay Miklós. **Club-titkár:** Ifj. Krisztinkovich Béla. **Club-helyettes:** Budapest, IV. Kigyzó-ter 1., Királyi bérpalota. **Hivatalos iratok órák:** a d. u. 5-7-ig. Kinyitvár, szaklapok, szabadalmi leírások és szakirgyszökek gyűjteménye, 10-12-ig és 4-6-ig nyitva. **Sürgönyezim:** Autoclub Buda, est. **Telefonszám:** 11-70

Jegyzőkönyv,

felvétel a Magyar Automobil-Club választmányának és igazgatóságának 1907. november hó 17-én tartott együttes üléséről.

Jelenvoltak: Gr. Andrassy Sándor elnöklet alatt bátorkeszi Kóbek Kornél, dr. Molnár Ákos, gr. Zichy Béla Rezső igazgatósági, Bayer Dezső, Csonka János, Fényi Béla, dr. Nagy Sándor választmányi tagok. **Jegyzőkönyvezető:** Ifj. Krisztinkovich Béla klubtitkár. Elmaradását kimentette dr. Kovács László. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Csonka János és dr. Molnár Ákos.

Napirend első pontja tagfelvétel volt. Gr. Zichy Béla Rezső és gr. Esterházy Móric ajánlatára Esterházy Miklós herceg rendes tagul egyhangulag felvétel.

Tárgyalatott a Magyar Automobil-Ujság, a klub eddigi hivatalos lapjának ügye. Az újság legutóbbi számában megjelent s a klub érdekeit és méltóságát érzékenyen sértő cikkeket, valamint a lap szerkesztősége által jogosulatlanul és illetéktelenül a klubra oktrojált elfogadhatatlan közlési feltételek miatt, a választmány egyhangulag elhatározta, hogy a Magyar Automobil-Ujságtól a hivatalos lap címét haladéktalanul megvonja, s nevezett újsággal a jövőben mindennemű összeköttetést megszakít. Utasítja egyszersmind a titkárságot, hogy a felmondásról, bár szerződés nincs is, értesítse a fent nevezett újság szerkesztőségét.

Titkár előterjeszti, hogy tárgyalásokat folytatott a „Nemzeti Sport” szerkesztőségével, mely e tárgyban beadványt intézett a klubhoz.

A választmány hozzájárul ahhoz, hogy a „Nemzeti Sport” legyen a klub hivatalos lapja. Kivánatosnak tartja többek között, hogy legalább havonként egy oldal terjedelemben francia szövegi közlemények jelenjenek meg a lapban, hogy a külföldi klubokkal való érintkezés elősegítették. Megbízta a klub igazgatóját, hogy a lap szerkesztőségével állandó érintkezést tartson fenn. A feltételek részletes szerződésbe foglalásával ugyancsak az igazgató bizatik meg.

Tárgyalatik Stóhanzel Ede kartografus kérvénye, Magyarország utáhalozatának benyújtott minta szerinti elkészítése tárgyában.

A választmány elhatározta, hogy Stóhanzel urat a bemutatott Bécs—Budapest próbautovonal alapján jelzett mű elkészítésével megbízta. Felkérte a klub ügyésze, dr. Molnár Ákos igazgatósági tag ur, hogy meghatározott feltételek mellett szerződésileg állapodjon meg Stóhanzel ural.

Gróf Zichy Béla előterjeszti, hogy a hírlapokba ellenőrizhetetlen eredetű közlemények jelentek meg, melyek tartalma esetleges félreértéseknek és alaptalan következtetésekre adhatnak alkalmat s melyek megeafolását kívánatosnak tartja.

A választmány ily értelemben utasítja a titkárságot helyreigazító közlemény közzétételére.

Dr. Molnár Ákos indítványára elhatározta a választmány, hogy a klub és a sajtó közötti viszony szabályozása és előmozdítása céljából egy háromtagu sajtóügyi bizottságot küld ki, mely havonként összegyűlve, ellenőrizi a hírlapokban a klubra és az automobilizmusra vonatkozó megjelent közleményeket, az esetleg szükséges cáfolatokat kiadja és a könyvomatossokkal érintkezésbe lépve, a nagyközönség számára pontos és megbízható híreket közöl. E bizottság tagjaiul dr. Molnár Ákos és dr. Nagy Sándor urak választatnak meg, elnökül a klub igazgatója.

Gr. Zichy B. Rezső, mint a IV-ik nemzetközi automobil-kiállítás bizottságának elnöke, jelentést tesz a választmányának a rendezési munkálatok előrehaladásáról; tudatja a bécsi kiállítás elmaradását, ami nagyban hozzá fog járulni kiállításunk sikeréhez.

Örvendetes tudomásul szolgál.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kmf.

Ifj. Krisztinkovich Béla s. k., titkár.

IV. NEMZETKÖZI
**AUTOMOBIL
 KIÁLLÍTÁS
 ÉS VÁSÁR**
BUDAPESTEN

A VÁROSLIGETI IPARCSARNOKBAN

1908 május 17-től 31-ig.

Minden az automobilizmussal, léghajózással, motorteknikával és turistikával vonatkozásban levő kiállítási tárgy bejelenthető naponként délután 6—8 óra közt a **Magyar Automobil-Club titkárságánál**, IV., Királyi bérpalota I. emelet, hol a kiállítási szabályzatok díjtalanul kaphatók és felvilágosítások szívesen adatnak.

RENDEZŐ-BIZOTTSÁG:

GRÓF ZICHY BÉLA REZSŐ
 ELNÖK:

BLÁTHY OTTÓ TITUSZ
 AELNÖK.

KRISZTINKOVICH BÉLA
 IGAZGATÓ.

FELSŐVÁNYI BARUCH JENŐ
 HELYETTES IGAZGATÓ

FÉNYI BÉLA, GRÓF HARNONCOURT FÉLIX,
 HATVANY KÁROLY, BÁTORKESZI KOBEK
 KORNÉL, KISCZÉTÉNYI KOVÁCH LÁSZLÓ,
 DR. MOLNÁR ÁKOS. DR. SZÉCHY KÁLMÁN,

BÁRÓ VÉCSEY LÁSZLÓ
 RENDES TAGOK.

DR. DELMÁR TIVADAR, VAS FRIGYES
 KÖZREMUKODÓ TAGOK.

IV-İK NEMZETKÖZI
**AUTOMOBIL KIÁLLÍTÁS ÉS
 VÁSÁR BUDAPESTEN**
1908-BAN,

A IV. nemzetközi
 automobil-kiállítás diszbizottsága:

Elnök:

JÓZSEF FŐHERCEG Ö FENSÉGE.

Tagok:

Gróf ANDRÁSSY SÁNDOR v. b. t. t.
 a magyar automobil-club elnöke.

Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.
 magyar kir. belügyminiszter.

DARÁNYI IGNÁC v. b. t. t.
 magyar kir. földmivelésügyi miniszter.

Jekel- és margitfalvi JEKELFALUSSY LAJOS
 v. b. t. t. magy. kir. honvédelmi miniszter.

KOSSUTH FERENC v. b. t. t.
 magyar kir. kereskedelemügyi miniszter.
 a magy. automobil-club tiszteletbeli-tagja.

Dr. CHESTER FERENC DYER
 az amerikai Egyesült-Államok főkonzulja.

H. de la MARTINESE
 francia főkonzul.

FREDERIK SEYMOUR CLARKE
 angol főkonzul.

LVOFF SÁNDOR
 orosz főkonzul.

SCHÖNBURG-WALDENBURG HERMANN herceg
 német főkonzul.

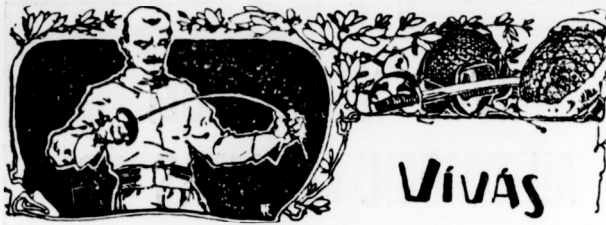
MATTEOLI PASQUALINI lovag
 olasz főkonzul.

Prince ALEXANDRE SOLMS-BRAUNFELS
 az osztrák automobil-club elnöke,
 a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

RATIBOR VIKTOR herceg
 a német császári automobil-club elnöke,
 a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

DUKE OP SUTTERLAND K. G.
 az angol királyi automobil-club elnöke.

BIBESCO GYÖRGY herceg
 a román automobil-club elnöke,
 a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

Rovatvezető: Dr Nagy Béla

Olasz dolgok.

Mióta a párbaj-törvívás oly mértékben elharapódzott a törvívó-országokban, azóta alig hallani mást külföldről, mint a két fegyver hiveinek a vitatkozását, helyesebben veszekedést afelett, hogy a fleurt vagy épée legyen-e az igazi versenyyegyver.

A vitatkozók egyhangulag megállapítják, hogy a vívás hazájukban hanyatlók és mindegyik az ellenfél működésére óhajtja kenni a hanyatlás okát. Nemrég ismerttettem a franciák veszkézését a „peril belge“, a belga veszedelem ellen, most meg Olaszországból jönnek sirámok, melyek az olasz vívás hanyatlását konstatálják, persze a kétféle törvívás híveinek vitatkozása nyomán.

Akik az olasz viszonyokat alaposabban nem ismerik, bizonyára csodálkoznak fognak azon, hogy Olaszországban nemesek a törvívás területén folyik a vita, hanem erős elmentétek mutatkoznak a kardvívás terén is. Ez pedig nem pusztán a harei és versenyszerű vívás elméleti vitája, hanem mélységek ellentétek mutatkoznak a vívórendszer alapvető kérdéseiben is. Az a vívórendszer, melyet mi az olaszoktól elsajátítottunk, *Redaelli* vívórendszere, a milánói rendszer, melynek igazi gyökere a milánói mesteriskolában volt, innen hódította meg a világot. E rendszer alapja az alkar használata a csukló helyett. Szemben áll ezzel *Masamello* *Parise* rendszere, a csukló-vívás rendszere. Tekintve pedig, hogy *Parise* ez idő szerint a római mesteriskola igazgatója, a rendszer gyökere Rómában van. Tényleg, ma igazi, számottevő híve *Parise*-nek alig van. Maga a római mesteriskola is *Redaelli* hatása alatt áll, aligazgatói és többi mesterei nem hívei igazgatójuk elavult álláspontjának.

Ennek dacára nagyon rosszul esett az olasz vívóknak, hogy az olasz hadügyminiszter Rómába óhajtván mindent koncentrálni; a milánói iskolát bezáratta és egyetlen katonai mesteriskolának a római hagyta meg. Ugy tekintik, mint az ósdi irány hivatalos igazolását és hálátlanságnak deklarálják a viágszerte diadalra jutott milánói iskola iránt.

E kérdésekről vitatkozik, két nagy név most az olasz lapok hasábjain: *Greco* Agésilao és *Sartori* Vittorio. Mielőtt cikkeiket ismertetném, meg kell jegyeznem, hogy *Greco* visszatért Argentiniából. Rómában telepedett le és kijelentette, hogy *termében más fegyverrel, mint párbajtőrrel nem enged vivni*.

Greco legutóbbi cikkét a *Gazetta della Sport*-ban kezdi, hogy ő propagandát indított a párbaj-törvívás érdekében a legfontosabb olasz sportlapokban. Az a törekvése, hogy a tör helyébe az épé fogadtassék el, nagy nehézségekbe ütközik, az öreg mesterek makaessége folytán, kiket az amatőrök nagy része is követ. Pedig a tör kizárólagos kultiválása okozza az olasz vívás stagnálását. A felelősség ezért azokat a polgári és katonai mestereket terheli, akik fáradtak, alszanak babáiraikon és nem érzik az őket terhelő erkölcsi felelősséget. Az öreg törvívók nem akarnak újat tanulni, de *Greco* a fiatalsághoz fordul, amely bizonyára az épé nemes tanulmányának fogja magát szentelni. Jól ért meg mindenki, hogy ez az egyetlen módja a vívóművészet renaissance-ának és csak ez gátolhatja meg, hogy az olaszokat meg ne verjék saját házukban.

Greco érthetetlen tulzáseinál sokkal érdekesebb *Sartori* felelete.

Sartori tagadásba veszi, hogy a vívás dekadenciában van. Sajnos, hogy sok mester beéri azzal, ha pengéket és markolatokat talál ki, ha verkedni tanít, de ezeknek semmi köze a vívás művészetéhez.

Kétségtelen szerinte, hogy az épé-vívás sok kívánni valót hagy hátra Olaszországban. Sohase látott még párbajtőr-mérkőzést, amely kielégítette volna. Ambo, és mindig ambo, amely deszilluzionálja még a laikus is: és ezt nevezik modern művészetnek (!) Pedig az épé alapelve az lenne: „toucher sans être touché“.

A párbaj-törvívás nincs létjoga. Helye a muzeumokban van a lánsa és buzogány mellett, elmélete meg a könyvtárakba való.

A kard kérdéséről is szól *Sartori*. *Redaelli*nek köszönheti Olaszország, hogy pozitív és termékeny vívóművészte van. Büntetve lett a hadügyminiszter, mikor rossz tanácsadóira hallgatva, bezárta a milánói mesteriskolát. Éppen a hadseregnek kell a *Redaelli*-iskola, hiszen a tisztok oldalán *Redaelli*-kard lóg, ezzel kell bánni tudniok, nem az *ostoba* épével. Hiszen *Redaelli* segítőtje rendszere kidolgozásában *Del Frate* is lovas tiszt volt. Ha a hadügyminiszternek szíven fekszik a hadsereg dicsősége, a nemzeti méltóság, ha a vívók súlyt helyeznek becsületük és hőriki megvédésére, akkor vissza kell térniök *Redaelli* győzhetetlen művészetéhez, mely annyi diadalt aratott. Hagyjuk a párbaj-tört, a franciáknak, kik azért találták ki ezt a fegyvert, hogy egyedül legyenek ebben a művészetben. Ha utánozzuk őket, beleesünk a legneveltebb szolgáltságba, nemzeti méltóságunk kárára.

Reméi *Sartori*, hogy Olaszországban az epétévelygés el fog mulni, a vívás *Redaelli* rendszere jegyében fejlődik, és akkor senki a világon nem győzheti le az olaszokat.

Sartori e szép fejtegetéseit mi is megszívlelhetjük. Ha tanulunk is párbajtört, azt csak azért tesszük, hogy e fegyverrel is megálljuk helyünket a külföldön. Törrel követjük e fegyver klasszikus művészeit, igazi nemzeti fegyverünk azonban a kard marad.

Dr. Nagy Béla.

Vívóiskolák Országos Szövetsége. A mult évben *Országos Vívó Szövetség* ezim alatt megalakult egyesület belátván hogy felvett neve céljának és alapszabályszerű működésének nem felel meg, most vasárnap tartott közgyűlésén nevéét „Vívóiskolák Országos Szövetsége“-re változtatta. Ehhez képest alapszabályait is megfelelően módosította. Megalakították a tisztikart is, melyben csak az a jelentősebb változás, hogy a lemondott gróf *Török* Sándor helyébe alelnökké *Baráth* Kálmánt, főtíkárrá a lemondott dr. *Fuchs* Jenő helyébe ifj. *Mándy* Lajost választották meg.

A MAC. vivóestélye. A Magyar Athletikai Club f. h. 18-án hétfőn este kezdette meg vivó estélyei sorozatát. Az első estélyre a FVC. és a Vén fiuk tagjai nyertek meghívást. A FVC.-ből dr. Földes Dezső, Piek Jenő, Szende Andor, Ágai Gyula, dr. Sacher Róbert, Sötér Gyula és Stiller Mihály, a Vén fiuk közül *Heinrich* Aladár, *Heller* Ágost és ifj. dr. *Reissig* Ede jelentek meg. Vendége volt még a klubnak *Borsody* László, a Ludovika kintűnő mestere is.

A vendégeket dr. Nagy Béla a MAC. vivóosztályának igazgatója, *Krenesey* Géza klubkapitány és dr. *Földváry* György előadó fogadták.

Csakhamar 8—10 pár vívott egyszerre és szebbnél szebb mérkőzések gyönyörködtették a szakértőket, a MAC. tagjai közül dr. Nagy Béla, *Krenesey* Géza, *Lichentekert* András, dr. *Tóth* Péter, *Pajzs* Pál, *Heckel* hadnagy, *Schipter* József és *Kelemen* Aurél és a többiek fáradhatatlanul dolgoztak a vendégekkel. Nagy feltűnést keltett, hogy a FVC. hatalmas gárdája mily pompás formában van. Nagyon tetszetek a Vén fiuk kintűnő vívójának, *Heinrich* Aladárnak mérkőzése is.

A legközelebbi vivóestély december hó elején lesz.

Gerentsér László dr. a kintűnő kolozsvári vívómester végleg Budapesten telepedett le és a BEAC. művezetői állását fogadta el. Benne a BEAC. és a fővárosi sportélet rendkívüli munkaeót nyert. Kiváló vívómester, aki pompás tanítási eredményekkel díszeskedhetik. Első rangu atletikai szaktekintély, aki dicsőségteljes atletikai pályája legszebb emlékeként ma is őrizi a negyedangol mértföldes futó-rekordot. Modern szellemű tornász, aki az egész sportéletben teljesen otthonos. A BEAC.-nak elsőrangú vívókat, atlétákat és tornászokat fog nevelni, írói működésével pedig az egész magyar sportélet nagy hasznát fogja látni.

A Budapesti Torna Club ez idei vivó kurzusát *Szöts* Aladár vívómester vezeti. A club vivói már eddig is szép haladásról tesznek tanúságot.

A Vén fiuk Vívóklubjának elnök választó rendkívüli közgyűlése f. h. 28-án lesz saját vívótermében (Koronaherzegutca 3.) A közgyűlést a Pannónia külön termében bankett követi.

Az osztrák vivó bajnokságokat a Fechtbund jövő év május havában rendezi meg.

Les Armes legutóbbi számában Nagy Béla dr. a magyar vivóknak az angol olimpiád kiírása alkalmából elért sikereit ismerteti. Minthogy a feltételeket az angol bizottság még nem tette közzé, a francia vivóközönség e cikkből értesül először, hogy a nagy vita, mely a *combat* és a *conventionel* rendszerű vivás hívei között folyt az olimpiád szempontjából az utóbbiak részére már el is dönt.

A fegyelem. Egyik fiatalabb vivó clubunk hirdető tábláján láttuk a múlt héten e hirdetményt, mely szerint a klubkapitány két ismert nevű versenyvívót büntetésül az assaut-vívástól két hétre eltilt, mert fejező nélkül mutogattak és egymás testí csésgét veszélyeztették. A kétheti kizárólagos iskolázás bizonyára csak használt az elítélteknek, de egyszersmind az illető klub helyes és erős kezű vezetését is bizonyítja.

A párisi nemzetközi mestervereny Adrien Guyon csodaszép díjáért december hó 20-án lesz. A verseny iránt az egész világon óriási az érdeklődés. A verseny egyfelől arra van hivatva, hogy a világ legelső kardvivói részvétele folytán propagandát csináljon a kardvívásnak Franciaországban, másfelől, hogy a világ kardvivó nemzetei között a mesterek vívása tekintetében eldöntse az elsőséget.

Minden ország három mestert és egy tartalékot nevezhet be a versenyre.

Az olasz csapat első vívója és kapitánya, maga Pessino Carlo, a római mesteriskola világhírű aligazgatója, aki derecsdó fejjel, de ifju művészettel száll sikra az olasz fegyver becsületéért. Társai Gaudini mesteriskola nagytratórtott mestere és a turini Colombetti. Tartalék: Rufino Marino katonai mester.

A belga csapat vezére M. Jaucart, tagjai Bailly és Petit, tartalék Van der Wilde, mindannyian katonai mesterek. Buenos Ayresből Pini 3 tanítványa nevezett, akik a napokban indulnak utnak.

A francia csapat élén Cléry, a saumuri katonai iskola mestere áll, ki már két francia kardversenyt nyert, tagjai Delibes és Chantelat, tartalék: Lafond, mindannyian katonai mesterek.

A nevezések mostani állása szerint az olaszoktól az elsőséget elvitatni nem lehet; utánuk a belgák, majd a franciák fogják következni, az argentiniai mesterek ma még nem vehetik fel a versenyt európai kollégáikkal, bár, mint Trientben láttuk őket, erős és ügyes vívók.

Sajnos, a magyar mesterek nem lesznek képviselve a nagy küzdelemben, pedig nem lett volna nehéz a katonai mesterek bevonásával egy méltó csapatot kiállítani és a kiküldetést financirozni. A Magyar Vivómesterek Egyesületének gyors és erélyes cselekvése még lehetővé tehetné, hogy a magyar színek is képviselve legyenek.

Pini az egész világ ellen. Pini úgy látszik nagyon megragadott mikor valahol az' olvasta, hogy öt Greco megverte. Most nyilatkozatot tesz közzé, melyben azt mondja, hogy igen könnyű ilyeneket irni egy olyan emberről, aki 6000 mérföldre van Európától. Állítólag sokan érték meg öt, csak zsüri nincs, aki ezt elismerné. Szívesen kiáll bárkivel 10 tussra bármely zsüri előtt, boldog lenne, ha mesterére találna és ha legyőzik, szívesen fogja elismerni: „Mesterem legyőztél.”

Az Union International hangzatos nevet viselő párisi egyesület őszi versenyt *Olivier* nyerte meg 2. Prejelan 3. Lippmann. Legközelebb hendikep versenyt rendeznek.

Galante, a nálunk is jól ismert mester, ki legutóbb Hamburgban volt, 3 óra Havannába szerződött a *Casino Espanol*-hoz, onnan Mexikóba fog menni Lucien Merignackal mérkőzni, február havában Párisba megy, onnan pedig végigutazza Európát.

Kirchhoffer egy amerikai körútra ment. Óriási tiszteletdíj felajánlásával bírták rá, hogy a szezon közepén segédeire bizza termeit és az Egyesült-Államok valamint Mexikóban ragyogtatta csodálatos művészetét. Utjában vivóakadémiákat és felolvasásokat tart.

Feriaud prágai francia mestert a prágai egyetemre vivómesterré neveztek ki.

Leopold belga király elfogadta a *Les Armes de France* protektorátusát.

Athos di San Malato, ismert olasz mestervívó Tizzoni mérnökkel harcceptelenségig menő pisztolypárbajt vívott; 34 golyót váltottak, míg Tizzoni a lábán megsebesült.

Uj francia mester Londonban. Alibert francia mester Londonban lord Howard de Waldon védnöksége alatt termet nyitott.

Tisztek nemzetközi versenye Ostendeban. Ostendében 1908-ban a londoni olimpiádot követő héten nemzetközi verseny lesz tisztek számára karddal, tőrrel és epével.

Havannában október 11-én nagy vivó akadémia volt, melyen Baldi Pietro Ercole, Pio Alenso és Aurelio Granados is résztvettek.

Rovatvezető: Moór Jenő. (h. szerk.)

A hétről. Szép őszi idő kedvez az utolsó mérkőzéseknek is és a csapatok élénk munkakedvet mutatnak mindenfelé. A mérkőzések teljesen programszerűleg bonyolódnak le, úgy hogy december elsejére a hivatalos labdarugó szezon minden akadály nélkül lezárható lesz, nem kis megkönnyebbülésére a szövetségnek, melynek szervei remélhetik, hogy a csapatok pihenőre tértevel fölszabadulnak attól a sok személyi gyíthől, melylyel a bírói jelentések hétről-hétre — sajnos — bőven ellátják, s amelyek mellett olyan nagy elvi jelentőségű kérdések, mint aminő az angol amatőr-professionista kérdésben való állásfoglalás, bizony hátrébe szorulnak. Mert — csak most tűnt ki — hogy nálunk igen kevesen érdeklődnek e kérdések iránt és még kevesebben foglalkoznak vele. Pedig a jövő év nemzetközi labdarugó sportpolitikája e kérdések körül fog összpontosulni és éppen nem lehetetlen, hogy az AFA. elismerése kapcsán újra fölbygattják a cseh kérdést is. Attól pedig nem sok választja el a — magyar kérdést. Legközelebb külön foglalkozunk e kérdéssel, melyhez való minden komoly hozzászólást szívesen fogadunk.

Az elpusztíthatatlan „Roóz és társai“ kérdés még mindig kísért. Csakhogy — hál Istennek — már a jobb belátás és higgadtabb mérlegelés hatja át a tanács többségét s a harmadik kegyelmi kérvény majdnem egyhangu elutasításával ismét azok kezébe került a szövetség kormányzata, akik még az egyleti érdekeltségtől és az egyéni rokonszenvtől is mentesíteni tudják állásfoglalásukat. Remélhetőleg az összehívott rendkívüli közgyűlés végleg ki fogja javítani ebben az ügyben esett korábbi hibákat.

Labdarugósportunkban egy új irányzat kezd lábkapni. Nagyobb egyleteink sorra alakítják ifjusági csapataikat, melyekben rendszerint a 16 évnél fiatalabb középiskolás növendékek foglalnak helyet. Csak most tesszik meg, hogy milyen vétkes mulasztás terheli a *Középiskolai Labdarugók Szövetségének* tisztikarát, mely teljesen elhanyagolta a játékosok e részének kiképzését és

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

foglalkoztatását. Most tehát az egyetek végzik ezt a teendőt is. Helyesen cselekszenek. És nagy súlyt is kell fektetni ezekre az ifjusági csapatokra. Mert amilyen szellemen neveljük őket most: úgy fogjuk élvezni évek múlva a felserdülő játékosok munkájának gyümölcsét. Videaut consules! Mert az ifju lélek fogékony a jóra is, de a — rosszra is!

A hőmérő higanyának emelkedésével egyenes arányban csökken a mérkőzések látogatottsága is. Most már csak a javíthatatlan, törzsökös football-közönség lép el a tribünöket — hál' Istennek, még mindig — elég sűrűn. Többnyire egyleti tagok. Sajnos azonban a közönség viselkedése ellen éppen most merül föl a legtöbb panasz. Súlyos veszélyt jelent az, ha éppen a tulajdonképpeni sportközönség jár elől rossz példával. Az egyetekre vár a feladat, hogy fegyelmezzék tagjaikat, mert különben oda jutunk, ahol már Bécs van. Ettől pedig — ments meg Uram minket!

I. osztályu bajnokság.

BTC.—UTE. Várak: nál könnyű győzelmet aratott a BTC. a millenáris pályán az UTE. ellen. **6:0**

És ez a győzelem minden tekintetben reális is, mert az UTE. ezuttal oly gyengén játszott, hogy alig volt komoly ellenfélnek számítható, s attól kezdve, hogy az első, már kivédett, gölt a kapus olyan nagy balszerencsével a kapuba ejtette, a csapat minden rendszer és erő nélkül kapkodott. Különösen gyengén játszott a csatársor és a fedezetsor, míg a védelem mentett, amit menthetett, bár *Kazár* a kapuban éppen nem nagy ambíciót mutatott. A BTC. súly dolgában is fölényben volt a többnyire könnyű újpesti játékosokkal szemben s a most jó piros-fehér védelem minden nagyobb fáradság nélkül végzett az ellenfél támadási kísérleteivel. A győztes csapat csatársora egyébként semmi különös formát nem mutatott. Félidő 2:0. Bíró: Müllender Sándor (NSC.) volt.

MAC.—Törökvés. Saját homokos pályáján, az annyira népszerűtlen kétányai Hölgy-utcai pályán, játszott a Törökvés a MAC.-al. **3:1**

de az elért eredménye fiatal első osztályu csapatra nézve így is hízélgő — bár nem reális. A MAC. ugyanis *Borbás* és *Melleghy* nélkül állt ki, kiket Medgyessy és Terray gyengébben helyettesítettek. *Vörös* hátvéd mindjárt a mérkőzés elején oly súlyosan megsérült, hogy több komoly szerepet nem játszhatott az egész mérkőzés folyamán s jóformán csak statisztált a csatársorban. A kitünő szigeti pályához szokott MAC. természetesen erősen megérezte a puha homokos talajt, melyen a csapat összjátéka nem érvényesíthetett kellőképpen. Mindazonáltal biztosan s csak 10 dolgozó emberrel és fölényesen győzött. Hogy fölénye a gólarányban nem jutott kifejezésre, az a Törökvés védelmének figyelemreméltó játékát dicséri, mely ezuttal az erőszakosabb föllépéstől is tartózkodott. Félidő 2:0 volt. A mérkőzést *Havas* Lajos (BAK.) vezette.

FTC.—BAK. Szép revánst vett a bajnokcsapat a BAK. fölött, az Amerikai-úti pályán, tavaszi legyőzettségéért, tartalékos csapatával, a gólaránynál is nagyobb fölényben legyőzve azt. A FTC. játéka ezuttal már tartalmasabb is volt, s a nagy agilitással dolgozó ellenvédelemmel szemben is jól érvényesült a támadás összjátéka. A BAK. inkább egyénileg dolgozott s csatársorának ismert gyorsasága adott is munkát a FTC. védelmének, különösen az első félidőben. A második félidőben aztán a FTC. nagyobb tudása érvényesült s biztosan győzött. A BAK. csapatának sikertelensége részben annak tudandó be, hogy a játékosok egymás között a match alatt egész hangosan feleselnek, ami nemcsak a közönség között kelt kellemetlen benyomást, hanem lehangolja magát a csapatot is. A mérkőzésen *Langfelder* Ferenc (UTE.) bíraskodott.

MTK.—Typogr. A Népszigeti pályán a MTK. csak erős küzdelem árán tudta legyőzni ezzel a gólaránynyal a nyomdászok csapatát, mely a 17:0-ás súlyos veresége után ezuttal már jobban is játszott és különösen az első félidőben elég gyakran

foglalkoztatta az ellenvédelmet is. A Typographia egyébként a fősúlyt a védelemre fektette s ebben elég jó, bár kissé túlerélyes munkát végzett. A csapat szelleme egyébként még javításra szorul s hiszszük, hogy az egyet komoly vezetősége ettől nem is riad vissza. A győztes csapat nyújtott már jobbat is, mint ezuttal. Az első félidő elég változatos játék után 2:0 arányban végződik. A második félidőben MTK. határozott fölényvel játszik. A mérkőzés vége felé kissé erőszakos jelleget öltött. Bíró: *Vámos* Soma (Föv. TC.) volt.

II. osztályu bajnokság.

Nemzeti SpC.—URAK 2:2. Meglepetést keltett a fenti mérkőzés, mely az URAK újpest mező-utcai pályáján folyt le. Mint már sokszor, ugy most újból szóvá kell tennünk a pályára hasznavehetetlen állapotát. Ily homokos pályán nem áll a fővárosi csapatok rendelkezésére, amelyen rendes mérkőzést nem volna szabad játszani. A mérkőzés közönsége között pedig ekkadnak olyanok, kik bírói szerepet játszanak, amivel nagyban megakadályozták a mérkőzés realitását. A mérkőzés különben túl erőlyes lefolyású volt, miben *Weszelák* (URAK.) járt elől. Félidő 1:0 URAK. javára. A második félidőben N. Sp. C. az eredményt kiegyenlítő, sőt a vezetést is megszerzi, amit azonban az URAK. a félidő vége előtt kiegyenlitenek. Bíró: *Bakó* Gyula (MAC.) volt.

33FC.—MUE. 10:1. A Soroksári uti pályán a 33FC teljes fölényben ezzel a meglepő nagy gólaránynyal győzte le a MUE. törekvő csapatát, mely ily súlyos vereségét jórészt helytelen taktikájának is köszönheti. Félidő: 4:1. Bíró: *Puskás* István (Typographia) volt.

Kőbányai TE.—TLE. 2:0. Az eredmény nem kis meglepetés, mert általában a TLE. győzelmére számítottak. Azonban a tisztviselők ezuttal rossz formában s a kapott göl után kedvtelenül játszottak. A mérkőzés Kőbányán az Indóház-utcai pályán folyt le. Félidő 1:0.

Szövetségi díj.

Az I. osztályban: *Törökvés* II. MAC. II. 4:3. Nagy meglepetés a MAC. II. csapatának veresége, ami a csapat hiányos összeállításának tudható be. Bíró: *Puskás* István (Typographia). *BAK. II.—FTC. II.* 1:0. A BAK. szerencsésen beadott egy gölt s azután pedig elkeseredetten védte kapuját és sikeresen is. Bíró: *Langfelder* Ferenc (UTE.) volt. *BTC. II.—UTE. II.* 4:1. A BTC. II. biztosan győz *Müllender* Sándor (NSC.) bíraskodása mellett.

A II. osztályban: *33. FC. II.—MUE. II.* 2:0. A jó formában levő 33-asok megtörték a MUE. II. csapatának veretlenségét is. *Kereskedők II.—KTE.* 3:3. Két egyenrangú csapat között elkeseredett küzdelem. Bíró: *Vámos* Soma (Föv. TC.) volt.

Mérkőzések. Hírek.

Trening mérkőzések. III. KTE—Föv. TC. 3:0. Az eredmény nagy meglepetés, amit csak részben magyaráz az a körülmény, hogy a Föv. TC. két gyenge tartalékkal játszott. A mérkőzés a III. k. TVE. Határ-utcai pályáján folyt le. A III. k. területiek szerencsével is játszottak, míg a Föv. TC. elbizakodottan. Mindkét kapusnak sok dolga volt s mindkettő jól dolgozott, de *Guttman*, a HKTVE.-é szerencsésen. A győztes csapat egyébként erősen fejlődik s ha vezetése komoly kezekben marad, még szép sikerek várnak rá. Bíró *Gallina* N. (TLE.) volt. Föv. TC. II.—HKTVE. II. 4:3. BTCOB.—UTE. „Letört nagyságok“ 1:1. (Millenáris pálya). — MTK. ifj. csapat—Typographia ifj. csapat 5:0. (Népszigeti pálya). — MAC. ifj. cs.—Törökvés ifj. cs. 4:2. (Kőbánya Indóház-utcai p.). — MACOB.—FTC. *Vén dics.* 3:3. A margitszigeti pályán tartott barátságos mérkőzés két régi öreg csapat a múlt vasárnap.

Az Oesterreichischer FV. és egyel. ei. Fáj, nagyon fáj oda-át a Lajthán tul az a súlyos vereség, amelyet az osztrák színek Budapestén szenvedtek a IX. Budapest—Bécs mérkőzés alkalmával. Keresik az irt a sajnó fájdalomra. Meg is találták. Keserű biz az, de mégis csak orvosság. De hogy jó is legyen ez az orvosság, ahhoz szükséges, hogy helyes diagnózis alapján rendelkez legyen. És mi azt hisszük, hogy ez egyszer fején találta a szegyet *OeFV.* akkor, mikor megállapította, hogy biz ő maga gyenge a nagyobb egyleteivel szemben, mert azok parancsolnak neki s nem megfordítja, ahogy ílenék. Elhatározta tehát az osztrák szövetség, hogy ezennel ezekkel az egyetekkel szemben is az erős kéz politikáját fogja követni és minden egylettől megköveteli az engedelmességet. Debuisset pridet!

A Margitszigeti Ezüstlabda nevezési zárata december hó 1-én jár le s a MAC. már szét is küldte az erre vonatkozó felszólításokat az egyesületeknek. Az előjelek után itélve az idén is az előző évekhez hasonlóan szép eredmény várható.

Külföldi szemlének a nagy anyagtorlódás miatt maradt ki

Az angol szövetség ítélkezési szellemére érdekes fényt vet a következő eset. A Holborni pályán lefolyt egyik ligamérkőzésen történt, hogy egy *Niel* nevű játékos megrugta *Mc. Rae* nevű ellenfelét, ki fölháborodásában ezért sajátkezűleg vett elétetett magának. Ez sehogysem tetszett a holborni közönségnek (*Niel* holborni volt.) s ezért *Mc. Rae* a mérkőzés után megtámadták és elverték. Az ügy az E.F.A. elé került, mely *Niel* egy hónapra, *Mc. Rae* pedig 7 napra felfüggesztette, a holborni pályát pedig két hétre tilalom alá helyezte, mert a vendégsapat egy tagját bántalmazták. Ezt a példát megiszívlehetné a mi szövetségünk is.

Vasárnapi mérközések. A bajnoki mérközések utolsó napja zajlik le november 24-én. Az utolsó napnak is meg van a maga érdekessége s így a sportkedvelő közönség bőven kielégítheti még szenvedélyét. Az utolsó napra kiírt mérközések a következők:

Az I. osztályu bajnokságban:

MTK.—BTC. — A nillemáris pályán.

Törökös—Typographia. — Kőbányán a Hölgy-utcai pályán.

Főc. TC.—UTE. — Soroksári-uti pálya.

MAC.—BAK. — Margitszigeti sporttelepen.

A II. osztályu bajnokságban:

NSC.—KAOE. — Amerikai-uti pályán.

IIIKTYE.—MUE. — Határ-utcai pályán.

33. FC.—URAK. — Lágymányosi pályán.

Ugyanekkor a FTC. Prágában játszik egy hiányos csapattal a DFC. ellen. Legutóbb a FTC. győzött 3:2 arányban, most azonban inkább a német csapat győzelmében bízunk.

Iffusági Labdarugás.

Hivatalos. Az Iffusági Labdarugók Szövetsége f. hó 23-án folytatatólagos közgyűlést tart.

Az intéző-bizottság f. hó 19-én tartott üléséből: Szántner (KSC.) 1908. augusztus 15-ig, Horváth (KSC.) 1908. április 11-ig, Bükös (ETE.) egy óra, vagyis 1908. márc. 19-ig a játéktól eltávolították. (Ugyanis a dec.—jan. febr., jul. és aug. hónapok a kitiltási időbe nem számítottnak be. Hajdu (KSC.) megdorgálásban részesítették. Intéző-bizottság.

Iffusági hírek. Az Erzsébetvárosi Torna Club f. hó 16-án bejelentette a szövetségből való kilépését a Budai Testgyakorlók Köréből többen kiléptek. A csapat igen meggyöngült. Az egyesület új vezetőséggel kezdte meg működését. Az ILSz. 14 egyesületének összesen 427 játékosa van. A legtöbb játékosa az Összetartás Sp. E.-nek van, míg a legkevesebb a VI. k. Labdarugó Egyesületnek.

Mérközések. Ferencvárosi SpC.—Összetartás SpE. 2:0. Mindvégig szép és fair mérkőzés.

Rovatvezető: Kiss Géza.

Áttekintés. Óriási és fölüeny magyar győzelmek jegyében folyt le a „Wiener Athletik-sport Club“ uszóversenye. Amely öröndetes az eredmény reánk magyarokra, annyira megsemmisítő az osztrák uszósportra nézve, melynek leghivatottabb képviselője, *Scheff* is csak nagyon alárendelt szerepet játszott. Az eredmény azonban semmiképpen sem az osztrák uszósport hanyatlásának, hanem csakis uszóink nagymérvű javulásának tudható be s ha ezuttal mégis valamit, úgy csak a német uszók távolmaradását sajnálhatjuk, kiket talán kigyógyíthattunk volna rögeszméjükből: hogy a continens legelső uszónemzetének vallják magukat.

Legfényesebb és nem remélt sikere azonban uszóinknak az az osztatlan elismerés és rokonszenv, melylyel a nemrégiben még oly nagyon sovíniszta bécsi

közönség győzelmeiket fogadta. Hiszen még alig 2—3 éve, hogy a bécsi zsűrik nem átalották minden sport-szerűtlen és meg nem engedett eszközzel meghusitani uszóink győzelmeit, ma pedig maga a bécsi közönség az, mely azonnal kikel az ilyenü próbálgatások ellen s éppenséggel nem sajnálja, de — akármilyen furcsán is hangzik — talán még örül is, hogy uszóink a Bécs város és Rothschild báró mesés díjait haza hozzák Magyarországra. Ami egyébként nem is csodálható, hisz a bécsi magyar kolónia nagy számban megjelenik a versenyeken. E fölött különben a bécsi egyletek sem sajnálkozhatnak, mert uszóink mostani győzelme megint egygyel több ok arra, hogy jövőre is felkeressék versenyeket, s így a mi győzelmeink önékik végeredményben százakra menő közönséget és busás bevételt jelentenek, nem is szólva az óriási erkölcsi sikerről, mely — ha előttünk nem is sokat, de — mégis ér valamit.

Magyar úszók diadala Bécsben.

— *Halmay* játszva nyeri Ausztriac 200 m. bajnokságát, új rekorddal. —

— *MTK. fölényvel nyeri a Rothschild-díjat.* —

— *Baronyi* új 100 m.-es osztrák melluszó-rekordot teremt. —

Fényes, szinte páratlan sikert értek el a MTK. uszói a Wiener Athletik-sport-Club mult vasárnapi uszóversenyén, a Diana-Bad-ban. Uszóink fölénye eddig is nyilvánvaló volt, de hogy ily fölényben és ilyen stílusban arassák sorra győzelmeiket, azt kevesen hitték volna s hogy bekövetkezett, az föleg uszóink ambíciójának és *Halmay* nagy befolyásának tudható be, melyet szóval és tettel uszóinkra gyakorolt. Az óriási javulás, melyen átmentek s a fényes eredmények mind az ő kiváló tudását és fáradhatatlan energiáját dicsérik, melylyel uszóink tréningjét vezette és irányította. Ezen murkássága talán még maradandóbb nevet biztosít neki sportunkban, mint dicsőséges nagy győzelmei. A MTK. uszóárdája ezuttal valóban olyant produkált, mint még eddig soha; 12 versenyből — melyben indultak — 8-at megnyertek, továbbá 5 második és 3 harmadik helyet foglaltak le a bécsiek előtt. A versenyen kiírt 3 értékes díj: a bajnokság, Bécs város és Rothschild báró mesés értékű vándor-díja, mind zsákmányuk lett.

A közönség, mely szorongásig megtöltötte az uszodát, nagy tetszéssel fogadta uszóink győzelmét. Minden verseny után frenetikus tapsban tört ki s különösen *Halmay*t ünnepelte, ki formája tetőpontján játszi könnyedséggel verte ellenfeleit s megjavította az általa tartott 200 m.-es osztrák rekordot. Igen értékes, és mesterét, *Halmay*t is dicséző sikert ért el a fiatal *Baronyi* András, ki a 100 m.-es melluszásban 1 p. 24 mp.-re javította a régi osztrák rekordot, oly nagyságot verve, mint *Fabinyit*, kiváló világrekorderünket.

A versenyek egyik érdekessége az, hogy az agyonreklámozott és dicsőített „Olympiker“, *Scheff* Ottó csak 3-ik és 4-ik helyen végzett uszóink mögött s nem óhajtván vereségeit szaporítani, a 402¹/₂ méteres versenyben starthoz sem állt. A verseny azonban ezuttal sem folyt le az incidens nélkül. *Halmay*t ugyanis névtelen levélben értesítették, hogy a MTK. stafétáját a Bécs város díjában valószínűleg diszkvalifikálni fogják, mi csaknem be is következett, mert az indokolatlanul beadott óvast csak nagy vita után 4:3 szavazatarányban vették vissza, nagy fájdalomra a WAC.-nak, mely ez alkalommal végleg megnyerte volna a díjat.

A kétnapos meeting pénteken, november 15-én kezdődött. Az első nap főérdekessége a 200 m.-es bajnokság volt, melyben *Halmay* ithoni formái után világrekordot remélünk.

Bár ez nem következett be, mindazonáltal a verseny ritka lefolyása érdemes a megemlítésre. Indulásnál *Halmay* kb. 5—6 méter előnyt adott az egyszerre startoló *Scheff*, *Zachár* és *Hajós*nak, de már a 2-ik hosszánál elérte őket s a harmadiknál már kb. 4 m. előnye volt, hol a közönség derültsége közt bevárta ellenfeleit, majd újból elhagyva őket, megismételte azt az utolsó fordulónál, melyet *Zachár* és *Scheff* csaknem egyszerre vettek, s míg *Halmay* a legnagyobb könnyedséggel nyeri a versenyt, *Zachár* szép küzdelem után, a 3-ik helyre szorítja *Scheff*et, kit közvetlenül *Hajós* követ negye-

díknak. Halmay kétségkívül jogosan cselekedett, mikor Scheff lekicsinylésével kellő értékére szállította annak önreklámjait, bár szívesebben vettük volna, hogy ha a világrekordot igyekezett volna megjavítani.

A részletes eredmények a következők:

Első nap. (Péntek.)

I. *Főiskolai verseny* 136 m. 1. *Fränkl* (WAC.) 1 p. 51 mp. 2. *Donáth* (FTC.). A versenyt tulajdonképen *Hornung* (MTK.) nyerte 1 p. 49.8 mp. alatt, de diszkvalifikálták.

II. *Ausztria 200 m-es bajnoksága*. 1. *Halmay Zoltán* (MTK.) 2 p. 35.2 mp. (Osztrák rekord). Régi rekord 2 p. 39.4 mp. 2. *Zachár Imre* (MTK.) 2 p. 35.6 mp. 3. *Sheff* (WAC.) 2 p. 37 mp. 4. *Hajós Henrik* (MTK.) 2 p. 38 mp.

III. *Bucur-uszás 50 m*. 1. *Kellner* (IWASC.) 0 p. 40.6 mp. 2. *Sebes* (MTK.) 0 p. 46.8 mp.

IV. *Plunging*. 1. *Fried* (WAC.) 18 m. 74. cm. 2. *Heimer* (IWASC.) 15 m. 08 cm. 3. *Zachár* (MTK.) 13 m. 71 cm.

V. *Bécs város díja. Staféta verseny* (4-szer 68 m.) mell-, hát-, oldal- és magyar uszás. 1. *MTK.* (Baronyi, Hendl, Hornung, Halmay) 3 p. 27.2 mp. 2. *WAC.* 3 p. 29.8 mp. A MTK. csapata fölényvel nyeri a versenyt, ennek dacára a WAC. óvást emelt, mit azonban a jury elvetett.

VI. *Kedzők versenye 68 m*. 1. *Borovi* (BAK.) 0 p. 52.6 másodperc.

VII. *Középiskolai verseny* (csak bécsiek részére) 204 m. 1. *Scheff O.* (WAC.). Scheff már csak ily versenyekben kárpótolja magát, miért a bécsi lapok is megrojják.

Második nap.

VIII. *Megnyitó verseny* 136 m. 1. *Sebes* (MTK.) 1 p. 55.4 mp. 2. *Schuh*. 3. *Buchfelder*.

IX. *100 m-es uszás*. 1. *Halmay Zoltán* (MTK.) 1 p. 08.6 mp. 2. *Hajós* (MTK.). 3. *Munk* (MTK.). Scheff a cél előtt kb. 10 m-rel feladja a küzdelmet, miután már Munk is elérte.

X. *Hátonuszás 100 m*. 1. *Kellner* (IWASC.) 1 p. 26.2 mp. 2. *Fried* (WAC.) 3. *Hendl* (MTK.). Küzdelem után 1 méterrel nyerve, karesabással harmadik.

XI. *Műugrás*. 1. *Walentich* (WAC.) 26.2 pont. 2. *Schweidl* (IWASC.) 17 pont.

XII. *Melluszás 100 m*. 1. *Baronyi* (MTK.) 1 p. 24 mp. (Osztrák rekord.) 2. *Fabinyi* (MAFC.) 1 p. 27.2 mp. 3. *Scheidl* (IWASC.) 1 p. 31.6 mp. A nap legérdekesebb és legizgatóbb küzdelme. Baronyi start után rögtön előre áll s előnyét folytonosan nagyobbítva, gyönyörű stílusban s fölényesen nyeri a versenyt. W. Scheff a 2-ik hossz után feladja a küzdelmet, miután *Fabinyi* már elérte, ki az utolsó hosszban behoz ugyan egy keveset *Baronyinak* is, de már rá nézve nem lehet veszélyes.

XIII. *402¼ m-es uszás*. 1. *Zachár* (MTK.) 6 p. 10.6 mp. 2. *Hajós* (MTK.). Scheff, tartva Halmaytól, ki szintén nevezve volt — nem indul s így Zachár könnyen nyerte a versenyt, bár véleményünk szerint Scheffet is megverte volna, miként a 200 m-es bajnokságban.

XIV. *Hendikep 340 m*. 1. *Beleznay* (BUE.) 76 mp. h. 6 p. 27.6 mp. 2. *Hajós* (MTK.) 110 mp. h. 3. *H. Thin* 0 mp. h. Hajós behozva az összes előnyöket — utánozni akarva Halmayt — az utolsó fordulónál bevárja Beleznayt, de a finishben karesabással kikap tőle. Ha Halmay meg is teheti Sheffel szemben, ki rászolgált, Hajóstól izléstelennek és sportszerűtlennek találjuk az ellenfél lekicsinylését, bár reméljük, hogy okult belőle.

XV. *204 m-es uszás*. 1. *Munk* (MTK.) 2 p. 59.2 mp. 2. *Frieszl*. 3. *Fränkl*.

XVI. *Másod osztályu staféta-verseny*. 1. *WAC.* 2 p. 30.4 mp. 2. *Austria*.

A versenyeket befejező vizi-póló mérkőzést a WAC. nyerte 8:3 arányban az IWASC. csapata ellen.

A *Rothschild vándordíjat* — gyönyörű talapzaton álló nagyértékű szobrot — tehát a MTK. nyerte ez évre a 7. versenyszámban elért 18 ponttal, míg az IWASC. 11 pontot, a WAC. 9 pontot ért el.

Iskolai uszóverseny. A II. ker. közs. felső kereskedelmi iskolái sportegyesülete f. hó 6-án tartotta házi uszóversenyét a következő eredményekkel: I. *Megnyitó verseny* (40 méter). 1. *Hefty Richard* 30 mp. 2. *Földes Dezső* 32.41 mp. 3. *Ákos N. II. Plunging*, 2 ugrással. 1. *Schierer János* 13 m. 14 cm. 2. *Breslsmayer László* 13 m. 13 cm. III. *Melluszás hendikep* (80 méter). *Első előfutam*: 1. *Bihar Aladár* (0 mp. hátrány), 1 perc 18.2 mp. 2. *Mészárovi György* (2 mp. hátrány), 1 p. 20.2 mp. 3. *Közzei Vilmos* (4 mp. hátrány). *Második előfutam*: 1. *Oroszlán Pál* (2 mp. hátrány), 1 p. 34.2 mp. 2. *Voigt Rezső* (5 mp. hátrány), 1 p. 35.5 mp. 3. *Ernst Oszkár* (15 mp. hátrány). *Döntő futam*: 1. *Bihar Aladár* (0 mp. hátrány), 1 perc 18 mp. 2. *Mészárovi György* (2 mp. hátrány) 1 p. 20.2 mp. 3. *Közzei Vilmos* (4 mp. hátrány). 4. *Voigt Rezső* (5 mp. hátrány). IV. *Staféta-verseny 3-szor 40 m. (mell, hát, magyar.)*. I. II. ker. főreáliskola (Erdődy, Gööz, Zachár) 1 p. 27 mp. 2. IV. ker. kegyesrendi gimnázium (Baronyi, Breslsmayer, Schwendner) 1 p. 30¼ mp. V. *Hendikep 60 méter*. 1. *Hefty Richard* (0 mp. hátrány) 48.7 mp. 2. *Munkó Rezső* (10 mp. hátrány), 57 mp. VI. *Főverseny* 400

méter. 1. *Breslsmayer László* 6 p. 19 mp. 2. *Metzger Kárdy György* 6 p. 40 mp. VII. *Hátonuszás hendikep 40 méter*. 1. *Mészárovi György* (3 mp. hátrány) 40 mp. 2. *Rosenberg Győző* (7 mp. hátrány). VIII. *Hendikep 100 méter*. 1. *Novák Károly* (0 mp. hátrány), 1 p. 33 mp. 2. *Pázmány Mihály* (8 mp. hátrány), 1 p. 35 mp. IX. *Staféta-verseny 3-szor 40 méter* (magyar). 1. *Holtversenyben a felső és középszály csapata* 1 p. 29 mp. 2. *Középszály második csapata*. X. *Tréfás verseny 40 méter*. 1. *Hefty Richárd* 1 p. 05 mp.

Baronyi Andrást, a legjobb magyar melluszósprintert ábrázolja mellékelt képünk abból az alkalomból, hogy megjavította a múlt vasárnap a 100 m-es osztrák melluszó rekordot 1 p. 24 mp.-re, megjavítván *Ruscher Frits* 1 p. 27.8 mp.-es idejét. Alig van sportember hazánkban, ki 15 éves korában ilyen nagy sportmúlttal és ilyen nemzetközi szempontból is értékes győzelmekkel dicsekedhetik: hiszen csak 1907-ben eddig 18 első, 2 második és 1 harmadik díjat nyert össze. Világrekord e távra nincs, mert a nagy világversenyek a melluszás klasszikus táv-

jául a 200 yardot fogadják el. Az azonban bizonyos, hogy *Baronyi* most elért ideje 100 m.-re a világ legjobb idői közé tartozik. Pompás sprintképességeit bizonyítja még a 68 m.-re elért 51.8 m.-es kitünő ideje is, sőt a Rudas-fürdőben 4 fordulós 1 p. 19.6 mp.-et ért el 100 m.-re is tréning közben. Stílusa igen szép és hibátlan. Óriási fejes startja és pompás fordulói ismeretesek. Mostani sikere után 200 yardos tréninget kezd, hogy fölvegye a harcot jövőre a világbajnokságért *Fabinyival* és *Toldyval*.

Életmentő bajnokság. Ez a bajnokság az angol Life-Saving Society kiírásban kerül döntésre és négyes csapatoknak van nyitva. Minden egyes uszó négyszer 20 yardot uszik, csapatának egy másik tagját cipelve magával s minden egyes 20 yardon más életmentési módot mutat be. Majd a 80 yard befejezése után, 15 yardot uszik egyedül vissza s a víz alá bukván, az uszoda fenekén levő vas tárgyat magával hozza és ismét visszauszik. Ezenkívül minden uszó még 80 yardot uszik egymagában. Az egész csapat tehát összesen 760 yardot uszik meg. Az idén a bajnokságot a Sheffield Otter SC. nyerte (F. A. Unwin, Blather-

wick, Martin, Clements) 13 p. 57.4 mp. alatt. A tavalyi bajnokcsapat az Edinburgh Police S. C. 15 p. 58 mp. alatt második lett. Érdekes megjegyezni, hogy ezek a csapatok nem együtt és egyszerre küzdenek, hanem mindegyik odahaza, az életmentő társaság hivatalos kiküldöttjének ellenőrzése mellett.

Rovatvezető: László József.

A MASz.—MOTESz. béke?

Az atléták téli pihenésre való visszavonulása nem szüntette meg a sportközönség rendkívüli érdeklődését minden iránt, ami a MASz. és MOTESz. egymáshoz való viszonyára vonatkozik. Köztudomású az a tény, hogy a két szövetség közötti feszültség, majd pedig a harc folyamán ismét történtek kísérletek a békés megegyezésre, sikertelenül. Bizonyos oldalról a békés megoldás elmaradásáért a felelőséget a MASz. vállaira óhajtották áthárítani.

A békekísérletek egyik legkomolyabbikának kell tartanunk azt, amelyet, mint ismeretes, *Malaky Mihály*, a Ferencvárosi TC. titkára kezdeményezett. Egy oly tervezettel kereste fel szeptember 13-ikán egyrészt *Iser Károlyt*, mint a MOTESz. egyik elismert vezérét, másrészt *Sztankovits Szilárdot*, a MASz. titkárát, mely már az első pillanatban is mindkét részről alkalmasnak látszott arra, hogy komoly tárgyalás alapját képezze. Már az első pillanatban úgy *Sztankovits Szilárd*, mint *Iser Károly*, lépéseket tettek az iránt, hogy a két szövetség bizottságot küldjön ki a tárgyalásra. A MASz. mindjárt hajlandónak mutatkozott erre. Azóta több mint két hónap mulott el s a MOTESz. a MASz. ismételt felszólítására sem küldte ki a nevezett bizottságot, a legkülönbözőbb kifogásokat hozván fel, mint amilyen az is, hogy a kiküldött ötos-bizottság a béketervezetet és feltételeket még az elmúlt két hónap dacára sem tudta letárgyalni s az előjelekből ítélve, nem is fogja letárgyalni, annál is inkább, mert nem is akarja. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy ezért a felelőség nem *Iser Károlyt*, a kezdeményezőt terheli, kiről biztosan tudjuk, hogy a maga részéről mindent megtett, hogy a MOTESz. a nevezett bizottságot kiküldje, hanem azt a bizonyos „budai blok”-ot, mely mindent elkövet arra, hogy a két szövetség békés megegyezése ne juthasson. A budaiaknak a mai állapot fenntartása kétségkívül eminens érdekét képezi, mert hisz köztudomású, hogy a harcból egyedül neki volt igazi, pozitív haszna.

A sportközvélemény előtt a felelőség teljes erejével a MOTESz. budai csoportjára hárul, hogy maguktartása folytán a kedvező pillanat, midőn mindkét fél békés szándékkal közeledett egymáshoz, kiaknázatlanul maradt. A MASz. eljárása egyszersmind fényesen bizonyítja, hogy nem rajta mulik és mulott az, hogy atlétikai életünkben a béke visszatérjen. A felelőség ezért az egész sportközvélemény előtt a MOTESz. budai érdekcsoportjára hárul.

Az ujoncok versenyét most tartották meg Oxford és Cambridge-ben majdnem egyidőben. Az oxfordi ujoncok közül az amerikai LC. Hull tűnt fel, ki egymagában négy versenyszámban győzött, közöttük a negyed angol 52.2 mp. kőtínő idő alatt. Megnyerte még a 100 yardot 10.8 mp. alatt, továbbá a magasugrást 160 cm.-rel és a súlydobást 9.60 m. gyenge eredménnyel. A fél angol N. Field nyerte 2 p. 7.6 mp. alatt, ugy-

sintén a 120 yardos gátat 18.8 mp. alatt. *Cator* nyerte az 1 angol 4 p. 46.8 mp. alatt, míg a távolugrást *Armitage* 611 centiméterrel.

Cambridge ujoncai is sokat ígérők, sőt C. B. *Belcher* 166 cm.-es magasugrása ujoncrekordot képez. A negyed angol mfd-est *Wetenhall* nyerte 53.8 mp. alatt. A súlydobás itt is 9.50 m. gyenge eredménnyel ment *Facon* birtokába. Az 1 angolos idő valamivel jobb, mint az oxfordi. Győztes *Dawson* lett 4 p. 46.4 mp. alatt. A 120 y. gátat a híres ir sprinter öcsege G. D. *Murray* nyerte 18.2 mp. alatt. A 3 ang. mfd. közepes eredménnyel 16 p. 6.8 mp. alatt ment *Hooper* birtokába. Elég jó a 1/2 mfd. eredménye, melyet *Williamson* 2 p. 5.6 mp. alatt. A távolugrást 636 cm.-rel *Armstrong*, míg a 100 yardot *Wetenhall* 11 mp. alatt nyerte.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Labdarúgók Szövetsége.

Elnökök: Kárpáti Béla (IX., Ferenc-kört 41.) **Alnökök:** Stelner Hugó (V., Akadémia-utca 9.) (Ujlaki Téglá- és Mészegző RT.) Fűzeséry Zoltán dr. (Andrássy-ut 48.) **Főtítkárok:** Malecki Román (VI. Andrásy-ut 48. II. 10.) **Hivatalos órák minden szerdán este 7-8-ig az Edison-kávéház külön termében. Titkárok:** Cséke Gyula (II. Csalogány-u. 6.) **Penztáros:** Glauber József (IV., Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.) **Ellenőr:** Olgay István dr. **Intéző-bizottság:** Oprés Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik-**Ülések:** VI., Teréz-kört 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartatnak.

Idézetek.

Az intéző-bizottságnak f. hó 27-én tartandó ülésére kihallgatás végett beidézetnek:

Simon László (TLE.), Langfelder Ferenc (UTE.) játékírák; és a BAK., mint pályatulajdonos.

Figyelmeztetés.

Az őszi forduló döntő bajnoki mérkőzéseinek lebonyolítása alkalmából az összes érdekelt játékosok figyelmeztetnek, hogy higgadlan és sportszerűen viselkedjenek, mert a játékterén tapasztalt legcsekélyebb vétség nemcsak a játékírák, hanem a szövetség részéről is szigorúan meg fog toroltnai.

Felhívás.

Az összes egyesületi vezetőségek, — nemkülönben a játékírák is, — felhívattak, hogy a még hiányzó bírói jelentéseket vagy lemondásokat, — a pontok elvesztésének terhe alatt, — legkésőbb f. évi december hó 1-ső napjáig a szövetségi főtítkárok címére beküldjék.

Értesítés.

Értesítem a szövetség kötelékébe tartozó összes t. egyesületi vezetőségeket, és az érdekelteket, hogy ezentul minden hétnél keddi napján esti 6-8 óra között hivatalos órát tartok a szövetség helyiségében (Edison-kávéház külön terme). — Méltóztassanak tehát hivatalos ügyekben ezentul kedden este értekezni velem, mert az intéző-bizottságnak szerdai ülésein, — a bizottság határozatából, — a munkahalmaz elintézése érdekében, nem foglalkozhatom hivatalos ügyeik és kéréseik elintézésével.

Malecki Román s. k.
főtítkárok.

Kivonat az intéző-bizottságnak 1907. nov. hó 20-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Igazoltattak a következő játékosok: (1907. november 20.) 622. Tallér Ferenc (ILSz.), 623. Berán Vilmos (ILSz.) MUE. részére; 624. Kocsis Lajos, 625. Novák Ferenc Typographia Sp. C. részére; 626. Walter Elemér es. és kir. tüzeitiszthelyettes MAC. részére; 627. Somogyvári Lajos TLE. részére; 628. Cseh János, 629. Pauker Dezső BAK. részére; 630. Szántó Béla, 631. Gink Aladár Főv. TC. részére; 632. Szántó Károly (MAFC.) MTK. részére; 633. Blau Ernő, 634. Blum Zoltán, 635. Bródy Gyula, 636. Geröfy István, 637. Kellner Vilmos, 638. Lukács Imre, 639. Pamuk Benő, 640. Pordán Ferenc, 641. Róth (Domonkos) Pál, 642. Fábrián Lajos, 643. Szaczinger Béla, 644. Weisz Imre Ferencvárosi TC. részére.

A Kassai Athletikai Club és a Pozsony-Ujvárosi Labdarúgó Egylet újlag felhívattak, hogy játékosaikat haladéktalanul igazoltassák.

Igazoltattak a következő mérkőzések: 1907. okt. 20. Eszaki vidéki kerületi bajnokság: ETVE.—Kassai Munkás Torna Egyesület 15:0; 1907. nov. 10. I. oszt. bajnokság: FTC. I.—Törekvés Sp. E. I. 2:2; I. oszt. szövets. díj: FTC. II.—Törekvés Sp. E. II. 5:3; 1907. nov. 17. I. oszt. bajnokság: MAC. I.—Törekvés Sp. E. I. 3:1; FTC. I.—BAK. I. 4:1; MTK. I.—Typogr. Sp. Cl. I. 5:0; II. oszt. bajnokság: Kőb. TE. I.—TLE. I. 2:0; Nemz. Sp. Cl. I.—URAK. I. 2:2; I. oszt. szövets. díj: BAK. II.—FTC. II. 1:0; II. oszt. szövets. díj: Kőb. TE. II.—KAOE. II. 3:3.

Mínthogy az URAK. a f. hó 17-ére kisorsolt II. oszt. szövets. díjmérkőzésről a 33-as FC. javára lemondott, 2 pont a 33-as FC. II. csapatá javára iratik.

Főv. TC. felhivatik, hogy nov. 17-én a III. ker. T. és VE ellen serepelt csapatának névsorát haladéktalanul közölje.

MTK. bemutatott elszámolása a f. hó 10-én tartott „Sparta” mérkőzésről, — tudomásul vétetett.

A *Pozsonyi Torna Egyletnek* és a *Pozsony-Ujvárosi Labdarúgó Egyesületnek* közös kérése a mérkőzést vezető játékírók illetégek, — a bizottságnak korábbi határozataihoz képest, — elutasítottik, minthogy *bajnoki mérkőzésen*, a mérkőző felek egyesületének tagjai bírák *nem lehetnek*.

Törekvés Sp. E. azon bejelentése, hogy a f. hó 24-re a Typogr. Sp. C.-al kisorsolt bainoki mérkőzésüket a X. Hölgyutcai pályán tartják meg, — tudomásul vétetett.

Hajós József játékíró azon kijelentése, hogy nov. 10-én Bécsben, a DFC. (Prága)—WAC. mérkőzésen bíraskodott, — jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Musza Gyula orsz. képviselő, — mint a MLSz. kongresszusi kiküldötte, — betérjeszti az 1908. évi amsterdami kongresszus hívó jegyzőkönyvi kivonatát. — Tudomásul vétetett. A szövetség kötelekőbe tartozó összes tagegyesületeknek engedély adatott, hogy a „Pannonia” *Első Pozsonyi Football Egylet*-tel, a felvételhez szükséges 3 játékot lefolytathassák.

A *Lytographia Football Club* panasza Langfelder Ferenc játékíró és a BAK. mint pályatulajdonos ellen, véleményezés végett a bírák-bizottságának kiadatik.

A *Monori Sport Egyesület* kérése, a délvidéki kerületi bajnokság szervezése és lejártszássa tárgyában, — pártolólág az igazgatótanács elé terjesztetik.

Az *Oesterreichischer Fussball Verband* előterjesztést tett a jelenleg érvényben levő *egyezmény* megváltoztatása tárgyában. — A bizottság felkéri az Oe. F. V.-ot, hogy az egyezmény változásait tervezetben megállapítsa és tárgyalás végett közölje a MLSz.-vel.

A III. ker. T. és VE.-nek a *Kőbányai TE.* ellen f. évi október hó 27-én tartott bajnoki mérkő és tárgyában, bizottság felhívja a III. ker. T. és VE.-et, hogy a mérkőzésre vonatkozólag 8 napon belül annál inkább is nyilatkozzék, mert különben a bizottság meghallgatása nélkül fog ez ügyben eljárni.

Forgács Bertalan (MAFC.) játékos, minthogy f. évi szeptember hó 22-én az UTE.—MAFC. mérkőzésen *igazolatlannal* játszott a MAFC. csapatában, — 1908. évi március hó 15-ig bezárólag, *játékjogától felfüggesztetik*.

Dietz Károly (MAFC.) játékos, a f. évi október hó 6-án a MAC.—MAFC. mérkőzésen Schubert M. Ferenc játékíró ellen tanusított tiszteletlen magaviselete miatt, — az enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett, — *szigoruan megdorgóltatik*. — *Forgács Bertalan* (MAFC.) ugyanezak a mérkőzésen a bíró ellen tanusított viselkedése miatt, — *szigoruan megdorgóltatik*. — E mérkőzésből és a bizottság határozatából folyólag Schubert M. Ferenc játékíró kérésére, *Tolnay Béla* (MAFC.) csapatvezető *panasza*, a bírák-bizottságához intézkedés végett áttétetett.

A *Pozsonyi TE.*-nek a *BTC.*-al a „Pozsonvi vándordíj”-ért tartott mérkőzésből folyólag, a bizottság felkéri a *Pozsonyi Torna-Egylet elnökségét*, hogy a saját hatáskörében *vizsgálatot* ejtsen meg: hallgassa ki Pogány Gyula és Csápek Odón urakat, a PTE. tagjait, nemkülönb a PTE. akkor mérkőzött csapatának játékkaipitányát, és az erről szóló hiteles jegyzőkönyveket terjessze fel, — a vizsgálati anyag kiegészítéseképp, — a Szövetséghez.

A 33-as FC.-nak a *KAOE.* ellen f. évi október hó 27-én tartott mérkőzésen úgy a bírói jelentés, mint a kihallgatott tanúk és érdekeltek vallomása alapján bebizonyított tette-

gesség elkövetése miatt: *Stern Árpád*, *Schön Károly*, *Fenyves Miksa* KAOE. játékosai, ugyszintén *Eichinger Károly*, *Szaffka Aladár* 33-as FC. játékosai 1908. évi március hó 31-ig, *Emődi Imre* (33FC.) játékos pedig 1908. évi április hó 30-ig — *játékjoguktól felfüggesztetnek*. *Singer Miksa* (KAOE.) játékos, a bíró iránt tanusított illetlen magaviselete miatt szigoruan megintetett. — A MAC.-nak a *FTC.* ellen 1907 október hó 20-án tartott mérkőzésből folyólag, *Dobronyi Béla* (FTC.), a játékot vezető bíró ellen a margitszigeti pályán tanusított bevallottan *sértő* magaviselete miatt, 1908. évi március hó 31-ig *játékjogától felfüggesztetett*. A büntetés kirovásánál súlyosbító körülménynek vétetett, hogy Dobronyi Béla aktív játékos és hogy sértését Herczegh játékíró ellen, a bizottság előtt is fentartotta. Ezen mérkőzésből folyólag *Malaky Mihálynak*, a Ferencvárosi Torna Club nevében Herczegh Ede játékíró ellen beadott panasza, a bírák bizottságához áttétetett.

Magyar Athletikai Szövetség.

III. Margitszigeti sporttelep

Elnö: Bárczy István dr. **Alnöklők:** Gerenday György dr., Virava Janos dr. **Titkár:** Stan-kovits Szilárd (IV. Kossuth Lajos-utca 3.) **Pénz-tárnok:** Hajdu Marcell dr. (VIII., József-kört 21.) **Ellenör:** Bartay Oszkár. **Jegyző:** Kugler Sándor. **Athletikai szakosztály elnöke:** Szankovits Szilárd. **Előadója:** Lindner Ernő (III. utca 11. 25.) **Uasó-szakosztály elnöke:** Virava J. dr. **Előadója:** Kugler Sándor (III., Zsigmond-utca 70.) — **Vívó-szakosztály elnöke:** Nagy Béla dr. (VIII. Hercegyi) 15. II. em. **Előadója:** ifj. Földváry György dr. — **Súlyemelő- és birkózó szakosztály:** elnöke: Brüll Alfréd (VI., Andrást-ut 9) **Előadója:** Vida Henrik (VI., Mozsár-utca 9. I. emelet 6.)

A birkózó- és súlyemelő szakosztály Brüll Alfréd szakosztályi elnök elnöklése mellett e hó 13-iki ülésében a következő határozatokat hozta:

A Debreceni Akadémiai Athletikai Club ez év december 8-ikára kiirt terminusa a Debrecen szab. kir. város bajnokságáért megtartandó versenyre a nehézsúlyak csoportjában, tudomásul vétetik.

Az MTK. bejelentése, mely szerint az Oesterreichischer Athleten Verband feloszlása folytán a magyar-osztrák birkózómérkőzéseket a jövő év tavaszán fogja megrendezni, tudomásul szolgál.

A középiskolai tanulóknak a bajnokságokban való részvétele tekintetében a tanács által a szakosztálynak véleményezés végett kiadott kérdésben szakosztály a következő álláspontot foglalja el: a MASz. által rendezett *bajnoki birkózó-versenyeken résztvehet minden hazai egylet amatőr tagja, ha 16-ik életéért betöltötte*. Ha tehát valaki a fenti feltételeknek megfelel, úgy megszoritása nélkül annak, hogy a középiskolákat látogatja-e még, a bajnokságban résztvehet.

A többszöri átolvasás után elfogadott új birkózó-szabályok a tanács legközelebbi ülésén jóváhagyás végett bemutatandók.

Jegyzőnek a szakosztály Radvány Jenő szakosztályi tagot választja meg.

Vida Henrik s. k.
előadó.

Felhívás.

A folyó vívőévbén rendezendő nyilvános vívőversenyek határnapjainak megálapítása céljából felkérem a MASz. kötelekőbe tartozó egyesületeket, hogy amennyiben az év folyamán nyilvános vívőversenyt óhajtanak rendezni, annak jellegét és tervbe vett határnapjait velem folyó évi december hó 1-ig közölni sziveskedjenek.

Dr. Földváry György
előadó.

Budapest, IV., Fővám-tér 3., I. 8.

Szerkesztői üzenetek.

Bréd Pál dr. Lapunk iránt való érdeklődésére vonatkozólag értesítjük, hogy állandó munkában vagyunk s így az ígért közleményeket minden percben várjuk.

Szendei Béla. A kilátásba helyezett cikket *legkésőbb* a karácsonyi számunkban szeretnők hozni, tehát december 15-ig kérjük.

Blau Hugó. Igaza van önnek. Az old-boy-ügy rendezéséért már ismételen föl is emeltük szavunkat. A kérdéses matchen dr. N. B. bíraskodott és éppen emiatt a két pontot egyik csapat sem nyerte meg, mert mindkét csapat a szövetség elé terjeszti az ügyet. Itélelhetőtal a formahibák miatt csak tavaszra várható.

ZORN MÓR

BUDAPEST — BÉCS

**Butorszállítási és berak-
tározási vállalata.**

Képviseleve bel- és kül-
földön minden nagyobb
városban.

≡ BUDAPEST, ≡
VIII., József-körút 18. sz.

SZENT-LUKÁCSFÜRDŐ gyógyfürdő BUDA.

Csusz, köszvény, idog- és bőrbajok, lakás ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a
Sz.-Lukácsfürdő Igazgatósága Budán.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg
kénas források, iszapfür-
dők, iszapborogatók,
massage, vizgyógyintézet,
gőzfürdők, kő- és kád-
fürdők, gyógyvíz uszodák.
Olcsó és gondos p-nstó

Élsőrendű ajánlatok! Személyi hitel! Elsőrendű ajánlatok!
Válaszbélyeg mellékelendő. Ké-jen prospektust!

Kezes és kezes nélkül katonatisztok-, papok-, lelke-
szek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók,
kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi
alkalmazottak és magánosokrak 1/4—20 évig terjedő időre
havi, 1/4, 1/2 és egész évi tőkekamat-törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enquete értelmében fokéstem a jövedelmei.
Jelzálog hitel! 300 koronától felebb I. II. és III.
helyre földek-, városi és vidéki há-
zak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvíz és
egyéb források és kőbányákra, a becsérték 3/4 részéig.

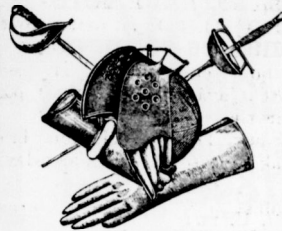
Építési hitel! építésfélben levő ingatlanokra 2—3
részletben, oly arányban, amilyen arány-
ban az építkezés előrehaladt.

bank- és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközlöm mindezen
fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek ált-l.

ZÁBORSZKI JÓZSEF lezáratoló és hankiroda, Budapest, VI., Sziv-u. 28.

Valódi Perez-féle veronai Vivó-eszközök

Barbasetti, Perez, Radaelli,
Parise mintájú vókérdok és
vitörök. Kard- és törpengék.
Perez patent T pengék. Vivó-
keztük-, arc- és fejtédök.
Párbaj-kardok és pisztolyok.
Céllövő pisztolyok és puskák.

**Athletikai sportcikkék.
Diszkosz, gerely, suly.**

A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és
hitelesített sportcikkék egye-
dülő raktára. Téli sportcikkék. Ski, szán,
korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sport-
cikkekről képes arjegyzetet ingyen és bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR sportáru-üzlete

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF-TÉR * ALA PIATTATOTT 1861-BEN

Olajfestésű arcképeket

festek 50 koronától teljebb 10 koronás részletekben
életnagyságban, élmintáról vagy fényképről is.
Iparművészet tervezések, fabéjegetések, tájképek,
szentképek, Rákóczi, Kossuth, Petőfi, Aradi vér-
tanuk arcképei, val mint általam is festett mester-
művek másolatokban megrendelhetők

Daróczy Sándor

festőművész műtermében
Budapest, VIII., Szűz-u. 3. sz.

* Magyarok! A kész ruha bécsi gyári munka! *

Klein Adolf férfi-szabó-üzlete

Budapest, VI., Dessoeffy-utca 23. sz.

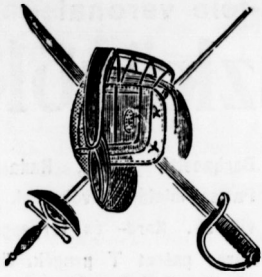
Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 forinttól
feljebb valódi gyapju-szövet maradékokból. — Több évi
tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Weiner és Grün-
baum cs. és kir. udvari szabóknál szereztem.

~ Művészies munka. ~

„NEMZETI SPORT”

egyek számai minden

nagyobb tőzsdében kaphatók.

Egyletek, körök
és amatőrök
szives figyelmébe ajánljuk
a legjobb veronai
és solingeni
Vívókardjainkat

és kitünő készítményü
vívófelszereléseinket

olesó árak mellett. U. m.:

Olasz és magyar vívókardok darabja kor. 5.30, 5.60,
6.20, 6.30, 7.50 és 8.—; pengék kor. 2.20 és 2.50.

Francia és olasz vitörök darabja kor. 5.— és 7.50,
pengék kor. 1.50 és 1.60.

Vívókard-fejvédek drb K. 8.—, 10.—, 10.50, 11.—, 12.—,
12.50 és 15.—.

Vitör arc- és fejvédek drbja kor. 4.50 és 7.50.

Vívókard-keztük drbja korona 4.75 és 5.25.

Párbajkardok, kardmellvédek, vívókabátok stb. stb.

Továbbá választékos nagy raktárt tartunk:

Fegyverek-, töltények-, vadászati és halászati felsze-
relésekben, tornaszerek-, football-, lawn tennis-, kor-
csolyák- és mindennemű sport-árúkbán.

Nagyobb vételnél árkedvezmény!

Kereskedőknek előnyárak!

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Zubek Bertalan és Társa

sporteikkek arúháza

Budapest, IV. Múzeum-körút 29. szám.

SIMON PÁL PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.
Jóhirnevű szálloda 100 szobával. Sport-
egyletek leszállóhelye. A margitszigeti
sportteleptől ¼ órányira. Direkt villamos
összeköttetés az összes sporttelepekhez.

Eckmayer József

BUDAPEST,

VI. ker., Aradi-utca 32.

ajánlja acélpléh, bolti
gör-redőny, nap-
ellenző és esslingeni
ablakredőny gyártmá-
nyait kartellen kívül legol-
csóbb árak mellett.

Kérjen ajánlatot!

Tiszta üde fej

készreves
munkaképes-
séget jelent. Kit
gyakori felújítás
az ne mulassza el a

Migrain-pasztilla

használatát, mert ez 5 perc alatt
mindenféle bármilyen heves fejfá-
jást, még ha ideges és krónikus is, — Egy 24
biztosan megszüntet. — Kapható minden
pasztillát tartalmazó doboz ára
1 kor 20 fill. — Kapható minden
gyógyszertárban és drogériában.
Főraktár: **BERETVÁS TAMÁS**
Rákóczi-u. 10. Postán
3 doboz bér-
mentve.

PEJTSIK KÁROLY

József Főherceg Ő cs. és kir. Fensége kamarai szállítója

fényképezési czik-
kek szaküzlete

BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. sz.

(vagy Kos uth Lajos-utca 4.)

Árjegyzékkel és felvilágosítással a
legnagyobb készséggel szolgál.

Óh jai

Megfojt ez az átko-
zott köhögés!

Köztudomásu,
hogy köhögés rekedtség és
elnyájkodásnál megbiztosab-
ban hatnak a vlaghirü

EGGER-féle

Mellpasztillák,
melyek a gyomrot nem rontják
és kitünő ízűek.

Kaphaték minden gyógy-
szertárban és drogériában.
Doboz 1 K. és 2 K. (Próbadozó: 50 H.)

Nádor-gyógyszertár.
Budapest VI., Váci-körút 17 sz

Éljen!

EGGER mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított!